

Nr. 10 – 2005
Side 1521 – 1693

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 10
Utgitt 2. september 2005

Innhold

	Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet	
2005	
Juni	29. Endr. i delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet (Nr. 777) 1550
Juni	30. Delvis ikrafttr. av lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. (Nr. 779)..... 1551
Juni	30. Ikrafttr. av lov 17. juni 2005 nr. 72 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard og ikrafttredelse av lov 17. juni 2005 nr. 73 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) (Nr. 780)..... 1551
Juli	1. Ikrafttr. av lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.) (Nr. 784) 1563
Juli	1. Ikrafttr. av lov 25. juni 2004 nr. 52 om endringer i straffeloven, straffeprosessloven og sjøloven mv. (fast promillegrense og avholdspliktreger for større skip, et eget straffebud mot tortur, forklaringsplikt for ansatte i finansinstitusjoner mv.)(Nr. 787) 1567
Juli	6. Midl. delegering av myndighet til Avinor AS etter luftfartsloven § 7-4, § 7-29 og § 15-3 (Nr. 801) 1630
Juli	12. Endr. i vedtak om ikrafttredelse av lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.) (Nr. 819)..... 1655
Juli	12. Ikrafttr. av lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell (Nr. 820).... 1655
Forskrifter	
2005	
Juni	16. Forskrift om eksamen ved Høgskolen Stord/Haugesund (Nr. 775) 1522
Juni	27. Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege (Nr. 776) 1527
Juli	1. Forskrift om utarbeidelse og formidling av investeringsanbefalinger mv. (Nr. 783)..... 1560
Juli	1. Forskrift om markedsmissbruk og rapportering av mistenkelige transaksjoner (Nr. 785) 1563
April	24. Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark (Nr. 789)..... 1567
Juni	30. Forskrift om offentlige undersøkelser og om varsling av trafikkulykker mv. (Nr. 793)..... 1567
Juni	30. Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved bergarbeid (Nr. 794) 1604
Juni	30. Forskrift om regulering av fisket etter makrellstørje i 2005 (Nr. 795)..... 1613
Juli	6. Forskrift om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning) (Nr. 802)..... 1630
Juli	6. Forskrift om vern mot mekaniske vibrasjoner (Nr. 804) 1632
Juli	12. Midl. forskrift om tiltak for å hindre overføring av Legionella via aerosol (Nr. 812) 1638
Juni	22. Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag (Nr. 814)..... 1640
Juli	8. Forskrift om innhenting av opplysninger (Nr. 826) 1662
Juni	14. Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Gjøvik (Nr. 832) 1666
Juni	22. Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Agder (Nr. 833) 1675
April	18. Forskrift om maksimalkvoter i fangst av vågehvai i 2005 (Nr. 835)..... 1684
Juli	25. Forskrift om fastsetting av kvotefaktor mv. ved fiske etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 (Nr. 839)..... 1691
Juli	26. Forskrift om fastsetting av kvotefaktor i fisket etter makrell i 2005 (Nr. 840) 1691
Endringsforskrifter	
2005	
Juni	10. Endr. i forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk (Nr. 774) 1521
Juni	29. Endr. i forskrifter om traktorer og opphevelse av forskrift om EØS-godkjenning av traktorer (Nr. 778)..... 1551
Juli	1. Endr. i forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. (Nr. 781) 1552
Juli	1. Endr. i forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier (Nr. 782) 1557
Juli	1. Endr. i børsforskrift (Nr. 786)..... 1565
Juni	24. Endr. i forskrift om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak (Nr. 790) 1572

Juni	29. Endr. i forskrift om oppbygging og bruk av stoffkartotek for helsefarlige stoffer i virksomheter (Stoffkartotekforskriften) (Nr. 792)	1603
Juni	30. Endr. i forskrift om beregning og oppgjør m.v. av arbeidsgiveravgift til folketrygden (Nr. 796)	1613
Juni	30. Endr. i forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. (Nr. 797)	1614
Juli	1. Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter (Nr. 798)	1614
Juli	1. Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (Nr. 799).....	1623
Juli	6. Endr. i forskrift om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for arbeidstakere på skip (Nr. 800).....	1627
Juli	6. Endr. i forskrift om folkeregistrering (Nr. 803)	1631
Juli	6. Endr. i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) (Nr. 805).....	1634
Juli	7. Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 806)	1635
Juli	8. Endr. i forskrift om kjøttråvarer og kjøttprodukter (Nr. 807)	1635
Juli	8. Endr. i forskrift om produkter framstilt av blandinger av finkelte animalske råvarer eller blandinger av finkelte animalske og vegetabiliske råvarer (Nr. 808).....	1636
Juli	8. Endr. i forskrift om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone (Nr. 809)	1637
Juli	8. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2005 (Nr. 810).....	1637
Juli	8. Endr. i forskrift til friskolelova (Nr. 811)	1637
Juli	12. Endr. i forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven (Nr. 813).....	1640
Juni	24. Endr. i forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner (Nr. 815).....	1645
Juli	7. Endr. i forskrift om forebygging av, kontroll med og utryddelse av spongiforme encefalopatii (TSE) (Nr. 816)	1653
Juli	8. Endr. i forskrift til opplæringslova (Nr. 817).....	1654
Juli	11. Endr. i forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) (Nr. 818)	1654
Juli	13. Endr. i forskrift om fredning av truede arter (Nr. 821)	1655
Juli	13. Endr. i forskrift om innsending av årsregnskap m.v. til Regnskapsregisteret og rett til innsyn i årsregnskap m.v. (Nr. 823).....	1661
Juli	15. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter kolmule i 2005 (Nr. 824).....	1661
Juni	23. Endr. i forskrift om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter (Nr. 825).....	1662
Juli	13. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 (Nr. 827)	1664
Juli	15. Endr. i forskrift om redningsredskaper på lasteskip (Nr. 828).....	1664
Juli	18. Endr. i forskrift om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med luftfartsulykker, luftfartshendelser, driftsforstyrrelser og lignende (Nr. 829)	1664
Juli	18. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 (Nr. 830)	1665
Juli	19. Endr. i forskrift om gebyr for bruk av piggedekk og tilleggsgebyr (Nr. 831).....	1665
Juli	21. Endr. i forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven (Nr. 834).....	1684
Juli	15. Endr. i forskrift om satser for visse tilskuddsordninger for bearbejdede jordbruksvarer (Nr. 836)	1685
Juli	20. Endr. i forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (Nr. 837).....	1690
Juli	21. Endr. i forskrift om maksimalkvoter i fangst av vågehval i 2005 (Nr. 838).....	1690
Juli	27. Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og i Skagerrak i 2005 (Nr. 841)	1691

Diverse 2005

Juli	1. Opph. av forskrift om pliktmessig avhold fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel for personer som tjenestegjør på passasjerskip (Nr. 788)	1567
Juni	29. Opph. av forskrift om merking av kjemikalier, stoffer og stoffblandinger, som inneholder organiske løsemidler (YL-merking) (Nr. 791).....	1603
Juli	13. Instruks om prøvetaking, håndtering, bedømmelse og tiltak med hensyn til overførbare spongiforme encefalopatii (TSE) for storfe, småfe og hjortedyr (Nr. 822).....	1656

Rettelser

Nr. 17/2004 s. 2591 (i forskrift 23. desember 2004 nr. 1814 om endring i forskrift 21. juni 1993 nr. 546 om forskuddstrekk i naturalytelser og om verdsettelse av naturalytelser ved forskuddstrekket)	1692
Nr. 8/2005 s. 1120 (i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)).....	1692
Nr. 6/2005 s. 801 (i forskrift 22. april 2005 nr. 348 om endring i forskrift 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker).....	1692
Nr. 9/2005 s. 1424 (i forskrift 21. juni 2005 nr. 673 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos psykolog).....	1692
Nr. 9/2005 s. 1442, 1443 og 1444 (i forskrift 22. juni 2005 nr. 682 om endring i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter).....	1692
Oversikt over rettelser	3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 2. september 2005

Nr. 10

10. juni Nr. 774 2005

Forskrift om endring i forskrift om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk.

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 10. juni 2005 med hjemmel i forskrift 4. desember 2003 nr. 1453 om prisutjevningsordningen for melk § 4, § 5, § 8, § 9 og § 14 og forskrift 1. juli 2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer § 3 nr. 4, jf. lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 6, § 7, § 8, § 11 andre og tredje ledd, § 13, § 14 og § 17. Kunngjort 7. juli 2005.

I

I forskrift 12. desember 2003 nr. 1606 om satser og etterregning i prisutjevningsordningen for melk gjøres følgende endringer:

§ 1, § 2, § 3, § 4, nye § 5 og § 6 skal lyde:

§ 1. Satser for avgifter og tilskudd pr. pris- og biproduktgruppe

Satser for avgifter og tilskudd pr. pris- og biproduktgruppe i prisutjevningsordningen for melk skal være som følger (positive tall innebærer avgift, negative tall innebærer tilskudd):

<i>Gruppe</i>	<i>Sats</i>
Prisgruppe 1A (sure smakstilsatte produkter dagligvaremarkedet)	1,98 kr/l melk
Prisgruppe 1B (sure smakstilsatte produkter industrimarkedet)	-0,88 kr/l melk
Prisgruppe 2A (ikke smakstilsatte produkter dagligvaremarkedet)	1,76 kr/l melk
Prisgruppe 2B (ikke smakstilsatte produkter industrimarkedet)	-0,88 kr/l melk
Prisgruppe 3A (søte smakstilsatte produkter dagligvaremarkedet)	-0,01 kr/l melk
Prisgruppe 3B (søte smakstilsatte produkter industrimarkedet)	-0,88 kr/l melk
Prisgruppe 4A (ferske oster dagligvaremarkedet)	1,41 kr/l melk
Prisgruppe 4B (ferske oster industrimarkedet)	-0,76 kr/l melk
Prisgruppe 4C (ferske oster merkevareeksportmarkedet)	-1,16 kr/l melk
Prisgruppe 5A (modnede oster dagligvaremarkedet)	-0,10 kr/l melk
Prisgruppe 5B (modnede oster industrimarkedet)	-0,99 kr/l melk
Prisgruppe 5C (modnede oster merkevareeksportmarkedet)	-1,26 kr/l melk
Prisgruppe 6A (tørrmelk dagligvaremarkedet)	-0,83 kr/l melk
Prisgruppe 6B (tørrmelk industrimarkedet)	-0,87 kr/l melk
Prisgruppe 6C (tørrmelk merkevareeksportmarkedet)	-0,83 kr/l melk
Prisgruppe 7A (geitemelksprodukter dagligvaremarkedet)	0,47 kr/l melk
Prisgruppe 7B (geitemelksprodukter industrimarkedet)	-0,96 kr/l melk
Prisgruppe 7C (geitemelksprodukter merkevareeksportmarkedet)	-1,26 kr/l melk
Biproduktgruppe 1 (kremfløteprodukter dagligvaremarkedet)	12,44 kr/l fløte
Biproduktgruppe 2 (smørprodukter dagligvaremarkedet)	-7,31 kr/l fløte
Biproduktgruppe 3 (smørprodukter industrimarkedet)	-8,79 kr/l fløte
Biproduktgruppe 4 (mysostprodukter dagligvaremarkedet)	2,31 kr/l myse
Biproduktgruppe 5 (mysostprodukter industrimarkedet)	1,52 kr/l myse
Biproduktgruppe 6 (produkter med kjernemelk)	1,78 kr/l kjernemelk

For melk som selges direkte fra primærprodusenter til meieriselskap som ikke er tilknyttet Tine BA og som anvendes i det uavhengige selskapets foredling, reduseres avgiften eller økes tilskuddet med 0,25 kr/liter melk.

§ 2. Etterregning av avgifter og tilskudd

Statens landbruksforvaltning vil halvårlig etterregne avgifter og tilskudd for meieriselskap som ikke er tilknyttet Tine BA.

1. i prisgrupper for dagligvare- og industrimarkedet hvor noteringsprisen korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd er mer enn 1% høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid,
2. i biproduktgrupper for fløte- og smørprodukter (1–3) hvor satsen for produksjonsfløteverdi, jf. § 4, korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd er mer enn 1% høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid, og
3. i biproduktgrupper for myseprodukter og kjernemelk (4–6) hvor fastsatte avgifter er mer enn 1% høyere enn de faktiske råvareverdiene som beregnes i ettertid.

Dersom særlige hensyn tilsier det, kan Statens landbruksforvaltning gjøre unntak fra nr. 1–3.

Utbetalingsbeløp til meieriselskap som ikke er tilknyttet Tine BA vil:

1. pr. prisgruppe som omfattes av nr. 1 ovenfor utgjøre antall liter anvendt melk multiplisert med differansen mellom noteringsprisen korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd, og den faktiske råvareverdien.
2. pr. biproduktgruppe som omfattes av nr. 2 ovenfor utgjøre antall liter anvendt produksjonsfløte multiplisert med differansen mellom satsen for produksjonsfløteverdi, jf. § 4, korrigert for fastsatte avgifter eller tilskudd, og den faktiske råvareverdien.
3. pr. biproduktgruppe som omfattes av nr. 3 ovenfor utgjøre antall liter anvendt myse eller kjernemelk multiplisert med differansen mellom den fastsatte avgiften og den faktiske råvareverdien.

Alle utbetalingene vil bli dekket over ordningen.

I forbindelse med gjennomføringen av hver enkelt etterregning, plikter markedsregulator å innbetale til ordningen et beløp som tilsvarer summen av alle utbetalingene i henhold til annet ledd.

§ 3. Sats for fraktutjevning

Sats for innfraktt tillegg framgår av vedlegg 1.

Sats for distribusjonstillegg framgår av vedlegg 2.

§ 4. Sats for produksjonsfløteverdi

Sats for produksjonsfløteverdi skal være 16,73 kr/l fløte.

§ 5. Sats for prognosert tilvirkningsverdi på smør

Sats for prognosert tilvirkningsverdi på smør skal være 22,75 kr/kg smør.

§ 6. Dispensasjon

Statens landbruksforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra denne forskriften.

Nåværende § 5 blir ny § 7.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2005. Fra samme tid oppheves forskrift 12. desember 2003 nr. 1569 om sats for produksjonsfløte.

16. juni Nr. 775 2005

Forskrift om eksamen ved Høgskolen Stord/Haugesund.

Fastsatt av styret for Høgskolen Stord/Haugesund 16. juni 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 nr. 7 og § 3–10 nr. 3. Kunngjort 7. juli 2005.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften er fastsatt av styret for Høgskolen Stord/Haugesund og har hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9, nr. 7 og § 3–10, nr. 3. Den gjelder for alle studenter ved Høgskolen Stord/Haugesund.

For studier som er regulert av rammeplaner, har rammeplanen forrang fremfor denne forskriften ved motstrid.

§ 2. Definisjoner

I forskriften gjelder følgende definisjoner:

1. Student

Person som er tatt opp til et studium eller et emne ved Høgskolen Stord/Haugesund, og som fyller kravene for opptak til høyere studium, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–6 og § 3–7. Det er et vilkår at semesteravgiften er betalt, jf. lov om studentsamskipnader § 12.

2. Rammeplan, fagplan og studieplan

- Rammeplan er en nasjonal plan som beskriver mål, omfang, innhold og organisering av studier. Rammeplanen fastsettes av departementet, jf. § 3–2, nr. 2.
- Studieplan er en plan som beskriver innhold og organisering av studier som ikke omfattes av nasjonale

rammeplaner. Studieplaner beskriver mål, studiets varighet, omfang og nivå, arbeids- og undervisningsformer, forhold mellom teori og praksis, vurderingsformer og pensumlitteratur. Studieplan skal være godkjent av høgskolens styre, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–3, nr. 3.

(Departementet har brukt begrepet fagplan for å konkretisere innholdet i studier basert på nasjonale rammeplaner. Fagplan vil være synonymt med studieplan i den videre fremstillingen.)

3. Studiehandbok

Samlet elektronisk oversikt over studieplaner, som gjelder alle studiene ved Høgskolen Stord/Haugesund.

4. Fag, emne, emnesamling

- Emnesamling er samling av emner fra ett eller flere fag/fagområder, og som gjennom en fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.
- Emne er den minste studiepoengberegnete lærings-/undervisningsenhet som inngår i et fag, bachelorprogram eller en emnegruppe, og som fører til en endelig karakter.

5. Studiekraft

Obligatorisk arbeid (teori eller praksis) eller test/prøve der resultatet ikke kommer på vitnemålet, men som må være godkjent/gjennomført for at studenten skal få gå opp til eksamen, eller gå ut i praksisstudier, eller fortsette med normal studieprogresjon, jf. styrets godkjenning av studieplan (jf. lovens § 3–10, nr. 4).

6. Eksamen og deleksamen

Eksamen er en prøving der resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i en karakter på vitnemålet eller endelig karakterutskrift. En eksamen kan omfatte flere emner. Deleksamener er prøving der karakteren inngår i beregningen av endelig karakter.

7. Eksamensformer

- Skoleeksamen: Skriftlig, muntlig eller praktisk prøve som avholdes i lokaler anvist av institusjonen, og under tilsyn av personer utpekt av institusjonen.
- Hjemmeeksamen: Vurderingsform der studentene har en viss tid til å besvare en problemstilling enkeltvis eller i grupper, og der alle hjelpemidler er tilgjengelige.
- Mappevurdering: Vurderingsform av en samling med arbeider, som er produsert over en viss periode. Nærmere presisering av vurderingsformen for den enkelte mappe skal angis i studieplan.
- Gruppeeksamen: Eksamen der flere studenter skal samarbeide om en eller flere oppgaver. Studentene får en karakter. Karakteren fremkommer på vitnemålet.
- Andre eksamensformer kan forekomme, og skal da være angitt i studieplanen.

8. Kontinuasjoneksamen

Alle som har hatt rett til, og som har vært oppmeldt til en eksamen, har adgang til kontinuasjoneksamen i emnet. Kontinuasjoneksamen forutsetter ny eksamensoppgave/mappe/gruppeoppgave og mappeinnlevering. Dette kan føre til at studenten må følge undervisningen på nytt.

9. Vurderingsuttrykk ved eksamen/karakter

Forskriften viser her til lovens definisjon, § 3–9, nr. 6: «Bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått».

§ 3. Studierett

1. Studierett gis studenter som er tatt opp til studier ved Høgskolen Stord/Haugesund. Studierett gis med tilbud om inntil 60 studiepoeng hvert år, og kan minst være begrenset til et enkelt emne.
2. Studieretten forutsetter at studenten betaler semesteravgift hvert semester. Avgiftens størrelse vedtas av styret og gjelder for alle studenter. Den som ikke betaler slik avgift, nektes adgang til eksamen, jf. lov om studentsamskipnader § 12.
3. En student som ikke har hatt studiepoengproduksjon i løpet av de siste to studieår uten innvilget permisjon, mister studieretten, og må eventuelt søke nytt opptak til studiet, med mindre annet er bestemt i forskrift.
4. Det kan innvilges permisjon fra studiet i inntil to år. Det skal da gjøres avtale om videre studieprogresjon. For svangerskapspermisjon vises det til lov om universiteter og høyskoler § 4–5.
5. Styret fastsetter hvilke forprøver/prøver som skal være godkjent, og hvilke emner som må være bestått før en student kan fortsette studiet, etter faglig vurdering av studieansvarlig. Dette skal fremgå av studieplan.
6. Styret kan bestemme at eksamenskandidater, som ikke er tatt opp til noe bestemt studium, skal betale vederlag som dekker institusjonens merutgifter ved å avholde eksamen for denne gruppen.

§ 4. Studieårets innhold og rett til dokumentasjon

1. Det skal fremgå av studieplan hva som skal regnes som eksamen. Det skal fremgå hvordan den enkelte eksamen skal vektas og hvilke hjelpemidler som kan nyttes. Studieplan skal godkjennes av styret, før oppstart av studieåret.

2. Studentene skal hvert studieår kunne avlegge eksamener tilsvarende 60 studiepoeng innenfor det studiet de er opptatt på. En student har rett til dokumentasjon på sine prestasjoner. Underveis i studiet gis dette i form av karakterutskrift.
3. Studieplan skal inngå i studiehandboken. Studiehandboken skal være tilgjengelig på internett før oppstart av hvert studieår. Endringer i studieplan eller studiehandbok, på grunn av uforutsette omstendigheter, skal varsles minst to uker før endringen trer i kraft. Beslutning om endring skal tas av studieansvarlig etter samråd med studiesjef. Styret kan fastsett utfyllende bestemmelser om krav til innhold i studiehandboken.

§ 5. *Oppmelding til undervisning og eksamen*

1. Studentene melder seg opp til undervisning og eksamen via høgskolens web-baserte utdanningsplan. Studenter som ikke er omfattet av utdanningsplanen, må selv melde seg opp til eksamen innen fristen, jf. forskriften § 5 nr. 2. I spesielle situasjoner gis det anledning til kollektiv oppmelding.
2. Oppmeldingsfrist er 1. oktober (høst) og 1. mars (vår). I spesielle tilfeller kan styret dispensere fra frist for oppmelding.
3. Studenten er selv ansvarlig for å sikre at han/hun er oppmeldt til eksamen, og også for å trekke seg, jf. § 13. Studenten må selv holde seg orientert om frister for oppmelding, og om tid og sted for eksamen.

§ 6. *Vilkår for oppmelding til eksamen*

1. Retten til å gå opp til eksamen er fastsatt i lov om universiteter og høyskoler § 3–10.
2. Dersom det fremgår i godkjent studieplan at emnet har studiekrav, må disse/dette være godkjent/gjennomført før studenten kan fremstille seg til eksamen i emnet.
3. For å kunne framstille seg til eksamen må studenten ha betalt semesteravgift i henhold til lov og forskrift om studentsamskipnader § 12, og meldt seg opp til eksamen innen de fastsatte frister, jf. forskriftens § 5, pkt. 2.
4. Studenter som er tatt opp til et studium ved Høgskolen, har rett til å ta eksamen i emner på alle studier ved skolen på linje med studentene som er tatt opp ved studiene, dersom studenten tilfredsstiller kravene til å fremstille seg til eksamen, jf. forskriftens § 6 nr. 2.
5. En student som er blitt forsinket i sitt studieløp, kan søke styret om å få gå opp til eksamen i et emne inntil 2 år etter at emnet er gått ut av studieprogrammet, eller inntil 2 år etter at studieplanen og pensum er fornyet. Styret fastsetter vurderingsordning, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–10 nr. 7.

§ 7. *Vurderingsformer og sensur*

1. Styret skal sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9, pkt. 1.
2. Styret fastsetter vurderingsformer etter faglig vurdering. Vurderingsformene skal være nedfelt i studieplanene. Se ellers forskriftens § 4 nr. 3.
3. Styret oppnevner sensorer i samtlige eksamener. Faglærer kan oppnevnes som sensor.
4. Ved karakterfastsetting benyttes enten bokstavkarakterer eller betegnelsene «bestått»/«ikke bestått». Bokstavkarakterer gis fra A – F. A gis som beste ståkarakter og E som dårligste ståkarakter. Karakteren F gis for «ikke bestått». Ved utregning av hovedkarakter omregnes bokstavkarakterer til følgende tallverdier: A=65, B=64, C=63, D=62, E=61. Fremgangsmåten ved karakterfastsetting, herunder bl.a. innbyrdes vektning av delprøver og lignende skal fremgå av studieplanen.
5. Det skal være ekstern evaluering av vurderingsformer og eksamensordningene minst hvert 3. år. Ekstern evaluering kan omfatte:
 - a) gjennomgang av de vurderingskriteriene som er nedfelt i studieplaner,
 - b) stikkprøvekontroll av vurderinger fremkommet ved intern sensur.(Regelen er fastsatt av styret med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3–9, nr. 1 og 7)
6. Styret selv oppnevner eksterne evalueringskommisjoner etter forslag fra studieansvarlig for det aktuelle studieprogrammet. Styret fastsetter selv mandat og retningslinjer for kommisjon.

§ 8. *Særordninger ved eksamen*

1. En student som har fysiske eller psykiske problemer med å gjennomføre eksamen på vanlig måte, kan søke om særordninger. Særordningen skal ha som formål å oppveie de ulemper funksjonshemmingen medfører, samtidig som det i størst mulig utstrekning skal sørges for at studentene prøves likt. Særordninger skal ikke medføre reduserte kunnskapskrav. Se ellers lov om universiteter og høyskoler § 4–3, nr. 5.

Student med annet morsmål enn norsk, som har kvalifisert seg til opptak ved å tilfredsstille et av norskkravene til fremmedspråklige søkere, gis ikke utvidet eksamenstid grunnet språkvansker alene.
2. Eksempler på særordninger kan være (listen er ikke uttømmende):
 - utvidet eksamenstid
 - anledning til lengre pauser
 - mulighet for å hvile
 - skriftlig eksamen i stedet for muntlig eksamen
 - muntlig eksamen i stedet for skriftlig eksamen
 - eget lokale med egen vakt
 - bruk av pc og andre tekniske hjelpemidler

- skrivehjelp, døvetolk og annen praktisk hjelp
- overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift,
- høytlesing av oppgaveteksten
- rett for fremmedspråklige studenter til å bruke ordbok, med unntak for språkfagene.

Ved vurdering av besvarelsen skal anonymiteten til kandidatene ivaretas så langt som mulig. Særordninger ved Høgskolen Stord/Haugesund er detaljert beskrevet i «Retningslinjer for tilrettelegging av eksamen».

3. Frist for å søke særordninger er lik oppmeldingsfrist for eksamen. Behovet for særordning må dokumenteres med legeattest eller attest fra annen sakkyndig person som beskriver hvilke særordninger det er behov for. Det kan til vanlig innvilges inntil 25%, men maksimum 1 time, utvidet eksamenstid. Ved hjemmeeksamen kan det gis inntil 48 timers utvidelse av tiden, inklusive lørdag og søndag. Ved sterk funksjonshemming e.a. kan ytterligere utvidelse av eksamenstid innvilges. Er funksjonshemmingen oppstått etter fristens utløp, eller hvis andre særlige grunner tilsier det, kan fristen fravikes. Søknader behandles av styret.
4. Regelen gjelder tilsvarende for gjennomføring av studiekraav, jf. § 6 nr. 2.

§ 9. *Språk*

Undervisnings- og oppgavespråket ved Høgskolen Stord/Haugesund er norsk, med mindre annet er fastsatt i studieplan.

Alle eksamensoppgavetekster på norsk skal foreligge i begge målformer.

§ 10. *Gjennomføring av skriftlig skoleeksamen*

1. Det skal fremgå av studieplan og eksamensoppgavene hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt. Styret kan fastsette nærmere bestemmelser for kontroll av hjelpemidler.
2. Studentene plikter å rette seg etter de anvisninger som gis av vaktene i eksamenslokalet. Det skal være ro og orden i eksamenslokalet slik at ingen blir forstyrret. Overtredelse kan medføre øyeblikkelig utvisning fra eksamenslokalet.
3. Studenten må alle eksamensdager ha med studentbevis eller annen godkjent legitimasjon med bilde.
4. Det er ikke anledning til å forlate eksamenslokalet uten følge før 30 minutter etter at eksamen er begynt. En kandidat som kommer for sent, begrenset til 30 minutter etter at eksamen er begynt kan likevel få delta. Utover denne tidsbegrensning kan det i særskilte tilfeller gis dispensasjon. Dispensasjon gis av eksamensansvarlig.
5. Det er ikke tillatt å bruke mobiltelefon eller annet kommunikasjonsutstyr under eksamen, og det er heller ikke tillatt å bringe dette med til anvist plass.
6. Det er bare tillatt å bruke godkjent eksamenspapir som er utlevert i eksamenslokalet.
7. Det er kandidatens ansvar å påse at innleveringen er komplett.
8. Studentene plikter å gjøre seg kjent med utfyllende retningslinjer om eksamen som «Retningslinjer ved fusk/forsøk på fusk ved eksamen» og «Regler for eksamenskandidater». Ytterligere retningslinjer er også gitt i instruks for eksamensvakter.

§ 11. *Gjennomføring av løpende vurdering/mappe*

1. Informasjon om innlevering og vurdering av mappeelementer fastsettes ved oppstart av undervisningen. Faglærer presiserer vilkår for å fremstille seg til eksamensformen mappevurdering.
2. Studentene har selv ansvar for å levere inn oppgaver, som inngår i løpende vurdering til rett tid og sted. Konsekvenser av manglende innlevering skal presiseres av faglærer, jf. forskriftens § 11 nr. 1.
3. Der mappen består av flere elementer som skal vektas, er det bare samlet karakter som opplyses. Element(er) som ikke kan etterprøves må skilles ut som egen/egne eksamensdel(er) og kan ikke inngå som element(er) i mappe.
4. All avskrift uten kildehenvisning og kopiering av andres besvarelser anses som fusk eller forsøk på fusk og kan føre til annullering av eksamen og utestenging fra Høgskolen Stord/Haugesund, jf. lovens § 4–7 nr. 1, bokstav b.

§ 12. *Hjemmeeksamen*

1. Utlevering av hjemmeeksamen skjer i regi av styret skriftlig via studentekspedisjonen eller elektronisk via Høgskolens nettbaserte leveringssystem.
2. Det skal fremgå av oppgaveteksten om eksamen skal være individuell eller i grupper.
3. Innlevering, elektronisk eller i papirform, skal skje til studentekspedisjonen ved aktuelt studiested, innen fastsatt frist. Ved skriftlig innlevering, skal besvarelsen leveres i tre eksemplarer. Kandidatnummer skal være påført alle eksemplarene. I tilfelle av gruppeeksamen, skal kandidatnummer for alle gruppens medlemmer være påført.
4. All avskrift uten kildehenvisning anses som fusk eller forsøk på fusk og kan føre til annullering og utestenging. (Se ellers lov om universiteter og høyskoler § 4–7 og § 4–8.)
5. Søknad om forlenget innleveringsfrist kan fremsettes til styret, dersom sykdom eller andre forhold som studenten ikke rår over fører til forsinket innlevering av hjemmeeksamen. Det er krav om at søknaden dokumenteres. Søknaden må fremsettes senest samme dag som oppgitt dato for innlevering av hjemmeeksamen.

§ 13. Trekk fra – eller uteblivelse fra eksamen.

1. En student som ønsker å trekke seg fra eksamen, må gjøre det på StudentWeb senest 2 uker før fastsatt eksamensdato.
2. En student som ikke møter til/leverer eksamen, se definisjon i § 2, til fastsatt tid uten godkjent forfallsgrunn, og som ikke har trukket seg fra eksamen, jf. nr. 1, får registrert «ikke møtt», se nedenfor § 13, pkt. 6.
3. En student som avbryter skoleeksamen etter at eksamen er begynt, skal melde dette skriftlig til vekten. Kandidater som blir syke skal ikke levere inn besvarelse. En student anses for å ha strøket når studenten avbryter eksamen uten at avbrytelsen skyldes sykdom.
4. Dersom sykdom, eller andre forhold som studenten ikke rår over, fører til uteblivelse fra eksamen, må legeattest eller annen dokumentasjon være innlevert til studieadministrasjonen senest 48 timer etter eksamensstart.
5. Legeattesten skal inneholde opplysninger om hvilket tidsrom den gjelder for. Det skal fremgå av attesten at sykdommen er vurdert i forhold til kandidatens mulighet til å gjennomføre eksamen. Blir legeattest eller annen dokumentasjon ikke innlevert innen de omtalte frister, anses forholdet som «ikke møtt» uten godkjent forfallsgrunn jf. forskriftens § 13 nr. 2.
6. Godkjent forfallsgrunn medfører at eksamensforsøket ikke telles med. Ved stryk eller ikke godkjent forfallsgrunn, vil eksamensforsøket telle.

§ 14. Kontinuasjoneksamen

1. Uavhengig av om forfallsgrunn godkjennes eller ikke, vil studenten ha rett til kontinuasjoneksamen. Studenten er selv ansvarlig for å melde seg opp til slik eksamen.
2. En student kan kun fremstille seg til eksamen i samme emne inntil tre ganger uavhengig av om eksamenskoden endres. Når en student har framstilt seg til eksamen på nytt gjelder den beste karakteren. Ved klagesensur er klagesensuren den endelige karakter.
3. Etter søknad til styret kan en student i spesielle tilfeller få avlegge eksamen for fjerde gang.
4. Styret kan beslutte at det skal gis mulighet for alternativ kontinuasjoneksamen til mappeeksamen eller gruppeeksamen, dersom det motsatte fører til et urimelig resultat.

§ 15. Klage

1. Lov om universiteter og høyskoler kap. 5 gjelder tilsvarende.
2. Kunngjøring av eksamensresultatet skjer vanligvis elektronisk.
3. Sensurfrist og klagefrist er 3 uker hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid. Det er styret selv som kan gjøre unntak fra sensurfristen for enkelteksamener, og kan fastsette en lengre frist. Styret kan og fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.
4. Kandidaten kan kreve begrunnelse for bedømmelsen uansett eksamensform. Frister for å kreve og gi begrunnelse fremgår av lov om universiteter og høyskoler § 5–3, nr. 1 og 2.
5. Klage over karakterfastsettelsen må framsettes skriftlig til styret innen 3 uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Klage over formelle feil stiles til Klagenemnda ved Høgskolen Stord/Haugesund.
6. Er det gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelige for studenten etter at karakter er fastsatt.
7. Bedømmelse av muntlig prestasjon og vurdering av praksisopplæring eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Bestemmelsen gjelder ikke ved klage over formelle feil ved eksamen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 5–2.
8. Ved klage på eksamen ved løpende vurdering/mappe må klagen framsettes når resultatet fra den avsluttende eksamen er kunngjort, § 15, pkt. 3 og 4. Klagen gjelder da alle element som inngår i mappen, med unntak av eksamener som følger av forskriftens § 15, nr. 7.
9. Klage på gruppeeksamen kan bare framsettes dersom gruppens medlemmer er enige. Ved ny sensurering kan karakteren fastsettes både til gunst og ugunst for samtlige av gruppens deltakere.

§ 16. Praksis og adgangen til ny praksis

En student har rett til en ny praksisperiode dersom første periode vurderes til ikke bestått. I helt spesielle tilfeller kan studenten søke styret om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode. Søknad behandles av styret/studiesjefen etter faglig vurdering av studieansvarlig.

§ 17. Godkjenning av tidligere eksamen, spørsmål om fritak

En student får fritak fra eksamen i ett eller flere emner som inngår i et studium når det dokumenteres at tilsvarende eksamen tidligere er avlagt ved høgskolen eller ved annen institusjon for høyere utdanning. Vilkår er at studenten er tatt opp til det studiet som godkjenningen skal inngå i, og at tidligere eksamen i omfang og innhold dekker ett eller flere fag/emner i den studieplan som studenten følger. For øvrig vises til lov om universiteter og høyskoler § 3–5.

§ 18. Fusk

Dersom det under vurdering, eksamen eller sensurering oppstår mistanke om fusk eller forsøk på fusk, skal studenten straks gjøres oppmerksom på at han/hun vil bli rapportert. Studenten kan velge om han/hun vil fortsette eller avbryte eksamen. Paragrafen gjelder også for annen type vurdering som mappevurdering og hjemmeeksamen.

Styret for Høgskolen Stord/Haugesund har fastsatt egne retningslinjer ved behandling av fusk/forsøk på fusk ved eksamen.

Konsekvenser for studenten ved fusk/forsøk på fusk fremgår av lov om universiteter og høyskoler § 4–7 og § 4–8 nr. 3

§ 19. Vitnemål

Det skrives ut vitnemål og diploma supplement for utdanninger som fører frem til: Mastergrad, Bachelorgrad, Allmennlærerutdanning, Faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag, Førskolelærerutdanning, Høgskolekandidat, Praktisk pedagogisk utdanning.

Alle andre fullførte studier dokumenteres ved karakterutskrift eller kursbevis.

§ 20. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. august 2005.

Den erstatter forskrift 19. desember 2002 nr. 1717 om eksamen ved Høgskolen Stord/Haugesund.

27. juni Nr. 776 2005

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 27. juni 2005 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–4 fjerde ledd og § 22– 2 andre ledd, lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2, lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 5–1 siste ledd og lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 5–5 nr. 1 og nr. 2. Kunngjort 7. juli 2005.

Kapittel I

§ 1. Trygden yter stønad dersom lege er søkt for sykdom eller mistanke om sykdom, for skade eller lyte, for veiledning i familieplanlegging, ved svangerskap og ved fødsel. Det ytes ikke stønad til kosmetiske inngrep som ikke er overveiende medisinsk indisert.

Det samme gjelder ved påregnelige følgetilstander etter slike inngrep.

Det ytes også stønad i forbindelse med cervixcytologiske undersøkelser som utføres etter innkalling som ledd i et fastsatt screeningprogram.

§ 2.

1. Utgifter til legehjelp hos allmennpraktiserende lege og privatpraktiserende spesialist dekkes etter takstene i kapittel II.

Stønad ytes etter de takstene som gjelder på behandlingstiden.

2. Trygdekontoret kan inngå avtale med legen om direkte oppgjør med trygden. Stønad utbetales i så fall direkte til legen. Legen har da ikke rett til å kreve av medlemmet den delen av legehonoraret som trygden dekker. Rikstrygdeverket fastsetter nærmere regler for direkte oppgjør. Rikstrygdeverket kan også inngå avtale med Den norske lægeforening om direkte oppgjør mellom trygdekontorene og medlemmer av Legeforeningen. Slik avtale erstatter med kollektiv virkning individuelle avtaler med medlemmer av Legeforeningen.
3. Når lege, herunder turnuslege, mottar lønn fra kommunen for pasientbehandling i kontorpraksis eller ved legevakt, utbetales stønaden til kommunen. Det samme gjelder for stønad til svangerskapskontroller og veiledning i familieplanlegging som utføres av lege ansatt i helsestasjon.
4. Trygden yter ikke stønad til legehjelp som utføres av en bedriftslege i den fastsatte arbeidstiden. Utgifter til laboratorieprøver og røntgenundersøkelser som bedriftslegen rekvirerer fra utenforstående laboratorie- og røntgenvirksomhet dekkes likevel ved konkret mistanke om sykdom.

§ 3. Trygden yter stønad etter honorartakstene:

1. Ved kontrollundersøkelser under svangerskap, ved fødsel og ved behandling for sykdom i forbindelse med svangerskap og fødsel, og for en undersøkelse etter fødselen.
2. Ved behandling av skade eller sykdom som går inn under folketrygdloven kapittel 13, jf. lovens § 5–25 og under lovene om krigspensjonering. For militærpersoner er det likevel et vilkår at legehjelpen ikke gis av militærlege.
3. Ved behandling av et medlem som er innsatt i fengselsvesenets anstalter, dersom legehjelpen gis ved annet personell enn det som er knyttet til fengselshelsetjenesten.
4. Ved behandling hvor pasientens tilstand er til hinder for at legen kan innkreve egenandelen, f.eks. ved alvorlige sinnslidelser, akutte større skader, bevisstløshet og dødsfall. Legen må kort begrunne kravet overfor trygdekontoret. I tillegg til behandlingstaksten dekkes også utgifter til bandasjemateriell, infusjonsvæsker, oksygen og medikamenter som medgår ved behandlingen etter egen spesifisert regning. Dette gjelder ikke når hjelpen gis ved tilkalt ambulanse.
5. Ved psykoterapeutisk behandling av barn og ungdom under 18 år.
6. Ved behandling av barn under 7 år.

7. Ved undersøkelse, behandling og kontroll for allmennfarlige smittsomme sykdommer. Med allmennfarlige smittsomme sykdommer menes følgende sykdommer (jf. forskrift 1. januar 1995 nr. 100 om allmennfarlige smittsomme sykdommer):

Alvorlig, akutt luftveis-syndrom, SARS	Kopper	Sykdom forårsaket av enteropatogen
Botulisme	Legionellose	E coli (enterohemoragisk)
Chlamydiainfeksjon, genital	Lepra	E coli/EHEc, enteroinvasiv
Difteri	Meningokokksykdom	E coli/EIEc, enteropatogen
Flekktufus	Miltbrann	E coli/ETEc, enterotoksigen
Gonoré	Paratyfoidfeber	E coli/ETEc, enteroaggregativ
Gulfeber	Pest	E coli/EAggEC)
Hemoragisk feber	Poliomyelitt	Sykdom forårsaket av meticillinresistente gule stafylokokker
Hepatitt A-virusinfeksjon	Rabies	
Hepatitt B-virusinfeksjon	Shigellose	Sykdom forårsaket av multiresistente pneumokokker
Hepatitt C-virusinfeksjon	Syfilis	
Hepatitt D-virusinfeksjon	Tilbakefallsfeber	
Hepatitt E-virusinfeksjon	Tuberkulose	Sykdom forårsaket av vancomycinresistente enterokokker
HIV-infeksjon	Tyfoidfeber	
Kikhoste		
Kolera		

Det ytes godtgjørelse etter honorartakstene dersom

- en pasient har grunn til å anta seg smittet med allmennfarlig smittsom sykdom og oppsøker lege for nødvendig undersøkelse etter smittevernloven § 5-1, eller
- en lege under konsultasjon får mistanke om at pasienten har en allmennfarlig smittsom sykdom og etter samtykke fra pasienten setter i verk nødvendig undersøkelse etter smittevernloven § 3-5, eller
- legen har oppfordret eller pålagt pasienten å møte til konsultasjon for allmennfarlig smittsom sykdom for å foreta undersøkelse som ledd i smitteoppsporing etter smittevernloven § 3-6, eller
- det er behov for behandling eller kontroll for allmennfarlig smittsom sykdom.

Det ytes ikke stønad til dekning av utgifter til undersøkelser etter denne bestemmelsen uten at pasienten har grunn til å anta seg smittet eller legen får mistanke om at pasienten har en allmennfarlig smittsom sykdom.

Legen skal i pasientens journal begrunne at et eller flere av vilkårene for stønad etter honorartakstene er oppfylt.

Det ytes stønad etter denne bestemmelse til den som oppholder seg i Norge, selv om vedkommende ikke er medlem i folketrygden.

§ 4. Ved krav om stønad til legehjelp skal medlemmet legge fram spesifisert og kvittert regning fra legen senest førstkommende måned etter behandlingsdagen. Regningen må i tillegg til kontaktform, diagnose, tariffnummer, dato og klokkeslett for de utførte legebehandlingene, inneholde alle opplysninger som er nødvendige for å avgjøre stønadskravet.

Legen plikter å utstede regning som nevnt på blankett fastsatt av Rikstrygdeverket.

§ 5. Trygdekontoret skal revidere og kontrollere legeregning som medlemmet har levert, og utbetale stønaden til medlemmet snarest mulig, og senest en måned etter at regningen er mottatt.

Stønaden kan ikke innkasseres gjennom legen, ved transport eller ved fullmakt på annen måte.

Hvis et medlem overfor legen har erklært seg ute av stand til å betale den delen av honoraret som stønaden vil utgjøre, kan trygdekontoret etter å ha undersøkt forholdet, utbetale stønaden direkte til legen.

§ 6. (Opphevd)

§ 7. Når et medlem blir erklært arbeidsufør plikter legen å sende sykmeldingsattest direkte til trygdekontoret samme dag som legesøkingen har funnet sted. Gjenpart av sykmeldingen skal leveres til medlemmet. Legen skal på sykmeldingsattesten bekrefte at medlemmet har vært arbeidsufør. Vanligvis skal sykmeldingsattest gis etterskuddsvis og ikke for lengre tidsrom enn 14 dager om gangen. Når det er på det rene at sykdommen vil medføre arbeidsuførhet i lengre tid, kan sykmeldingsattesten utskrives for et lengre tidsrom enn 14 dager. Legen skal bygge utstedelse av sykmeldingsattesten på en personlig undersøkelse av pasienten. Sykmeldingsattest og legerklæring ved arbeidsuførhet skal utstedes på blankett fastsatt av Rikstrygdeverket og skal være fullstendig utfylt. Hvis arbeidsuførheten varer lenger enn 8 uker, plikter legen uoppfordret å sende legerklæring ved arbeidsuførhet til trygdekontoret i pasientens bostedskommune innen dette tidspunkt.

§ 8. Hvis medlemmet ikke kan møte fram på behandlingsstedet på grunn av sin helsetilstand, dekker kommunen reiseutgiftene for allmennpraktiserende lege etter lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 5–1 tredje og fjerde ledd. Det regionale helseforetaket dekker reiseutgiftene for privatpraktiserende legespesialist etter lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a første ledd nr. 6.

Trygden yter reisetillegg som utbetales direkte til legen mot innsending av spesifisert regning, jf. § 4.

§ 9. Ved uenighet mellom lege og trygdekontor om beregning av stønad til legehjelp, reisetillegg eller skyssgodtgjørelse kan både trygdekontoret og legen bringe tvisten inn for fylkestrygdekontoret, hvis tilfellet ikke hører inn under loven om anke til Trygderetten.

§ 10. Tvist om forståelsen av de enkelte punkter i avtale om stønad til dekning av utgifter til legehjelp kan, hvis bestemmelser om behandling av tvister ikke er tatt inn i avtalen, bringes inn for Rikstrygdeverket til avgjørelse hvis begge parter er enige om det.

§ 11. Rikstrygdeverket kan i særlige tilfelle for et enkelt trygdekontor eller for flere trygdekontorer gjøre unntak fra denne forskriften.

Kodeforklaringer:

– * (asterisk)

betyr at takstene er forbeholdt spesialistpraksis (ikke spesialist i allmenmedisin eller samfunnsmedisin). Øvrige takster kan benyttes av alle leger, jf. dog eventuelle merknader om godkjenningskrav eller liknende.

– Bokstavene d eller k i takstnummerkoden

står for dagtakst eller kvelds-, natt- og helgetakst. For takster uten disse bokstavene skilles det ikke mellom dag/kveld/natt/helgedag.

– Forkortelser:

Hon. – står for honorar, og angir takstbeløpet i kroner.

Ref. – står for refusjonsandel.

Egen. – står for egenandel.

Merk. – står for merknad.

Rep. – står for repetisjon.

– Repetisjoner:

0 – betyr at taksten ikke kan repeteres på samme regningskort, dvs. at prosedyre/undersøkelse/behandling refunderes én gang selv om den gjentas.

50% – betyr at taksten kan repeteres én gang med halvparten av takstbeløpet.

Rep. – betyr at taksten kan repeteres flere ganger på samme regningskort. Står det i stedet et tall, kan taksten repeteres dette antall ganger.

Rep 50% – betyr at taksten kan repeteres flere ganger, men at det for hver av repetisjonene bare kan beregnes halv takst.

Kapittel II. Takster for allmennpraktiserende lege og privatpraktiserende spesialist

Takster fra 1. juli 2005

A. Enkle pasientkontakter

B. Konsultasjoner og sykebesøk

C. Reisetillegg, ledsagelse av pasient og skyssgodtgjørelse

D. Kvelds-, natt- og helgedagstillegg

E. Prosedyretakster

F. Laboratorieundersøkelser og prøver

G. Radiologi

A. Enkle pasientkontakter

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
1ad	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved personlig frammøte og ved bud. Gjelder ikke når kontakten/forespørselen resulterer i skriving av resept, sykmelding, rekvisisjon eller henvisning, jf. takst 1h. Ugyldig takstkombinasjon: 1ak, b, c, d, f, g og h, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 612, 621, 622, 623, 624	35,-	0,-	35,-	A1	0
1ak	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved personlig frammøte og ved bud. Gjelder ikke når kontakten/forespørselen resulterer i skriving av resept, sykmelding, rekvisisjon eller henvisning, jf. takst 1h. Ugyldig takstkombinasjon: 1ad, b, c, d, f, g og h, 2, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 612, 621, 622, 623, 624	45,-	10,-	35,-	A1, D1	0

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
1bd	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved brev eller telefon. Gjelder ikke når kontakten/forespørselen resulterer i skriving av resept, sykmelding, rekvisisjon eller henvisning, jf. takst 1h. Ugyldig takstkombinasjon: alle	35,-	35,-	0,-	A1	0
1bk	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved brev eller telefon. Gjelder ikke når kontakten/forespørselen resulterer i skriving av resept, sykmelding, rekvisisjon eller henvisning, jf. takst 1h. Ugyldig takstkombinasjon: alle	45,-	45,-	0,-	A1, D1	0
*1c	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved personlig frammøte og ved bud hos godkjent spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, indremedisin/kirurgi med tilhørende subspecialiteter, nevrologi, pediatri, psykiatri (barnepsykiatri), reumatologi, yrkesmedisin og hudsykdommer. Gjelder ikke når kontakten/forespørselen resulterer i skriving av resept, sykmelding, rekvisisjon eller henvisning, jf. takst 1h. Ugyldig takstkombinasjon: 1a, d, f, g og h, 2, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 612, 621, 622, 623, 624	50,-	15,-	35,-		0
*1d	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning ved brev eller telefon, hos indremedisiner/kirurg med tilhørende subspecialiteter, nevrolog, pediater, psykiater (barnepsykiater), reumatolog, yrkesmedisiner og spesialist i hudsykdommer. Gjelder ikke når kontakten/forespørselen resulterer i skriving av resept, sykmelding, rekvisisjon eller henvisning, jf. takst 1h. Ugyldig takstkombinasjon: alle	35,-	35,-	0,-	A1	0
1e	Taking og undersøkelse av hemoglobin, blodsenkning og telling av hvite blodlegemer og mikroskopering av urinsediment. Ugyldig takstkombinasjon: 1b, d, f, g og h, 2, 3, 4, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 701a, 217c, 603, 612, 621, 622, 623, 624	47,-	0,-	47,-		0
1f	Telefonsamtale eller skriftlig kommunikasjon om enkeltpasienter med fysioterapeut, kommunal helse- og sosialtjeneste (pleie- og omsorgstjeneste, helsestasjon, skolehelsetjeneste og sosialkontor) og bedriftshelsetjeneste. Legen må på anmodning oppgi hvem/hvilken instans man har vært i kontakt med. Ugyldig takstkombinasjon: alle	60,-	60,-	0,-		0
1g	Enkel pasientkontakt, forespørsel, rådgivning per telefon mellom kl. 23 og 08. Taksten kan bare benyttes under legevakt i vakt-distrikt uten vakt-sentral. Ugyldig takstkombinasjon: alle	200,-	200,-	0,-	A1	0
1h	Skriving av resept, utfylling av sykmeldingsattest del I, rekvisisjon til røntgen og fysioterapi og henvisning til spesialist på gul blankett fra RTV ved enkel pasientkontakt. Taksten inkluderer forespørsel, rådgivning. Ugyldig takstkombinasjon: alle unntatt 8, 1e og 701-743	35,-	0,-	35,-	A1	0

Merknad A1

Når en enkel pasientkontakt ved frammøte, bud, skriftlig eller per telefon resulterer i skriving av resept, sykmeldingsattest del I, rekvisisjon til røntgen eller fysioterapeut eller henvisning til spesialist på gul blankett fra RTV, kan takst 1h benyttes, men ikke takstene 1a, 1b, 1c eller 1d.

Taksten kan ikke benyttes:

- ved telefonhenvendelser om timeavtale eller sykebesøk uten samtidig rådgivning
- ved enkel beskjed om prøveresultat uten samtidig rådgivning
- ved telefonsamtale med kolleger
- ved innringing av resept til apotek.

*B. Konsultasjoner og sykebesøk**Merknad B1*

Takstene for konsultasjoner/sykebesøk innbefatter

- hemoglobin, blodsenkning, hematokrit
- telling av hvite og røde blodlegemer
- enkel urinundersøkelse og mikroskopi av urin.

Enkle behandlinger som:

- intramuskulære injeksjoner av vanlige medikamenter
- overflateanestesi (OVA)
- fjerning av overflatiske fremmedlegemer i hud og slimhinne
- åpning av overflattisk abscess
- skriving av resept
- utfylling av sykmeldingsattest Del I
- henvisninger og rekvisisjoner.

Konsultasjon

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
2ad	Konsultasjon hos allmennpraktiserende lege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 3, 4, 11 med unntak av 11e, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 621, 622, 623	125,-	0,-	125,-	B1, B2, B6	0
2ak	Konsultasjon hos allmennpraktiserende lege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 3, 4, 11 med unntak av 11e, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 621, 622, 623, 624	210,-	0,-	210,-	B1, B2, B6, D1	0
2bd	Tillegg ved konsultasjon hos fastlege for pasient som ikke er tilknyttet fastlegeordningen. Taksten refunderes ikke av trygden. Taksten kan ikke kreves ved øyeblikkelig hjelp, jf. helsepersonelloven § 7. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 2ck, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 621, 622, 623, 624	110,-	0,-	110,-		0
2cd	Tillegg for tidsbruk ved konsultasjonsvarighet utover 20 min. per påbegynt 15 min. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 2ck, 3, 4, 11 med unntak av 11e, 12, 13, 101, 102, 213, 215, 217c, 609, 612, 615, 621, 622, 623, 624	100,-	100,-	0,-	B6	rep
2ck	Tillegg for tidsbruk ved konsultasjonsvarighet utover 20 min. per påbegynt 15 min. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2cd, 3, 4, 11 med unntak av 11e, 12, 13, 101, 102, 213, 215, 217c, 609, 615, 621, 622, 623, 624	102,-	102,-	0,-	B6, D1	rep
2dd	Tillegg for allmennlege som har fått godkjent videre- og etterutdanningsprogram i henhold til spesialistreglene i allmennmedisin i Norge i løpet av de siste 5 år. Taksten gjelder også de 5 første årene etter at legen er godkjent spesialist i allmennmedisin i Norge første gang. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2dk, 3, 4, 11 med unntak av 11e, 12, 13, 14, 15, 217c, 621, 622, 623, 624	61,-	36,-	25,-	B2, B6	0
2dk	Tillegg for allmennlege som har fått godkjent videre- og etterutdanningsprogram i henhold til spesialistreglene i allmennmedisin i Norge i løpet av de siste 5 år. Taksten gjelder også de 5 første årene etter at legen er godkjent spesialist i allmennmedisin i Norge første gang. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2dd, 3, 4, 11 med unntak av 11e, 12, 13, 14, 15, 217c, 621, 622, 623, 624	71,-	46,-	25,-	B2, B6, D1	0
2ed	Gruppebehandling per pasient for veiledning, instruksjon i egenbehandling og bygging av selvhjelpsnettverk innen en gruppe av pasienter med kroniske sykdommer eller funksjonshemninger. Varighet 3/4 – 1 time for gruppe m/inntil 7 pasienter. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2a, 2c, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 217c, 621, 622, 623, 624	225,-	100,-	125,-	B1, B2	5

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
2fk	Konsultasjon og tillegg for utrykning til kontor ved øyeblikkelig hjelp under legevakt når skyssmiddel er benyttet, for første pasient. Det kan i tillegg beregnes reisetillegg og skyssgodtgjørelse. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ad, 2ak, 2cd, 2ed, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 217c, 621, 622, 623, 624	255,-	45,-	210,-	B1, D1	0
2gd	Tillegg ved konsultasjon hos fastlege for fornyet vurdering (second opinion) av pasient tilknyttet fastlegeordningen. Det er en forutsetning for å benytte taksten at legen sender skriftlig rapport (journalnotat) til pasientens fastlege. Taksten kan ikke kreves: – der legen og pasientens lege er i samme gruppepraksis/kontorfellesskap – der legen vikarierer for pasientens lege – under kommunalt organisert legevakt. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 2ck, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 217c, 621, 622, 623, 624	150,-	150,-	0,-	B2	0
2hd	Tillegg ved konsultasjon hos fastlege for pasient som er tilmeldt annen fastlege, herunder asylsøkere som ikke er tildelt fastlege og borgere av EØS-land som ikke er medlemmer av folketrygden. Taksten kan ikke kreves: – der legen og pasientens lege er i samme gruppepraksis/kontorfellesskap – der legen vikarierer for pasientens lege – der legen mottar pasienten under avtalt kollegial fraværdekning eller annen samarbeidsordning med pasientens lege – under kommunalt organisert legevakt. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2ak, 2ck, 3, 4, 11, 12, 13, 14, 15, 21, 22, 621, 622, 623, 624	50,-	50,-	0,-	B2	0
*3ad	Konsultasjon hos spesialist. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 11, 12, 13, 14, 15, 217c, 621, 622, 623	266,-	1,-	265,-	B1, B2, B3	0
*3bd	Tillegg for tidsbruk ved konsultasjon hos spesialist utover 20 min. per påbegynt 15 min. Taksten kan bare benyttes av spesialister som er oppført under takstene 4a1, 4a2 og 4c1. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 4, 11, 12, 13, 101, 102, 213, 215, 217c, 603, 612, 615, 621, 622, 623, 624, 651	75,-	75,-	0,-		rep
*3c	Tillegg for pasient som ikke har henvisning fra lege. Taksten refunderes ikke av folketrygden. Ugyldig takstkombinasjon: alle unntatt 3a	170,-	0,-	170,-	B3	

Merknad B2

For bestilt time som ikke benyttes, dvs. at pasienten uteblir uten varsel eller avbestiller senere enn 24 timer før avtalt tid, kan pasienten avkreves konsultasjonshonorar. Dette dekkes ikke av folketrygden. Beløpet anses ikke som godkjent egenandel etter bestemmelser gitt med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 5–3. Slik betaling kan kreves av alle pasienter som er fritatt for betaling av egenandel. Pasienter som bestilte time hos legespesialist skal informeres om plikten til å betale ved uteblivelse. Dersom behandling, undersøkelse eller kontroll hos legespesialist er forsinket med mer enn én time etter avtalt tid og pasienten ikke har fått melding om forsinkelsen før oppmøte, er det ikke anledning til å kreve egenandel for tjenesten. Pasienten skal bli informert om årsaken til forsinkelsen. Hvis mulig skal pasienten varsles om forsinkelsen før oppmøte.

Merknad B3

Ved konsultasjon med pasient som ikke har henvisning fra lege, kan spesialisten ikke innkreve takster ut over 3a og 3c. Det gjelder også ved psykoterapi. Det kreves ikke henvisning ved øyeblikkelig hjelp og nødvendig oppfølging av denne tilstanden. Med øyeblikkelig hjelp menes arbeid innenfor spesialiteten som ikke kan utsettes til neste dag. En henvisning gjelder til behandlingen for den aktuelle sykdomstilstanden er avsluttet. Henvisningen skal følge første regningskort for behandlingen. Kravene til henvisning gjelder ikke for pasienter hos leger som omfattes av overgangsordningen etter § 2 punkt 1 i forskrift om rett til trygderefusjon (dvs. leger som hadde refusjonsrett per 1.

juli 1998 og er over 69 år per 1. juli 2005) eller for pasient som hadde et fast etablert pasientforhold til spesialist i gynekologi før 1. juni 2001.

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
*4a	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved godkjent spesialist i anesthesiologi, fysikalsk medisin og rehabilitering, hudsykdommer, indremedisin/kirurgi med tilhørende subspecialiteter, nevrologi, pediatri, psykiatri (barnepsykiatri), reumatologi og yrkesmedisin (etter henvisning). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4b, 4c, 11, 13, 14, 15, 217c	162,-	162,-	0,-	B3, B4	0
*4b	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved andre godkjente spesialister (etter henvisning). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a, 4c, 11, 13, 14, 15, 217, 621, 622, 623, 624	67,-	67,-	0,-	B3, B4	0
*4c1	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved øyeblikkelig hjelp hos pediater. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a, 4b, 4c2, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 621, 622, 623, 624	111,-	111,-	0,-	B3, B4	0
*4c2	Tillegg for fullstendig undersøkelse ved øyeblikkelig hjelp hos øvrige spesialister. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4a, 4b, 4c1, 6, 7, 11, 13, 14, 15, 621, 622, 623, 624	40,-	40,-	0,-	B3, B4	0
*4da	Genetisk veiledning og utredning ved spesialist, for første halvtime takst nr. 3a og 4b					
*4db	Genetisk veiledning og utredning ved spesialist, for hver påbegynt halvtime etter første. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3b, 4, 6, 11, 12, 21, 22, 217c	124,-	124,-	0,-		rep

Merknad B4

Det må foreligge henvisning fra lege. Henvisningen skal følge regningskortet til trygdekontoret. Undersøkelsen skal omfatte nøyaktig opptak av sykehistorie samt fullstendig status presens for den respektive spesialitet. Spesialisten skal sende skriftlig rapport (epikrise) til henvisende lege og under forutsetning om tilsagn fra pasienten eller dennes verge, også til pasientens faste lege. Rapporten skal redegjøre for diagnose, behandling og vurdering. Takstene 4a og 4b kan benyttes én gang per år per henvist pasient for samme sykdom/skade/tilstand. Det kreves ikke henvisning for å benytte takst 4c ved øyeblikkelig hjelp. Ved øyeblikkelig hjelp må problemstillingen anføres på regningskortet til trygdekontoret. Regelen om fullstendig undersøkelse og rapport til pasientens faste lege forutsettes fulgt.

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
5	Utskrift/kopiering av pasientjournal Taksten refunderes ikke av folketrygden. Ugyldig takstkombinasjon: alle	70,-	0,-	70,-		
7	Tillegg for undersøkelse/behandling av døve, språksvake og fremmedspråklige i de tilfeller det er nødvendig med tolk. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2c, 3b, 11c, 12c	230,-	230,-	0,-		0

Takst	Tekst	Hon.	Merk.	Rep.
8	Ekspedisjonsgebyr Utgifter og arbeid ved forsendelse etter pasientens ønske av resepter, rekvisisjoner, henvisninger eller lignende per brev, faks, telefon eller e-post. Taksten dekkes ikke av folketrygden.	47,-		0

Satser for forbruksmateriell

Takst	Tekst	Hon.	Merk.	Rep.
10a	Materiellgruppe 1 – Utstyr til gynekologisk undersøkelse, herunder tupfere, engangsspekulum, etc.		34,-	B5 rep

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
	– Utstyr til anoskopi uten lyskilde – Elastiske bind			
10b	Materiellgruppe 2 – Utstyr til spirometri – Utstyr til EKG – Glukose/materiell til karbohydratbelastning – Utstyr til prøvetaking fra livmorhulen – Utstyr til rektoskopi/anoskopi m/lyskilde – Materiell ved sårskift, herunder salvekompresser, bind, sterile kompresser etc.	60,–	B5	rep
10c	Materiellgruppe 3 – Materiell ved mindre kirurgiske inngrep, herunder suturmateriale, bedøvelsesmidler, bandasjemateriell og øvrig forbruksmateriell – Utstyr til kateterisering (ekskl. kateter)	97,–	B5	rep
10d	Materiellgruppe 4 – Materiell ved større kirurgiske inngrep, herunder suturmateriell, bedøvelsesmidler, bandasjemateriell og øvrig forbruksmateriell – Materiell til behandling/skifting av større sår og skader	126,–	B5	rep

Merknad B5

Beløpene kan repeteres/kombineres hvis det er gjort flere inngrep/flere prosedyrer.

Pasienten må i tillegg dekke utgifter til materiell eller legemidler som ikke er dekket av de ovenstående fastsatte honorar som for eksempel gips, spiral, kateter, vaksiner, legemidler, ortoser, etc., etter legens kostnad.

Engangsutstyr som f.eks. sprøyter mv. kan det ikke beregnes ekstra for, da disse utgifter inngår i taksten.

Takstene 10a til 10d refunderes ikke av folketrygden. Folketrygden dekker slike utgifter kun ved tilfeller som går inn under folketrygdlovens kapittel 13 og denne forskrifts § 3 nr. 4.

*Sykebesøk**Merknad B6*

Legen har krav på takst for sykebesøk, reisetillegg og skyssgodtgjørelse dersom pasienten på grunn av sin helsetilstand ikke kan møte frem på behandlingsstedet. Når legen må rykke ut fra hjemmet til kontoret for øyeblikkelig hjelp, benyttes takst 2fk for første pasient.

Ved sykebesøk hvor flere pasienter tilses samtidig i samme:

- husstand
- pensjonat
- fartøy
- aldershjem mv.

beregnes honorar/refusjon som for sykebesøk og eventuelle reisetillegg og skyssgodtgjørelse bare for én pasient. For de øvrige godtgjøres det som for konsultasjoner. Takst 11e kan i disse tilfeller benyttes ved kronisk sykdom hos egne pasienter.

Ved besøk hos pasienter i det hus hvor legen bor, har kontor eller arbeider og på fartøy hvor legen oppholder seg eller arbeider, beregnes konsultasjonstakst. I større bygninger gjelder sistnevnte regel for sykebesøk bare i den oppgang hvor legen bor. Det beregnes honorar som for sykebesøk for hver pasient ved behandling av medlem som er innsatt i fengsel, dersom legehjelpen gis ved annet personell enn det som er knyttet til fengselshelsetjenesten, se forskriftens § 3 nr. 3.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
11ad	Sykebesøk ved allmennpraktiserende lege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 12, 13, 14, 15, 217c	170,–	0,–	170,–	B1, B6, B7	0
11ak	Sykebesøk ved allmennpraktiserende lege. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 11ad, 12, 13, 14, 15, 217c	325,–	45,–	280,–	B1, B6, B7, D1	0
11bd	Tillegg for sykebesøk ved fastlege for pasient som ikke er tilknyttet fastlegeordningen. Taksten refunderes ikke av trygden. Taksten kan ikke kreves ved øyeblikkelig hjelp, jf. helsepersonelloven § 7. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 11ck, 11e, 12, 13, 14, 155, 217c	110,–	0,–	110,–	B7	0
11cd	Tillegg for tidsbruk ved sykebesøksvarighet utover 30 min. per påbegynt 15 min.	86,–	86,–	0,–	B7	rep

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Egen.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 217c, 609, 612, 615					
11ck	Tillegg for tidsbruk ved sykebesøksvarighet utover 30 min. per påbegynt 15 min.	120,-	120,-	0,-	B7, D1	rep
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 217c, 609, 612, 615					
11dd	Tillegg for allmennlege som har fått godkjent videre- og etterutdanningsprogram i henhold til spesialistreglene i allmennmedisin i Norge i løpet av de siste 5 år. Taksten gjelder også de 5 første årene etter at legen er godkjent spesialist i allmennmedisin i Norge første gang.	55,-	30,-	25,-	B7	0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 11dk, 12, 13, 14, 15, 217c					
11dk	Tillegg for allmennlege som har fått godkjent videre- og etterutdanningsprogram i henhold til spesialistreglene i allmennmedisin i Norge i løpet av de siste 5 år. Taksten gjelder også de 5 første årene etter at legen er godkjent spesialist i allmennmedisin i Norge første gang.	76,-	51,-	25,-	B7, D1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 11dd, 12, 13, 14, 15, 217c					
11e	Tillegg ved sykebesøk til egne pasienter med kronisk, alvorlig sykdom. Taksten kan ikke benyttes ved legevakt. Når sykebesøk foretas etter kl. 16, eller på søn-/helgedager, dag før disse og på offentlig høytidsdag, kan for øvrig kveldstakster benyttes.	330,-	330,-	0,-	B7	0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 3, 4, 6, 11bd, 11id, 12, 13, 14, 15					
11f	Tillegg ved aktivt redningsarbeid ved ulykke, gjenopplivning, fødselshjelp og prehospital trombolysse ved akutt hjerteinfarkt	320,-	320,-	0,-		0
11gd	Tillegg for sykebesøk ved fastlege for fornyet vurdering (second opinion) av pasient tilknyttet fastlegeordningen. Det er et vilkår for å benytte taksten at legen sender skriftlig rapport (journalnotat) til pasientens fastlege. Taksten kan ikke kreves:	150,-	150,-	0,-	B7	
	– der legen og pasientens lege er i samme gruppepraksis/kontorfellesskap – der legen vikarierer for pasientens lege – under kommunalt organisert legevakt.					
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 11bd, 11ck, 11e, 12, 13, 14, 15, 217c					
11hd	Tillegg for sykebesøk ved fastlege for pasient som er tilmeldt annen fastlege, herunder asylsøkere som ikke er tildelt fastlege og borgere av EØS-land som ikke er medlemmer av folketrygden. Taksten kan ikke kreves:	50,-	50,-	0,-	B7	
	– der legen og pasientens lege er i samme gruppepraksis/kontorfellesskap – der legen vikarierer for pasientens lege – der legen mottar pasienten under avtalt kollegial fraværdekning eller annen samarbeidsordning med pasientens lege – under kommunalt organisert legevakt.					
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 11bd, 11ck, 11e, 12, 13, 14, 15, 217c					
11id	Tillegg for sykebesøk utført av privatpraktiserende lege ved avbrudd (øyeblikkelig hjelp) i ordinær kontorpraksis (kl. 08–16).	370,-	370,-	0,-	B7	0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 11ak, 11ck, 11e, 12, 13, 14, 15, 217c					
*12ad	Sykebesøk ved spesialist.	265,-	0,-	265,-	B1, B6, B7	0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 6, 11, 12ak, 14, 15, 217c					

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
*12bd	Tillegg for sykebesøk utført av privatpraktiserende spesialist ved avbrudd (øyeblikkelig hjelp) i ordinær kontorpraksis (kl. 08–16). Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 6, 11, 12ak, 14, 15, 217c	140,-	140,-	0,-	B6, B7	0
*12cd	Tillegg for tidsbruk ved sykebesøksvarighet utover 30 min. per påbegynt 15 min. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 6, 11, 12ck, 13, 14, 15, 217c, 609, 612, 615	95,-	95,-	0,-	B7	rep
*13d	Tillegg for psykiatrisk undersøkelse ved nevrolog, nevrokirurg, psykiater, barnpsykiater og geriater. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 6, 12c, 217c	173,-	173,-	0,-	B3, B7	0

Merknad B7

Besøksrunde

Ved flere sykebesøk under samme reise beregnes reisetillegget på grunnlag av den samlede tid for besøksrunden fratrukket medgått tid for sykebesøk. Avstigning merkes med A på det enkelte kort. Antall besøk, samlet reisetid og sum reisetillegg oppgis på regningskortet for siste besøk. Regningskortene for den enkelte besøksrunde samles for seg etter dato.

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
14	Møtegodtgjørelse med reisetid når legen deltar i tverrfaglige samarbeidsmøter med helse- og/eller sosialfaglig personell som et ledd i behandlingsopplegg for enkeltpasienter, herunder i basisteam, ved møte i ansvarsgruppe i forbindelse med legemiddelassistert rehabilitering og i møte om individuell plan. Taksten kan ikke benyttes i forbindelse med samarbeid internt i tverrfaglige medisinske sentra og lignende. Taksten kan ikke benyttes som godtgjørelse for fast oppsatte samarbeidsmøter, med mindre det gjelder samarbeid om konkrete pasienter. Beregnes for arbeid i inntil en halv time og repeteres deretter per påbegynte halvtime. Taksten dekker også praksisutgifter. Taksten beregnes for den samlede møte-/reisetid, ikke per pasient. Legen må på anmodning opplyse hvem det har vært holdt møte med. Ugyldig takstkombinasjon: alle	450,-	450,-	0,-		rep
15a	Tillegg for deltakelse i kommunalt organisert legevakt i Finnmark fylke og kommunene Berg, Bjarkøy, Dyrøy, Gratangen, Ibestad, Karlsøy, Kvæfjord, Kvæningen, Kåfjord, Lavangen, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord, Torsken og Tranøy i Troms fylke, kommunene Alstahaug, Andøy, Ballangen, Beiarn, Bindal, Bø, Dønna, Flakstad, Gildeskål, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Lurøy, Lødingen, Moskenes, Nesna, Rødøy, Røst, Saltdal, Sømna, Træna, Tysfjord, Vega, Vestvågøy, Vevelstad, Værøy, Vågan og Øksnes i Nordland fylke, kommunene Fosnes, Leka, Namsskogan og Røyrvik i Nord-Trøndelag fylke, Solund kommune i Sogn og Fjordane fylke og Fedje i Hordaland fylke, per vakt døgn mandag – fredag. Godtgjørelsen deles dersom flere leger deltar i samme vakt døgn. Ved vakt samarbeid mellom to eller flere av de nevnte kommuner utbetales taksten per kommune. Ugyldig takstkombinasjon: alle	556,-	556,-	0,-		rep
15b	Tillegg for deltakelse i kommunalt organisert legevakt i kommunene nevnt under 15a per vakt døgn lør-, søn-, helge- og høytidsdag. Ugyldig takstkombinasjon: alle	760,-	760,-	0,-		rep

*C. Reisetillegg og ledsagelse av pasient og skyssgodtgjørelse**Merknad C0**Vilkår for skyssgodtgjørelse*

Skyssgodtgjørelse ytes av kommunen eller det regionale helseforetaket etter forskrift om dekning av utgifter til transport av helsepersonell m.m. i forbindelse med reise for å foreta undersøkelse eller behandling. Godtgjørelsen beregnes etter regulativet for offentlige tjenestemenn. Har legen på grunn av særlige forhold hatt større skyssutgifter, beregnes godtgjørelsen etter utgifter i henhold til fremlagt regning.

Det beregnes bare reise på billigste måte.

Beregning av skyssgodtgjørelse

Beregningsgrunnlaget for skyssgodtgjørelse er antall tilbakelagte km. Ved beregningen av veilengden avrundes samlet antall km ved frem- og tilbakereisen til nærmeste antall hele km. Veilengden regnes fra legens kontor (bolig), men skjer sykebesøket fra et midlertidig oppholdssted, regnes fra dette hvis reisen derfra til pasienten er kortere. Skjer sykebesøket etter rekvisisjon under en reise, beregnes reisetillegg og skyssgodtgjørelse bare for selve avstigningen. Skjer sykebesøket under fast kontordagsreise, beregnes reisetillegg og skyssgodtgjørelse bare for den tid og det antall km som legen reiser ekstra i anledning sykebesøket.

Reisetillegg og ledsagelse

Reisetillegg og skyssgodtgjørelse kan beregnes ved sykebesøk i avstand over 1 km fra legens kontor (bolig) – en vei.

Ved øyeblikkelig hjelp kan det likevel beregnes skyssgodtgjørelse under 1 km (ikke reisetillegg).

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
21d	Reisetillegg, bil/tog/båt eller annet skyssmiddel, herunder til fots, per påbegynte halve time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 14, 15, 21k	86,-	C0, C1	rep
21k	Reisetillegg, bil/tog/båt eller annet skyssmiddel, herunder til fots, per påbegynte halve time. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2 unntatt 2fk, 3, 14, 15, 21d	134,-	C0, C1, D1	rep

Merknad C1

Ved bomtur som legen ikke selv er skyld i, godtgjør trygden reisetillegg.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
22ad	Fra det tidspunkt selve ledsagelsen iverksettes ytes godtgjørelse for hver påbegynt halvtime med	400,-	C2	rep
22ak	Fra det tidspunkt selve ledsagelsen iverksettes ytes godtgjørelse for hver påbegynt halvtime med	550,-	C2, D1	rep
22bd	For ventetid og hjemreise ytes godtgjørelse per deretter påbegynt time med. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 3, 13, 14, 15	450,-	C2	rep
22bk	For ventetid og hjemreise ytes godtgjørelse per deretter påbegynt time med. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 3, 13, 14, 15	450,-	C2, D1	rep

*Merknad C2**Ledsagergodtgjørelse*

Hvis det er nødvendig med lege som ledsager for pasient ved reise til sykehus, ytes godtgjørelse etter disse retningslinjer:

- For den tid som går med til å undersøke og behandle pasienten, regnes vanlig takst for sykebesøk eller konsultasjon.
- Tiden fra sykebesøket/konsultasjonen er avsluttet til reisen med pasienten påbegynnes, regnes som ventetid dersom legen ikke kan utføre annet arbeid.
- Ledsagelse i ambulanse/bil med bære skal dekkes av det regionale helseforetaket.

*D. Kvelds-, natt- og helgedagstillegg**Merknad D1*

Takstene under:

A: 1ak, 1bk.

B: 2ak, 2ck, 2dk, 2fk, 11ak, 11ck, 11dk.

C: 21k, 22ak, 22bk.

Med mindre annet spesielt er nevnt nedenfor, skal dagtakster alltid benyttes når lege foretar konsultasjon eller sykebesøk i sin legepraksis.

Når legens konsultasjon/sykebesøk finner sted mellom kl. 16 og 08 eller når reisen begynner før kl. 07, og likeså når konsultasjonen eller sykebesøket finner sted dagen før søn- og helgedager til kl. 08 følgende arbeidsdag, samt på offentlige høytidsdager, kan legen likevel benytte ovennevnte kveldstakster i følgende tilfeller:

- ved kommunalt organisert legevakt
- ved uforutsette konsultasjoner/sykebesøk som gjelder øyeblikkelig hjelp og i tilfeller som av medisinske grunner ikke kan utsettes til neste dag, og som legen ikke kan ta i sin ordinære arbeidstid.

Kveldstakster kan ikke benyttes av leger som har åpen praksis i tidsrom som nevnt ovenfor, herunder tilbyr tjenester i form av sykebesøk o.l.

E. Prosedyretakster

Særskilte kirurgitakster

(Takstene gjelder bare for leger med avtale om driftstilskudd med regionalt helseforetak. Det er en forutsetning for bruk av vikar at hjemmelshaver selv kan operere og gjøre bruk av takstene.)

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
*K01a	Kataraktoperasjon, inntil 500 operasjoner per kalenderår. Benyttes godkjent vikar, gjelder antallsbegrensningen for hjemmelshaver og vikar til sammen.	6000,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: alle bortsett fra 3ad			
*K01d	Medisinsk indisert øyelokkoperasjon, 1 øyelokk	2000,-	E1	0
*K01e	Medisinsk indisert øyelokkoperasjon, 2 øyelokk	3000,-	E1	0
*K02a	Tonsillektomi. Taksten kan benyttes én gang per pasient	6000,-	E1	0
*K02b	Adenotomi	3000,-	E1	0
*K02c	Paracentese med ventilasjonsrør narkose	2200,-	E1	0
*K02d	Adenotomi ved samtidig paracentese med ventilasjonsrør	3500,-	E1	0
*K02e	Tonsillektomi ved samtidig paracentese med ventilasjonsrør	6500,-	E1	0
*K02f	Tonsillektomi ved samtidig adenotomi	6500,-	E1	0
*K02g	Tonsillektomi ved samtidig adenotomi og paracentese med ventilasjonsrør.	7000,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: Takstene K02a-K02g er gjensidig utelukkende. Bortsett fra 3ad er alle takster ugyldige			
*K05a	Diagnostisk artroskopi	1900,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: K05b, K05c			
*K05b	Terapeutisk artroskopi i kne	4500,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: K05a			
*K05c	Terapeutisk artroskopi i skulder	4500,-	E1	0
	Ugyldig takstkombinasjon: K05a			

Merknad E1

I tillegg til taksten kan legen benytte takst 3ad og takst 10d.

Lønn til assisterende lege er inkludert i takstene, og denne legen kan ikke kreve refusjon fra trygden i forbindelse med disse operasjonene. Takst 148 (kollegial assistanse) kan kun kreves når assistanse gis av utdanningskandidater.

For øvrig kan K-takstene ikke kombineres med andre takster.

Merknad E2

Når intet særskilt er nevnt, benyttes takstene i det følgende som tillegg til takstene for konsultasjoner og sykebesøk. I takstene er iberegnet utgifter til desinfeksjonsmidler og alminnelig engangsutstyr i forbindelse med dette. I tillegg kan legen kreve dekket av pasienten utgifter i henhold til takstene 10a til 10d. Engangsutstyr som f.eks. sprøyter mv. kan det ikke beregnes ekstra for, da disse utgifter inngår i taksten.

Alminnelige prosedyrer

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
100	Mindre kirurgiske prosedyrer	85,-	E2	rep 70%
	– Anlegging av blodtomhet			
	– Behandling av epistaxis			
	– Biopsi			
	– Blæreunksjon eller kateterisering ved urinretensjon			
	– Blæreskylninger			
	– Elektrokauterisering			
	– Enkel uroflowmetri			

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
	<ul style="list-style-type: none"> – Fjerning av dyptsittende fremmedlegemer i cornea eller conjunctiva – Fjerning av fastsittende fremmedlegemer i cornea eller conjunctiva – Fjerning av fremmedlegemer i nese, øre og svelg – Fjerning av tungebånd – Incisjon av peritonsillær abscess – Infusjon av plasmasubstitutter eller andre væsker – Injeksjon av legemidler i ledd, slimpose og senes – Injeksjonsbehandling av hemorroider – Intravenøs injeksjon/infusjon av særlig vevstoksisk legemiddel (f.eks. cytostatika) – Intravenøs injeksjon av medikament som krever særlig nøyaktighet – Kirurgisk fjerning av små svulster, vorter, nævi, del av negl – Kryokirurgi med flytende nitrogen – Kryokirurgi med annen frysemetode – Maveskylling ved forgiftninger – Operativ biopsi fra hud og slimhinne – Paracentese av trommehinnen – Prøvepunksjon av ledd og pleura for innsending av prøve – Skifting av store sår – Skrape/stansebiopsi fra hud/slimhinne – Sår behandlet med sutur – Taking og forsendelse eller analyse av arteriell blodgass – Tamponade v/epistaxis – Tapping av hydrocele, spermatocele og ledd kjede – Tapping av pleuravæske eller ascites – Tåreveisbehandling – Variceinjeksjon – Venepunksjon på barn under 7 år – Venesectio – Ørering ved skylling/sug 			
101	<p>Individuell, strukturert veiledning relatert til kosthold og/eller fysisk aktivitet for pasienter med høyt blodtrykk eller diabetes 2. Taksten bygger på undersøkelse av pasientens helsetilstand og omfatter kartlegging av risikobilde. Det er en forutsetning at legen benytter program godkjent av Sosial- og helsedirektoratet, og at det skrives ut «grønn resept», som alternativ til medikamentell behandling, med et individuelt tilpasset opplegg for kosthold og/eller fysisk aktivitet og en plan for pasientens oppfølging. Taksten kan bare benyttes overfor pasienter som ikke står på medikamentell behandling for aktuell sykdom. Taksten kan benyttes inntil 3 ganger per pasient per år. Ugyldig takstkombinasjon: 2c, 3b</p>	200,-	E2	0
102	<p>Oppstart (første konsultasjon) av individuell strukturert røykeavvenning som ledd i behandling av sykdom, etter anerkjent program Taksten kan benyttes inntil to ganger per pasient per år. Ugyldig takstkombinasjon: 2c, 3b</p>	200,-	E2	0
103	Anoskopi. Takst 100 kan benyttes i tillegg ved biopsi. Ugyldig takstkombinasjon: 142a	70,-	E2	0
104	Rektoskopi. Takst 100 kan benyttes i tillegg ved biopsi.	175,-	E2	0
105	<p>Større kirurgiske prosedyrer</p> <ul style="list-style-type: none"> – Adekvat åpning av dyp abscess/flegmone – Behandling av pararitium/paronychia med eksisjon av nekrotisk vev – Blodtapping i behandling av hemokromatose eller polycytemi – Elektrodesikasjon/Curettage av hudtumor – Finnålsbiopsi (f.eks. a.m. Frantzén) eller punksjonsbiopsi (f.eks. «tru-cut») 	172,-	E2	rep 70%

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
	– Fjerning av fastsittende fremmedlegeme i hud			
	– Fjerning av fremmedlegeme under hudnivå			
	– Fjerning av mindre tumor under hudnivå, f.eks. overflatisk tumor mammae og lymfeknute			
	– Fjerning av spyttstein			
	– Kirurgisk fjerning av aterom/stort nævus			
	– Kirurgisk fjerning av hele neglen (ablatio unguis)			
	– Kirurgisk fjerning av svulst/aterom/nævus i ansikt			
	– Ligatur av hemorroider			
	– Radikaloperasjon av inngrodd negl (kilereseksjon) 1 tå/finger			
	– Spinalpunksjon med tapping av spinalvæske til videre undersøkelse			
	– Synovectomi			
	– Sår behandlet med eksisjon av sårrand og sutur			
	– Sår som trenger mer inngående sårtoilette på grunn av knusing eller forurensning			
106a	Gipsing, bandasjering og avstøpning	132,–	E2	rep 70%
	– Avstøpning/avtrykk for fremstilling av innleggssåle; Zinklimbandasje eller annen leggsårbehandling			
	– Bandasjering av fractura clavicularae. Reponering av kjeveluksasjon			
	– Immobilisering av frakturer uten dislokasjon som f.eks. fissura radii/tibiae/antebrachii hos barn			
	– Midlertidig bandasjering av luksasjoner og brudd i store ledd og knokler			
	– Reponering av luksert skulder eller albue			
	– Skifting av gåbandasjer			
	– Skifting av små gipsbandasjer på underarm og hånd, og på ekstremiteter hos barn			
106b	Behandling av frakturer som krever reponering i anestesi og ev. røntgenkontroll før og etter, som f.eks. fract. radii typica	300,–	E2	rep
*107c	Intraarteriell/intrakavernøs injeksjon av medikamenter	125,–	E2	rep 50%

Gastroenterologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*112a	Gastroskopi	650,–	E2	0
*112b	Tillegg for biopsi	50,–	E2	rep 5
*114a	Sigmoidoskopi (til colon descendens). Ugyldig takstkombinasjon: 115a	325,–	E2	0
*114c	Tillegg for biopsi	50,–	E2	rep 2
*115a	Koloskopi (til ileum). Ugyldig takstkombinasjon: 114a	1850,–	E2	0
*115b	Tillegg for biopsi	50,–	E2	rep 10
*116	Polypektomi med slynge/blokkering av striktur	225,–	E2	rep
*120	Absorpsjonsundersøkelse og pusteprobe med isotop	225,–	E2	0
121a	Karbohydratbelastning. Ugyldig takstkombinasjon: 708a	150,–	E2	0

Indremedisin

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*125	Ultralydundersøkelse med ekstern probe	100,–	E2	rep
*127a	Beinmargspunksjon, taking av prøve og utstryking	200,–	E2	0
*127b	Farging av preparat	20,–	E2	0
*127c	Bedømmelse av preparat. Ugyldig takstkombinasjon: 127d	90,–	E2	0
*127d	Bedømmelse av preparat og vurdering av jernfarging. Ugyldig takstkombinasjon: 127c	100,–	E2	0
128a	Trykkmåling med doppler ved perifer karlidelse	110,–	E2	0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*128c	Oscillometri eller transkutan SAO2-måling ved perifere karlidelser eller lungesykdommer. Taksten kan også brukes av anestesileger og kirurger	90,-	E2	0
*129a	Arbeids-EKG med gradert belastning ved sykkelergometer/tredemølle inkl. taking og tyding av EKG. Ugyldig takstkombinasjon: 707a, 707b	350,-	E2	0
*129c	Ambulant kontinuerlig minimum 24 timers registrering av EKG på opptaksmedium. Tyding, teknisk assistanse, bruk av utstyr mv. Ugyldig takstkombinasjon: 129g	330,-	E2	
*129d	Fullstendig ekkokardiografisk undersøkelse uten dopplerundersøkelse. Bruk av taksten krever godkjenning av sentralstyret. Gjelder ikke for leger som har fått spesialistgodkjenning i hjertesykdommer etter 1. september 1994.	400,-	E2	0
*129e	Dopplerundersøkelse med måling av blodstrømhastighet i hjertet og store kar. Bruk av taksten krever godkjenning av sentralstyret. Gjelder ikke for leger som har fått spesialistgodkjenning i hjertesykdommer etter 1. september 1994.	300,-	E2	0
129f	Ambulant kontinuerlig 24 timers registrering av blodtrykk. Tyding, teknisk assistanse, bruk av utstyr mv.	367,-	E2	0
129g	Ambulant kontinuerlig minimum 24 timers registrering av EKG på opptaksmedium. Ugyldig takstkombinasjon: 129c	250,-	E2	0

Kirurgi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*130g	Tapping av hydrocele/spermatocoele med samtidig sklerosering	145,-	E2	0
*134a	Reseksjon av hammertå	325,-	E2	rep
*134b	Avmeisling av eksostose ved hallux valgus o.l.	325,-	E2	rep
*134e	Fjerning av osteosyntesemateriell	325,-	E2	rep
*134f	Fasciotomi, tenotomi	325,-	E2	rep
*137e	Sene-/ligament-/kapselsutur	325,-	E2	rep
*139a	Uretrocystoskopi	650,-	E2	0
*140a	Fjerning av ganglion/bursa	1600,-	E2	0
*140b	Artrodese	1600,-	E2	0
*140c	Operasjon av Dupuytren's kontraktur	1600,-	E2	rep 50%
*140d	Operasjon av hallux valgus	1600,-	E2	0
*140e	Brokkoperasjon	1600,-	E2	0
*140f	Operasjon av hidrosadenitt	1600,-	E2	0
*140g	Osteotomi	1600,-	E2	0
*140h	Operasjon av sacralcyste	1600,-	E2	0
*140i	Operasjon for entrapment av nerve	1600,-	E2	0
*140j	Operasjon for tennisalbue/epicondylitt	1600,-	E2	0
*140k	Spalting av senekanaler og seneskjeder	1600,-	E2	0
*140l	Hemorroideoperasjon (tilsv. a.m. Milligan). Ugyldig takstkombinasjon: 103	1600,-	E2	0
*141a	Enkel cystometri/uroflowmetri	200,-	E2	0
*141c	Kombinert registrering av trykk og flow i nedre urinveier	650,-	E2	0
*141d	Ultralydundersøkelse med rektal probe	200,-	E2	0
*142c	Dilatasjon av anus/instrumentell sfinkterotomi i adekvat analgesi	325,-	E2	0
*143a	Plastikkirurgiske korreksjoner med lappeplastikk eller hudtransplantasjon	450,-	E2	rep
*143c	Dobbelttidig vasektomi for sterilisering	450,-	E2	0
*143e	Fjerning av dyptliggende tumor, f.eks. tumor mammae, lipom, lymfeknute, ondartede svulster og tumores/lesjoner i ansikt	400,-	E2	rep
*143f	Fjerning av nevrinom	450,-	E2	rep
*143g	Fimoseoperasjon med omskjæring og sutur	450,-	E2	0
*144c	Bukplastikk	625,-	E2	rep
*145b	Variceoperasjon med stripping	450,-	E2	rep
*146b	Senetransposisjon	625,-	E2	rep
*147c	Laparoskopi	800,-	E2	0

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
148	Nødvendig kollegial assistanse utført av lege ved operasjoner per time	325,-		rep

Anestesiologi inkludert lokalbedøvelse

Typeinndeling:

OVA: Overflateanestesi ved inndrypping, spray, pensling, installasjon o.a.

F.eks.: conjuntiva, cornea, tåreveier, trommehinne, nese, svelg.

INA: Infiltrasjon (injeksjon), f.eks. hud og slimhinne før biopsi, kirurgi.

Før inngrep i øre, svelg, tåresekk. I frakturhematom, senefester, bursae, seneskjeder.

ANA: Andre anestesi- og analgesiformer som regional intravenøs anestesi. Kryoterapi i smertebehandling.

BLA: Blokk- (lednings-)anestesi. F.eks. perifere av nerver (også interkostalnerv), pleksus, ganglier, ev. paracervikal blokk.

BLS: Sentrale blokk, epidural, spinal.

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
149a	Lokalbedøvelse og triggerpunktanestesi. Ugyldig takstkombinasjon: Takst 149b, 149g, 149h og 155	30,-	E2	rep 50%
*149b	OVA i urethra hos menn ved skopi eller terapeutisk blokkning. Ugyldig takstkombinasjon: Takst 149a, 149g, 149h og 155	50,-	E2	0
149g	BLA av penis, funikkel, 1 ekstremitetsnerve og ved intracelære inngrep. Paracervikal blokk. Ugyldig takstkombinasjon: Takst 149a, 149b, 149h og 155	100,-	E2	0
149h	BLA som omfatter ekstremiteter t.o.m. håndledd/ankel, ev. pleksus. Ugyldig takstkombinasjon: Takst 149a, 149b og 155	175,-	E2	0
*151a	Narkose inntil 30 min. For nødvendige forundersøkelser kan takst 3 og ev. takst 4b benyttes. Ved tannbehandling gjelder takstene for anestesi kun når behandlingen godtgjøres av trygden. Taksten gjelder for spesialist i anestesiologi.	500,-	E2	0
*151b	Tillegg for tidsbruk per påbegynt 15 min. ved narkosevarighet utover 30 min. (kun den tid pasienten gis narkose) og ved spinal/epiduralanestesi. For nødvendige forundersøkelser kan takst 3 og ev. takst 4b benyttes. Ved tannbehandling gjelder takstene for anestesi kun når behandlingen godtgjøres av trygden. Taksten gjelder for spesialist i anestesiologi.	200,-	E2	rep
*151c	Legetilsyn etter avsluttet narkose og ved farmakologisk uttesting av medikament ved smertebehandling	150,-	E2	0
*153b	BLS (epidural og spinal). Taksten gjelder kun for spesialister i anestesiologi og nevrologi	175,-	E2	0
*153d	Sympatikusblokader, intravenøs, stellatum osv. Taksten gjelder kun for spesialister i anestesiologi og nevrologi	175,-	E2	0
*153e	ANA, regional, intravenøs, interpleural. Taksten gjelder kun for spesialister i anestesiologi og nevrologi	175,-	E2	0
*154a	Diagnostisk og terapeutisk blokk av perifere nerver. Taksten gjelder kun for spesialister i anestesiologi og nevrologi. Taksten kan ikke benyttes ved radiofrekvensbehandling.	100,-	E2	rep 50% x5
*155	Annen injeksjon av lokalanestesi. Taksten gjelder kun for spesialister i anestesiologi, nevrologi og reumatologi. Ugyldig takstkombinasjon: 149	50,-	E2, E4	rep 1

Allergologi

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
*176	Epikutane allergiprøver (lappeprøver) per serie à 10 prøver	35,-	E2	rep 5
177a	Perkutane allergiprøver (prikk, rispeprøver), vanlig serie (inntil 5). Ugyldig takstkombinasjon: 177b, 177c	90,-	E2	0
177b	Perkutane allergiprøver (prikk, rispeprøver), vanlig serie (6–10). Ugyldig takstkombinasjon: 177a, 177c	135,-	E2	0
177c	Perkutane allergiprøver (prikk, rispeprøver), vanlig serie (11–20). Ugyldig takstkombinasjon: 177a, 177b	200,-	E2	0

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
*177d	Hyposensibiliserende behandling ved allergi. Taksten kan benyttes av spesialist i indremedisin, pediatri og øre-nese-halssykdommer.	140,-	E2	0
*177g	Allergologisk utredning (taksten kan benyttes én gang i året). Taksten er forbeholdt spesialist i barnesykdommer, venerologi, hudsykdommer, indremedisin, lungesykdommer eller øre-nese-hals-sykdommer.	55,-	E2, E5	0

Gynekologi og fødselshjelp

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
*205a	Utredning av urininkontinens	110,-	E2	0
*205b	Behandling og instruksjon i behandling av urininkontinens med elektrostimulering	90,-	E2	0
*206	Sterilisering via laparoskop/diagnostisk laparoskopi	800,-	E2	0
*207a	Hysteroskopi	750,-	E2	0
*207b	Biopsi ved hysteroskopi	50,-	E2	rep 2
*208	Kolposkopi	12,-	E2	0
*209	Gynekologisk kryokirurgi	300,-	E2	0
*210	Operativ behandling av cervixdysplasier, laserbehandling og behandling med thermoslynge	1085,-	E2	0
*211a	Gynekologisk ultralydundersøkelse av gravide og undersøkelse ved mistenkt svangerskapspatologi med abdominalprobe. Taksten refunderes inntil 1 gang under svangerskap. Ytterligere undersøkelser refunderes hvis medisinsk indisert.	60,-	E2	0
*211b	Ultralydundersøkelse av gravide og ultralydundersøkelse med biofysisk profil ved mistenkt vekstretardasjon (vektestimering, vurdering av fostervannsmengde og respirasjonsbevegelser). Taksten refunderes inntil 2 ganger under svangerskap. Ytterligere undersøkelser refunderes hvis medisinsk indisert.	260,-	E2	0
*211c	Ultralydundersøkelse med vaginal probe	136,-	E2	0
*211d	Kartlegging av livmorhule med væskesonografi	310,-	E2	0
*211e	Dopplerundersøkelse av høyrisikogravide. Taksten kan kombineres med 211b	60,-	E2	0
*212a	Cervikal abrasio med portiobiopsi	325,-	E2	0
*212b	Perineoplastikk	650,-	E2	0
213	Individuell prevensjonsveiledning. Det forutsettes at legen orienterer om de forskjellige metoder man har til rådighet, slik at pasienten kan få anledning til å velge den metode som er mest akseptabel i det enkelte tilfellet. Videre forutsettes det at pasienten gis den nødvendige legeundersøkelse og instruksjon vedrørende den aktuelle metode. Ugyldig takstkombinasjon: 2c, 3b	140,-	E2	0
214a	Innsetting og skifting av spiral og prevensjonsstav i huden Ugyldig takstkombinasjon: 214b	140,-	E2	0
214b	Tilpassing/vedlikehold av pessar og østrogenering. Ugyldig takstkombinasjon: 214a	150,-	E2	0
214c	Endometriebiopsi/cytologisk prøvetaking fra uterinhulen	170,-	E2	0
215	Særlig tidrøvende arbeid ved: – steriliseringssaker – abortsaker og henvisning til amniocentese (tillegg for konsultasjoner når slike har funnet sted). Ugyldig takstkombinasjon: 2c	200,-	E2	0
*216	CTG – registrering i svangerskap «Non-stress-test»	147,-	E2, E6	0
217a	Første gangs fullstendig undersøkelse og veiledning av gravide samt utfylling av godkjent svangerskapsjournal. Ugyldig takstkombinasjon: 4b, 217b, 217c	130,-	E2	0
217b	Tillegg for senere graviditetskontroll (kan benyttes inntil 5 ganger i svangerskapet og skal avmerkes på legeregningene med romertall I til V). Ugyldig takstkombinasjon: 4b, 217a	70,-	E2	0

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
217c	Graviditetskontroll utført av jordmor. Taksten utløses når jordmor foretar 2. gangs eller senere graviditetskontroll i samarbeid med lege, men uten samtidig legekonsultasjon. Det er en forutsetning at jordmoren er ansatt hos den legen som utløser taksten, og at trygdekontoret i angjeldende kommune gis særskilt melding om ansettelsesforholdet. Taksten kan kombineres med 217b. Ved samtidig konsultasjon hos lege kan 217c ikke benyttes. Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 4, 217a	125,-	E2	0
*218	Utredning av infertilitet eller endokrinologiske forstyrrelser. Taksten kan benyttes av spesialist i gynekologi og indremedisin	156,-	E2	0

Hud og veneriske sykdommer

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
*250	Undersøkelse av føflekker og andre pigmenterte hudforandringer med dermatoskop (taksten kan bare benyttes av spesialist i hudsykdommer og spesialist i kirurgi og plastikkirurgi)	120,-	E2	0
*251	Fotodynamisk behandling (PDT-photodynamic therapy). Taksten inkluderer utgifter til medikament/materiell	1000,-	E2	0
*252	Behandling med dermojet intrakutan injeksjon, per injeksjon	14,-	E2	rep
*253	Undersøkelse av: – hud – hår – urin (fluorescens)	20,-	E2	0
*254	PUVA og UV-B-behandling, per felt	40,-	E2, E9	rep
*255a	PUVA, UV-A og UV-B helkroppsbehandling	55,-	E2, E9	0
*255b	Kombinasjonsbehandling	60,-	E2, E9	0
*256a	Lokalbad	32,-	E2, E9	0
*256b	Helkroppsbad	52,-	E2, E9	0
*256c	Påsmøring av medikament på inntil 25% kroppsflate	32,-	E2, E9	0
*256d	Hodebunnsbehandling inkl. innsømming og vask/påsmøring av medikament, inntil 25% av kroppsflate	52,-	E2, E9	0

Merknad E9

Når behandling gis annet sted enn på dermatologens faste kontor, forutsettes det at dermatologen har såvel full kontroll som det fulle ansvar både over utstyr og for behandling. I den tiden dermatologen ikke er tilstede må behandlingen overvåkes av fagutdannet personell som har nødvendig kjennskap til lysbehandling. Dermatologen må ha jevnlig tilsyn med behandlingsstedet. Takst 254, 255 og 256 kan bare brukes av dermatologer. For spesialister utdannet før 1991 kreves særskilt godkjenning fra sentralstyret for bruk av takstene 254 og 255.

Øre-nese-halssykdommer

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
*301a	Vestibularisundersøkelser/undersøkelse av likevektssansen inklusiv kalorisk prøve	120,-	E2	0
*301b	Vestibularisundersøkelser/taking ved video-nystagmografi	120,-	E2	0
*301c	Vestibularisundersøkelser/tyding ved video-nystagmografi	100,-	E2	0
*301d	Video-nystagmo-okulografi	270,-	E2	0
*303	Avstøpning av øregang	71,-	E2	50%
*306	Punksjon av antrum	150,-	E2	50%
*308	Submukøs septumreseksjon med eller uten konkotomi	408,-	E2	50%
*309	Mindre bihuleoperasjon (bred åpning av antrum) partiell etmoidalreseksjon, trepanasjon av pannehule	260,-	E2	50%
310	Epistaxis, behandling av pågående blødning med bakre tamponade	200,-	E2	0
*311a	Endoskopisk undersøkelse av øvre og/eller nedre luftveier	134,-	E2	0
*311c	Stroboskopi. Ugyldig takstkombinasjon: 311a	400,-	E2	0
*313	Undersøkelse av nesens bihuler med ultralyd	68,-	E2	50%
*314	Antroskopi	300,-	E2	50%
*315	Fjerning av polypper i nese	300,-	E2	50%

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*317b	Paracentese med ventilasjonsrør	500,-	E2	50%
*318a	Trommehinneprotese, ett øre	180,-	E2	1
*318b	Omfattende rensing av radikalhulen, ett øre	120,-	E2	1

Hørselsmåling

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*321	Toneaudiometri med luft- og beinledning	66,-	E2	0
322	Toneaudiometri med luftledning	40,-	E2	0
*323	Taleaudiometri med tre-tall-prøve og enstavelsesord	95,-	E2	0
*324a	Utprøving og tilpassing av høreapparat. Ugyldig takstkombinasjon: 324b	180,-	E2	0
*324b	Utprøving og tilpassing av mer enn ett høreapparat. Ugyldig takstkombinasjon: 324a	220,-	E2	0
*324c	Instruksjon i bruk av høreapparat	120,-	E2	0
*324d	Bestemmelse av nytten av høreapparat ved taleaudiometri i fritt felt, kvantitativt med tallprøven, kvalitativt med enstavelse-D.B.-ordlister	70,-	E2	0
*324e	Oppfølgende kontroll og ytterligere instruksjon i bruken/eventuell justering av høreapparat	74,-	E2	0
325	Undersøkelse av ett eller begge ører for: – recruitment – diplakusi; terskelvandring – impedanseendring – tympanometri – bekesyaudiometri Taksten kan repeteres dersom flere typer undersøkelser foretas	85,-	E2	rep 50%
*326a	Uformelle prøver og lekeaudiometri på barn	130,-	E2	0
*326b	Uformelle prøver på barn (screeningaudiometri refunderes ikke av trygden)	31,-	E2	0
*328a	Elektrisk reponsaudiometri ERA/lydtrykksmåling in situ/otoakustiske emisjoner	123,-	E2	0

Øyesykdommer

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*400	Undersøkelse og behandling hos øyelege. Ugyldig takstkombinasjon: K01a, b, c, d og e	127,-	E2	0
402	Tonometri hos allmennlege. Ugyldig takstkombinasjon: 400	26,-	E2	0
*403a	Shirmers prøve	40,-	E2	0
*403b	Sondering av nedre tåreveier fra tåresekk mot nesebein	350,-	E2	0
*404a	Fotografering av fremre avsnitt	40,-	E2	1
*404b	Fotografering av bakre avsnitt	101,-	E2	1
*404c	Tillegg for angiografisk undersøkelse av øyebunn	800,-	E2	1
*405a	Ultralyd/Pachymetri (én gang per pasient)/Blood flow/Elektroretinografi	50,-	E2	50%
*405b	Tillegg for autoperimetri/Goldmann	100,-	E2	50%
*406a	Fjerning av chalazion	350,-	E2	50%
*406b	Enkel kirurgi på øyelokk	350,-	E2	50%
*407	Laseroperasjon. Gjelder ikke refraksjonsanomalier.	915,-	E2	50%
*408a	Merarbeid ved undersøkelse av barn under 7 år	60,-	E2	0
*408b	Merarbeid ved undersøkelse av barn med lesevansker	81,-	E2	0
*408c	Merarbeid ved undersøkelse av utviklingshemmede	81,-	E2	0
*409	Tillegg for bruk av kontaktglass	30,-	E2	50%
*410	Undersøkelse ved ortoptist ansatt hos øyelege	280,-	E2	0
*411	Tilpassing av svaksyntoptikk/medisinske linser	100,-	E2	0

Lungesykdommer

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
501	Inhalasjonsbehandling med bronkolytika tilført kontinuerlig med nebulisator (minst 5 minutter).	62,-		50%
	Ugyldig takstkombinasjon: 507b, 507d			
*504	Framkalling av svette til elektrolyttundersøkelse. Taksten kan benyttes av pediater	103,-		0
506	Bestemmelse av maksimal ekspiratorisk strømningshastighet PEF på barn under 7 år.	28,-		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 507			
507c	Dynamisk spirometri (flow-volume-curve).	150,-		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 506			
507d	Ved gjentatt undersøkelse etter bronkolytisk medikasjon.	200,-		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 501, 506			
*508	Bestemmelse av funksjonell residualkapasitet. Taksten kan benyttes av pediater	250,-		0
*509	Bestemmelse av lungenes «CO transfer factor». Taksten kan benyttes av pediater.	250,-		0
*510b	Provokasjonsundersøkelse av luftveiene etter standardisert opplegg. Taksten kan benyttes av pediater	300,-		0
510c	Bestemmelse av anstrengelsesutløst luftveisobstruksjon	200,-		0
510d	Bestemmelse av langvarig reversibilitetstest med PEF-registrering på eget skjema	200,-		0
*510e	Vurdering av ventilasjon og oksygenmetning under arbeidsbelastning. Taksten kan benyttes av pediater	300,-		0

Nervesykdommer og sinnslidelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*600	Full nevrologisk/reumatologisk undersøkelse, herunder samtale med pasienten. Taksten kan benyttes ved konsultasjon hos nevrolog, reumatolog eller spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering.	330,-		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 3b, 605			
*605	Nevrologisk undersøkelse ved nevrokirurg, spesialist i ortopedisk kirurgi, øre-nese-hals-lege, anestesilog eller pediater.	150,-		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 600			
612a	Nødvendig samtale med pårørende/foresatt til pasient med psykiatrisk eller nevrologisk sykdom, kronisk alvorlig sykdom, terminal sykdom eller rusmiddelproblem, eller pårørende/foresatt til barn med psykisk utviklingshemming. Grunnlaget for bruk av taksten må fremgå av diagnose og journalnotat. Taksten kan kun benyttes ved alvorlig sykdom som for eksempel: langt fremskreden hjertesvikt langt fremskreden lungesykdom invalidiserende nevrologiske lidelser (som f.eks. langt fremskreden multippel sklerose eller muskeldystrofi, ikke f.eks. isjias) dårlig regulert diabetes og/eller diabetes med alvorlige senkomplikasjoner aktiv kreftsykdom slag med betydelig sekvele alvorlige infeksjonssykdommer (f.eks. HIV-infeksjon) skader med alvorlige følgetilstander.	170,-		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1a, 1b, 2c, 3b, 11c, 12c, 612b			
612b	Nødvendig samtale med foreldre/foresatte ved pediatrike (yngre enn 18 år) problemstillinger knyttet til skoleproblemer, mobbing, atferdsvansker, innvandrere/flyktningfamilie, søvnproblemer, enurese/enkoprese, atopiske sykdommer.	170,-		0
	Ugyldig takstkombinasjon: 1a, 1b, 2c, 3b, 11c, 12c, 612a			
615	Samtaleterapi ved allmennlege med pasienter med psykiske lidelser som har hatt kontakt med eller er henvist til psykiatrisk 2. linjetjeneste.	170,-		0

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
616	Ugyldig takstkombinasjon: 2cd, 2ck, 3bd, 11cd, 11ck, 12cd, 600, 605, 621, 622, 623, 624 Særlig tidrøvende arbeid ved henvisning til eller innleggelse i psykiatriske og barnepsykiatriske institusjoner, behandlingshjem, i kursted for alkoholikere eller spesialklinikk for narkomane og psykisk utviklingshemmede (tillegg for konsultasjoner når sådanne har funnet sted)	250,-		0
617	Bruk av anerkjent skjema for kartlegging av psykiatrisk sykdom og ved mistanke om alkoholmisbruk, f.eks. Alcohol Use Disorders Identification (WHO)	60,-		0
618	Overvåket urinprøvetaking av pasient i legemiddelassistert rehabilitering (LAR)	150,-		0

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
*621a	Psykoterapi minst 1/2 time Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 621b, 621c, 621d	265,-	0,-	265,-	B2, E5, E6	0
*621b	Psykoterapi minst 1 time Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 621a, 621c, 621d	410,-	145,-	265,-	B2, E5, E6	0
*621c	Psykoterapi minst 1 1/2 time Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 621a, 621b, 621d	615,-	218,-	397,-	B2, E5, E6	0
*621d	Psykoterapi minst 2 timer Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 621a, 621b, 621c	820,-	290,-	530,-	B2, E5, E6	0

Merknad E 5

Det ytes refusjon etter honorartakstene for behandling av barn under 18 år.

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
*622a	Gruppeterapi per gang (det godtgjøres bare for behandling av inntil 8 personer) Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 623, 624	550,-	550,-	0,-	B2, E5, E6	0
*622b	Tillegg per person Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 623, 624	265,-	0,-	265,-	B2, E5, E6	rep 7
*623a	Psykoterapeutisk familiearbeid minst 1/2 time Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 621, 622, 623b, c, d	265,-	0,-	265,-	B2, E5, E6	0
*623b	Psykoterapeutisk familiearbeid minst 1 time Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 621, 622, 623a, c, d	450,-	185,-	265,-	B2, E5, E6	0
*623c	Psykoterapeutisk familiearbeid minst 1 1/2 time Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 621, 622, 623a, b, d	675,-	278,-	397,-	B2, E5, E6	0
*623d	Psykoterapeutisk familiearbeid minst 2 timer Ugyldig takstkombinasjon: 1, 2, 3, 7, 5, 6, 11, 12, 615, 621, 622, 623a, b, c	900,-	370,-	530,-	B2, E5, E6	0

Merknad E 6

Taksten inkluderer for- og etterarbeid, og er forbeholdt spesialister i psykiatri eller barnepsykiatri. Trygden yter godtgjørelse etter taksten også for behandling gitt av leger under psykiatrisk og barnepsykiatrisk spesialutdanning ved institusjon som teller i hovedutdanningen og under supervisjon og attestasjon av overordnet spesialist.

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
*624a	Tillegg for medisinsk vurdering hos spesialist i psykiatri eller barnepsykiatri i forbindelse med psykoterapeutisk arbeid, per gang (for 1/2 time). Ugyldig takstkombinasjon: 622a, 622b, 624b	59,-	59,-	0,-	E6	0

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
*624b	Tillegg for medisinsk vurdering hos spesialist i psykiatri eller barnepsykiatri i forbindelse med psykoterapeutisk arbeid, per gang (for behandling ut over 1/2 time). Ugyldig takstkombinasjon: 622a, 622b, 624a	117,-	117,-	0,-	E6	0
*625	Omfattende personlighetsvurdering av spesialist i psykiatri. Kan benyttes inntil 2 ganger per år dersom dette anses medisinsk nødvendig.	650,-	650,-	0,-	E6	0
*626	Tillegg for psykoterapi med barn under 18 år	100,-	100,-	0,-	E6	0

Pediatri

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
*651a	Nødvendig samtale med foreldre/foresatte ved pediatriske problemstillinger: Skoleproblemer, mobbing, atferdsvansker, innvandrere/flyktningfamilie, søvnproblemer, enurese/enkoprese, hodepine, magesmerter, epilepsi, cerebral parese, mental retardasjon, atopiske sykdommer (for første halvtime). Taksten kan benyttes av spesialist i barnesykdommer og barnepsykiatri ved behandling av barn under 18 år. Taksten kan benyttes av spesialist i hud- og veneriske sykdommer ved behandling av barn under 18 år med atopiske lidelser. Ugyldig takstkombinasjon: 3b	230,-		0
*651b	Nødvendig samtale med foreldre/foresatte ved pediatriske problemstillinger: Skoleproblemer, mobbing, atferdsvansker, innvandrere/flyktningfamilie, søvnproblemer, enurese/enkoprese, hodepine, magesmerter, epilepsi, cerebral parese, mental retardasjon, atopiske sykdommer (for senere påbegynt halvtime). Taksten kan benyttes av spesialist i barnesykdommer eller barnepsykiatri ved behandling av barn under 18 år. Taksten kan benyttes av spesialist i hud- og veneriske sykdommer ved behandling av barn under 18 år med atopiske lidelser. Ugyldig takstkombinasjon: 3b	230,-		rep

F. Laboratorieundersøkelser og prøver

Merknad F0

Taksten kan benyttes av privatpraktiserende lege som gjør slik undersøkelse/prøve på egne pasienter.

Alminnelige undersøkelser

Takst	Tekst	Hon.	Ref.	Egen.	Merk.	Rep.
701a	Taking av prøver til laboratorieundersøkelse på legens kontor eller innsending til medisinsk laboratorium. (Gjelder kun prøver som refunderes av trygden.) Ugyldig takstkombinasjon: 1e	47,-	0,-	47,-	F0, F1	0
701c	Prøveinnsending, per innsending ut over første som nevnt i 701a	21,-	21,-	0,-	F0, F1	rep.
701d	Innsending av positiv, inkubert urinprøve	12,-	12,-		F0, F1	0

Merknad F1

Takstene 701a og c inkluderer utgifter til porto, forskriftsmessig prøveglass og emballasje. Takst 701c kan bare benyttes i kombinasjon med takst 701a, men den kan ikke benyttes når flere prøver av samme materiale samtidig sendes til samme laboratorium.

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.	
703	Inkubering av objektglassagar (inkl. prøveglass)		5,-	F0	0
704j	Blod i fæces		10,-	F0	0
704k	Trichomonas vaginalis i sekret og «clue cells»		10,-	F0	0
705a	Blod i fæces (prøve foretatt hjemme med utlevert impregnert materiell. Minst 3 prøver fra forskjellige dager)		25,-	F0	0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
705g	Manuell fremstilling og farging av blodutstryk. Oversiktsmikroskopi av blod i farget preparat eller manuell differensialtelling Ugyldig takstkombinasjon: 706f	50,-	F0	0
705h	Prøvetaking til chlamydiaundersøkelse. Ugyldig takstkombinasjon: 713	16,-	F0	0
705i	Skabbmidd eller sopp	20,-	F0	0
705j	Mikroskopisk undersøkelse av tørket/fiksert og farget preparat med spesifikk fargemetode, både mikrober og eosinofili	20,-	F0	0
705k	Immunologisk CRP-test	24,-	F0	0
705l	Prøvetaking til direkte immunfluorescens for Herpes	10,-	F0	0
706f	Hematologisk analyse med celledeteller (trombocyttnmåling, differensialtelling og MCV). Ugyldig takstkombinasjon: 706a	60,-	F0	0
706h	Immunologisk graviditetstest/HCG-test	31,-	F0	0
706i	Immunologisk test for mikroalbumin i urin. Ugyldig takstkombinasjon: 712	20,-	F0	0
706j	Immunologisk test for blod fra nedre del av tarmen	28,-	F0	0
706k	Immunologisk test for bakterieantigen (streptokokker)	23,-	F0	0
706l	Immunologisk test for virusantigen (mononukleose)	48,-	F0	0
707a	Taking av EKG	40,-	F0	0
707b	Tyding av EKG. Taksten kan bare brukes av lege som har sentralstyrets godkjenning eller er spesialist i indremedisin. Lege med godkjenning kan også bruke taksten ved tolking av EKG rekvirert av annen lege i samme gruppepraksis. Ugyldig takstkombinasjon: 129a, 129g Takst 708 gjelder tørrkemisk analyse (reflektometrisk/fotometrisk avlesing)	60,-		0
708a	Glukose. Ugyldig takstkombinasjon: 121a	6,-	F0	0
708b	Analyse av ALAT og GT	27,-	F0	1
708c	Totalkolesterol	21,-	F0	0
708d	Analyse av kreatinin	27,-	F0	0
708e	Analyse av kalium	27,-	F0	0
709	HbA1c (glykosylert hemoglobin) for bestemmelse av langtidsblodsukker	129,-	F0	0
710	Trombotest/INR-test	47,-	F0	0
711	Hurtigtest for påvisning av <i>Helicobacter pylori</i> -infeksjon	60,-	F0	0
712	Kvantitativ måling av mikroalbumin i urin osv. (ikke semikvantitative målinger). Ugyldig takstkombinasjon: 706i	115,-	F0	0

Spesielle undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
*731a	Grampreparat eller KOH-preparat som egen undersøkelse	7,-	F0	rep
*734a	Dyrking av blodkulturer, patogene tarmbakterier, anaerobe bakterier, mykobakterier, muggsopper, dermatofytter	37,-	F0	rep
*741	Mikroskopisk sædanalyse ved fertilitetsutredning. Kan ikke benyttes ved kontroll etter sterilisering. Ugyldig takstkombinasjon: 743b	205,-	F0	0
*743b	Fremstilling og gransking av cytologiske preparater (unntatt cervikovaginalt utstryk), inntil 4 glass	113,-	F0	rep

G. Radiologi

Merknad G1

Taksten kan benyttes av privatpraktiserende lege som gjør slik undersøkelse på egne pasienter.

I tillegg til takstene 801–881 kan legen beregne en egenandel fra pasienten, jf. takst 899.

Takst	Tekst	Hon./ref.	Merk.	Rep.
	<i>I. Overekstremiteter</i>			
801	Finger	27,-	G1	1
802	Hånd	39,-	G1	1
803	Håndleddsregion	31,-	G1	1
804	Underarm	39,-	G1	1
805	Albue	31,-	G1	1
806	Overarm	39,-	G1	1
807	Skulder	39,-	G1	1
	<i>II. Underekstremiteter</i>			
813	Tå	27,-	G1	1
814	Fot	39,-	G1	1
815	Ankel	41,-	G1	1
816	Legg	36,-	G1	1
817	Kne	36,-	G1	1
818	Lår	49,-	G1	1
	<i>III. Hals og brystorganer</i>			
851	Lunger med 1, 2 eller flere plan.	76,-	G1	0
*875	Punksjon for cytologisk aspirasjon. Takst 875 kan kun benyttes etter spesiell godkjenning	58,-	G1	1
*881	Kontrastmammografi	162,-	G1	1
	<i>IV. Egenandel</i>			
899	Tillegg for undersøkelse (egenandel) kr 200,-		G1	0

Kapittel III. Tilskudd til fellesformål for leger

Folketrygden yter i perioden 1. juli 2005 – 30. juni 2006

- 1,8 mill. kroner til Sykehjelps- og pensjonsordningen for leger,
- 40,9 mill. kroner til Fondet for legers videre- og etterutdanning,
- 29,4 mill. kroner til Fond til fremme av allment praktiserende legers videre- og etterutdanning og privatpraktiserende spesialisters etterutdanning,
- 21,4 mill. kroner til Fond for sykehuslegers videre- og etterutdanning,
- 5,0 mill. kroner til Fond for kvalitetssikring av legetjenester utenfor sykehus,
- 3,0 mill. kroner til Fond for standardisering og kvalitetssikring i spesialisthelsetjenesten,
- 24,0 mill. kroner til Fond for kvalitetssikring av laboratorievirksomhet utenfor sykehus.

Kapittel IV. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft den 1. juli 2005. Fra samme dato oppheves forskrift 24. juni 2004 nr. 1035 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege, gitt med hjemmel i folketrygdloven § 5–4 fjerde ledd og § 22–2 andre ledd.

29. juni Nr. 777 2005

Vedtak om endring i delegering av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 29. juni 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven), lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern og lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell. Kungjort 7. juli 2005.

I

I delegering 9. februar 2005 nr. 115 av myndighet fra det sentrale Mattilsynet til det lokale og regionale Mattilsynet gjøres følgende endringer:

Punkt 2 nytt punkt 2.3 skal lyde:

2.3 Beredskapsvakt

Mattilsynets myndighet til å fatte enkeltvedtak delegeres også til vakthavende i beredskapsvakten, innenfor nærmere fastsatte vaktområder, i den grad dette er nødvendig for å forebygge, begrense eller håndtere ekstraordinære situasjoner og andre uønskede hendelser, i tråd med gjeldende instruks for beredskapsvakt i Mattilsynet.

Punkt 4 nye punkt 4.1, 4.2 og 4.2.1 skal lyde:

4.1 Hovedregel

Mattilsynets myndighet til å fatte enkeltvedtak om dispensasjon delegeres til det regionale Mattilsynet.

4.2 Unntak

Unntatt fra hovedregelen er myndighet til å fatte enkeltvedtak om dispensasjon etter følgende bestemmelser:

4.2.1 Der enkeltvedtak om dispensasjon skal fattes av de lokale Mattilsyn med grensekontrollstasjoner:

- Forskrift 18. oktober 1999 nr. 1163 om tilsyn og kontroll ved import og transitt mv. av animalske næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse mv. fra tredjeland § 23.
- Forskrift 31. desember 1998 nr. 1484 om tilsyn og kontroll ved innførsel og utførsel av levende dyr, annet avlsmateriale og animalsk avfall innen EØS, og ved innførsel av levende dyr fra land utenfor EØS § 14, § 15 og § 16, jf. § 20.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. juni Nr. 778 2005

Forskrift om endring i forskrifter om traktorer og opphevelse av forskrift om EØS-godkjenning av traktorer.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 29. juni 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 17 nr. 4, jf. delegeringsvedtak 7. oktober 1977 nr. 8619. Kunngjort 7. juli 2005.

I

I forskrifter 20. april 1977 nr. 9193 om traktorer gjøres følgende endring:

Nytt punkt 22 annet ledd skal lyde

Forskriftene gjelder ikke for traktorer i gruppe T1, T2 og T3, jf. kjøretøyforskriften, som typegodkjennes eller tas i bruk uten registreringsplikt etter 1. juli 2005.

Punkt 22 nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

II

Forskrift 16. oktober 1994 nr. 1256 om EØS-godkjenning av traktorer oppheves.

III

Endringene trer i kraft 1. juli 2005.

30. juni Nr. 779 2005

Delvis ikrafttredelse av lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv.

Fastsatt av Finansdepartementet 30. juni 2005 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. del XVIII ellefte ledd. Kunngjort 7. juli 2005.

Lov 10. desember 2004 nr. 77 om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv. del VIII (bindende forhåndsuttalelser) § 3A–1 nr. 1 og § 3A–3 nr. 1 trer i kraft 1. august 2005.

30. juni Nr. 780 2005

Ikrafttredelse av lov 17. juni 2005 nr. 72 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard og ikrafttredelse av lov 17. juni 2005 nr. 73 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).

Fastsatt av Finansdepartementet 30. juni 2005 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 72 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard del II og lov 17. juni 2005 nr. 73 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) del III annet ledd. Kunngjort 7. juli 2005.

Lov 17. juni 2005 nr. 72 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard § 4–3 trer i kraft 1. august 2005.

Lov 17. juni 2005 nr. 73 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) del II § 24–3 trer i kraft 1. august 2005.

1. juli Nr. 781 2005**Forskrift om endring i forskrift om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v.**

Fastsatt av Moderniseringsdepartementet 1. juli 2005 med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 11 om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler mv. (EØS-konkurranseloven) § 5, jf. delegeringsvedtak 16. april 2004 nr. 630. Kunngjort 7. juli 2005.

I

I forskrift 4. desember 1992 nr. 966 om prosessuelle konkurranseregler i EØS-avtalen m.v. gjøres følgende endringer:

Del I kapittel II artikkel 28 nr. 2 annet ledd skal lyde:

Denne forpliktelse får også anvendelse på representanter for EF-kommisjonen og EF-medlemsstatene som deltar i den rådgivende komité i henhold til artikkel 14 nr. 3 og i høringen i henhold til artikkel 14 nr. 3 i kapittel III.

Del I kapittel III skal lyde:

Kapittel III. Regler for EFTAs overvåkningsorgans saksbehandling i henhold til EØS-avtalen artikkel 53 og 54.¹

- 1 EØS-avtalens artikler er gjennomført i norsk rett ved lov 27 nov. 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. Bestemmelsene i dette kapittel svarer til overvåknings- og domstolsavtalen protokoll 4 del I Kapittel III og kommisjonsforordning (EF) nr. 773/2004 av 7. april 2004, kunngjort i EFT L 123 av 27. april 2004 s. 18, jf. avtale av 3. desember 2004 mellom EFTA-statene om endring av overvåknings- og domstolsavtalen protokoll 4 og EØS-komiteens beslutning nr. 178/2004 av 3. desember 2004 om endring av EØS-avtalen protokoll 21 og protokoll 23.

[I henhold til EØS-avtalen protokoll 1 punkt 1 er EF-forordningens innledning ikke tilpasset med sikte på EØS-avtalen. Innledningen er imidlertid relevant i den utstrekning den er nødvendig for en riktig fortolkning og anvendelse av forskriftens bestemmelser innenfor EØS-avtalens ramme. Innledningen gjengis derfor nedenfor:

KOMMISSJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR –
under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,
under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,
under henvisning til rådsforordning (EF) nr. 1/2003 av 16. desember 2002 om gjennomføring av konkurransereglene fastsatt i traktatens artikkel 81 og 82,¹ særlig artikkel 33,
etter samråd med Den rådgivende komité for konkurransesaker, og
ut fra følgende betraktninger:

- 1) *Forordning (EF) nr. 1/2003 gir Kommisjonen myndighet til å fastsette nærmere regler for visse aspekter ved saksbehandlingen i forbindelse med anvendelsen av traktatens artikkel 81 og 82. Det er nødvendig å fastsette regler for Kommisjonens innledning av saksbehandling samt for behandling av klager og høring av de berørte parter.*
- 2) *I henhold til forordning (EF) nr. 1/2003 skal nasjonale domstoler unngå å gjøre vedtak som kan stride mot et vedtak Kommisjonen har til hensikt å gjøre i samme sak. I henhold til artikkel 11 nr. 6 i nevnte forordning fratas medlemsstatenes konkurransemyndigheter sin myndighet når Kommisjonen innleder saksbehandling med sikte på å gjøre vedtak i henhold til kapittel III i forordning (EF) nr. 1/2003. I denne forbindelse er det viktig at medlemsstatenes domstoler og konkurransemyndigheter er klar over at Kommisjonen innleder saksbehandling. Kommisjonen bør derfor kunne offentliggjøre sine vedtak om å innlede slik behandling.*
- 3) *Før Kommisjonen innhenter muntlige uttalelser fra fysiske eller juridiske personer som samtykker i det, bør den underrette disse personene om det rettslige grunnlaget for innhenting av uttalelser og om at de uttaler seg frivillig. Personene som det innhentes uttalelser fra, bør også underrettes om formålet med innhenting og om hvorvidt uttalelsene vil bli protokollført. For at protokollførte uttalelser skal bli så nøyaktige som mulig, bør personene som uttaler seg, også få mulighet til å rette dem. Dersom opplysninger som er framkommet i muntlige uttalelser, utveksles i henhold til artikkel 12 i forordning (EF) nr. 1/2003, skal disse opplysningene brukes som bevismateriale bare for å ilegge fysiske personer sanksjoner når vilkårene fastsatt i nevnte artikkel er oppfylt.*
- 4) *I henhold til artikkel 23 nr. 1 bokstav d) i forordning (EF) nr. 1/2003 kan foretak og sammenslutninger av foretak ilegges bøter dersom de, innen den frist Kommisjonen har fastsatt, unnlater å rette et uriktig, ufullstendig eller villedende svar gitt av en medarbeider i forbindelse med en kontroll. Det er derfor nødvendig å stille til rådighet for det berørte foretak en protokoll over alle avgitte forklaringer og å innføre en framgangsmåte som gjør det mulig for foretaket å tilføye eventuelle rettelser, endringer eller tillegg til de forklaringer som ble avgitt av den medarbeider som ikke har, eller ikke hadde, fullmakt til å forklare seg på foretakets vegne. Medarbeiderens forklaringer bør oppbevares i Kommisjonens arkiv slik de ble protokollført under kontrollen.*
- 5) *Klager er en viktig opplysningskilde når det gjelder å påvise brudd på konkurransereglene. Det er viktig å definere klare og effektive framgangsmåter for behandling av klager som inngis til Kommisjonen.*
- 6) *For at en klage skal kunne tas opp til behandling i henhold til artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1/2003, må den inneholde visse nærmere angitte opplysninger.*

- 7) For å hjelpe klagerne med å framlegge de nødvendige opplysninger om de faktiske forhold for Kommisjonen, bør det utarbeides en blankett. Det bør være en forutsetning for at en klage kan behandles som en klage i henhold til artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1/2003, at de opplysninger som er angitt på denne blanketten framlegges.
 - 8) Fysiske eller juridiske personer som har valgt å inngi klage, bør få mulighet til å knyttes nært til den saksbehandling Kommisjonen innleder med sikte på å fastslå en overtredelse. De bør imidlertid ikke ha tilgang til forretningshemmeligheter eller andre fortrolige opplysninger som tilhører andre parter som er involvert i saksbehandlingen.
 - 9) Klagere bør få mulighet til å gi uttrykk for sitt syn dersom Kommisjonen anser at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å følge opp klagen. Dersom Kommisjonen avviser en klage på det grunnlag at en medlemsstats konkurransemyndighet behandler den eller allerede har behandlet den, bør den underrette klageren om hvilken myndighet det er.
 - 10) For å sikre foretakenes rett til å forsvare seg bør Kommisjonen gi de berørte parter rett til å bli hørt før den gjør et vedtak.
 - 11) Det bør også fastsettes bestemmelser om høring av personer som ikke har inngitt klage som omhandlet i artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1/2003, og som ikke er parter som det er rettet en meddelelse om innsigelser til, men som likevel kan godtgjøre tilstrekkelig interesse. Forbrukersammenslutninger som anmoder om å bli hørt, bør vanligvis anses for å ha en tilstrekkelig interesse når saksbehandlingen gjelder produkter eller tjenester som anvendes av sluttforbrukeren, eller produkter eller tjenester som direkte inngår som en del av slike produkter eller tjenester. Dersom Kommisjonen anser det som nyttig for saksbehandlingen, bør den også kunne oppfordre andre personer til å gi uttrykk for sitt syn skriftlig og å delta i den muntlige høringen av de parter som den har rettet en meddelelse om innsigelser til. Når det er hensiktsmessig, bør den også kunne oppfordre slike personer til å gi uttrykk for sitt syn under den muntlige høringen.
 - 12) For å gjøre muntlige høringer mer effektive bør høringleder ha fullmakt til å la de berørte parter, klagere, andre personer som er innbudt til høringen, Kommisjonens kontorer og medlemsstatenes myndigheter stille spørsmål under høringen.
 - 13) Når Kommisjonen innvilger dokumentinnsyn, bør den sikre at forretningshemmeligheter og andre fortrolige opplysninger bevares. Kategorien «andre fortrolige opplysninger» omfatter andre opplysninger enn forretningshemmeligheter som kan anses som fortrolige, i den grad det kan være til betydelig skade for et foretak eller en person dersom de gis videre. Kommisjonen bør kunne anmode foretak eller sammenslutninger av foretak som framlegger eller har framlagt dokumenter eller uttalelser, om å angi hvilke opplysninger som er fortrolige.
 - 14) Dersom forretningshemmeligheter eller andre fortrolige opplysninger er nødvendige for å bevise en overtredelse, bør Kommisjonen vurdere for hvert enkelt dokument om behovet for å gi disse videre er større enn den skade som vil kunne oppstå som følge av at de gis videre.
 - 15) Av hensyn til rettssikkerheten bør det fastsettes en minstefrist for framlegging av de ulike meddelelser som omhandles i denne forordning.
 - 16) Denne forordning erstatter kommisjonsforordning (EF) nr. 2842/98 av 22. desember 1998 om partenes uttalelser i visse framgangsmåter i henhold til EF-traktatens artikkel 85 og 86,² som derfor bør oppheves.
 - 17) Ved denne forordning tilpasses saksbehandlingsreglene for transportsektoren til de allmenne saksbehandlingsregler for alle sektorer. Kommisjonsforordning (EF) nr. 2843/98 av 22. desember 1998 om form, innhold og andre enkeltheter i forbindelse med anmodninger og meldinger fastsatt i rådsforordning (EØF) nr. 1017/68, (EØF) nr. 4056/86 og (EØF) nr. 3975/87 ved anvendelse av konkurransereglene på transportsektoren³ bør derfor oppheves.
 - 18) Ved forordning (EF) nr. 1/2003 oppheves meldingssystemet og godkjenningsordningen. Kommisjonsforordning (EF) nr. 3385/94 av 21. desember 1994 om form, innhold og andre enkeltheter i forbindelse med anmodninger og meldinger fastsatt i rådsforordning nr. 17⁴ bør derfor oppheves –]
- 1 EFT L 1 av 4.1.2003, s. 1. Forordningen endret ved forordning (EF) nr. 411/2004 (EFT L 68 av 6.3.2004, s. 1).
 - 2 EFT L 354 av 30.12.1998, s. 18.
 - 3 EFT L 354 av 30.12.1998, s. 22.
 - 4 EFT L 377 av 31.12.1994, s. 28.

AVSNITT I. VIRKEOMRÅDE

Artikkel 1. Gjenstand og virkeområde

Dette kapittel får anvendelse på EFTAs overvåkningsorgans saksbehandling i forbindelse med anvendelsen av EØS-avtalen artikkel 53 og 54.

AVSNITT II. INNLEDNING AV SAKSBEHANDLING

Artikkel 2. Innledning av saksbehandling

1. EFTAs overvåkningsorgan kan beslutte å innlede saksbehandling med sikte på å gjøre et vedtak i henhold til avsnitt III i kapittel II på et hvilket som helst tidspunkt, men senest den dag det utferdiger en foreløpig vurdering som

omhandlet i artikkel 9 nr. 1 i nevnte kapittel, eller en meddelelse om innsigelser, eller den dag en meddelelse i henhold til artikkel 27 nr. 4 i nevnte kapittel offentliggjøres, alt etter hvilken dag som kommer først.

2. EFTAs overvåkningsorgan kan på en hvilken som helst egnet måte offentliggjøre at det innleder saksbehandling. Før det gjør det, skal det underrette de berørte parter.

3. EFTAs overvåkningsorgan kan utøve sin undersøkelsesmyndighet i henhold til avsnitt V i kapittel II før det innleder saksbehandling.

4. EFTAs overvåkningsorgan kan avvise en klage i henhold til artikkel 7 i kapittel II uten å innlede saksbehandling.

AVSNITT III. EFTAS OVERVÅKNINGSORGANS UNDERSØKELSER

Artikkel 3. *Myndighet til å innhente uttalelser*

1. Når EFTAs overvåkningsorgan innhenter uttalelser fra en person som samtykker i det, i samsvar med artikkel 19 i kapittel II, skal det først angi det rettslige grunnlag for og formålet med innhenting, og minne om at det er frivillig å uttale seg. Det skal også underrette personen som avgir uttalelser om at det har til hensikt å protokollføre dem.

2. Innhenting av uttalelser kan skje på en hvilken som helst måte, herunder per telefon eller elektronisk.

3. EFTAs overvåkningsorgan kan protokollføre personens uttalelser på en hvilken som helst måte. En kopi av hver protokoll skal stilles til rådighet for vedkommende person for godkjenning. Dersom det er nødvendig, skal EFTAs overvåkningsorgan fastsette en frist for vedkommende til å underrette EFTAs overvåkningsorgan om eventuelle rettelser som bør gjøres.

Artikkel 4. *Muntlige spørsmål ved kontroller*

1. Når tjenestemenn eller andre ledsagende personer som har fullmakt fra EFTAs overvåkningsorgan, anmoder representanter for eller medarbeidere i et foretak eller en sammenslutning av foretak om forklaringer i henhold til artikkel 20 nr. 2 bokstav e) i kapittel II, kan avgitte forklaringer protokollføres på en hvilken som helst måte.

2. En kopi av hver protokoll utarbeidet i henhold til nr. 1 skal stilles til rådighet for det berørte foretak eller den berørte sammenslutning av foretak etter kontrollen.

3. I tilfeller der en medarbeider i et foretak eller en sammenslutning av foretak som ikke har eller hadde tillatelse fra foretaket eller sammenslutningen av foretak til å avgi forklaringer på vegne av foretaket eller sammenslutningen av foretak, er blitt anmodet om forklaringer, skal EFTAs overvåkningsorgan fastsette en frist for når foretaket eller sammenslutningen av foretak kan underrette EFTAs overvåkningsorgan om eventuelle rettelser, endringer eller tillegg til forklaringer gitt av en slik medarbeider. Rettelsen, endringen eller tillegget skal tilføyes til forklaringene som er protokollført i henhold til nr. 1.

AVSNITT IV. BEHANDLING AV KLAGER

Artikkel 5. *Klager som kan tas opp til behandling*

1. Fysiske og juridiske personer skal godtgjøre berettiget interesse for å ha rett til å inngi klage i henhold til artikkel 7 i kapittel II.

Slike klager skal inneholde de opplysninger som kreves i blankett C, som er utstedt for dette formål av regjeringene i EFTA-statene ved felles overenskomst, som fastsatt i tillegg 1, eller av EF-kommisjonen. EFTAs overvåkningsorgan kan se bort fra dette kravet for en del av opplysningene, herunder dokumenter, som kreves i blankett C.

2. Tre papirkopier og, om mulig, en elektronisk kopi av klagen skal oversendes EFTAs overvåkningsorgan. Klageren skal også oversende en ikke-fortrolig utgave av klagen dersom det kreves fortrolig behandling av en del av klagen.

3. Klager skal inngis på et av de offisielle språk i EFTA-statene eller i Fellesskapet.

Artikkel 6. *Klageres deltaking i saksbehandlingen*

1. Når EFTAs overvåkningsorgan utarbeider en meddelelse om innsigelser i forbindelse med et forhold det har mottatt en klage om, skal det oversende klageren en kopi av den ikke-fortrolige utgaven av meddelelsen om innsigelser og fastsette en frist for klageren til å gi uttrykk for sitt syn skriftlig.

2. EFTAs overvåkningsorgan kan, der det er hensiktsmessig, gi klageren mulighet til å gi uttrykk for sitt syn under den muntlige høringen av de parter som det har rettet en meddelelse om innsigelser til, dersom klageren anmoder om det i sine skriftlige merknader.

Artikkel 7. *Avvisning av klager*

1. Dersom EFTAs overvåkningsorgan anser at det på grunnlag av de foreliggende opplysninger ikke er tilstrekkelig grunnlag for å følge opp en klage, skal det underrette klageren om grunnene til dette og fastsette en frist for klageren til å gi uttrykk for sitt syn skriftlig. EFTAs overvåkningsorgan skal ikke ha plikt til å ta hensyn til eventuelle skriftlige merknader det mottar etter fristens utløp.

2. Dersom klageren gir uttrykk for sitt syn innen den frist EFTAs overvåkningsorgan har fastsatt, og klagerens skriftlige merknader ikke fører til en annen vurdering av klagen, skal EFTAs overvåkningsorgan avvise klagen ved vedtak.

3. Dersom klageren ikke gir uttrykk for sitt syn innen den frist EFTAs overvåkningsorgan har fastsatt, skal klagen anses for å være trukket tilbake.

Artikkel 8. Tilgang til opplysninger

1. Dersom EFTAs overvåkningsorgan har underrettet klageren om at det har til hensikt å avvise en klage i henhold til artikkel 7 nr. 1, kan klageren anmode om tilgang til de dokumenter EFTAs overvåkningsorgan bygger sin foreløpige vurdering på. For dette formål kan klageren imidlertid ikke få tilgang til forretningshemmeligheter og andre fortrolige opplysninger som tilhører andre parter som er involvert i saksbehandlingen.

2. De dokumenter som klageren har hatt tilgang til i forbindelse med EFTAs overvåkningsorgans saksbehandling i henhold til EØS-avtalen artikkel 53 og 54, kan anvendes av klageren bare i forbindelse med rettergang eller forvaltningssaker som gjelder anvendelsen av disse bestemmelsene i EØS-avtalen.

Artikkel 9. Avvisning av klager i henhold til artikkel 13 i kapittel II

Dersom EFTAs overvåkningsorgan avviser en klage i henhold til artikkel 13 i kapittel II, skal det omgående underrette klageren om hvilken nasjonal konkurransemyndighet som behandler eller allerede har behandlet saken.

AVSNITT V. UTØVELSE AV RETTEN TIL Å BLI HØRT

Artikkel 10. Meddelelse om innsigelser og svar

1. EFTAs overvåkningsorgan skal skriftlig underrette de berørte parter om de innsigelser som reises mot dem. Meddelelsen om innsigelser skal rettes til hver enkelt av dem.

2. EFTAs overvåkningsorgan skal, når det sender de berørte parter meddelelse om innsigelsene, fastsette en frist for når disse partene kan underrette om sitt syn skriftlig. EFTAs overvåkningsorgan skal ikke ha plikt til å ta hensyn til skriftlige merknader mottatt etter fristens utløp.

3. I sine skriftlige merknader kan partene gjøre rede for alle faktiske forhold som vedkommer deres forsvar mot innsigelsene reist av EFTAs overvåkningsorgan. De skal vedlegge alle relevante dokumenter som bevis for de påberopte forhold. De skal framlegge en papiroriginal og en elektronisk kopi, eller, dersom de ikke framlegger en elektronisk kopi, seks papirkopier av merknadene og de vedlagte dokumenter. De kan foreslå at EFTAs overvåkningsorgan hører personer som kan bekrefte de forhold det er redegjort for i deres merknader.

Artikkel 11. Rett til å bli hørt

1. EFTAs overvåkningsorgan skal gi de parter som det har rettet en meddelelse om innsigelser til, mulighet til å bli hørt før det rådspør den rådgivende komité nevnt i artikkel 14 nr. 1 i kapittel II.

2. EFTAs overvåkningsorgan skal i sine vedtak bare behandle innsigelser som partene nevnt i nr. 1 har hatt mulighet til å uttale seg om.

Artikkel 12. Rett til en muntlig høring

EFTAs overvåkningsorgan skal gi de parter det har rettet en meddelelse om innsigelser til, mulighet til å framsette sine argumenter i en muntlig høring dersom de anmoder om det i sine skriftlige merknader.

Artikkel 13. Høring av andre personer

1. Dersom andre fysiske eller juridiske personer enn dem som er nevnt i artikkel 5 og 11 anmoder om å bli hørt og godtgjør tilstrekkelig interesse, skal EFTAs overvåkningsorgan skriftlig underrette dem om saksbehandlingsart og gjenstand samt gi dem en frist til å gi uttrykk for sitt syn skriftlig.

2. EFTAs overvåkningsorgan kan, der det er hensiktsmessig, oppfordre personer nevnt i nr. 1 til å framsette sine argumenter i den muntlige høringen av de parter det har rettet en meddelelse om innsigelser til, dersom personene omtalt i nr. 1 anmoder om det i sine skriftlige merknader.

3. EFTAs overvåkningsorgan kan oppfordre enhver annen person til å gi uttrykk for sitt syn skriftlig og til å delta i den muntlige høringen av de parter som det har rettet en meddelelse om innsigelser til. EFTAs overvåkningsorgan kan også oppfordre slike personer til å gi uttrykk for sitt syn i den muntlige høringen.

Artikkel 14. Gjennomføring av muntlige høringer

1. Høringer skal ledes av en høringsleder, som skal ha fullstendig uavhengighet.

2. EFTAs overvåkningsorgan skal innkalle de personer som skal uttale seg, til den muntlige høringen på en dato som det fastsetter.

3. EFTAs overvåkningsorgan skal innkalle EFTA-statenes konkurransemyndigheter til å delta i den muntlige høringen. Det kan også innkalle tjenestemenn og andre ansatte fra andre myndigheter i EFTA-statene samt fra EF-kommisjonen og EF-medlemsstatene.

4. Personer som innkalles, skal enten møte personlig eller være representert ved en lovlig stedfortreder. Foretak og sammenslutninger av foretak kan også være representert ved en representant med behørig fullmakt utpekt blant det fast ansatte personale.

5. Personer som høres av EFTAs overvåkningsorgan, kan bistås av sine juridiske rådgivere eller av andre kvalifiserte personer godkjent av høringslederen.

6. Muntlige høringer skal ikke være offentlige. Hver person kan høres alene eller i nærvær av andre innkalte personer, idet det tas hensyn til foretakenes berettigede interesse av å bevare sine forretningshemmeligheter og andre fortrolige opplysninger.

7. Høringslederen kan gi de parter som det er rettet en meddelelse om innsigelser til, klagerne, andre personer som er innkalt til høringen, EFTAs overvåkningsorgans kontorer og EFTA-statenes myndigheter mulighet til å stille spørsmål under høringen.

8. Hver enkelt persons uttalelser skal protokollføres. Personer som deltok i høringen, skal på anmodning få tilgang til protokollen. Det skal tas hensyn til partenes berettigede interesse av å beskytte sine forretningshemmeligheter og andre fortrolige opplysninger.

AVSNITT VI. DOKUMENTINNSYN OG BEHANDLING AV FORTROLIGE OPPLYSNINGER

Artikkel 15. Dokumentinnsyn og bruk av dokumenter

1. Dersom det anmodes om det, skal EFTAs overvåkningsorgan innvilge innsyn i saksdokumentene til parter som det har meddelt sine innsigelser. Innsyn skal innvilges etter at meddelelsen om innsigelser er sendt.

2. Retten til dokumentinnsyn skal ikke omfatte forretningshemmeligheter, andre fortrolige opplysninger og de interne dokumentene til EFTAs overvåkningsorgan og EF-kommisjonen eller til EFTA-statenes eller EF-medlemsstatenes konkurransemyndigheter. Retten til dokumentinnsyn skal heller ikke omfatte korrespondanse mellom overvåkningsorganene, mellom et overvåkningsorgan og EF-medlemsstater og EFTA-stater, eller mellom EF-medlemsstatenes eller EFTA-statenes konkurransemyndigheter, når slik korrespondanse inngår i EFTAs overvåkningsorgans saksdokumenter.

3. Det er ikke noe i dette kapittel som hindrer EFTAs overvåkningsorgan i å gi videre og bruke opplysninger som er nødvendige for å bevise en overtredelse av EØS-avtalen artikkel 53 og 54.

4. Dokumenter innhentet ved dokumentinnsyn i henhold til denne artikkel, kan brukes bare i forbindelse med rettergang eller forvaltningssaker som gjelder anvendelsen av EØS-avtalen artikkel 53 og 54.

Artikkel 16. Identifisering og beskyttelse av fortrolige opplysninger

1. Opplysninger, herunder dokumenter, skal ikke gis videre eller gjøres tilgjengelige av EFTAs overvåkningsorgan dersom de inneholder forretningshemmeligheter eller andre fortrolige opplysninger som tilhører en person.

2. Enhver som gir uttrykk for sitt syn i henhold til artikkel 6 nr. 1, artikkel 7 nr. 1, artikkel 10 nr. 2 og artikkel 13 nr. 1 og 3 i dette kapittel, eller som senere meddeler EFTAs overvåkningsorgan ytterligere opplysninger i forbindelse med samme sak, skal tydelig angi alt materiale vedkommende anser som fortrolig, og gi grunner for dette, og skal inngi en egen ikke-fortrolig utgave av disse dokumentene innen den frist som EFTAs overvåkningsorgan har fastsatt for vedkommende til å gi uttrykk for sitt syn.

3. Uten at nr. 2 i denne artikkel berøres kan EFTAs overvåkningsorgan kreve at foretak og sammenslutninger av foretak som framlegger dokumenter eller avgir uttalelser i henhold til kapittel II, angir hvilke dokumenter eller deler av dokumenter som etter deres mening inneholder forretningshemmeligheter eller andre fortrolige opplysninger som tilhører dem, og angir med hensyn til hvilke foretak disse dokumentene skal anses som fortrolige. EFTAs overvåkningsorgan kan også kreve at foretak eller sammenslutninger av foretak angir hvilke deler av en meddelelse om innsigelser, et sakssammendrag utarbeidet i henhold til artikkel 27 nr. 4 i kapittel II, eller et vedtak gjort av EFTAs overvåkningsorgan som etter deres mening inneholder forretningshemmeligheter.

EFTAs overvåkningsorgan kan fastsette en frist for når foretak og sammenslutninger av foretak skal:

- a) grunngi sitt krav om fortrolighet med hensyn til hvert enkelt dokument eller hver del av et dokument, eller hver enkelt uttalelse eller del av en uttalelse,
- b) framlegge for EFTAs overvåkningsorgan en ikke-fortrolig utgave av dokumentene eller uttalelsene, der fortrolige deler er slettet,
- c) gi en nøyaktig beskrivelse av hver enkelt av de slettede opplysningene.

4. Dersom foretak eller sammenslutninger av foretak ikke oppfyller kravene i nr. 2 og 3, kan EFTAs overvåkningsorgan gå ut fra at de berørte dokumenter eller uttalelser ikke inneholder fortrolige opplysninger.

AVSNITT VII. ALMINNELIGE BESTEMMELSER OG SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 17. Frister

1. Ved fastsettelse av fristene nevnt i artikkel 3 nr. 3, artikkel 4 nr. 3, artikkel 6 nr. 1, artikkel 7 nr. 1, artikkel 10 nr. 2 og artikkel 16 nr. 3 i dette kapittel, skal EFTAs overvåkningsorgan ta hensyn både til hvor lang tid som behøves for å utarbeide uttalelser, og til hvor mye saken haster.

2. Fristene nevnt i artikkel 6 nr. 1, artikkel 7 nr. 1 og artikkel 10 nr. 2 i dette kapittel skal være minst fire uker. For saksbehandling som innledes med sikte på å vedta midlertidige tiltak i henhold til artikkel 8 i kapittel II, kan fristen imidlertid forkortes til en uke.

3. Fristene nevnt i artikkel 3 nr. 3, artikkel 4 nr. 3 og artikkel 16 nr. 3 i dette kapittel skal være minst to uker.

4. Fristene kan forlenges dersom det er hensiktsmessig og det er framsatt en begrunnet anmodning om dette innen den opprinnelige fristens utløp.

Artikkel 18. (Ingen tekst.)

Artikkel 19. Overgangsbestemmelser

Saksbehandling som er innledet i henhold til tidligere kapittel IV i del I og kapittel XII i del II slik de fikk anvendelse før ikrafttredelsen av avtalen om endring av protokoll 4 til Avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et Overvåkningsorgan og en Domstol, undertegnet 3. desember 2004, skal fortsatt ha virkning med hensyn til anvendelsen av dette kapittel.

Artikkel 20. Særlige bestemmelser

EFTAs overvåkningsorgan kan i samsvar med bestemmelsene i artikkel 49 i overvåknings- og domstolsavtalen framlegge for regjeringene i EFTA-statene forslag til blanketter og veiledninger.

Del I kapittel IV oppheves.

Del II kapittel XII oppheves.

Tillegg 1 skal lyde:

Tillegg 1. Blanketten nevnt i artikkel 5 nr. 1 i kapittel III.

Blanketten fås ved henvendelse til Konkurransetilsynet.

Tillegg 3 og 5 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

1. juli Nr. 782 2005**Forskrift om endring i forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier.**

Fastsatt av Miljøverndepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 1. juli 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 18 nr. 3 og § 74 nr. 1 tredje ledd, lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 første ledd, jf. delegeringsvedtak 16. mai 1986 nr. 1094 og lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 27, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XV (direktiv 2004/73/EF). Kunngjort 7. juli 2005.

I

I forskrift 16. juli 2002 nr. 1139 om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelfelt skal lyde:

Fastsatt av Miljøverndepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 16. juli 2002 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 18 nr. 3 og § 74 nr. 1 tredje ledd, lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4 første ledd, jf. delegeringsvedtak 16. mai 1986 nr. 1094 og lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 27, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XV nr. 1 (direktiv 67/548/EØF med senere endringer), nr. 4 (direktiv 76/769/EØF med senere endringer) og direktiv 1999/45/EF med senere endringer, samt felleserklæring til protokollen for EØS-komiteens møte 22. juni 1995 (se EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende nr. 2/1996 s. 23).

§ 1 tredje ledd bokstav c skal lyde:

- c) Kosmetiske produkter og næringsmidler, som er regulert i lov 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med kosmetikk og kroppspleieprodukter mv. og lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).

§ 1 tredje ledd bokstav f skal lyde:

- f) Plantevernmidler, som er regulert i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).

§ 1 tredje ledd bokstav h skal lyde:

- h) Fôrvarer, som er regulert i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven).

§ 3 første ledd punktet «Farlige kjemikalier» bokstav i skal lyde:

- i) Etsende kjemikalier: Kjemikalier som i kontakt med intakt (ubeskadiget) hud kan føre til varig vevsskade.

§ 3 andre ledd oppheves.

§ 6 andre ledd oppheves.

§ 16 oppheves.

§ 17 første ledd skal lyde:

Opplysninger som kreves i § 13 og § 15 skal oppføres samlet på en etikett (fareetiketten).

§ 17 åttende ledd skal lyde:

Faresymbolene skal trykkes i sort på oransjegul bakgrunn.

§ 19 andre ledd siste punktum oppheves.

§ 20 fjerde ledd oppheves.

§ 21 første ledd skal lyde:

Enhver som i Norge produserer, importerer og/eller omsetter for yrkesmessig eller privat bruk 100 kg eller mer pr. år av et kjemikalie som er klassifisert i en av fareklassene angitt i § 6, skal sende følgende deklarasjon til Produktregisteret:

- a) Navn og full adresse med telefonnummer til produsent, importør eller omsetter innen EØS-området. For norske firmaer skal det dessuten gis organisasjonsnummer.
- b) Kjemikaliets handelsnavn (i samsvar med navn på varens emballasje).
- c) Kjemikaliets farekoder og risikosekninger.
- d) Kjemikaliets bruksområde angitt med mengdefordeling på bransjer og produkttyper.
- e) Faktisk mengde produsert, importert, eksportert og eventuelt forbrukt i egen virksomhet, fordelt på bruk som råvare og øvrig forbruk, pr. år.
- f) Innholdsangivelse:
 - i For stoffer:

Alle stoffer som inngår (jf. § 3) skal angis med entydig kjemisk betegnelse, CAS-nr. og EC-nr. der dette er gitt.
 - ii For stoffblandinger som er klassifisert på grunnlag av helse- og miljøskadelige egenskaper:

Alle stoffer i stoffblandingen angis med entydig kjemisk betegnelse, CAS-nr. og EC-nr. der dette er gitt, farekoder og risikosekninger, samt mengder, angitt i vektprosent. Summen av mengden av alle komponenter skal være 100 vektprosent.
 - iii For stoffblandinger som er klassifisert utelukkende på grunnlag av brannfarlige, eksplosive eller oksiderende egenskaper:
 - Alle stoffer i stoffblandingen som bidrar til klassifiseringen, angis med entydig kjemisk betegnelse, CAS-nr. og EC-nr. der dette er gitt, samt mengder angitt i vektprosent.
 - Øvrige stoffer i stoffblandingen angis med entydig kjemisk betegnelse, CAS-nr. og EC-nr. der dette er gitt.
- g) Fysikalske data av betydning for å vurdere farlige egenskaper ved kjemikaliet.
- h) Forpliktende underskrift for den deklarasjonsansvarlige.
- i) Informasjon som det etter den deklarasjonsansvarliges vurdering vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, skal identifiseres. Det skal også gis en begrunnelse for hvorfor informasjonen bør hemmeligholdes.

I § 30 skal «Arbeids- og administrasjonsdepartementet» endres til «Arbeids- og sosialdepartementet».

Kommentarene etter § 32 «Kommentarer til enkelte av forskriftens bestemmelser:» oppheves.

Vedlegg I punkt 3.6.2, under «Allergi ved hudkontakt», «Kommentar», «Dokumentasjon fra mennesker», andre ledd, under overskriften «Støttende dokumentasjon kan omfatte», skal strekpunktene lyde:

- Data fra dyreforsøk utført etter gjeldende retningslinjer og med et resultat som ikke oppfyller kriteriene gitt i avsnittet om dyreforsøk, men som er tilstrekkelig nær grensen til å bli betraktet som betydningsfull, eller
- Data fra ikke-standardiserte metoder, eller
- Egnert struktur-aktivitet sammenheng.

I vedlegg I punkt 3.11.1 punkt A, R33 og R64 skal «ett eller flere stoff» erstattes med «et stoff».

I vedlegg I punkt 3.11.1 punkt B R67 skal fotnoten oppheves.

Vedlegg I punkt 4.1.3 første ledd skal lyde:

Ved klassifisering av stoffblandinger ved hjelp av beregningsmetoder, skal inngående stoffer tas med i beregningen, dersom deres konsentrasjon i den aktuelle stoffblandingen er større eller lik verdiene i tabell 17. 1. Hvis det er angitt lavere konsentrasjonsgrenser for stoffet i Stofflisten, skal disse legges til grunn.

Vedlegg I punkt 4.3.1 bokstav A siste punkt skal lyde:

$L_{N,R50-53}$ er grensen for R50–53 (25%, jf. tabell 19, dersom ikke andre spesifikke konsentrasjonsgrenser er angitt i Stofflisten) fastsatt for hvert miljøskadelig stoff med setningene R50–53 eller R51–53, uttrykt i vektprosent.

Vedlegg I punkt 4.3.1 bokstav B siste punkt skal lyde:

$L_{N,R51-53}$ er den respektive grensen for R51–53 (hhv. 2,5% og 25%, jf. pkt. 4.4 tabell 19, dersom ikke andre spesifikke konsentrasjonsgrenser er angitt i Stofflisten) fastsatt for hvert miljøskadelig stoff med setningene R50–53 eller R51–53, uttrykt i vektprosent.

Vedlegg I punkt 4.3.1 bokstav C siste punkt skal lyde:

L_{R52-53} er den respektive grensen for R52–53 (henholdsvis 0,25%, 2,5% og 25%, jf. pkt. 4.4, tabell 19, dersom ikke andre spesifikke konsentrasjonsgrenser er angitt i Stofflisten) for hvert miljøskadelig stoff med setningene R50–53, R51–53 eller R52–53, uttrykt i vektprosent.

Vedlegg I punkt 4.3.1 bokstav D punkt b) siste punkt skal lyde:

$L_{N,R50}$ er den grensen for R50 (25%, jf. pkt. 4.4 tabell 20, dersom ikke andre spesifikke konsentrasjonsgrenser er angitt i Stofflisten) for hvert miljøskadelig stoff med setningene R50, uttrykt i vektprosent.

Vedlegg I punkt 4.3.1 bokstav D punkt c) siste punkt skal lyde:

$L_{N,R50}$ er den respektive grensen for R50 (25%, jf. pkt. 4.4 tabell 20, dersom ikke andre spesifikke konsentrasjonsgrenser er angitt i Stofflisten) for hvert miljøskadelig stoff med setningene R50 eller R50–53, uttrykt i vektprosent.

Vedlegg I punkt 4.3.1 bokstav E siste punkt skal lyde:

L_{R52} er grensen for R52 (25%, jf. pkt. 4.4 tabell 21, dersom ikke andre spesifikke konsentrasjonsgrenser er angitt i Stofflisten) for hvert miljøskadelig stoff med setningen R52, uttrykt i vektprosent.

Vedlegg I punkt 4.3.1 bokstav F punkt c) siste punkt skal lyde:

L_{R53} er den respektive grensen for R53 (25%, jf. pkt. 4.4 tabell 22, dersom stoffet ikke er ført opp i Stofflisten med lavere spesifikke konsentrasjonsgrenser) for hvert miljøskadelig stoff med setningene R53 eller R50–53 eller R51–53 eller R52–53, uttrykt i vektprosent.

Vedlegg II S23 skal lyde:

S23 Unngå innånding av gass/røyk/damp/sprøytetåke. (Den eller de aktuelle betegnelser angis av produsent, importør eller omsetter.)

Anvendelsesområde:

- Alle helsefarlige kjemikalier i flytende form eller gassform.

Kriterier for bruk:

- Obligatorisk for kjemikalier som nevnt ovenfor hvor R42 er benyttet.
- Obligatorisk for kjemikalier som skal anvendes til sprøyting. S38 eller S51 skal benyttes i tillegg.
- Anbefales når det er nødvendig å gjøre brukeren oppmerksom på farer ved innånding som ikke er nevnt i risikosekningene som er benyttet.

Vedlegg II S38 skal lyde:

S38 Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern

Anvendelsesområde:

- Meget giftige eller giftige kjemikalier.

Kriterier for bruk:

- Normalt begrenset til spesielle tilfeller hvor meget giftige eller giftige kjemikalier brukes i industrien eller i landbruket.

Vedlegg II S42 skal lyde:

S42 Bruk egnet åndedrettsvern ved utgassing/sprøyting. (Den eller de aktuelle betegnelser angis av produsent, importør eller omsetter.)

Anvendelsesområde:

- Kjemikalier som anvendes eller kan anvendes til utgassing eller sprøyting, men som kan medføre fare for brukerens helse eller sikkerhet dersom det ikke blir tatt nødvendige forholdsregler.

Kriterier for bruk:

- Normalt begrenset til spesielle tilfelle.

Vedlegg II S63 skal lyde:

S63 Ved uhell ved innånding bringes den skadelidende til frisk luft og holdes i ro

Anvendelsesområde:

- Meget giftige og giftige kjemikalier (gasser, damper, partikler, flyktige væsker).
- Kjemikalier som kan fremkalle allergi ved innånding.

Kriterier for bruk:

- Obligatorisk for kjemikalier merket R26, R23 eller R42 som vil være tilgjengelig for offentligheten og kan bli brukt på en måte som kan medføre innånding.

Vedlegg II S210 oppheves.

Vedlegg III kommentarene oppheves.

Vedlegg IV punkt 1.1 første ledd bokstav e nr. i skal lyde:

Stoffer som er oppført i Stofflisten skal være utstyrt med de Risiko- og Sikkerhetssetninger som der er angitt for stoffet.

Vedlegg IV punkt 1.2 bokstav f femte ledd skal lyde:

Dette gjelder kun dersom inngående stoff utelukkende er klassifisert i fareklassen Helsekadelig, eller helsekadelig i kombinasjon med at stoffet er klassifisert i en eller flere av fareklassene: Miljøskadelig, eksplosiv, oksiderende, ekstremt brannfarlig, meget brannfarlig, brannfarlig og/eller irriterende. Dette gjelder ikke for stoffer med fastsatt grenseverdi, som definert i § 3 i forskriften her. For stoffer i fareklassen helsekadelig som er klassifisert for irreversibel giftighet eller kronisk giftighet gis ikke anledning til å hemmeligholde kjemisk navn. Det alternative navnet skal gi tilstrekkelig opplysning om stoffet til å sikre en risikofri håndtering av stoffblandingen

Vedlegg IV punkt 1.4.2 bokstav i) første ledd skal lyde:

Emballasjen til sement og sementholdige stoffblandinger som inneholder mer enn 0,0002% løselig seksverdig krom (beregnet ut i fra totalvekt i tørr tilstand) skal merkes med påskriften «Inneholder seksverdig krom. Kan gi allergisk reaksjon».

Vedlegg V kommentarene oppheves.

Vedlegg punkt VI 1.10 «Note K» skal lyde:

Note K:

Klassifisering av stoffet som kreftfremkallende eller arvestoffskadelig er ikke nødvendig hvis det kan dokumenteres at stoffet inneholder mindre enn 0,1 vektprosent 1,3 butadien (EC-nr. 203–450–8). Hvis stoffet ikke blir klassifisert som kreftfremkallende eller arvestoffskadelig, skal det minimum merkes med sikkerhetssetningene (2)–9– 16. Denne note er i Stofflisten bare benyttet på visse, komplekse petroleumsbaserte stoffer.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2005, unntatt endringene i vedlegg VI, som trer i kraft 31. oktober 2005.

1. juli Nr. 783 2005

Forskrift om utarbeidelse og formidling av investeringsanbefalinger mv.

Fastsatt av Finansdepartementet 1. juli 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 2–10 annet ledd. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29a (direktiv 2003/6/EF) og nr. 29ac (direktiv 2003/125/EF). Kunngjort 7. juli 2005.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1–1. Virkeområde

(1) Forskriften gjelder enhver person som på forretningsmessig basis utarbeider eller formidler investeringsanbefalinger vedrørende finansielle instrumenter eller utstederne av slike, og som er ment for en distribusjonskanal eller allmennheten.

(2) Reglene i § 2–3 første og annet ledd og § 2–5 første og annet ledd gjelder bare investeringsanbefalinger som utarbeides av personer som har som sin hovedvirksomhet å utarbeide slike anbefalinger.

(3) Reglene i § 2–3 tredje ledd, § 2–5 tredje og fjerde ledd gjelder bare investeringsanbefalinger som utarbeides av et verdipapirforetak eller en kredittinstitusjon.

(4) Forskriften gjelder ikke investeringsråd som gis i form av personlige anbefalinger til en kunde med hensyn til en eller flere transaksjoner vedrørende verdipapirer, såfremt det ikke er sannsynlig at anbefalingen vil bli distribuert eller offentliggjort og derved bli vurdert som en investeringsanbefaling etter første ledd.

(5) Forskriften gjelder ikke for presse som er underlagt tilfredsstillende selvregulering.

§ 1–2. Definisjoner

(1) Med person menes en fysisk eller juridisk person.

(2) Med investeringsanbefaling menes en analyse, rapport, artikkel eller annen form for skriftlig eller muntlig informasjon som anbefaler eller foreslår en investering eller investeringsstrategi.

(3) Med informasjon som anbefaler eller foreslår en investering eller investeringsstrategi menes:

a) dersom informasjonen er utarbeidet av person som har som sin hovedvirksomhet å utarbeide investeringsanbefalinger: informasjon som direkte eller indirekte uttrykker en bestemt investeringsanbefaling vedrørende ett eller flere finansielle instrumenter eller utstedere av et slike, for eksempel informasjon som gir anvisning på det finansielle instrumentets nåværende eller fremtidige verdi eller kurs,

b) dersom informasjonen er utarbeidet av andre personer enn de som omfattes av bokstav a: informasjon som direkte uttrykker en bestemt investeringsanbefaling vedrørende ett eller flere finansielle instrumenter, for eksempel en anbefaling om å kjøpe, selge eller beholde et finansielt instrument.

- (4) Med person som har som sin hovedvirksomhet å utarbeide investeringsanbefalinger menes:
- uavhengig analytiker,
 - verdipapirforetak,
 - kredittinstitusjon,
 - enhver annen person som har som sin hovedvirksomhet å utarbeide investeringsanbefalinger, og
 - fysisk person som arbeider for person som nevnt i bokstav a til d i ansettelsesforhold eller på annen måte.
- (5) Med utsteder menes utsteder av finansielle instrumenter som en investeringsanbefaling direkte eller indirekte gjelder.
- (6) Med finansielle instrumenter menes instrumenter som omfattes av verdipapirhandelloven § 1–2 annet ledd.
- (7) Med distribusjonskanal menes en kanal hvor informasjonen blir eller er egnet for å bli kjent eller tilgjengelig for et stort antall personer.
- (8) Med nærstående juridisk person menes juridisk person som omfattes av verdipapirhandelloven § 1–4 første ledd nr. 3–5.
- (9) Med investeringsbanktjenester menes investeringstjenester som nevnt i verdipapirhandelloven § 1–2 første ledd nr. 4 og 5 og tilknyttede tjenester som nevnt i verdipapirhandelloven § 8–1 første ledd nr. 2 til 4.
- (10) Med den som utarbeider en investeringsanbefaling menes den eller de fysiske personer som utarbeider anbefalingen, samt den eller de juridiske personer som er ansvarlig for utarbeidelsen.
- (11) Med den som formidler en anbefaling menes den eller de fysiske og juridiske personer som på eget ansvar formidler en anbefaling utarbeidet av tredjeperson.

Kapittel 2. Utarbeidelse og fremleggelse av investeringsanbefalinger

§ 2–1. Opplysninger om den som utarbeider en investeringsanbefaling

(1) Den som utarbeider en investeringsanbefaling skal sikre at anbefalingen på en klar og tydelig måte tilkjenner navn og stillingsbetegnelse til den eller de fysiske personer som har utarbeidet investeringsanbefalingen, samt identiteten til den eller de juridiske personer som er ansvarlig for utarbeidelsen.

§ 2–2. Generelle krav til investeringsanbefalinger

- (1) Den som utarbeider en investeringsanbefaling skal utvise tilbørlig aktsomhet slik at:
- fakta skilles tydelig fra tolkninger, vurderinger, oppfatninger og annen ikke-faktisk informasjon,
 - alle kilder anses pålitelige, og at eventuell tvil om en kildes pålitelighet tydelig fremkommer,
 - alle prognoser, kursmål og prisestimer tydelig angis som sådanne, og at ikke-uvesentlige forutsetninger for disse tydelig fremkommer, og
 - anbefalingen fremstår som rimelig og forsvarlig.
- (2) Den som har utarbeidet en investeringsanbefaling skal ved forespørsel fra Kredittilsynet kunne begrunne at anbefalingen er rimelig og forsvarlig.

§ 2–3. Ytterligere krav til investeringsanbefalinger

(1) Dersom den som utarbeider en investeringsanbefaling er en person som har som sin hovedvirksomhet å utarbeide investeringsanbefalinger skal det, i tillegg til de krav som følger av § 2–2, utvises tilbørlig aktsomhet slik at følgende beskrives tydelig i investeringsanbefalingen:

- alle viktige kilder, herunder den relevante utsteder, samt om anbefalingen har blitt gjort kjent for utsteder og om den ble endret etter dette,
 - grunnlag og metoder for verddivurdering og prising av et finansielt instrument eller en utsteder, herunder fastsettelse av kursmål,
 - betydningen av innholdet av de investeringsanbefalinger som gis, slik som kjøp, selg eller hold, herunder tidshorisonten for den investeringen som anbefalingen angår,
 - risiko knyttet til anbefalingen, herunder en analyse av relevante forutsetninger som ligger til grunn for anbefalingen,
 - hyppigheten av eventuelle planlagte oppdateringer av anbefalingen og eventuelle større endringer i tidligere meddelte retningslinjer for deknningen av det finansielle instrumentet eller utstederen,
 - dato for utarbeidelse og fremleggelse av anbefalingen, samt dato og tidspunkt for en eventuelt nevnt kurs på et finansielt instrument,
 - eventuelle endringer i investeringsanbefalingen i forhold til tidligere investeringsanbefalinger om samme verdipapir eller utsteder som har blitt utarbeidet i løpet av de tolv foregående månedene, samt dato for den tidligere anbefalingen.
- (2) Dersom den som utarbeider en investeringsanbefaling er en person som har som sin hovedvirksomhet å utarbeide investeringsanbefalinger, skal det i anbefalingen tydelig henvises til eventuelle relevante bransjestandarder eller annen selvregulering.
- (3) Verdipapirforetak og kredittinstitusjoner skal ved utarbeidelse av investeringsanbefalinger sikre at det tydelig fremkommer av anbefalingen hvilken tilsynsmyndighet som fører tilsyn med foretaket.

§ 2–4. Generelle krav til opplysninger om interessekonflikter

- (1) Den som utarbeider en investeringsanbefaling skal i anbefalingen tydelig opplyse om ethvert forhold som med rimelig grunn kan forventes å påvirke dens objektivitet.
- (2) Det skal alltid gis opplysninger i samsvar med første ledd dersom noen av de følgende forhold er til stede:
 - a) at den som utarbeider investeringsanbefalingen har en ikke-ubetydelig eierandel eller annen økonomisk interesse i ett eller flere av de finansielle instrumenter som anbefalingen gjelder,
 - b) at det foreligger en ikke-ubetydelig interessekonflikt mellom den som utarbeider investeringsanbefalingen og utsteder av ett eller flere av de finansielle instrumenter som anbefalingen gjelder.
- (3) Dersom en juridisk person er ansvarlig for utarbeidelsen av en investeringsanbefaling skal det i samsvar med første ledd alltid opplyses om:
 - a) egne og nærstående juridiske personers interesser eller interessekonflikter som med rimelig grunn kan forventes å være kjent for de fysiske personer som deltar i utarbeidelsen av investeringsanbefalingen, og
 - b) egne og nærstående juridiske personers interesser eller interessekonflikter som er kjent for fysiske personer som ikke har deltatt i utarbeidelsen av investeringsanbefalingen, forutsatt at disse personene med rimelig grunn kan forventes å ha hatt tilgang til anbefalingen før den ble distribuert eller allment kjent.
- (4) Bestemmelsen her medfører ingen plikt til å bryte effektive informasjonssperrer som er etablert for å unngå interessekonflikter mellom virksomhetens avdelinger.

§ 2–5. Ytterligere krav til opplysninger om interessekonflikter

- (1) Dersom den som utarbeider en investeringsanbefaling er en person som har som sin hovedvirksomhet å utarbeide investeringsanbefalinger skal i det minste følgende beskrives tydelig i en investeringsanbefaling i tillegg til det som følger av § 2–4:
 - a) eget og nærstående juridiske personers eierskap av aksjer i utstederen, dersom eierskapet overstiger 1/20 av aksjekapitalen eller med rimelig grunn kan forventes å påvirke anbefalingens objektivitet,
 - b) utstederens eierskap av aksjer i den som utarbeider investeringsanbefalingen eller i nærstående juridiske personer, dersom eierskapet overstiger 1/20 av aksjekapitalen eller med rimelig grunn kan forventes å påvirke anbefalingens objektivitet,
 - c) annen ikke-uvesentlig økonomisk interesse som den som utarbeider investeringsanbefalingen eller nærstående juridiske personer har i forhold til utstederen,
 - d) hvis aktuelt, at den som utarbeider investeringsanbefalingen eller nærstående juridiske personer er market maker eller likviditetsgarantist i de aktuelle finansielle instrumentene,
 - e) hvis aktuelt, at den som utarbeider investeringsanbefalingen eller nærstående juridiske personer har vært tilrettelegger eller medtilrettelegger i forbindelse med finansielle instrumenter utstedt av det aktuelle utstederforetaket de siste tolv månedene,
 - f) hvis aktuelt, at den som utarbeider investeringsanbefalingen eller nærstående juridiske personer har ytet investeringsbanktjeneste til utsteder av de aktuelle finansielle instrumentene i løpet av de siste tolv månedene, så fremt slik opplysning ikke vil åpenbare forretnings- eller driftshemmeligheter, og
 - g) hvis aktuelt, at personen eller dens nærstående etter avtale skal utarbeide en anbefaling for utsteder.
- (2) I tillegg til det som følger av første ledd, skal det gis opplysninger om hvilke organisatoriske og administrative forholdsregler som er innført med det formål å forhindre interessekonflikter, herunder om etablerte informasjonssperrer. Første ledd medfører ingen plikt til å bryte effektive informasjonssperrer som er etablert for å unngå interessekonflikter mellom virksomhetens avdelinger.
- (3) Verdipapirforetak og kredittinstitusjoner skal ved utarbeidelse av en investeringsanbefaling sikre at det opplyses om hvor vidt lønns-, vederlags- eller bonusordningene til de fysiske og juridiske personene som arbeider med anbefalingen er knyttet til investeringsbanktjenester ytet av verdipapirforetaket, kredittinstitusjonen eller disse nærstående juridiske personer. Dersom den som utarbeider en investeringsanbefaling har mottatt eller ervervet aksjer i utstederen i forkant av et offentlig tilbud, skal det i tillegg opplyses om dette, herunder om dato og pris for ervervet.
- (4) Verdipapirforetak og kredittinstitusjoner skal kvartalsvis offentliggjøre hvor stor andel av utarbeidede investeringsanbefalinger som tilhører kategorien kjøp, selg, hold eller tilsvarende, samt hvor stor andel av utstederne som svarer til hver av disse kategoriene som verdipapirforetaket eller kredittinstitusjonen har levert ikke-ubetydelige investeringsbanktjenester til i løpet av de siste tolv månedene.

§ 2–6. Investeringsanbefalinger av begrenset omfang

- (1) I den grad oppfyllelse av kravene i § 2–3 til § 2–5 ikke står i rimelig forhold til den fremlagte investeringsanbefalingens lengde, er det tilstrekkelig at anbefalingen klart og tydelig henviser til et sted hvor offentligheten lett og direkte kan få adgang til de nødvendige opplysninger, for eksempel til hjemmesiden til den som er ansvarlig for utarbeidelsen av investeringsanbefalingen.

§ 2–7. Investeringsanbefalinger som gis muntlig

- (1) Hvis en investeringsanbefaling gis muntlig er det tilstrekkelig for å oppfylle kravene i § 2–1 til § 2–5 at det i forbindelse med fremleggelsen av anbefalingen klart og tydelig henvises til et sted hvor offentligheten lett og direkte kan få adgang til de nødvendige opplysninger, for eksempel til hjemmesiden til den som er ansvarlig for utarbeidelsen av investeringsanbefalingen.

Kapittel 3. Formidling av investeringsanbefalinger

§ 3-1. Generelle krav til formidling av investeringsanbefalinger

(1) Den som formidler en investeringsanbefaling gjennom distribusjonskanal eller til allmennheten, skal sørge for at navn og eventuell yrkestittel tydelig fremgår av anbefalingen.

(2) Den som formidler en investeringsanbefaling og som endrer anbefalingen på en ikke-uvesentlig måte, skal tydelig angi hvilke endringer som er gjort. Dersom en endring som nevnt i første punktum består i en endring av investeringsanbefalingens retning, for eksempel endring av en kjøpsanbefaling til en salgs- eller holdanbefaling eller omvendt, gjelder forskriftens § 2-1 til § 2-4 tilsvarende.

(3) Juridiske personer som formidler en investeringsanbefaling som er endret på ikke-uvesentlige punkter, skal ha skriftlige retningslinjer for å sikre at mottaker av anbefalingen kan gjøre seg kjent med identiteten til den som har utarbeidet anbefalingen, den opprinnelige anbefalingen og opplysninger om interesser og interessekonflikter hos den som utarbeidet anbefalingen, forutsatt at denne informasjonen er offentlig tilgjengelig.

(4) Den som formidler sammendrag av en investeringsanbefaling, skal sørge for at sammendraget er tydelig og ikke misvisende. Sammendraget skal angi hvor anbefalingen er tilgjengelig, samt hvor det finnes opplysninger om interesser og interessekonflikter hos den som utarbeidet anbefalingen, så fremt disse ikke fremgår av anbefalingen og at denne informasjonen er offentlig tilgjengelig.

§ 3-2. Ytterligere krav til formidling av investeringsanbefalinger

(1) I tillegg til det som følger av § 3-1, skal verdipapirforetak eller kredittinstitusjoner, og fysiske personer som i henhold til avtale arbeider for slike foretak, i det minste sørge for at:

- a) navnet på relevant tilsynsmyndighet fremgår av investeringsanbefalingen,
- b) kravene i § 2-5 er oppfylt, med mindre den som har utarbeidet investeringsanbefalingen allerede har fremlagt den gjennom en distribusjonskanal eller til allmennheten, og
- c) kravene i § 2-1 til § 2-4 er oppfylt, hvis investeringsanbefalingen har blitt endret på ikke-uvesentlige punkter.

Kapittel 4. Ikrafttredelse

§ 4-1. Ikrafttredelse

(1) Forskriften gjelder fra 1. september 2005.

1. juli Nr. 784 2005

Ikrafttredelse av lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.).

Fastsatt av Finansdepartementet 1. juli 2005 med hjemmel i lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.) del VI, jf. delegeringsvedtak 24. juni 2005 nr. 691. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29a (direktiv 2003/6/EF), nr. 29aa (forordning (EF) nr. 2273/2003), nr. 29ab (direktiv 2003/124/EF), nr. 29ac (direktiv 2003/125/EF) og nr. 29f (direktiv 2004/72/EF). Kunngjort 7. juli 2005.

Lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.) del I, II og IV trer i kraft 1. september 2005.

1. juli Nr. 785 2005

Forskrift om markedsmissbruk og rapportering av mistenkelige transaksjoner.

Fastsatt av Finansdepartementet 1. juli 2005 med hjemmel i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 2-2 fjerde ledd, § 2-8 tredje ledd og § 2-11 fjerde ledd. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29a (direktiv 2003/6/EF), nr. 29ab (direktiv 2003/124/EF) og nr. 29f (direktiv 2004/72/EF). Kunngjort 7. juli 2005.

I

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

(1) Forskriften gir nærmere regler om markedsmanipulasjon og rapportering av mistenkelige transaksjoner.

(2) Forskriften § 2-1 gjelder for finansielle instrumenter som er eller søkes notert på et regulert marked i Norge. Forskriften § 2-1 gjelder tilsvarende for handlinger foretatt i Norge i tilknytning til finansielle instrumenter som er eller søkes notert på et regulert marked i annen EØS-stat.

(3) Forskriften § 3-1 gjelder for verdipapirforetak og kredittinstitusjoner, herunder disse virksomhetenes ansatte.

Kapittel 2. Markedsmanipulasjon

§ 2–1. Markedsmanipulasjon

(1) I vurderingen av om handelsordrer eller transaksjoner utgjør markedsmanipulasjon etter verdipapirhandelloven § 2–8 annet ledd nr. 1, skal blant annet følgende momenter tas i betraktning:

- a) om eller i hvilken grad handelsordrer eller transaksjoner utgjør en betydelig andel av det daglige omsetningsvolumet i det aktuelle finansielle instrumentet på det aktuelle regulerte markedet, især der disse ordrene eller transaksjonene medfører en betydelig endring i kursen til det finansielle instrumentet,
- b) om eller i hvilken grad handelsordrer eller transaksjoner foretatt av personer med betydelig kjøps- eller salgsposisjon fører til en betydelig endring i kursen til et finansielt instrument, tilknyttede derivater eller underliggende aktiva som er notert på et regulert marked,
- c) hvorvidt gjennomførte transaksjoner ikke medfører reelt endret eierskap til et finansielt instrument som er notert på et regulert marked,
- d) om eller i hvilken grad handelsordrer eller transaksjoner omfatter reversering av posisjoner i løpet av et kort tidsrom og utgjør en betydelig andel av det daglige omsetningsvolumet til det aktuelle finansielle instrumentet på det aktuelle regulerte markedet, og disse ordrene eller transaksjonene kan være forbundet med betydelige endringer i kursen til et finansielt instrument som er notert på et regulert marked,
- e) om eller i hvilken grad handelsordrer gis eller transaksjoner finner sted i løpet av et kort tidsrom i handelsperioden og medfører en kursendring som på et senere tidspunkt reverseres,
- f) om eller i hvilken grad handelsordrer endrer beste kjøps- eller salgskurs på et finansielt instrument som er notert på et regulert marked, eller mer generelt endrer ordrebokopplysninger som er tilgjengelig for markedsdeltakerne, og ordrene annulleres før de utføres, og
- g) om eller i hvilken grad handelsordrer inngis eller transaksjoner gjennomføres på eller omkring et bestemt tidspunkt når referansepriser, oppgjørspriser eller verdiberegninger foretas og dette medfører en kursendring som har innvirkning på slike priser eller beregninger.

(2) I vurderingen av om handelsordrer eller transaksjoner utgjør markedsmanipulasjon etter verdipapirhandelloven § 2–8 annet ledd nr. 2, skal blant annet følgende momenter tas i betraktning:

- a) hvorvidt en person eller dennes nærstående har utbredt uriktige eller villedende opplysninger om et finansielt instrument før eller etter at vedkommende har inngitt handelsordrer eller gjennomført transaksjoner i det finansielle instrumentet, og
- b) hvorvidt en person eller dennes nærstående har utarbeidet eller distribuert en investeringsanbefaling om et finansielt instrument før eller etter at vedkommende har inngitt handelsordrer eller gjennomført transaksjoner, og investeringsanbefalingen er feilaktig, tendensiøs eller beviselig påvirket av betydelige interesser.

§ 2–2. Akseptert markedspraksis

(1) I vurderingen av hva som skal anses som akseptert markedspraksis skal Kredittilsynet blant annet ta hensyn til følgende faktorer:

- a) i hvilken grad den aktuelle markedspraksis er kjent for alle markedsaktørene,
- b) behovet for å sikre markedets funksjon, herunder velfungerende markedskrefter og et riktig samspill mellom tilbud og etterspørsel,
- c) i hvilken grad den aktuelle markedspraksis har innvirkning på markedets likviditet og effektivitet,
- d) i hvilken grad den aktuelle markedspraksis er tilpasset handelsmekanismene på det relevante markedet og setter markedsaktørene i stand til å reagere på en egnet og betimelig måte på nye markedsforhold som den aktuelle markedspraksis skaper,
- e) i hvilken grad den aktuelle markedspraksis utgjør en risiko for integriteten til direkte eller indirekte tilknyttede markeder i EØS-området,
- f) resultatet av undersøkelser av den aktuelle markedspraksis som er iverksatt av kompetente myndigheter i EØS-området, særlig med hensyn til om markedspraksisen er i strid med lover eller forskrifter om markedsmissbruk eller regler for god opptreden, og
- g) det relevante markedets strukturelle karakter, herunder om markedet er regulert eller ikke, hvilke finansielle instrumenter som handles og hvilke markedsaktører som opptrer i markedet.

Kapittel 3. Rapporteringsplikt ved mistanke om innsidehandel eller markedsmanipulasjon

§ 3–1. Meldingens innhold

(1) Melding etter verdipapirhandelloven § 2–11 skal inneholde:

- a) beskrivelse av transaksjonen, herunder type ordre og type handel,
- b) opplysninger om bakgrunnen for at den rapporteringspliktige har mistanke om innsidehandel eller markedsmanipulasjon,
- c) opplysninger om identiteten til personen transaksjonen foretas på vegne av og eventuelle andre parter til transaksjonen,
- d) opplysninger om den rapporteringspliktige opptrer for egen eller fremmed regning, og
- e) alle andre opplysninger som kan være relevante ved vurdering av den mistenkelige transaksjonen.

(2) Dersom ikke alle opplysninger nevnt i første ledd er tilgjengelig på rapporteringstidspunktet, skal det i meldingen i det minste angis årsakene til at vedkommende har mistanke om at transaksjonen kan utgjøre innsidehandel eller markedsmanipulasjon. Alle øvrige opplysninger nevnt i første ledd skal ettersendes Kredittilsynet så snart de er tilgjengelige.

(3) Melding etter verdipapirhandelloven § 2–11 kan gis Kredittilsynet per post, telefaks, telefon eller på annen måte som Kredittilsynet bestemmer. Kredittilsynet kan kreve at opplysninger gitt per telefon etterfølges av en skriftlig melding.

II

Forskriften trer i kraft 1. september 2005.

1. juli Nr. 786 2005

Forskrift om endring i børsforskrift.

Fastsatt av Finansdepartementet 1. juli 2005 med hjemmel i lov 17. november 2000 nr. 80 om børsvirksomhet m.m. (børsloven) § 5–7. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29a (direktiv 2003/6/EF) og nr. 29ab (direktiv 2003/124/EF). Kunngjort 7. juli 2005.

I

I børsforskrift 17. januar 1994 nr. 30 gjøres følgende endringer:

§ 5–1, § 5–2 og § 5–3 skal lyde:

§ 5–1. Anvendelsesområde

Kapittel 5 gjelder for selskaper hvis aksjer er eller er søkt notert på børs.

§ 5–2. Informasjonsplikstens innhold

Selskapet skal uoppfordret og umiddelbart offentliggjøre innsideinformasjon som direkte angår selskapet, jf. verdipapirhandelloven § 2–2 første til tredje ledd.

Opplysninger som skal offentliggjøres etter første ledd skal sendes børsen skriftlig etter nærmere regler fastsatt av børsen, jf. § 23–2. Opplysningene skal i tillegg gjøres tilgjengelige på selskapets internettside etter at offentliggjøring i henhold til § 23–2 har funnet sted.

Selskapet må ikke kombinere offentliggjøring av opplysninger som nevnt i første ledd med sin markedsføring på en måte som er egnet til å villedes.

Opplysninger som skal meddeles til eller offentliggjøres ved andre børser eller autoriserte markedsplasser hvor selskapets aksjer er notert, skal sendes børsen skriftlig for offentliggjøring i henhold til § 23–2 senest samtidig med at melding sendes til annen børs eller opplysningene offentliggjøres på annen måte.

§ 5–3. Utsatt offentliggjøring mv.

Selskapet kan utsette offentliggjøring av opplysninger som nevnt i § 5–2 første ledd for ikke å skade sine legitime interesser, forutsatt at allmennheten ikke villedes av utsettelsen og opplysningene behandles konfidensielt, jf. verdipapirhandelloven § 2–4.

Legitime interesser som nevnt i første ledd kan typisk relatere seg til:

- a) Pågående forhandlinger og tilhørende omstendigheter hvor resultat eller normal gjennomføring må forventes å bli påvirket av offentliggjøring.

I særdeleshet der selskapets finansielle situasjon er alvorlig og umiddelbart truet uten at det er besluttet å begjære gjeldsforhandling eller at selskapet er insolvent, kan offentliggjøring utsettes for en begrenset periode, dersom offentliggjøring vil skade eksisterende og potensielle aksjonærs interesser ved å undergrave utfallet av spesifikke forhandlinger som skal sikre selskapets langsiktige finansielle situasjon.

- b) Beslutninger eller kontrakter som krever godkjenning av et annet selskapsorgan for å tre i kraft som følge av selskapets organisering, forutsatt at offentliggjøring av den ikke endelige beslutningen eller kontrakten sammen med opplysning om at endelig godkjenning ennå mangler, vil kunne villedes allmennhetens korrekte vurdering av forholdet.

Dersom børsen anmoder om det, skal selskapet umiddelbart sende kopi av liste som nevnt i verdipapirhandelloven § 2–5 til børsen.

Dersom selskapet har grunn til å tro at opplysninger som nevnt i første ledd er kjent for eller er i ferd med å bli kjent for uvedkommende, skal selskapet uoppfordret og umiddelbart offentliggjøre opplysningene i henhold til § 23–2.

§ 5–4 til § 5–6 oppheves.

Ny § 6–1 skal lyde:

§ 6–1. Behandling av informasjon før offentliggjøring

Selskapet skal sørge for at ingen uvedkommende får tilgang til regnskapsopplysninger som omfattes av kapittel 6 før offentliggjøring.

Nåværende § 6–1 til § 6–6 blir § 6–2 til § 6–7.

§ 6–7 skal lyde:

§ 6–7. Dispensasjonsadgang

Børsen kan gjøre unntak fra § 6–2 til § 6–6 dersom særlige forhold tilsier det.

§ 10–1, § 10–2, § 10–3 og ny § 10–4 skal lyde:

§ 10–1. Anvendelsesområde

Kapittel 10 gjelder for låntagere hvis obligasjoner er eller er søkt notert på børs.

§ 10–2. Informasjonspliktens innhold

Låntager skal uopffordret og umiddelbart offentliggjøre innsideinformasjon som direkte angår låntager, jf. verdipapirhandelloven § 2–2 første til tredje ledd.

Opplysninger som skal offentliggjøres etter første ledd skal sendes børsen skriftlig etter nærmere regler fastsatt av børsen, jf. § 23–2. Opplysningene skal i tillegg gjøres tilgjengelige på låntagers internettside etter at offentliggjøring i henhold til § 23–2 har funnet sted.

Låntager må ikke kombinere offentliggjøring av opplysninger som nevnt i første ledd med sin markedsføring på en måte som er egnet til å villed.

Opplysninger som skal meddeles til eller offentliggjøres ved andre børser eller autoriserte markedsplasser hvor låntagers obligasjoner er notert, skal sendes børsen skriftlig for offentliggjøring i henhold til § 23–2 senest samtidig med at melding sendes til annen børs eller opplysningene offentliggjøres på annen måte.

§ 10–3. Utsatt offentliggjøring mv.

Låntager kan utsette offentliggjøring av opplysninger som nevnt i § 10–2 første ledd for ikke å skade sine legitime interesser, forutsatt at allmennheten ikke villedes av utsettelsen og opplysningene behandles konfidensielt, jf. verdipapirhandelloven § 2–4. Ved utsatt offentliggjøring skal børsen uopffordret og umiddelbart gis skriftlig melding om forholdet, herunder om bakgrunnen for utsettelsen.

Legitime interesser som nevnt i første ledd kan typisk relatere seg til:

- a) Pågående forhandlinger og tilhørende omstendigheter hvor resultat eller normal gjennomføring må forventes å bli påvirket av offentliggjøring.

I særdeleshet der låntagers finansielle situasjon er alvorlig og umiddelbart truet uten at det er besluttet å begjære gjeldsforhandling eller at låntager er insolvent, kan offentliggjøring utsettes for en begrenset periode, hvis offentliggjøring vil skade eksisterende og potensielle långiveres interesser ved å undergrave utfallet av spesifikke forhandlinger som skal sikre låntagers langsiktige finansielle situasjon.

- b) Beslutninger eller kontrakter som krever godkjenning av et annet selskapsorgan for å tre i kraft som følge av låntagers organisering, forutsatt at offentliggjøring av den ikke endelige beslutningen eller kontrakten sammen med opplysning om at endelig godkjenning ennå mangler, vil kunne villed allmennhetens korrekte vurdering av forholdet.

Dersom børsen anmoder om det, skal låntager umiddelbart sende kopi av liste som nevnt i verdipapirhandelloven § 2–5 til børsen.

Dersom låntager har grunn til å tro at opplysninger som nevnt i første ledd er kjent for eller er i ferd med å bli kjent for uvedkommende, skal låntager uopffordret og umiddelbart offentliggjøre opplysningene i henhold til § 23–2.

§ 10–4. Behandling av informasjon før offentliggjøring

Låntager skal sørge for at ingen uvedkommende får tilgang til regnskapsopplysninger som omfattes av kapittel 10 før offentliggjøring.

§ 10–4 til § 10–12 blir § 10–5 til § 10–13.

§ 23–2 første ledd skal lyde:

Offentliggjøring anses skjedd når opplysningene er mottatt av børsen og børs melding har blitt distribuert i børsens informasjonssystem. Børsen kan la et representativt sammendrag av opplysningene distribueres i informasjonssystemet. Børsen kan bestemme at opplysningene i tillegg skal gjøres kjent på annen måte.

§ 23–2 fjerde ledd oppheves.

§ 23–2 femte ledd blir fjerde ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. september 2005.

1. juli Nr. 787 2005**Ikrafttredelse av lov 25. juni 2004 nr. 52 om endringer i straffeloven, straffeprosessloven og sjøloven mv. (fast promillegrense og avholdspliktregler for større skip, et eget straffebud mot tortur, forklaringsplikt for ansatte i finansinstitusjoner mv.).**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. juli 2005 med hjemmel i lov 25. juni 2004 nr. 52 om endringer i straffeloven, straffeprosessloven og sjøloven mv. (fast promillegrense og avholdspliktregler for større skip, et eget straffebud mot tortur, forklaringsplikt for ansatte i finansinstitusjoner mv.) del VIII nr. 2. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 7. juli 2005.

De deler av lov 25. juni 2004 nr. 52 om endringer i straffeloven, straffeprosessloven og sjøloven mv. (fast promillegrense og avholdspliktregler for større skip, et eget straffebud mot tortur, forklaringsplikt for ansatte i finansinstitusjoner mv.) som ikke er i kraft, trer i kraft straks.

1. juli Nr. 788 2005**Forskrift om opphevelse av forskrift om pliktmessig avhold fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel for personer som tjenestegjør på passasjerskip.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 1. juli 2005 med hjemmel i lov 16. juli 1936 nr. 2 om pliktmessig avhold for personer i visse stillinger fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel § 9. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 7. juli 2005.

Forskrift 11. oktober 1963 nr. 3795 om pliktmessig avhold fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel for personer som tjenestegjør på passasjerskip oppheves fra 1. juli 2005.

24. april Nr. 789 2005**Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Hedmark.**

Fastsatt av styret for Høgskolen i Hedmark 28. april 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 nr. 7. Kunngjort 14. juli 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften omfatter alle eksamener, prøver, bedømmelser, vurdering av praksis og annen vurdering ved Høgskolen i Hedmark når resultatet inngår på vitnemål eller karakterutskrift, eller inngår som beregningsgrunnlag for disse. Bestemmelser om eksamen og sensur fastsatt av departementet i nasjonale rammeplaner for et studium, skal i tilfelle konflikt gå foran denne forskriften.

§ 2. Definisjoner**1. Loven**

Med loven menes i denne sammenheng lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

2. Rammeplan

Rammeplan er betegnelsen for en nasjonal plan som beskriver mål, innhold og organisering i enkelte yrkesrettede utdanninger. Rammeplanene fastsettes av departementet.

3. Fagplan

Fagplan brukes som betegnelse for en plan som gir en nærmere beskrivelse av mål, innhold og organisering av studier som er omfattet av nasjonale rammeplaner.

4. Studieplan

Studieplan brukes som betegnelse for en plan som gir en nærmere beskrivelse av mål, innhold og organisering av studier/emner som ikke omfattes av nasjonale rammeplaner.

5. Fag-/emnebeskrivelse

Beskrivelse av innhold, omfang, mål, vurderingsformer o.l. av et fag/emne, som inngår på vitnemål eller karakterutskrift.

6. Studiepoeng

Omfanget av et fag, emne eller kurs i høgskolens fag- og studieplaner måles i studiepoeng. 60 studiepoeng tilsvarer ett fullt studieår for heltidsstudenter.

7. Eksamen

Som eksamen regnes:

- skriftlig og/eller muntlig prøve i et fag, emne eller kurs
- praktiske prøver og arbeider
- vurdering av veiledet praksis
- framvisninger og framføringer
- mappevurdering (de deler av mappen som inngår i sluttevalueringen for et fag eller emne og/eller som gir grunnlag for fastsettelse av endelig karakter på vitnemål eller karakterutskrift)

- bedømmelse av utført laboratoriearbeid, prosjektarbeid, praksisrapport, seminararbeid, rapporter eller annen dokumentasjon som inngår i sluttevalueringen for et fag, emne, kurs og/eller som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter på vitnemål eller karakterutskrift.
8. *Student*
Som student regnes den som gjennom opptak i henhold til lovens § 3–6 og § 3–7, er tatt opp til studier ved høyskolen og har betalt semesteravgift.
 9. *Privatist*
Som privatist regnes den som etter reglene i lovens § 3–10 fremstiller seg til eksamen ved høyskolen, uten å være tatt opp som student.
 10. *Individuell utdanningsplan*
Med individuell utdanningsplan forstås en avtale mellom den enkelte student og høyskolen. Den skal sikre et mer forpliktende forhold mellom studenten og høyskolen. Utdanningsplanen viser til de lover og forskrifter som regulerer forholdet mellom student og høyskole, og gir informasjon om det faglige innholdet og oppbyggingen av studiet.

§ 3. *Rett til å gå opp til eksamen*

1. Studenter som er tatt opp til et fag, emne eller studium ved høyskolen og som har betalt semesteravgift, har rett til å gå opp til de eksamener og prøver som inngår i studiet eller faget.
2. Studenter som er tatt opp til et studium av ett års varighet (60 sp.) eller mer, skal godkjenne individuell utdanningsplan for å ha rett til å fremstille seg til eksamen.
3. Andre som oppfyller de generelle og eventuelt spesielle opptakskrav og andre krav for å gå opp til eksamen, har rett til å gå opp til eksamen etter nærmere regler (lovens § 3–10). Høyskolen avgjør om vilkår for å avlegge eksamen er innfridd.
4. Høyskolen kan fastsette særskilte arbeidskrav, krav om bestemte eksamener eller prøver eller krav om obligatorisk undervisning og praksis som må være fullført før eksamen i bestemte fag kan avlegges. Opplysninger om dette tas inn i fag-/studieplan og fag- og emnebeskrivelser. Studenter som ikke oppfyller de arbeidskrav og krav til eksamener og prøver som er fastsatt, eller som ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis, har ikke rett til å gå opp til eksamen.
5. En student har rett til å framstille seg til eksamen ved høyskolen i samme fag/emne tre ganger. En student anses for å ha framstilt seg til eksamen dersom han/hun trekker seg etter avmeldingsfristens utløp, ikke møter på eksamen, ikke leverer besvarelse, eller møter på eksamen og trekker seg under eksamen. I særlige tilfeller kan høyskolen gi dispensasjon for et fjerde forsøk etter søknad fra studenten. Når en student har avlagt eksamen på nytt, gjelder den beste karakteren.
6. For ikke bestått praksis, gis det adgang til å ta praksisperioden én gang til, med mindre annet er bestemt i rammeplan.
7. Eksamen avholdes normalt i det semesteret undervisningen i faget/emnet avsluttes. Ved eksamen gjelder det pensum som er fastsatt i fag-/emnebeskrivelsen. Høyskolen kan vedta at det skal holdes ny eksamen med adgang for studenter som ikke har bestått eksamen eller som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen. Dersom det arrangeres ny eksamen, er det også adgang for studenter som ønsker å forbedre sitt eksamensresultat. Ny eksamen kan ha en annen form enn ordinær eksamen.
8. En student kan beholde studieplassen i 50% tid utover normert studietid eller det som er avtalt gjennom individuell utdanningsplan i følge lovens § 4–2, dog minst ett år.
Høyskolen kan etter søknad fra studenten gjøre unntak fra den bestemmelsen.
9. Når en student ikke fullfører studiet/faget/emnet innen normert studietid, og det i mellomtiden er gjort vesentlige endringer i studie- eller fagplan, gjelder retten til å fullføre etter den opprinnelige studie- eller fagplan i ett år etter at endringen ble gjort gjeldende.

§ 4. *Oppmelding til eksamen*

1. Studenter som er registrert og har betalt semesteravgift ved høyskolen kan melde seg opp til eksamen. Oppmelding til eksamen skal skje senest innen 1. oktober i høstsemesteret og 1. mars i vårsemesteret, hvis ikke høyskolen har fastsatt andre frister.
2. Høyskolen fastsetter hvilke fag/emner i et ordinært studieforløp som skal ha kollektiv oppmelding. Dette skal framgå av fag/studieplaner. Ved fag/emner som ikke har kollektiv oppmelding, skal det være individuell oppmelding.
3. Den enkelte student er ansvarlig for at han/hun er oppmeldt til eksamen innen de angitte frister. Høyskolen kan i særlige tilfelle etter søknad fravike oppmeldingsfristene. Dispensasjon kan gis i de tilfelle der en student har vært syk eller det er andre uforutsette hindringer som har gjort det umulig for studenten å melde seg innen fristen, og dette blir dokumentert.
4. En student som er meldt opp til eksamen, har anledning til å trekke seg. Avmelding skal være høyskolen i hende senest 2 uker før eksamensdagen.
5. Studenter som trekker seg etter angitt frist og som ikke har gyldig grunn, regnes for å ha framstilt seg til eksamen. Gyldig grunn er sykdom eller sterke velferdsgrunner og skal være dokumentert. Slik dokumentasjon skal leveres/være poststempelt så raskt som mulig og senest innen tre virkedager etter eksamen.

§ 5. Vurdering

1. All vurdering skal gi grunnlag for å sikre at den enkelte student holder et tilfredsstillende faglig nivå og skal normalt omfatte individuell prøving av studenten.
2. Hvilke eksamener/vurderinger som skal danne grunnlag for en karakterfastsettelse, fastsettes av departementet i rammeplaner og for øvrig av høgskolen, og tas med i studieplaner, fagplaner og fag-/emnebeskrivelser.
3. Ved bruk av deleksamen skal det fremgå av fagplaner, studieplaner og emnebeskrivelser hvordan evalueringen gjennomføres og hvordan endelig karakter beregnes.
4. Ved skriftlig eksamen med tilsyn skal eksamen normalt ha følgende omfang:

Til og med	10	studiepoeng	inntil	4 timer
For	11 til 30	studiepoeng	inntil	6 timer
Mer enn	30	studiepoeng	inntil	8 timer

Omfang av hjemmeeksamen og gruppeeksamen vurderes særskilt.

§ 6. Eksamen under særlige vilkår

1. Studenter som av medisinske eller andre grunner har behov for spesiell tilrettelegging ved den praktiske gjennomføringen av eksamen, må framsette søknad om dette innen oppmeldingsfristen for eksamen (se § 4 nr. 1). Dersom det oppstår akutte behov, kan det gjøres unntak fra søknadsfristen. Søknaden må inneholde dokumentasjon fra sakkyndig instans (f.eks. lege, logoped, psykolog) og beskrivelse av behovet for særordning i eksamenssituasjonen. Det skal normalt søkes for hver eksamensperiode, men dersom grunnlaget for særordningen er av permanent karakter, kan det gjøres unntak for dette.
2. Særordninger kan være spesiell fysisk tilrettelegging, bruk av særskilte hjelpemidler og/eller utvidet tid til eksamen, eller i spesielle tilfeller alternativ eksamensform. (Særordninger kan f.eks. være eget eksamenslokale, bruk av PC, skrivehjelp, muntlig eksamen i stedet for skriftlig, høytlesing av oppgaven, høytlesing av besvarelsen for korrektur, innlesing av besvarelsen på kassett eller lignende, spesialstol, spesialbord, ekstra pauser med mulighet for å hvile, ammepauser.)
3. Ved skriftlig eksamen med tilsyn kan det gis utvidet tid med inntil 25% av normal eksamenstid, maksimalt 1 time. Eksamen uten tilsyn vurderes særskilt, dog maksimalt 48 timer tillegg i tid.
4. Særordninger skal være slik at eksamensprestasjonen vurderes etter vanlige faglige kriterier.
5. Studenter med dysleksi eller andre lese-/skrivevansker, kan etter eget ønske få lagt ved eksamensbesvarelsen en anonymisert attest som stadfester dette. Studenter med annet morsmål enn norsk skal normalt ikke få utvidet tid til eksamen, men kan etter eget ønske få lagt ved eksamensbesvarelsen en anonymisert attest som stadfester at norsk er deres andrespråk.

§ 7. Bruk av hjelpemidler ved eksamen med tilsyn

Høgskolen fastsetter hvilke hjelpemidler som kan benyttes ved eksamen. Oversikt over tillatte hjelpemidler skal framgå av fag- og emnebeskrivelser og i eksamensoppgavene.

§ 8. Fusk og forsøk på fusk

1. Fusk foreligger når en student har annet enn tillatte hjelpemidler tilgjengelig under eksamen, eller på andre måter handler i strid med eksamensregelverket eller reglene om kildebruk.
2. Dersom det under avleggelse av eksamen med tilsyn oppstår situasjoner som gjør at en student kan mistenkes for fusk, skal studenten straks gjøres oppmerksom på at forholdet vil bli rapportert til administrasjonen for videre forføyning. Studenten gis da mulighet til å velge om han/hun ønsker å avbryte eller fortsette eksamen. Det samme gjelder for studenter som har medvirket til fusk, jf. nr. 5.
3. Dersom det under avleggelse av individuell hjemmeeksamen oppstår situasjoner som medfører at det endelige resultat for den enkelte kandidats del ikke kan sies å være et individuelt og selvstendig arbeid, skal administrasjonen varsles. Hvis det i etterkant viser seg at to eller flere besvarelser klart bygger på samme originalarbeid eller har samme opphavsmann eller felles disposisjon, regnes det som fusk hos alle de involverte.
4. Referanser på anvendte kilder skal være oppgitt. Avskrift eller kopi uten kildehenvisning regnes som fusk, uavhengig av kilden. Eksamensbesvarelser skal alltid være originale, selvstendige og individuelle arbeider, med mindre det tydelig fremgår av oppgaven at hovedregelen kan fravikes. Besvarelsen skal ikke tidligere ha vært innlevert som eksamen på egen eller andre institusjoner.
5. Kandidater som forsettlig eller grovt uaktsomt medvirker til fusk hos andre, ansees også for å ha fusket, uavhengig av eksamensform.
6. Student som har fusket eller forsøkt å fuske, kan få eksamen annullert jf. universitets- og høyskoleloven § 4–7, nr. 1 og/eller bli utestengt jf. § 4–8, nr. 3.

§ 9. Karaktersystem

1. Karaktersystemet ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være Bestått/Ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for Ikke bestått som følgende tabell viser:

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstiller de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

De mer fagspesifikke beskrivelsene skal være utarbeidet i den enkelte fagseksjon/fagmiljø med utgangspunkt i hva som er gitt av nasjonale føringer innen hvert fagområde.

2. Bokstavkarakterene tilsvarer tallverdier slik: A=5, B=4, C=3, D=2, E=1, F=0. Tallverdiene brukes ved utregning når flere eksamensresultater skal inngå i samlet snittkarakter på vitnemålet eller ved utregning av hovedkarakter. Det benyttes vanlige avrundingsregler.
3. Bestått/Ikke bestått bør ikke brukes i et omfang som samlet overstiger halvparten av studiepoengene i en fag-/studieplan.
4. Hvilket karaktersystem som skal benyttes ved den enkelte eksamen, prøve eller bedømmelse av oppgave, fastsettes i fag- og studieplaner og tas med i fag-/emnebeskrivelser.
5. Regler for beregning av endelig karakter i et fag eller emne som består av flere deleksamener, fastsettes av høyskolen, og skal fremgå av fag-/emnebeskrivelser.

§ 10. *Sensur*

1. Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal vurderes på en upartisk og faglig betryggende måte.
2. Høyskolen oppnevner eksterne sensorer, normalt for fire år om gangen. Ekstern sensor skal ikke være ansatt ved institusjonen (omfatter alle avdelinger ved institusjonen) eller knyttet til institusjonen som timelærer i funksjonstiden som ekstern sensor. Gjesteforelesninger o.l. av svært begrenset omfang utelukker ikke ekstern person som sensor.
3. Ekstern deltakelse i vurderingen kan være følgende:
 - a) Bruk av ekstern sensor for å vurdere eksamensbesvarelser i et fag for alle eller et utvalg av studentene.
 - b) Bruk av ekstern sensor for å vurdere deler av sensurarbeidet til intern sensor.
 - c) Bruk av ekstern sensor for å vurdere studie-/fagplaner, fag-/emnebeskrivelser, undervisningsopplegget og/eller vurderingsordningen.

Ekstern sensor skal alltid ved skriftlig eksamen med gitt oppgavetekst få seg forelagt forslag til oppgavetekst og prinsipper for karakterfastsettelse i faget til vurdering og godkjenning, selv om ekstern sensor ikke skal delta i vurdering av besvarelsene.

Høyskolen fastsetter årlig hvordan ekstern sensor skal brukes i vurderingsarbeidet. Det må sikres en variert anvendelse av de ulike måter en bruker ekstern sensor på. Ekstern sensor skal være med på å sensurere eksamensbesvarelsene for et utvalg av studentene minimum hvert 3. år i hvert studium.

4. Det skal alltid være ekstern sensor ved bedømmelse av studenters selvstendige arbeid i høgre grad.
5. Ved muntlig eksamen som eneste eksamensform og som omfatter 30 studiepoeng eller mer, skal det alltid være en ekstern sensor.
6. Dersom intern og ekstern sensor ikke blir enige om vurderingen av en besvarelse, skal det ved vurderingen trekkes inn en tredje sensor som skal være ekstern, slik at de tre sensorene avgjør karakteren i fellesskap. Ved uenighet mellom faglærer og veileder/øvingslærer på praksisstedet ved vurdering av praksisstudier, tiltrer den faglig ansvarlige som tredje sensor.
7. Sensurfristen er tre uker fra eksamensdagen. Ved ny sensur som følge av klage eller bytte av sensor, regnes sensurfristen fra det tidspunkt ny sensor er oppnevnt. Styret selv kan gjøre unntak for enkelteksamener og kan i midlertidig forskrift fastsette lengre sensurfrist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker. Styret selv kan i forskrift fastsette lengre frist for avhandling og tilsvarende større skriftlige arbeider.
8. Ved ny sensurering etter klage jf. lovens § 5–2 nr. 2 og § 5–3 nr. 4 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager.
9. Sensur for skriftlig eksamen kunngjøres ved oppslag eller via høyskolens vev-baserte studieadministrative system. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren.
10. En student som har bestått en separat eksamen som inngår som en del av en avsluttende sammensatt vurdering, skal normalt ikke måtte avlegge ny separat prøve med mindre annet er bestemt i fag-/emnebeskrivelsen.

11. Studenter som har strøket på prosjektarbeid eller mappe, kan ved ny innlevering benytte samme problemstilling(er) og forbedre denne (disse). Studenter som ønsker å forbedre et prosjektarbeid eller mappe (uten å ha strøket), må utarbeide helt nye arbeid med nye problemstillinger.

§ 11. *Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting*

1. En student har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sin prestasjon.

Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt.

Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen en uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

2. Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at studenten har framsatt krav om det. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av studentens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg. Sensorene avgjør seg imellom hvem som skal gi begrunnelsen.
3. Klage over karakterfastsetting må framsettes skriftlig innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Har studenten framsatt krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller har klaget over formelle feil, løper klagefristen fra studenten har mottatt begrunnelse eller avgjørelse på klagen over formelle feil.

Den skriftlige klagen skal inneholde:

- hvem som klager (navn, adresse og studentnummer)
 - det vedtak det klages over (fag, eksamensdato, karakter)
 - dato og underskrift.
4. Ved krav om klage over karakterfastsettingen på gruppeeksamen, må alle gruppens medlemmer samlet samtykke i og skrive under på klagen.
 5. Når karakter i et fag fastsettes på grunnlag av flere deleksamener, kan klage først framsettes når endelig karakter i faget er kunngjort. Studenten har likevel klageadgang på resultatet av en deleksamen når prøven ikke er bestått, og det innebærer at fullstendig eksamen i faget med et bestått resultat ikke kan oppnås.
 6. Bedømmelse av muntlig prestasjon og praksisopplæring eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages (se lovens § 5–3, nr. 5).
 7. Ved klage over karakterfastsetting benyttes nye sensorer. Ny sensur skal foreligge innen samme frister som gjelder for ordinær eksamen. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf (§ 5–3, nr. 6 i loven) kan ikke påklages.

Hvis den endelige karakter blir fastsatt på grunnlag av en muntlig prøve i tilknytning til en skriftlig deleksamen, og sensurvedtaket på den skriftlige delen av eksamen blir endret, holdes ny muntlig prøve før ny endelig karakter fastsettes.

§ 12. *Klage over formelle feil*

1. Klage over formelle feil behandles av styrets klagenemnd etter bestemmelsene i lovens § 5–2. Formelle feil kan være feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller ved gjennomføring av sensuren.
2. Klage over formelle feil ved eksamen må framsettes innen tre uker etter at studenten er eller burde vært kjent med det forhold som begrunner klagen. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter lovens § 5–2 nr. 3 fra studenten har fått begrunnelsen eller en avgjørelse av klagen.
3. Finner styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere studenters prestasjon eller bedømmelse av denne, skal det foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen så snart som mulig.

§ 13. *Fritak for eksamen*

1. En student skal gis fritak for eksamen når det kan dokumenteres at tilsvarende eksamen er avlagt ved samme eller en annen institusjon. Søknad om fritak for eksamen må framsettes skriftlig innen en måned etter oppstart av faget/emnet, og må inneholde nødvendig dokumentasjon av omfang og innhold i eksamen som ønskes godskrevet. Det gis ikke fritak for deleksamener hvor det er en avsluttende sammensatt vurdering.
2. Høgskolen avgjør fritak for eksamen etter innstilling fra fagmiljøet.
3. Fritak for eksamen i fag/emne må framgå på vitnemål og karakterutskrift med merknad om grunnlaget for fritaket.
4. Utdanning fra videregående skoles nivå gir ikke grunnlag for fritak for eksamen ved høgskolen.

§ 14. *Vitnemål*

1. Studenter som fullfører en yrkesrettet utdanning eller oppnår en grad, skal få utstedt vitnemål og et vitnemålstillegg på engelsk (Diploma Supplement). Dersom den samlede utdanningen er gjennomført ved flere høgskoler/utdanningsinstitusjoner, vurderes i hvert tilfelle hvilken institusjon som skal utstede vitnemål.
2. Studenter som har avlagt eksamen i fag eller emne som ikke samlet gir grunnlag for å utstede vitnemål, skal få karakterutskrift for dette.
3. På vitnemålet skal det framgå:
 - navn og personnummer

- hvilken grad eller yrkesutdanning som er fullført
 - tidspunkt for fullført utdanning
 - navn, studiepoeng og karakter for fag/kurs/emner som inngår
 - tidspunkt for avlagte eksamener
 - eventuelle fritak for eksamener og grunnlaget for fritaket
 - tittel på større skriftlige oppgaver (minst 30 studiepoeng)
 - hvilket karaktersystem som er benyttet.
4. Dersom studentens kunnskaper og ferdigheter er prøvet på en annen måte enn for en student som er tatt opp på studiet, skal det angis på vitnemålet (lovens § 3–1, nr. 3).
 5. Dersom en student tar eksamen i fag/emne som delvis overlapper hverandre, skal antall studiepoeng reduseres i gradssammenheng. Reduksjoner skal foretas slik at det gir det gunstigste resultat for studenten. Høgskolen avgjør slike reduksjoner etter innstilling fra vedkommende fagmiljø.
 6. Det utstedes kun ett vitnemål til en student for hvert studium som gir grunnlag for vitnemål. Dersom en student etter fullført studium avlegger ny eksamen i et fag eller kurs som kan påvirke karakteren på det opprinnelige vitnemålet, kan studenten anmode om å få utstedt nytt vitnemål mot å innlevere det opprinnelige.
 7. I spesielle tilfeller der det kan dokumenteres eller sannsynliggjøres at vitnemålet er tapt, kan det skrives ut et duplikat uten innlevering av gammelt vitnemål.
 8. Dersom en student har fullført et studium og klaget på karakterfastsettelsen i et fag, skal ikke vitnemål utdeles før klagen er avgjort. Dersom vitnemål er utstedt, skal en eventuell klage på en karakterfastsettelse ikke behandles før studenten har returnert vitnemålet.

§ 15. *Annullering. Bortvisning. Utestenging*

I henhold til lovens § 4–7 kan styret selv eller styrets klagenemnd annullere eksamener. I henhold til lovens § 4–8 nr. 3 kan en student som har opptrådt slik som beskrevet i § 4–7 nr. 1 eller 2, utestenges fra institusjonen og fratras retten til å gå opp til eksamen ved institusjoner under denne lov i inntil ett år.

Klage på annullering – se § 4–7 nr. 3.

§ 16. *Dispensasjon*

Søknader om dispensasjon fra forskriften avgjøres av Høgskolen.

§ 17. *Utfyllende bestemmelser*

Høgskolen kan fastsette utfyllende bestemmelser/regler til denne forskriften.

§ 18. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft fra 1. august 2005.

Samtidig oppheves forskrift 25. februar 2003 nr. 704 for Høgskolen i Hedmark.

24. juni Nr. 790 2005

Forskrift om endring i forskrift om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 24. juni 2005 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a fjerde ledd, § 4–1 annet ledd, § 5–5 nr. 1 og nr. 2, lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 5–1 siste ledd og lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 1. desember 2000 nr. 1389 om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak gjøres følgende endringer:

I kapittel 1 gjøres følgende endringer:

§ 3 nr. 3 skal lyde:

3. Ved behandling av personer som er innsatt i fengselsvesenets anstalter dersom legehjelpen gis ved annet personell enn det som er knyttet til fengselshelsetjenesten.

§ 4 skal lyde:

Ved krav om godtgjørelse av utgifter til legehjelp skal helseinstitusjonen legge fram spesifisert regning for trygdeetatens oppgjørsorganisasjon. Regningen må foruten diagnose, tariffnummer og datum for utførte legebehandlinger inneholde alle opplysninger som er nødvendig for å avgjøre refusjonskravet. Fristen for å fremsette krav om godtgjørelse er fire måneder regnet fra utgangen av den måned behandlingen fant sted.

Helseinstitusjonen plikter å overføre regning, som nevnt i første ledd, elektronisk til Rikstrygdeverket i samsvar med krav fastsatt av samme myndighet. Helseinstitusjonen skal følge Datatilsynets regler for sikring av personopplysninger.

Med Rikstrygdeverkets samtykke kan trygdekontoret inngå avtale med et regionalt helseforetak om en særskilt oppgjørsordning for poliklinisk behandling eller undersøkelse foretatt ved helseinstitusjon som det regionale helseforetaket eier. Rikstrygdeverket kan fastsette nærmere vilkår for inngåelse av slik avtale.

Kapittel 2 første ledd skal lyde:

Følgende egenandeler og bestemmelser om pasientbetaling er gitt i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 5–5 nr. 1 og nr. 2 jf. lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. § 53 nr. 12 og lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter § 5–1 siste ledd.

<i>Takstnummer</i>		<i>Egenandel</i>
201a	Undersøkelse/behandling og kontroll hos lege som ikke er spesialist	kr 125
201b	Undersøkelse/behandling og kontroll hos spesialist	kr 265
205	Undersøkelse/behandling og kontroll hos spesialist i allmenntilleggsmedisin	kr 150
202	Røntgen- og ultralydundersøkelse ved billedannende spesialavdelinger. I tillegg kan taksten kreves ved nukleærmedisinske billedundersøkelser	kr 200

Kapittel 5 og kapittel 6 skal lyde:

Kapittel 5 – Dagkirurgi og cytostatikabehandling av kreftpasienter

Dagkirurgi og cytostatikabehandling for kreftpasienter er fra 1. januar 1999 finansisert gjennom DRG-systemet i ISF og ikke lenger via poliklinisk takst fra Rikstrygdeverket. Takstene for dagkirurgi og cytostatikabehandling er derfor nullstilt i prislisen for poliklinisk virksomhet og omtales som «nullstilte takster».

Dagkirurgiske inngrep skal som hovedregel registreres i datasystemet for polikliniske pasienter. Dersom dagkirurgiske pasienter ikke blir skrevet ut samme dag som planlagt, men lagt inn, skal sykehusene registrere oppholdet som innleggelse og fjerne registrert poliklinisk data for aktuelt opphold. I disse tilfellene kan ikke pasienten avkreves egenandel. Krav til kodepraksis og registrering av pasientdata er gitt i dokumentet «Innsatsstyrt finansiering».

Cytostatikabehandling uten overnatting skal fortrinnsvis registreres i poliklinikkssystemet. Dersom sykehuset ikke har poliklinikk, skal pasienten registreres som medisinsk dagbehandling i det pasientadministrative systemet for inneliggende pasienter. Hvis registreringen skjer i poliklinikkssystemet, kreves det at også takstkode registreres (H05a, H05b og A62a). Det vises til dokumentet «Innsatsstyrt finansiering» for utførlig kodeveiledning for cytostatikabehandling.

Kombinasjon av nullstilte takster og polikliniske takster

Dagkirurgi er definert som poliklinisk virksomhet. Det kan kreves egenandel og pasientbetaling i tillegg til den nullstilte taksten. I tillegg kan det kreves takster for laboratorie- og røntgenundersøkelser.

Nullstilte takster kan ikke kombineres med konsultasjonstakstene i takstgruppe 1 og 2 for samme sykdom/skade. Honorar for disse undersøkelsene er innbakt i DRG-refusjonen. Nullstilte takster kan heller ikke kombineres med takstgruppene 3, 4, 5 og 6.

Kombinasjon av to nullstilte takster

Det utløses kun en refusjon gjennom DRG-systemet. Valg av høyeste refusjon baserer seg på hoveddiagnose i DRG-systemet. Hoveddiagnose skal settes etter retningslinjene beskrevet i Opplæringshefte for ICD-10. Hvis pasienten er blitt behandlet for mer enn en tilstand, skal den mest ressurskrevende velges som hovedtilstand.

Takstene i takstgruppe 3, 4, 5 og 6 kan ikke brukes i kombinasjon og heller ikke kombineres med nullstilte takster for samme sykdom/skade.

6-måneders regelen

Kontrollrutinene for nullstilte takster følger regler for ISF-ordningen. Det betyr at tidsbegrensninger for hvor ofte taksten kan tas i bruk ikke gjelder ved bruk av nullstilte takster.

Kapittel 6 – Refusjonssatser

(F.o.m. 1. juli 2005.)

Kodeforklaringer

Ref	Refusjon fra staten
P.bet	Maksimal pasientbetaling, jf. merknad 2G

Merkn.	Angir hvilken merknad som er knyttet til taksten. Merknader 1, 2 og 3 er knyttet til takstgruppene 1 t.o.m. 6, jf. kapittel 4. I tillegg angis merknader knyttet til enkelttakster. Disse er plassert samlet i slutten av hvert bokstavkapittel.
Tg	Takstgruppe (disse er plassert under merknadsfeltet for dagkirurgiske takster)

A Indremedisinske spesialiteter

Prosedyretakster

Takst nr.	Tekst	Ref	P.bet	Merkn
	Takstgruppe 1	40		1
A01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2
A02	Fullstendig undersøkelse			
	<i>Cardiologi</i>			
	Takstgruppe 3	277		3
A03a	Forenklet utredning innen cardiologi inkl. eventuelt 24 timers EKG, belastnings-EKG, 24 timers blodtrykksmåling			A1
	Takstgruppe 4	450		3
A04a	Ekko-Dopplerundersøkelse som ikke kommer inn under takst A05a. Taksten kan også benyttes av spesialister i karkirurgi.			A1
	Takstgruppe 5	755		3
A05b	Elektiv elektrokonvertering av atrieflimmer			A1
	Takstgruppe 6	895		3
A05a	Fullstendig non-invasiv cardiologisk utredning. Omfatter alltid Ekko-Dopplerundersøkelse med utstyr for M-mode og 2-D ekko samt pulset og kontinuerlig Doppler og i tillegg andre nødvendige cardiologiske spesialundersøkelser.			A1
	Dagkirurgiske takster			3
A06a	Erstatning av pulsgenerator-pacemaker			Tg 6
A06b	Perkutane cardiologiske, diagnostiske og terapeutiske prosedyrer			A14
	<i>Gastroenterologi</i>			
	Takstgruppe 3	277		3
A10a	Ultralydundersøkelse		25	A2
A10b	Enkle sekresjons- og absorpsjonsundersøkelser		25	A2
	Takstgruppe 4	450		3
A11a	Oesofagus manometri		25	A2
A11b	Diagnostisk ØGD		25	A2
A11c	Diagnostisk sigmoideoskopi		25	A2
A11d	Terapeutisk ØGD		25	A2
	Takstgruppe 5	755		3
A12a	Terapeutisk colonoskopi		75	A2
A12b	24 timers PH-registrering i oesofagus		75	A2
A12c	Omfattende absorpsjons- og sekresjonsundersøkelser med bruk av radioaktiv isotop		75	A2
A12d	Diagnostisk colonoskopi		75	A2
A12e	Terapeutisk sigmoideoskopi		75	A2
A12f	ERCP med røntgen		75	A2,A3
A12g	Endoskopisk ultrasonografi med fleksibelt endoskop, inkludert videoopptak		75	A2
	<i>Rheumatologi</i>			
	Takstgruppe 3	277		3
A20a	Leddunksjon med tapping av leddveske, installasjon av medikamenter inklusiv nærmere undersøkelse av leddvæsken			
A20b	Gipsing og tillaging av enklere ortoser		25	

A20c	Intravenøs infusjon av særlig vevstoksiske cytostatika. Kan benyttes hver gang behandlingen gis Takstgruppe 4	450	3
A21a	Full rheumatologisk utredning med leddstatus og funksjonsvurdering		
A21b	Sosialmedisinsk utredning med bruk av psykiater, kurator og ergoterapeut Takstgruppe 5	755	3
A22b	Adferdsterapeutisk samtale i smertebehandling. Varighet over 1 time		
A22c	Tverrfaglig vurdering. Samarbeid med minst én annen spesialitet forutsettes. Inkluderer samarbeid med andre relevante faggrupper som fysioterapeut, ergoterapeut mv. Takstgruppe 6	895	3
A22a	Fullstendig utredning av systemiske bindevevssykdommer/systemiske vaskulitter		
A22d	Vurdering og behandling av alvorlig polyartritt som krever oppstart av ny spesifikk medikasjon, intravenøs corticosteroid- behandling og/eller multiple injeksjoner i ledd (mer enn to ledd).		
	<i>Lungemedisin</i>		
	Takstgruppe 3	277	3
A30a	Forenklet utredning/undersøkelse innen lungemedisin inkl. spirometri før og etter bronkolytisk medikasjon, biopsier, punksjoner og spesialrøntgenbilder av thorax Takstgruppe 5	755	3
A32b	Bronchoskopi Takstgruppe 6	895	A4 3
A32a	Full lungemedisinsk utredning med alle nødvendige respirasjons- fysiologiske undersøkelser og ev. provokasjonsundersøkelse med inhalasjon av allergen, metacholin eller histamin og bestemmelse av anstrengelsesutløst luftveisobstruksjon		
	<i>Geriatrici</i>		
	Takstgruppe 6	895	3,A5
A42a	Full utredning innen geriatri. Samarbeid med andre faggrupper ved utredning av pasienten. For geriatrisk undersøkelse gis takstrefusjon også når undersøkelse foretas utenfor eget sykehus/poliklinikk		
	<i>Infeksjonsmedisin</i>		
	Takstgruppe 4	450	3
A51a	Full utredning innen infeksjonsmedisin		
	<i>Hematologi</i>		
	Takstgruppe 4	450	3
A61b	Benmargsundersøkelser		A6
A61c	Transfusjon av blod og plasma inklusiv uttak av prøver til typing og forlikelighetsprøve. Kan benyttes hver gang behandlingen gis. Takstgruppe 6	895	A6 3
A62b	Full utredning innen hematologi Dagkirurgiske takster		3 3
A62a	Intravenøs infusjon av særlig vevstoksiske cytostatika. Kan benyttes hver gang behandlingen gis		Tg 5 A6
	<i>Allergologi</i>		
	Takstgruppe 4	450	3
A71a	Full allergologisk utredning inkl. alle nødvendige kontrollprøver.		A7

	<i>Endokrinologi</i>		
	Takstgruppe 3	277	3
A80a	Utredning innen endokrinologi		
	Takstgruppe 4	450	3
A81a	Særlig krevende endokrinologisk utredning, belastningsprosedyrer GH-RF-test, CRF-test		
	<i>Nefrologi</i>		
	Takstgruppe 3	277	3
A90a	Full undersøkelse av pasient med kjent eller formodet nyre- sykdom, inkludert pasient med diabetisk nefropati. Undersøkelse inkluderer urinsedimentundersøkelse. Relevante funksjonsprøver er også inkludert, så som vannbelastning, konsentrasjonsprøve, undersøkelse av nyrefunksjon med kreatinin clearance. Vurdering med henblikk på metabolske sykdommer og vurdering av nyrestensproblematikk ved egnede funksjonsundersøkelser. I tillegg aktuelle tubulære funksjonsundersøkelser.		
A90b	Undersøkelse av transplanterte pasienter. Det gjelder pasienter som er transplantert med nyre eller kombinert nyre- og pancreas eller singel pancreas. Undersøkelse og vurdering vil bli som under takst A90a		
	Takstgruppe 4	450	3
A91a	Undersøkelse av pasienter med nyresykdommer følger de samme prosedyrer som under takstgruppe 3. I tillegg omfattende funksjonsundersøkelser hvor funksjonen bestemmes med insulin/PAH-clearance og/eller isotopundersøkelser. Ultralydundersøkelse av pasientens nyrer er inkludert.		
A91b	Førstegangs vurdering av potensielle nyredonores		
	Takstgruppe 5	755	3
A92a	Undersøkelse av transplanterte pasienter. Nyre og pancreas. De samme funksjonsundersøkelser som under takstgruppe 3. I tillegg mere omfattende funksjonsundersøkelser som nevnt i takst A91a. Ultralydundersøkelse av det transplanterte organ er inkludert.		
A93	Hjemmebasert posedialyse (peritonealdialyse)	34058	A12
	<i>Spesielle behandlingsopplegg</i>		
	<i>Hyperbarmedisin</i>		
	Takstgruppe 4	450	
A95a	Stråleskader		A9
A95b	Osteomyelitt		A9
	Takstgruppe 6	1416	
A96a	Trykkfallsyke		A9
A96b	Luft-/gasseboli		A9
A96c	Karbonmonoksyd-forgiftning		A9
A96d	Gassgangren		A9
	<i>Pasientopplæring</i>		
	Takstgruppe 6	603	
A99	Pasientopplæring		A13

Merknad A1:

Ved behandling av barn under 7 år kan takstene A03a, A04a, A05a og A05b benyttes ved hver behandling.

Merknad A2:

Taksten kan også brukes av kirurgiske gastroenterologer.

Merknad A3:

Taksten kan brukes i tillegg til takstgruppene 3, 4 og 5.

Merknad A4:

Taksten kan brukes i tillegg til takstgruppe 3 og 5.

Merknad A5:

Takstgruppe 5 for geriatrisk utredning kan også brukes av spesialist i generell indremedisin og revmatologi.

Merknad A6:

Takst A61c kan kombineres med takst A61b eller A62a.

Merknad A7:

Taksten kan også benyttes av hudleger, ØNH-leger og barneleger.

Merknad A9:

Taksten kan benyttes hver gang behandling gis.

Merknad A12:

Taksten gjelder månedlig refusjon for utgifter til dialysevæske og forbruksmaterieell ved hjemmebasert posedialyse (peritoneal-dialyse). Taksten kan brukes i tillegg til takstgruppene 1 tom 6. Taksten kan repeteres.

Merknad A13:

Opplæringsprogram med informasjon om sykdommen, behandlingsformer, egenbehandling og mestring, rettigheter og videre oppfølging. Programmene må strekke seg over minimum 10 undervisningstimer, og deltakerne må delta på minimum 80% av programmet. Programmene skal være tverrfaglige, inkludere brukerkompetanse og i stor grad være basert på gjennomføring i små grupper. Det må videre foreligge en konkret plan for hvordan primærhelsetjenesten/primærleger trekkes inn i gjennomføringen av programmene og den videre oppfølging av deltakerne. Takst utløses én gang per deltaker per program. Det utløses kun én egenandel per deltaker per program. Opplæringsprogrammet forutsettes å gjennomføres i regi av et sykehus og med en lege som er ansvarlig for gjennomføring og innhold. Deltakerne skal være henvist fra lege for at taksten skal utløses. Taksten gjelder også pasienter uten diagnose. For pasientopplæring innen astma, må programmene strekke seg over minimum 5 undervisningstimer, for eksempel 4 timer fellesopplæring og 1–3 timer individuell opplæring slik som anbefalt av Nasjonal Plan for Astmaskoler. Takst A99 kan ikke kreves i tillegg til andre takster. Takst A99 kan kreves ved opplæring av foreldre/foresatte ved barns sykdom. Taksten kreves da per barn, slik at antall foreldre/foresatte som deltar på opplæringsprogrammet ikke har noen innvirkning på hvor mange takster som kreves.

B Kirurgiske spesialiteter

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
B01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2
B02	Fullstendig undersøkelse			
	<i>Generell kirurgi</i>			
	Takstgruppe 3	277		3
B03a	Fjerne tumor mammae, hudtumor, lymfeknute etc.		25	B1
B03b	Fjerne dyptsittende fremmedlegeme		25	
B03c	Enkel sårbehandling		25	
B03d	Insisjon/drenasje av abscesser		25	
B03e	Anoskopi med strikkligatur av hemorroider		25	
	Takstgruppe 4	450		3
B04a	Omfattende sårbehandling		75	
	Takstgruppe 5	755		3
B05a	ERCP eller EPT		75	
	Dagkirurgiske takster			3
B06a	Varicer (stripping av v. saphena magna + lokal ekstirpasjon/stripping av v. saphena parvae/lokal ekstirpasjon)		75	Tg 6
B06b	Brokkoperasjoner		75	Tg 6
B06c	Dilatasjon av anus i narkose		75	Tg 6
B06d	Hemorrhoideoperasjon i narkose		75	Tg 6
B06e	Insisjon av perianale/perirectale abscesser		75	Tg 6
B06f	Operasjon på skjoldbruskkjertelen		75	Tg 6
B06g	Operasjon på mammae ekskl. biopsi		75	Tg 6
B06h	Cholecystectomi ved laparoskopi		75	Tg 6
B06i	Subtotal mastectomi ved ondartet sykdom		75	Tg 6
B06j	Sinus pilonidalis – extirpasjon		75	Tg 6

B06k	Laparoskopisk funduplicatio v. refluks		75	Tg 6
	<i>Urologi</i>			
B10b	Sterilisering av menn Takstgruppe 3	277	1 268	B9 3,B5
B10a	Omskjæring		25	
B10c	Infertilitetsutredning av menn		25	
B10d	Testisbiopsi		25	B1
B10e	Impotensutredning		25	
B10f	Ultralydundersøkelse			
B10g	Uroflowmetri			
B10h	Cystometri			
B10i	Prostatabiopsi Takstgruppe 4	450		3,B5
B11a	Full urodynamisk utredning			
B11b	Opplæring til selvkateterisering			
B11c	Uretero-renoskopi			
B11d	Urethra-cystoskopi Takstgruppe 5	755		3,B5
B12a	Innleggelse av prostataspiral		25	
B12b	Stenknusing (Perkutan, URS eller ESWL)			
B12c	Transurethral mikrobølgeterapi Dagkirurgiske takster		75	3
B13a	Operasjon for phimose		75	Tg 6
B13b	Operasjon for hydrocele/spermatocoele		75	Tg 6
B13c	Intern urethrotomi		75	Tg 6
B13d	Transurethral reseksjon av små svulster i blæren (inkl. laserbehandling)		75	Tg 6
B13e	Operasjon for testisretensjon		75	Tg 6
B13f	Transurethral prostatareseksjon		75	Tg 6
B13g	Orchiectomi/epididymectomy bilateralis		75	Tg 6
	<i>Gynekologi/obstetrikk</i>			
	Takstgruppe 3	277		3
B20a	Portiobiopsi, cervical abrasio. Biopsi fra vagina/vulva/perineum			
B20b	Kryo- eller laserbehandling, evaporisering på cervix, av mindre forandringer i vagina/vulva/perineum/perianalt			
B20c	Abdominal ultralydundersøkelse (Screening og vekst-/placentakontroll)			B3
B20d	Cervixblokkering med fjerning av fastsittende JUD			
B20e	Infertilitetsutredning av kvinne/mann			
B20f	Endokrinologisk utredning			
B20g	Postcoitaltest			
B20h	Rådgivning ved prenataldiag./IVF/Inseminasjon o.l.			
B20i	Vaginal ultralydundersøkelse Takstgruppe 4	450		3
B21f	Amniocentese (prenataldiag.) Takstgruppe 5	755	0	3
B22b	MES – Maksimal elektro-stimulering eks. plugg		75	
B22c	Risikosvangerskap. Vurdering av veksthemming/flerlinge-svangerskap/diabetes og lignende (u.s. Innebærer CTG/UL/Biofysisk profil mv.)		0	B4
B22d	Termobehandling med ballong		75	
B22e	Lang konsultasjon (>1 time) ved abort, dødfødt barn eller lignende Takstgruppe 6	1440	75	3
B23e	Endoskopisk endometrie og myomreseksjon			
B23d	Sterilisering ved laparotomi/–skopi		6079	B8
B23i	Sterilisering ved laparotomi/–skopi etter medisinsk indikasjon Dagkirurgiske takster		75	B10 3
B21a	Provosert abort 1. trimester		0	Tg 4
B21b	Revisio etter spontan abort		0	Tg 4
B21c	Fraksjonert abrasio		0	Tg 4

B21d	Conisering		25	Tg 4
B21e	Laserevaporisering av utbredte forandringer i vagina/vulva/perineum/perianalt		25	Tg 4
B21g	Revisjon av episiotomi o.l		25	Tg 4
B21h	Marsupialisering		25	Tg 4
B21i	Hysteroskopi m/biopsi		25	Tg 4
B22a	Provosert abort 2. trimester, inkl. evacuatio		0	Tg 5
B23b	Terapeutisk laparoskopi		75	Tg 6
B23c	Diagnostisk laparoskopi		75	Tg 6
B23g	Operasjon for stressinkontinens (eks. TVT)		75	Tg 6
B23h	Andre gynekologiske inngrep i narkose/spinal/epidural		75	Tg 6
B24a	IVF, Første forsøk	2942	3000	B11
B24b	IVF, Andre og tredje forsøk	4959	0	B11
B25a	IVF med ICSI, Første forsøk	3822	3000	B11
B25b	IVF med ICSI, Andre og tredje forsøk	5840	0	B11
<i>Ortopedi</i>				
	Takstgruppe 3	277		3
B30a	Gipsing av brudd uten dislokasjon		75	
B30b	Skifte av gips		75	B7
B30c	Avmeisling av liten exostose		25	
B30e	Reponere og gipse brudd i håndledd/hånd/ankel og fot		75	B1
B30f	Fjerne små plater/skruer/nagler		25	B1
B30g	Ultralydundersøkelse		0	
B30h	Gipsing og tillaging, eventuelt tilpasning av enklere ortoser		25	B6
	Takstgruppe 4	450		3
B31a	Senesutur		25	
B31c	Gipsing av klumpfot		75	B1
B31d	Gipskorsett, gipsseng		75	
B31e	Mobilisere skulder i anestesi		75	B1
B31f	Reponere skulder/albue		75	B1
B31g	Reponere og gipse brudd i overarm, underarm eller legg		75	
B31h	Gipsing og tillaging av mer kompliserte ortoser		75	B6
B31i	Fjerne større plater/nagler		75	B1
	Dagkirurgiske takster			3
B30d	Arthrodesse av fingerledd		25	Tg 3
B31b	Amputasjon/exartikulasjon av finger/tå		75	Tg 4
B32a	Spalte seneskjeder/kanaler		75	Tg 5
B33a	Operasjon for epicondylitt		75	Tg 6
B33b	Operasjon for nerve-entrapment-syndrom i ekstremiteter		75	Tg 6
B33c	Reseksjon av hammertå		75	Tg 6
B33d	Diagnostisk artroskopi		75	Tg 6
B33e	Operasjon for Dupuytren's kontraktur (en stråle)		75	Tg 6
B33f	Operasjon for Dupuytren's kontraktur (flere stråler)		75	Tg 6
B33g	Synovectomi i fingerledd		75	Tg 6
B33h	Hallux valgus, radikaloperasjon		75	Tg 6
B33i	Terapeutisk artroskopi		75	Tg 6
B33j	Åpen akromionreseksjon ved subacromialt syndrom		75	Tg 6
B33k	Åpen operasjon ved skulderluksasjon		75	Tg 6
B33l	Skulderartroskopi ved rotator cuff-ruptur		75	Tg 6
B33m	Ankelartroskopi ved ankelartrose		75	Tg 6
B33n	Synovectomi i ankelledd		75	Tg 6
B33o	Ankelplastikk ved instabil ankel		75	Tg 6
B33p	Nervereseksjon ved Mortons metatarsalgi		75	Tg 6
B33q	Arthrodesse ved arthrose i fingerledd		75	Tg 6
B33r	Mikrokirurgisk ekstirpatio av prolaps i ryggen		75	Tg 6
B33s	Korsbåndkirurgi ved ACL/PCL-ruptur i kne		75	Tg 6
B33t	Fjerning av osteosyntesemateriale i narkose/epidural/spinal		75	Tg 6

<i>Plastikk-kirurgi</i>			
	Takstgruppe 3	277	3
B40a	Fjerning av små cancersuspekter tumores i ansikt, hode, hals og hender	25	B1
B40b	Enklere arrkorreksjoner	25	
	Dagkirurgiske takster		3
B42a	Plastikkirurgiske korreksjoner (eksempelvis utstående ører)	75	Tg 5
B42b	Excisjon og lappeplastikk eller hudtransplantat i ansikt, hode, hals og hender	75	Tg 5
B42c	Sekundære korreksjoner etter leppe-, kjeve- og ganespalte	75	Tg 5
B42d	Senesutur, nervesutur, nerve-entrapment, rheumakirurgiske operasjoner.	75	Tg 5
B42e	Andre særlig omfattende plastikkirurgiske inngrep	75	Tg 5
B42f	Fjerning av middels store/store lesjoner i ansikt, hode, hals og hender	75	Tg 5
B43a	Hyperhydrosis axillae	75	Tg 6
B43b	Dupuytren's kontraktur (en stråle)	75	Tg 6
B43c	Korreksjon av asymmetriske bryst	75	Tg 6
B43d	Reduksjonsplastikk	75	Tg 6
B43e	Rekonstruksjon av bryst med expander og protese	75	Tg 6
B43f	Bukplastikk	75	Tg 6
B43g	Dupuytren's kontraktur (flere stråler)	75	Tg 6
B43h	Andre plastikk-kirurgiske inngrep i narkose/spinal/epidural	75	Tg 6

Merknad B1:

Ved bilaterale inngrep gis et tillegg på 25 prosent.

Merknad B3:

Taksten refunderes en gang i svangerskapet. Ytterligere undersøkelser refunderes hvis særlig medisinsk indisert. Taksten kan også benyttes når undersøkelsen foretas av jordmor.

Merknad B4:

Taksten kan benyttes en gang i svangerskapet, deretter takstgruppe 1 ved hver kontroll.

Merknad B5:

Takster innenfor fagområdet urologi kan også benyttes av gynekologer.

Merknad B6:

Takst B31h kan også benyttes av spesialist innenfor fagområdene reumatologi og plastikk-kirurgi. Spesialist innen plastikk-kirurgi kan i tillegg benytte takst B30h.

Merknad B7:

Takst B30b kan benyttes hver gang gipsen skiftes.

Merknad B8:

Det kan kreves forhøyet egenandel ved bruk av takst B23d, se merknad 2AA. Det kan ikke kreves egenandel i tillegg. Taksten skal registreres for statistikkformål.

Merknad B9:

Takst B10b er belagt med full pasientbetaling, se merknad 2G. Det kan ikke kreves egenandel i tillegg. Taksten skal registreres for statistikkformål.

Merknad B10:

Dersom sterilisering foretas etter medisinsk indikasjon kan det ikke kreves forhøyet egenandel, se merknad 2AA. Det kan derimot kreves egenandel (jf. takstene 201a, 201b og 202). Det kan også kreves pasientbetaling for utgifter til bandasjemateriell og bedøvelsesmidler, jf. takst 204b.

Merknad B11:

Staten yter refusjon for inntil tre forsøk med kunstig befruktning (IVF eller IVF med ICSI) per pasient. Ved første forsøk skal det avkreves en pasientbetaling på kroner 3000. Dette beløpet kan ikke føres på kvitteringskortet. Takstene B24a eller B25a anvendes ved første forsøk. Takstene B24b eller B25b anvendes ved andre og tredje forsøk. Ved andre og tredje forsøk er det ikke anledning til å avkreve pasienten noen form for betaling.

C Pediatri

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
C01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2

C02 Fullstendig undersøkelse

	<i>Habilitering – sosialpediatri – områdepediatri</i>		
	Takstgruppe 3	277	3
C03a	Områdepediatri med spesialkonsultasjon og rådgiving sammen med primærlege.		
C03b	Barnenevrologisk utredning		
	Takstgruppe 4	450	3
C04a	Utvidet barnenevrologisk utredning, utviklingsvurdering, vurdering av MBO/ADD og lignende		
C04b	Undersøkelse/behandling av barn med kroniske sykdommer f.eks. innen onkologi, diabetes, hematologi og ved sosialpediatriske problemstillinger. Samarbeid med andre faggrupper.		
	Takstgruppe 5	755	3
C05a	Full utredning ved habilitering, samarbeid med andre faggrupper. Ved utredning for habilitering gis refusjon også når undersøkelsen finner sted utenfor eget sykehus/poliklinikk		
C05b	Undersøkelse/behandling ved mistenkt overgrep på barn, incest. Samarbeid med andre faggrupper er inkludert i taksten.		
C05c	Undersøkelse/behandling av barn med anorexi/bulimi. Samarbeid med andre faggrupper er inkludert i taksten.		

Merknad C1:

For øvrige prosedyrer vises til takster fastsatt for indremedisinske prosedyrer.

D Hud- og veneriske sykdommer

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1,D1
D01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2,D1
D02	Fullstendig undersøkelse			
	<i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i>			
	Takstgruppe 3	277		3
D03a	Behandling av hudlesjoner/hudcancer med kirurgisk excisjon, curretage og elektrodesikasjon, kryoterapi eller laser.		25	D2
D03b	Behandling av vaskulære hudsykdommer med laser eller infrafrød kirurgikoagulator		0	D2
D03c	Fjerning av multiple hud/slimhinnetumores med CO2 laser, eller gjentatt kryokirurgi		25	D2
	Takstgruppe 4	450		3
D04a	Full allergologisk utredning inkl. alle nødvendige kontrollprøver		0	
D04b	Utredning og behandling av leggsår		25	
D04c	Full utredning av lysdermatoser		0	
	Takstgruppe 5	755		3
D05a	Full yrkesdermatologisk utredning. Taksten forutsetter allergologisk testing utover standardiserte tester, samt arbeidsplassbesøk.		0	
D05b	Utredning, rådgivning og oppfølging av pasient med HIV-sykdom		0	
	<i>Særskilte behandlingsopplegg</i>			
D00a	Første gangs PUVA, UVA, UVB-behandling	206	0	
D00b	PUVA, hver påfølgende behandling	48	0	
D00c	UVA eller UVB, hver påfølgende behandling	48	0	
D00d	Skifting av Zinkaband/Coban-bandasje eller lignende permanentbandasje, smøre-/badebehandling, pneumatisk kompresjonsbehandling ved behandlingsresistente leggødem, iontoforese ved hyperhidrosis, ved hver behandling.	48	0	

D00e	Dermojet-behandling av hud- og neglelidelser, ved hver behandling. Én behandling utgjør inntil 3 skudd.	48	0
------	---	----	---

Merknad D1:

Det kreves ikke henvisning fra lege utenom vedkommende sykehus for pasienter med mistanke om venerologisk lidelse. Gjelder takst D01 og D02.

Merknad D2:

Ved flere inngrep av samme art, gis et tillegg på 25% per inngrep. Maks x 2.

E Kjevekirurgi og munnhulesykdommer/oral kirurgi og oral medisin

Takst nr.	Tekst	Ref	P.bet	Merkn
	Takstgruppe 1	40		1
E01	Enkel undersøkelse	40		
	Takstgruppe 2	138		2
E02	Fullstendig undersøkelse			
	<i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i>			
	Takstgruppe 3	277		3, E1
E03a	Fjernelse av retinert tann		25	
E03b	Operativ fjernelse av tannrøtter/benammer		25	
E03c	Operativt inngrep med åpning av anthrum for fjernelse av tannfragmenter		25	
E03d	Blottleggelse av retinert tann		25	
E03e	Operativ behandling av spyttstein		25	
E03f	Cysteoperasjon		25	
E03g	Incisjon av dype abcesser		25	
E03h	Fjernelse av tungebånd		25	
E03i	Bløtdelsplastikk på kjeveranden		25	
E03j	Plastikk med knokkelmodellering		25	
E03k	Plastisk operasjon for fordypelse av overgangsfolden		25	
E03l	Plastisk operasjon for lukking av åpning til anthrum		25	
E03m	Injeksjon/operasjon på n. trigeminus		25	
E03n	Fremstilling av bittskinne		0	
E03o	Alveotomi		25	
	Takstgruppe 4	450		3, E1
E04a	Behandling av kjevebrudd		75	
	Takstgruppe 6			3, E1
E06b	Tann/kjeveinngrep i narkose (>60 min.)	1805	75	
E06c	Kirurgisk tannimplantatbehandling 1 implantat	4274		E2
E06d	Kirurgisk tannimplantatbehandling per implantat i tillegg	2577		E2
E06e	Diverse røntgenundersøkelser	63		E3
	Dagkirurgiske takster			3, E1
E06a	Operativ behandling av mandibulær eller maxillær prognati		75	Tg 6
E07	Kirurgisk innsetting av implantat hvor marginal peridontitt er hovedårsak til tanntap – første innsetting av implantat.	4800	6500	E4
E08	Kirurgisk innsetting av implantat hvor marginal peridontitt er hovedårsak til tanntap – pr. implantat i tillegg	2400	2550	E4

Merknad E1:

Takstene kan i tillegg benyttes av tannlegespesialister innen oral kirurgi og oral medisin.

Merknad E2:

I takstene E06c og E06d inngår undersøkelse, vurdering, planlegging, røntgenundersøkelse, studiemodeller, kliniske fotos, innsetting av fiksturer, innsetting av distanse, kontroller og nødvendig etterbehandling. Takstene gjelder for definerte pasientgrupper, jf. Sosial- og helsedepartementets rundskriv I-12/94.

Merknad E3:

Takst E06e kan tas i tillegg til takster i takstgruppe 3, 4 og 5. Taksten kan også kreves i tillegg til takst E07 og E08.

Merknad E4

Rehabilitering av tannsett med implantatforankret protetisk behandling som følge av tap av tenner av marginal periodontitt.

Takst E07 kan kreves ved innsetting av første implantat. Takst E08 kan kreves pr. innsatte implantat utover det første.

I tillegg til takst E07 kan det kreves en pasientbetaling på maksimalt 6500 kroner. I tillegg til takst E08 kan det kreves en pasientbetaling på maksimalt 2550 kroner. Disse pasientbetalingene kan ikke føres på kvitteringskortet, jf. kapittel 2, merknad 2G. Det kan ikke avkreves andre former for betaling av pasienten i forbindelse med behandlingsopplegget.

Takst E06e kan kreves i forbindelse med takst E07 og E08. I forbindelse med et behandlingsopplegg der takst E07 og eventuelt E08 kreves, kan det også kreves takst for nødvendig undersøkelse og kontroll. Ved slik undersøkelse/kontroll kan det likevel ikke kreves egenandeler som kan føres på kvitteringskortet.

For behandlingsopplegget kan det ikke kreves andre takster eller pasientbetaling enn det som er nevnt ovenfor i denne merknaden. Utgifter til rehabilitering dekkes en gang pr. tapt/trukket tann forårsaket av marginal periodontitt. Som hovedregel refunderes ikke utgifter til rehabilitering for tapte tenner bakenfor premolar.

Refusjon gis i de tilfeller hvor tennene er tapt etter 1. mai 2002. Det er et ufravikelig krav at rehabilitering av tannsettet må være påbegynt etter 1. oktober 2003.

F Øyesykdommer

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
F01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2
F02	Fullstendig undersøkelse			
<i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i>				
F00a	Billedtolkning i forbindelse med øyebunnsscreening av diabetikere	48		F1
F00b	Tverrfaglig utredning/behandling i samarbeid med ortoptist Taksten kan ikke kombineres med takstgruppene 1, 3, 4, 5 eller 6 ved samme konsultasjon.	66		
	Takstgruppe 3	277		3, F2
F03b	Fjernelse av dyptsittende fremmedlegemer i cornea el. conjunctiva		0	
F03c	Skraping/etsing av viruskeratitt		0	
F03f	Sår behandlet med sutur		25	
	Takstgruppe 4	450		3, F2
F04d	Terapeutisk injeksjon av medikament (alkohol, botul. toxin, fluorescein-angiografi).		25	
	Dagkirurgiske takster			3
F03a	Mindre plastiske øyeoperasjoner		25	Tg 3
F03d	Førstegangs tåreveisbehandling		0	Tg 3
F03e	Chalazionoperasjon		0	Tg 3
F04a	Kryopexi		0	Tg 4
F04b	Pterygiumoperasjon		25	Tg 4
F04c	Øyelokkoperasjon		75	Tg 4
F05a	Refraktiv hornhinnekirurgi uten transplantasjon		0	Tg 5
F05b	Operasjon på tåresekk		75	Tg 5
F05c	Discisjon med laser		75	Tg 5
F05d	Enucleasjon		75	Tg 5
F05e	Behandling med laser		75	Tg 5
F05f	Større plastiske operasjoner		75	Tg 5
F05g	Ptoseoperasjon		75	Tg 5
F05h	Operasjon for netthinneavløsning		75	Tg 5
F05i	Hornhinnetransplantasjon		75	Tg 5
F05j	Fjernelse av intrabulbært fremmedlegeme		75	Tg 5
F05k	Alle intrabulbære inngrep		75	Tg 5
F06a	Kataraktoperasjon		75	Tg 6
F06b	Strabismeoperasjon		75	Tg 6
F06c	Grønn stær operasjon (trabekel løsning)		75	Tg 6

Merknad F1:

Takst F00a utløses når spesialisten tolker et allerede tatt bilde. Dette tilsier at direkte kontakt mellom pasient og spesialist ikke er en nødvendig betingelse for at taksten utløses. Taksten utløses kun én gang per år.

Merknad F2:

Ved bilaterale inngrep gis et tillegg på 25%.

G Øre-nese-halssykdommer

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
G01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2
G02	Fullstendig undersøkelse			
<i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i>				
G00a	Polygrafisk måling av respirasjonsparametre under søvn inntil 4 kanaler (Måling av pustebevegelser, luftstrømmer gjennom munn, nese og svelg og ev. oksymetri)	344		G1
G00b	Polygrafisk måling av respirasjonsparametre under søvn inntil 7 parametre	621		G1
	Takstgruppe 3	277		3, G3
G03a	Tamponadebehandling ved epistaxis		0	
G03b	Evulsio polyporum cavi nasi		0	
G03c	Punctio sinus maxillaris		0	
G03d	Rhino-/Sinoskopi		0	
G03e	Remotio corporum alieni (cacum nasi, faucium, auris)		25	
G03f	Otomicroskopi med paracentese, dremsinnleggelse, rensing av radikalhule		25	
G03g	Incisjon av dype abscesser (Peritonsillærabscess etc.)		0	
G03j	Utredning av kreftpasienter		0	
G03k	Utvidet audiologisk utredning (taleaudiometri, lekeaudiometri o.l.)		0	
	Takstgruppe 4	450		3, G3
G04a	Antrostomia, conchotomia		25	
G04b	Enkel nese-/septumkorreksjon		25	
G04c	Reposisjon av ukomplisert ansiktsfraktur		25	
G04d	Mindre plastikkirurgiske korreksjoner		25	
G04e	Omfattende laryngologisk utredning (stroboskopi/stemmeanalyse o.l.)		25	
G04f	Oesophagoskopia (terapeutisk+diagnostisk)		25	
G04g	Omfattende otonevrologisk utredning (ERA, tinnitusanalyse, vertigoutredning m/ENG)		25	
G04h	Høreapparat (tilpassing og oppfølging)		25	
G04i	Omfattende rhinologisk vurdering inkludert endoskopi og rhinometri eller rhinomanometri		25	
G04j	Operasjon av tungebånd		25	
G04k	Operasjon av spyttsten, ranula		25	
	Takstgruppe 5	755		3, G3
G05a	Microlaryngoskopi. (Med eller uten biopsi)		75	
G05b	Laryngoskopi i narkose		75	
G05c	Bronchoskopia		75	
G05d	Sinoskopi i narkose		75	
G05f	Pharyngoskopi i narkose		75	
G05h	Oesophagoskopi i narkose		75	
	Dagkirurgiske takster			3
G05g	Operasjon av auris alatae		75	Tg 5
G06a	Adenotomia/otomicroskopi m/paracentese og dremsinnleggelse i narkose		75	Tg 6
G06b	Rhinoplastikk		75	Tg 6
G06c	Operative inngrep på sinus paranasalis		75	Tg 6
G06d	Tonsillectomia (ev. med adenotomi)		75	Tg 6
G06e	Palatopharyngoplastikk		75	Tg 6
G06f	Kirurgisk behandling av cystis colli		75	Tg 6
G06g	Otomicrokirurgi (myringoplastikk, explorativ tympanotomi)		75	Tg 6

Merknad G1:

Takstene G00a og G00b kan i tillegg benyttes av nevrologer og spesialister innen lungemedisin.

Merknad G2:

For allergiske utredninger og bronchoskopier henvises til takster for indremedisinske spesialiteter.

Merknad G3:

Ved bilaterale inngrep gis et tillegg på 25%.

H Onkologi

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
H01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2
H02	Fullstendig undersøkelse			
	Takstgruppe 3	277		3
H03a	Punksjonscytologi for taking av representativt materiale			
H03b	Ascitestapping			
H03c	Pleuratapping			
H03d	Instruksjon av lege utenfor sykehuset som er ansvarlig for onkologisk behandling i hjemmet eller i annen institusjon (eks. sykehjem eller lokalsykehus), per telefon			H1,H4
	Takstgruppe 4	450		3
H04a	Transfusjoner av blod og plasma, inkludert uttak av prøver til typing og forlikelighetsprøve (utgifter til blodprodukter dekkes ikke av trygden)			H1,H5
H04b	Sosialmedisinsk utredning med bruk av psykiater, kurator og ergoterapeut			
H04c	Psykososial utredning, palliativ behandling og oppfølging av pasienter i samarbeid med tverrfaglig team (sykepleier, sosionom og ev. psykolog/psykiater) på spesialklinikk tilknyttet kreftavdeling			
H04d	Ambulant onkologisk behandling i hjemmet eller i annen institusjon (eks. sykehjem eller lokalsykehus). Taksten kan også anvendes ved smertebehandling.			H1,H3
	Takstgruppe 5			3
H05a	Intravenøs infusjon av særlig vevstoksiske cytostatica			H1,H5
H05b	Intravesikal kjemoterapi/BCG			H1
H05c	Ekstern strålebehandling per felt	411		H1
H05d	Smertebehandling med bruk av anestesilog, onkolog, smerte- og kontaktsykepleier etc, jf. anesthesiologi	411		H1
	Takstgruppe 6	755		3
H06a	Interstitiell strålebehandling, per felt			H1
H06b	Sosialmedisinsk utredning, behandling og oppfølging av kreftpasienter. Samarbeid med andre faggrupper.			
H06e	Lang konsultasjon (> 1 time)			
H06c	Fotodynamisk behandling av hudkreft, per lesjon	529		H1
H06f	Nærbestråling av godartete lidelser per felt.	10		H1

Merknad H1:

Takstene H03d, H04a, H04d, H05a, H05b, H05c H05d, H06a, H06c og H06f kan benyttes hver gang behandling gis. Takst H06f kan tas i tillegg til takster i taksgruppe 3– 6.

Merknad H3:

Som kompensasjon for reiseutgifter kan 50% av taksten kreves i tillegg. Det kan ikke kreves egenandel av pasienten.

Merknad H4:

Ved bruk av takst H03d kan det ikke kreves egenandel av pasienten.

Merknad H5:

Takst H04a kan kombineres med takst H05a.

I Fysikalsk medisin og rehabilitering

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
I01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2
I02	Fullstendig undersøkelse			
<i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i>				
	Takstgruppe 3	277		3
I03a	Arbeids-EKG sykkelergometri			
I03b	Gipsing og tillaging, eventuelt tilpasning av enklere ortoser		25	
I03c	Diagnostisk blokkade av nerver og ledd			
I03d	Tverrfaglig behandling av ryggpasienter			I2,I3
I03e	Tverrfaglig behandling av ryggpasienter som mottar sykdomsrelaterte trygdeytelser eller attføringspenger	553		I2,I3,I4
I03f	Tverrfaglig behandling for personer med smerte i nakke, skulder eller arm som mottar sykdomsrelaterte trygdeytelser eller attføringspenger.	553		I2,I3,I5
	Takstgruppe 4	450		3
I04a	Isokinetisk muskel/ergonomi			
I04b	Full undersøkelse av bevegelsesapparatet			
	Takstgruppe 5	755		3
I05a	Full utredning av rehabiliteringspotensial. Samarbeid med andre faggrupper, fysioterapeut, ergoterapeut mv. er inkludert. Refusjon gis også når undersøkelsen finner sted utenfor eget sykehus/poliklinikk.			I1

Merknad I1:

Takst I05a vil også kunne benyttes ved tverrfaglig utredning i ryggpoliklinikker, når slik poliklinikk er etablert som egen virksomhet. En forutsetning er at minimum to ulike relevante medisinske spesialiteter samarbeider om utredningen, i tillegg til andre relevante faggrupper.

Merknad I2:

Takst I03d vil kunne benyttes dersom behandlingen varer over 3 timer og gis i samarbeid med flere relevante faggrupper i tillegg til legespesialist (spesialist innen fysikalsk medisin eller annen relevant spesialist).

Merknad I3:

Taksten kan benyttes hver gang behandling gis. Kan også benyttes ved gruppebehandling. Det kan da kreves en egenandel per pasient.

Merknad I4:

Takst I03e kan kun benyttes ved tverrfaglig behandling av ryggpasienter som mottar sykdomsrelaterte trygdeytelser (sykepenger, medisinsk rehabilitering og uførepensjon) eller pasienter som mottar attføringspenger. Taksten kan benyttes både ved individuell behandling og ved behandling i gruppe.

Merknad I5:

Behandlingen må sees i lys av pasientens arbeidssituasjon, herunder vurdering av mulighet for arbeidsrelatert aktivitet (f.eks. gradert sykmelding), konkrete forslag til tiltak på arbeidsplassen o.l., samt dato for forventet friskmelding. Dette skal dokumenteres i pasientrapport/epikrise. Taksten inngår i et begrenset forsøk og kan kun kreves av enkelte institusjoner i Helse Midt-Norge, jf. vilkår og begrensninger i avtale mellom Helse Midt-Norge RHF og Rikstrygdeverket.

J Nevrologi

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
J01	Enkel undersøkelse			
	Takstgruppe 2	138		2
J02	Fullstendig undersøkelse			
	Takstgruppe 3	277		3

J03a	Enkel Doppler undersøkelse Takstgruppe 4	450	3	
J04a	Utredning av nevrologiske lidelser som trenger full sensibilitets- og muskeltesting, ev. spinalpunksjon			
J04b	Yrkesnevrologisk utredning			
J04c	Utredning av autonom svikt inkl. sphincterforstyrrelser cr Takstgruppe 5	755	3	
J05a	Full utredning av komplisert epilepsi			
J05b	Full utredning av cerebrovaskulære sykdommer Takstgruppe 6	895	3	
J05c	Full demensutredning			
J05d	Full utredning av kompliserte nevromuskulære sykdommer			
J05e	Full utredning av nevrologiske lidelser/sykdommer Samarbeid med andre faggrupper er inkludert			
<i>K Anestesiologi</i>				
<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1,K1
K01	Enkel undersøkelse Takstgruppe 2	138		K2 2,K1
K02	Fullstendig undersøkelse			
	<i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i> Takstgruppe 3	277		3,K1
K03a	Diagnostisk og terapeutisk nerveblokkade av perifere nerver/plexus Takstgruppe 4	450		K3,K4 3,K1
K04a	Sympatikusblokkader			K4
K04b	Sentral (epidural/subdural) diagnostisk og terapeutisk nerveblokkade. Ganglion coeliacusblokkade Takstgruppe 5	755		K4 3,K1,K5
K05a	Adferdsterapeutiske samtaler i smertebehandling. Varighet over 1 time			

Merknad K1:

Nedenstående takster gjelder når spesialiteten anestesiologi fungerer som en selvstendig poliklinikk. For øvrig er anestesi ved polikliniske operasjoner en servicefunksjon. Refusjon for anestesi er inkludert i takstene for de kirurgiske spesialiteter.

Merknad K2:

Kontrollundersøkelse/blokkadebehandling som ledd i en serie hos pasienter med kronisk smertetilstand.

Merknad K3:

Iv.v., injeksjon av lokalanestetika under overvåking forutsetter spesialist i anestesiologi.

Merknad K4:

Takstene K03a og K04a og b kan maksimum benyttes seks ganger hvert halvår.

Merknad K5:

Takst K05a kan benyttes tre ganger hvert halvår.

L Yrkesmedisin

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1,L1
L01	Enkel undersøkelse Takstgruppe 2	138		2,L1
L02	Fullstendig undersøkelse			
	<i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i>			
	Takstgruppe 3	277		3,L1
L03a	Fullstendig opptak av generell/spesiell yrkesanamnese hos ny pasient inkl. innhenting av komparente bakgrunnsopplysninger (yrkeshygieniske datablader og produktinformasjon, kontakt med produsenter, arbeidsplasser, bedriftshelsetjeneste m.fl.) om nødvendig			
L03b	Fullstendig yrkesmedisinsk lungeutredning inkl. rtg. thorax med spesialbilder			
L03c	Yrkesmedisinsk utredning av arbeidsbetinget obstruktiv lungesykdom inkl. hypersensibilitetstesting og/eller forsøk med spirometri før og etter bronkolytisk medikasjon			
L03d	Yrkesmedisinsk utredning av hørselskader inkl. audiometri.			
L03e	Yrkesmedisinsk utredning av vibrasjonsskader inkl. provokasjonstest og/eller rtg. undersøkelse av hender og albuer			
L03f	Rådgivning i forbindelse med sosialmedisinske, trygderettslige og/eller atferingsmessige aspekt ved påvist yrkesskade/-sykdom			
	Takstgruppe 5	755		3,L1
L05a	Fullstendig yrkesmedisinsk/yrkeshygienisk utredning av henvist pasient inkl. engasjement fra andre faggrupper ved avdelingen som yrkeshygieniker, ergonom og/eller arbeidspsykolog.			
L05b	Fullstendig yrkesmedisinsk utredning av henvist pasient inkl. nødvendig arbeidsplassbesøk med vurdering.			

Merknad L1:

Nedenstående takster gjelder når spesialiteten yrkesmedisin fungerer som en selvstendig poliklinikk.

M Medisinsk genetikk

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
M01	Enkel undersøkelse Takstgruppe 2	138		2
M02	Fullstendig undersøkelse <i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i> Takstgruppe 3	277		3
M03a	Enkel slektsutredning og vurdering av risikoforhold ved monogene sykdommer. Enkel veiledning før prenataldiagnostikk Takstgruppe 4	450		3
M04a	Mer omfattende slektsutredning og vurdering av risikoforhold ved monogene sykdommer, polygene sykdommer og ved kromosomsykdommer. Samarbeid med andre faggrupper. Takstgruppe 5	755		3

M05a	Full utredning og vurdering av komplekse arvelige sykdommer som neurogenetiske sykdommer, arvelig kreft, arvelig hjerte- karsykdom. Komplisert syndromsvurdering og kompliserte kromosomsykdommer.	M1
M05b	Veiledning før prediktive og presymptomatiske undersøkelser og før bærerdiagnostikk. Veiledning etter prediktive og presymptomatiske undersøkelser og etter bærerdiagnostikk.	M2

Merknad M1:

Det gis refusjon også når undersøkelsen finner sted utenfor eget sykehus eller poliklinikk. Taksten er beregnet brukt én gang (gjelder ikke takst M05b).

Merknad M2:

Taksten kan benyttes totalt tre ganger, eventuelt innen samme halvår.

N Nevrokirurgi

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
	Takstgruppe 1	40		1
N01	Enkel undersøkelse Takstgruppe 2	138		2
N02	Fullstendig undersøkelse			
	<i>Spesialutredninger og mer omfattende prosedyrer</i> Takstgruppe 3	277		3
N03a	Dopplerundersøkelse av precerebrale årer			
N03b	Diagnostiske og terapeutiske blokkader av perifere nerver. Takstgruppe 4	450		3
N04a	Undersøkelse/behandling av barn med kroniske sykdommer som for eksempel hydrocephalus, hjernesvulst og ryggmarksbrokk.			
N04b	Utredning som trenger full sensibilitets- og muskeltesting, ev. spinalpunksjon. Takstgruppe 5	755		3
N05a	Trigemusinjeksjon ved foramen ovale/rotundum			
N05b	Operasjon for nerve-entrapment i ekstremitetene, nervesutur. Takstgruppe 6	895		3
N05c	Full utredning av cerebrovasculære sykdommer, følgetilstander etter alvorlige hodeskader, hjernesvulster, hydrocephalus/demenstilstander og myelopathier.			

O Telemedisin

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
O01b	Telemedisinsk konsultasjon	270		O1
O01c	Stillbildekonsultasjon, øre-nese-hals	270		O2
O01d	Videokonferanse, øre-nese-hals	395		O3
O01e	Stillbildekonsultasjon, hud	270		O2
O01f	Videokonferanse, hud	395		O3

Merknad O1:

Denne taksten gjelder virksomhet som foregår hos spesialist i sykehus ved undersøkelse og diagnostisering, uten at pasienten er tilstede. Takstene kan ikke benyttes sammen med andre poliklinikk takster av spesialisten, men har ingen betydning for de takster som benyttes lokalt enten av primærlege eller av spesialist ved sykehus. Takstene gjelder kun ved utførelse av prosedyrer som ellers er beskrevet i dette takstheftet.

Merknad O2:

Takstene O01c og O01e kan bare kreves dersom spesialisten på bakgrunn av en konsultasjon hos lege i primærhelsetjenesten diagnostiserer og gir behandlingsråd ut i fra det oversendte stillbildet. Det forutsettes at pasienten ikke er tilstede. Takstene kan ikke benyttes sammen med andre poliklinikk takster, men har ingen betydning for de takster som benyttes lokalt av primærlege.

Merknad O3:

Takstene O01d og O01f kan bare kreves dersom spesialisten på bakgrunn av en konsultasjon hos lege i primærhelsetjenesten diagnostiserer og gir behandlingsråd ut i fra det oversendte stillbildet. Det forutsettes at pasienten ikke er tilstede. Takstene kan ikke benyttes sammen med andre poliklinikk takster, men har ingen betydning for de takster som benyttes lokalt av primærlege.

*P Voksenpsykiatrisk poliklinikk, ruspoliklinikk**Hovedtakster*

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
P10	Inntak og førstegangskonsultasjon (pasient og/eller pårørende/foresatte tilstede)	317		P9, P10
P11	Per timeverk ansatte i godkjent fagstilling har utført poliklinisk arbeid.	43		P9, P11
P12	Utredning eller behandling (pasient og/eller pårørende/foresatte tilstede)	106		P9, P12
P13	Oppfølgingsmøte med førstelinjetjenesten (møte/veiledning/konsultasjon med førstelinjetjenesten om en eller flere navngitte pasienter)	79		P9, P13
P14	Oppfølgingsamtale per telefon med førstelinjetjenesten om navngitt pasient. 35 Telefonkonsultasjon med pasient.			P9, P14
<i>Tilleggstakster</i>				
P15	Tester (bruk av en eller flere nærmere angitte tester)	264		P9, P15
P16	Gruppe-/familiebehandling	317		P9, P16

*Merknad P9:**Psykisk helsevern og ruspoliklinikker*

For å kreve inn ovenfornevnte takster skal psykiatrisk poliklinikk være faglig godkjent av Helsetilsynet i fylket, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 4-1 annet ledd. For å bli faglig godkjent må den psykiatriske poliklinikken ha egnede lokaler og tilfredsstillende bemanning. Grunnbemanningen i den psykiatriske poliklinikken må minst utgjøre 4 fagstillinger med bl.a. lege som er spesialist i psykiatri, psykolog og sykepleier. Ovenfornevnte takster kan også utløses av ruspoliklinikker. Slike ruspoliklinikker kan enten inngå organisatorisk i helseforetaksstrukturen eller være drevet etter avtale med regionalt helseforetak. Poliklinikker som tilbyr tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbrukere kan utløse takster på lik linje med voksenpsykiatriske poliklinikker og voksenpsykiatriske poliklinikker som også tilbyr tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbrukere. Poliklinisk virksomhet som utføres i avdelinger på sykehus eller klinikk uten at dette er formelt og fast organisert i godkjent poliklinikk, gir ikke rett til refusjon for åpningstid, takst P11, og for utredning og behandling etter 1. gangs konsultasjon, takst P12. Refusjon per henvist pasient, takst P10, utbetales likevel til psykiatrisk poliklinisk virksomhet i avdeling i sykehus eller klinikk. Nødvendige laboratorie- og røntgenundersøkelser er inkludert i takstene.

Merknad P10:

Takst P10 omfatter 1. gangs konsultasjon. Taksten kan kun benyttes en gang per år for samme pasient. Dette gjelder også for øyeblikkelig hjelp. Taksten kan benyttes igjen etter ett år, men krever ny henvisning fra lege i primærhelsetjenesten eller lege i somatisk sykehusavdeling eller sosialtjenesten, ev. øyeblikkelig hjelp. Taksten kan også benyttes dersom konsultasjonen har foregått utenfor poliklinikkens lokaler.

Merknad P11:

Taksten kan kreves per timeverk ansatt i godkjent stilling har utført psykiatrisk poliklinisk arbeid. Et årsverk regnes som 1725 timer. Sykefravær utover den periode hvor arbeidsgiver er ansvarlig for lønnsutbetaling og permisjoner med eller uten lønn, trekkes fra. Med poliklinisk arbeid menes derfor alle former for pasientrettet arbeid, generell rådgiving og veiledning, kompetanseutvikling og internt samarbeid. Faglige lederstillinger gir grunnlag for refusjon, mens merkantile stillinger ikke gir refusjon. Antall timer per ansatt beregnes i forhold til stillingsandel. Aktuelle fagstillinger omfatter leger, psykologer, sykepleiere, sosionomer, pedagoger og vernepleiere samt annen relevant høyskole og universitetsutdanning. Stillinger det kreves refusjon for må være knyttet til godkjente voksenpsykiatriske poliklinikker. I den grad ansatte ved andre avdelinger utfører poliklinisk arbeid som skal gi grunnlag for refusjon, må en del av stillingen være knyttet til poliklinikken.

Merknad P12:

Takst P12 omfatter undersøkelse, utredning og behandling inntil pasienten kan tilbakeføres primærhelsetjenesten eller sosialtjenesten dersom den er henvisende instans. Taksten kan også kreves dersom utredningen/behandlingen har foregått utenfor poliklinikkens lokaler. For 1. gangs konsultasjon gjelder takst P10.

Merknad P13:

Takst P13 kan kreves når ansatt i godkjent fagstilling (jf. merknad P11) har deltatt aktivt i oppfølgingsmøte med førstelinjetjenesten om navngitt pasient, eller drevet veiledning opp mot førstelinjetjenesten. Førstelinjetjenesten defineres i denne sammenheng som primær-/kommunelege, skole, aetat eller sosialkontor. Taksten kan også kreves dersom møtet/veiledningen er avholdt utenfor poliklinikkens lokaler.

Merknad P14:

Takst P 14 kan kreves når ansatt i godkjent fagstilling (jf. merknad P11) har hatt oppfølgingsamtale per telefon med førstelinjetjenesten (jf. merknad P13) om navngitt person. Taksten kan også kreves ved telefonkonsultasjon med pasient. Det er et vilkår for å kreve takst P14 at telefonsamtalen skal ha karakter av konsultasjon. Takst P14 kan ikke kreves ved kortere samtaler der saksopplysninger innhentes, møteavtaler fastsettes etc.

Merknad P15:

Det kan kreves tilleggstakst for omfattende personlighetstesting, som intelligensvurdering/evnevurdering, spesielle funksjonsundersøkelser, miljøvurderinger, personlighetsvurderinger og nevropsykologiske undersøkelser. Tilleggstakst for tester omfatter ikke generelle diagnostiske verktøy. Taksten kan kun kreves i forbindelse med bruk av takst P12.

Merknad P16:

Ved gruppe-/familiebehandling kan takst P16 kreves i tillegg til takst P12. Det benyttes kun en hovedtakst og en tilleggstakst per gruppe-/familiesesjon, slik at antall personer tilstede i gruppen påvirker ikke antall takster. Det kan kreves inn en egenandel per pasient.

*Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk**Psykiatrisk ungdomsteam**Hovedtakster*

<i>Takst nr.</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref</i>	<i>P.bet</i>	<i>Merkn</i>
P20	Inntak og førstegangskonsultasjon (pasient og/eller pårørende/foresatte tilstede)	58		P19, P21
P21	Per timeverk ansatte i godkjent fagstilling har utført poliklinisk arbeid.	203		P19, P22
P22	Utredning eller behandling (pasient og/eller pårørende/foresatte tilstede)	135		P19, P23
P23	Oppfølgingsmøte med førstelinjetjenesten. (møte/veiledning/konsultasjon med førstelinjetjenesten om en eller flere navngitte pasienter)	45		P19, P24
P24	Oppfølgingsamtale per telefon med førstelinjetjenesten om navngitt pasient. Telefonkonsultasjon med pasient.			
	<i>Tilleggstakster</i>	339		p19, p25
P25	Tester (bruk av en eller flere nærmere angitte tester)	339		P19, P26
P26	Gruppe-/familiebehandling			

Merknad P19

For å kreve inn takster skal barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker være faglig godkjent av fylkeslegen, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 4-1 annet ledd. For å bli faglig godkjent må poliklinikken ha egnede lokaler og tilfredsstillende bemanning. Grunnbemanningen i poliklinikk må minst utgjøre 4 fagstillinger med lege som er spesialist i barne- og ungdomspsykiatri, spesialist i klinisk psykologi med fordypningsområde klinisk barne- og ungdomspsykologi, sosionom med klinisk videreutdanning i barne- og ungdomspsykiatri og klinisk pedagog med videreutdanning i barne- og ungdomspsykiatri.

Godkjenning av poliklinikken forutsetter at en vesentlig del av disse fagstillingene er besatt. Andre refusjonsutløsende stillinger kan være stillinger for høyskoleutdannet personell med videreutdanning i miljøterapi eller annen klinisk videreutdanning rettet mot poliklinisk arbeid med barn, ungdom og deres familier, samt utdanningsstillinger for lege, psykolog, sosionom, pedagog og miljøterapeut.

Også psykiatriske ungdomsteam må være godkjent av Helsetilsynet i fylket for å kreve inn takster. For å bli faglig godkjent må ungdomsteamet ha egnede lokaler. Det kreves en minimumsbemanning på 4 fagpersoner for at et ungdomsteam skal kunne godkjennes som selvstendig team, deriblant lege som er spesialist i psykiatri eller barne- og ungdomspsykiatri, psykolog og sosionom.

Stillinger ved team som ikke har tilstrekkelig bemanning til å godkjennes som selvstendig team kan legges under voksenpsykiatrisk eller barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk og regnes med i dennes refusjonsgrunnlag. I slike tilfeller nyttes takstene under «Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk og psykiatrisk ungdomsteam» for de ungdomspsykiatriske stillingene selv om de er knyttet til voksenpsykiatrisk poliklinikk. Ved henvisning til psykiatriske ungdomsteam til tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmissbruk utløses takst bare dersom regionalt helseforetak har utpekt disse til å ta imot slike henvisninger.

Det skal ikke kreves egenandel for behandling ved barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker eller ved psykiatriske ungdomsteam, jf. forskriftenes § 3 pkt. 5. Egenandelen er inkludert i refusjonstaksten. Nødvendige laboratorie- og røntgenundersøkelser er inkludert de respektive takstene.

Merknad P20:

Takst P20 omfatter 1. gangs konsultasjon. Taksten kan kun benyttes en gang per år for samme pasient. Dette gjelder også for øyeblikkelig hjelp. Taksten kan benyttes igjen etter ett år, men krever ny henvisning fra lege i primærhelsetjenesten eller somatisk sykehusavdeling eller sosialtjenesten, ev. øyeblikkelig hjelp. Taksten kan også benyttes dersom konsultasjonen har foregått utenfor poliklinikkens lokaler.

Merknad P21:

Taksten kan kreves per timeverk ansatt i godkjent stilling har utført poliklinisk arbeid. Et årsverk regnes som 1725 timer. Sykefravær utover den periode hvor arbeidsgiver er ansvarlig for lønnsutbetaling og permisjoner med eller uten lønn, trekkes fra. Med poliklinisk arbeid menes derfor alle former for pasientrettet arbeid, generell rådgiving og veiledning, kompetanseutvikling og internt samarbeid. Faglige lederstillinger gir grunnlag for refusjon, mens merkantile stillinger ikke gir refusjon. Antall timer per ansatt beregnes i forhold til stillingsandel.

Aktuelle fagstillinger omfatter leger, psykologer, sykepleiere, sosionomer, pedagoger og vernepleiere samt annen relevant høyskole og universitetsutdanning.

Stillinger det kreves refusjon for må være knyttet til godkjente poliklinikker. I den grad ansatte ved andre avdelinger utfører poliklinisk arbeid som skal gi grunnlag for refusjon, må en del av stillingen være knyttet til poliklinikken.

Merknad P22:

Takst P22 omfatter undersøkelse, utredning og behandling inntil pasienten kan tilbakeføres primærhelsetjenesten eller sosialtjenesten dersom den er henvisende instans. Taksten kan også kreves dersom utredningen/behandlingen har foregått utenfor poliklinikkens lokaler. For 1. gangs konsultasjon gjelder takst P20.

Merknad P23:

Takst P23 kan kreves når ansatt i godkjent fagstilling (jf. merknad P21) har deltatt aktivt i oppfølgingsmøte med førstelinjetjenesten om navngitt pasient, eller drevet veiledning opp mot førstelinjetjenesten. Førstelinjetjenesten defineres i denne sammenheng som primær-/ kommunelege, skole, aetat, sosialkontor, barnehage, barnevern eller PPT.

Taksten kan også kreves dersom møtet/veiledningen er avholdt utenfor poliklinikkens lokaler.

Merknad P24:

Takst P 24 kan kreves når ansatt i godkjent fagstilling (jf. merknad P21) har hatt oppfølgingssamtale per telefon med førstelinjetjenesten (jf. merknad P23) om navngitt person. Taksten kan også kreves ved telefonkonsultasjon med pasient. Det er et vilkår for å kreve takst P24 at telefonsamtalen skal ha karakter av konsultasjon. Takst P24 kan ikke kreves ved kortere samtaler der saksopplysninger innhentes, møteavtaler fastsettes etc.

Merknad P25:

Det kan kreves tilleggstakst for omfattende personlighetstesting, som intelligensvurdering/evnevurdering, spesielle funksjonsundersøkelser, miljøvurderinger, personlighetsvurderinger og nevropsykologiske undersøkelser. Tilleggstakst for tester omfatter ikke generelle diagnostiske verktøy. Taksten kan kun kreves i forbindelse med bruk av takst P22.

Merknad P26:

Ved gruppebehandling kan takst P26 kreves i tillegg til takst P22. Det samme gjelder familiebehandling. Det benyttes kun en hovedtakst og en tilleggstakst per gruppe-/familiesesjon, slik at antall personer tilstede i gruppen påvirker ikke antall takster.

R Laboratorieundersøkelser og prøver

For at medisinske laboratorier skal kunne kreve inn takstene, må virksomheten være godkjent i henhold til forskrift 1. desember 2000 nr. 1389 om medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet gitt i medhold av spesialisthelsetjenesteloven § 2–1 fjerde ledd, § 4–1 og § 5–2 fjerde ledd.

For at sykehus skal kunne kreve inn takstene, må laborativirksomheten være en del av den godkjente virksomheten ved sykehuset i henhold til bestemmelser gitt i medhold av spesialisthelsetjenesteloven § 4–1.

1 *Generelle takster*

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Molekylærbiologiske teknikker</i>		
701a	Enkel DNA/RNA-isolering eller felling	49	R2
701b	Organisk ekstraksjon av DNA/RNA	100	R2
701c	PCR (polymerasekjedereaksjon) 1–2 primerpar	173	R2
701d	Tillegg per ekstra primerpar	34	R2
701e	Revers transkripsjon	49	R2
701f	Sekvensering per DNA-tråd	479	R2
701g	In situ hybridisering (1–3 prober)	446	R2
701h	Tillegg per probe utover 3	49	R2
701i	Tyding av EKG	21	R3
	<i>Andre</i>		
701j	Måling av beinmineralinnhold – måling med DXA	156	R3b
701k	Testing for human papiloma virus (HPV)	600	R3bb

Merknad R1:

Takstene i indremedisin, immunhematologi, mikrobiologi, serologi, virologi, patologi og klinisk kjemi er beregnet på spesialister innenfor disse fag, men kan benyttes av andre leger når særlige forhold tilsier det. Takstene innen patologi kan også benyttes av odontologer som har spesialkompetanse innen oral patologi. Det beregnes ikke tillegg for taking av prøven samtidig med honorar for undersøkelsen.

Merknad R2:

Takstene kan kun benyttes av spesialister innen immunologi og transfusjonsmedisin, klinisk kjemi, medisinsk genetikk, medisinsk mikrobiologi og patologi ved regionsykehus, sentralsykehus, Det norske radiumhospital og Statens institutt for folkehelse. Takstene kan kun benyttes til pasientrettede og medisinsk faglige begrunnede analyser. Takstene gjelder ikke klamydia eller kommersielle kits til påvisning av infektiose agens, med unntak av mykobakterier. Molekylærbiologiske takster som ikke er generelle, er nevnt under den enkelte spesialitet. Takstene under merknad R2 kan ikke kreves for HPV-testing, jf. takst 701k.

Merknad R3:

Taking av EKG utløser ikke refusjon.

Merknad R3b:

Takst 701j kan ikke benyttes ved screening-undersøkelser. Taksten kan kun kreves av spesialister innen endokrinologi, nukleærmedisin, radiologi, revmatologi eller andre med dokumentert spesialkunnskap innen fagområdet metabolske beinsykdommer. Taksten kan kun kreves én gang per år per pasient. Pasienten kan i tillegg avkreves egenandel, takst 202.

Merknad R3bb:

Takst 701k kan enten kreves ved mistanke om HPV-infeksjon (cytologisk diagnose ASC-US eller LSIL) eller ved uegnet cytologi. Taksten kan bare kreves for kvinner mellom 25 og 69 år.

2 *Klinisk nevrofysiologi*

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Polygrafisk søvnregistrering</i>		
702a	Stasjonær polygrafisk langtidsregistrering og videometri	1484	R4
702b	Ambulatorisk polygrafisk søvnregistrering, ambulatorisk langtids-EEG med båndspiller	891	R5
	<i>EEG</i>		
702c	Taking av standard EEG	100	R6
702d	Tolking av standard EEG	74	R6
702e	Taking og tyding av spesielt arbeids- eller tidkrevende EEG	345	R7
702f	Nevrografi, elektromyografi, o.l.	173	R8
702g	Fremkalte responser	114	R9

Merknad R4:

Omfatter undersøkelse av minst 8 fysiologiske parametre under søvn. Taksten omfatter også langtids stasjonær EEG-registrering med varighet over 4 timer og langtids EEG med synkronisert videoopptak (videometri).

703v	Kvantitering av subpopulasjoner av lymfocytter ved hjelp av membranmarkører og væskestrømscytometri per antigen	74	
	<i>Serologiske allergi-undersøkelser</i>		
703w	Kvantitering av immunglobulin E med RIA eller EIA	34	
703x	Kvantitering av allergen-spesifikke antistoff med RIA eller EIA	62	
703y	In vitro allergitest for påvisning av spesielle IgE-antistoffer. Testing av minimum 5 allergenspesifikke antistoff	103	
	<i>Prøver på fagocytose og kjemotakse</i>		
703z	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NTB) uten stimulering	61	
703æ	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NTB) med endotoxinstimulering	73	
703ø	Kvantitativ fagocytoseprøve	194	
703å	Kvantitativ kjemotakseprøve	199	
	<i>Serologisk HLA-typing</i>		
703aa	Serologisk HLA klasse I-typing	336	
703bb	Serologisk HLA klasse II-typing	483	
703cc	Serologisk HLA-typing, ett antigen	240	
703dd	Crossmatch eller screening av HLA-antistoffer	158	
	<i>Andre analyser</i>		
703ee	Enkle undersøkelser, kuldeagglutinasjon, hurtigprøve eller titrering	9	
703ff	Blandet lymfocytt kultur (MLC)	478	
703gg	Plasmautskifting	1111	R11
703hh	Substitusjonsveske v/plasmautskifting (etter regning)		R11

Merknad R10:

For immunoelektroforese og immunfiksasjon, takst 703l, gjelder taksten for oppsett med ett antiserum, for hvert ytterligere antiserum, takst 703ll

Merknad R11:

Refusjon for plasmautskifting ytes kun etter godkjenning av Sosial- og helsedepartementet. I tillegg til selve undersøkelsen medgår det varierende og kostbar substitusjonsvæske som finansieres etter regning som for isotoper under nuklearmedisin.

4 Medisinsk mikrobiologi

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
	<i>Bakteriologi (inkl. mykologi og parasittologi)</i>		R1
704a	Enkel undersøkelse	28	
	Gram- eller KOH-preparat som egen undersøkelse		
	Serotyping av <i>S.pneumoniae</i> , <i>S.pyogenes</i> , <i>N.meningitidis</i>		
	Dyrking av bakterier (inkl. enkel identifikasjon)		
	Dyrking av <i>Trichomonas</i>		
	Dyrking av gjærsopper (inkl. enkel identifikasjon)		
	Spirocheter, mørkefelt		
	Sterilitetskontroll av dialyse- eller infusjonsvæske		
704b	Komplisert undersøkelse	37	R12
	Ziehl-Nielsen-preparat som egen undersøkelse		
	Malariaplasmodiser (mikroskopi)		
	ELISA/RIA/IF for påvisning av antigen/antistoff		
	Sterilitetskontroll av transfusjonsblod		
	Resistensundersøkelser lapp/tablettmetoden (enkel undersøkelse, 5 eller færre midler – tillegg til dyrking)		
	Artsidentifikasjon ved utvidet biokjemisk testing (utenom enkel i.d.) av bakterier fra blod, spinalvæske o.l (inkl. enkel identifikasjon).		
	Drikkevannsundersøkelser (filtermetoden)		
	Dyrking av <i>borrelia</i>		

	Dyrking av tarmpatogene bakterier (per agens)		
	Klamydia antigentest ELISA/IF		
704c	Spesialundersøkelser I	52	R12
	Dyrking av blodkulturer, anaerobe bakterier, mykobakterier, muggsopper, dermatofyter		
	Resistensundersøkelser av mykobakterier (per middel)		
	Resistensundersøkelser lapp/tablettmetoden (utvidet undersøkelse – > 5 midler – tillegg til dyrking)		
	Antibiotikakonsentrasjonsbestemmelser (mikrobiologisk metode)		
	Antikonsentrasjonsbestemmelser, EMIT/TDx o.l.		
	C. difficile toxin undersøkelser		
	Fagtyping		
	Drikkevannsundersøkelser (rør)		
704d	Undersøkelse på protozoer og helminter i fæces med konsentrering	130	
	Spesialundersøkelser II		
	Arts-/typeidentifikasjon av mykobakterier		
	Resistensbestemmelser av bakterier ved E-test (per 4 midler) eller ved automatisk MIC-avlesning (per 4 midler) eller med agar/buljongfortynningsmetoden per middel		
	Mykoplasma/ureaplasma (med identifikasjon)		
	Undersøkelser på protozoer og helminter med konsentrering og farging		
	<i>Virologi</i>		R1
704e	Enkel undersøkelse	37	
	Latex agglutinasjon for antigenpåvisning, hurtigprøve		
	ELISA/RIA/IF for påvisning av antigen/antistoff		
704f	Klamydia antigentest ELISA/IF	52	
	Komplisert undersøkelse		
704g	Klamydiadyrking	103	
	Spesialundersøkelser I		
	Dyrking av virus i cellekultur		
	Identifikasjon/typing av virus i cellekultur med nøytraliserende typesera		
	Poding av egg eller på dyr per agens		
	PCR/LCR klamydia		
704h	Spesialundersøkelser II	240	
	Enkel elektronmikroskopi		
	<i>Infeksjonsserologi</i>		R1
704i	Undersøkelser I	6	
	VDRL/RPR		
704j	Undersøkelser II	10	
	Kuldeagglutinasjon, hurtigprøve eller titrering		
	Indirekte hemagglutinasjon (IHA), masseundersøkelser		
	Revers hemagglutinasjon (HA), masseundersøkelser		
704k	Enkel undersøkelse	28	
	Agglutinasjon med bakterieantigen per antigen		
	Antistreptolysintitrering		
	Antistafylolysin-titrering		
	KBR med bakterieantigen og kardiolipin		
	ELISA/RIA, HBsAG masseundersøkelser		
	IHA, enkeltundersøkelser		
	Revers HA, enkeltundersøkelser		
704l	Komplisert undersøkelse	36	
	Paul-Bunnells reaksjon med absorpsjoner		
	Hemolyse i gel, kvantitering		
	IHA kvantitering av antistoff		
	KBR og HI med virusantigen per antigen		
	ELISA RIA/IF for påvisning av antigen/antistoff, enkeltundersøkelse		

704m	Meget komplisert undersøkelse FTA-ABS Nøytralisasjonsreaksjon virusantistoff per antigen ELISA/RIA spesifikt IgM/IgA	44	
704n	Spesialundersøkelser I HIV-test	47	R13
704o	Spesialundersøkelse II TPI Påvisning av spesifikt IgM ved sakkrosegradient Toxoplasmosse Dye Test	87	R14
704p	Referanseundersøkelser I HIV-konfirmasjonstest. Referanseprøve	585	R15
704q	Referanseundersøkelser II HCV-konfirmasjonstest. Referanseprøve.	240	
704r	HIV-RNA kvantitering (teknisk utførelse og tolking)	1509	R16

Merknad R12:

Bruk av takst 704c utelukker bruk av takst 704b på samme isolat.

Merknad R13:

Takst 704n kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser, herunder blodgiving, men kun ved sykdom eller mistanke om sykdom. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

Merknad R14:

Folketrygden yter ikke godtgjørelse for prøver som utføres gratis for helse råd ved offentlig laboratorium etter smittevernloven.

Merknad R15:

Takst 704p kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser, herunder blodgiving, men kun ved sykdom eller mistanke om HIV-infeksjon. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

Merknad R16:

Takst 704r kan kun benyttes av regionssykehus og Statens institutt for Folkehelse. Taksten betales i sin helhet av folketrygden.

704s	HIV-resistens analyse	2046	
<i>5 Patologi</i>		<i>Ref</i>	<i>R1 Merkn.</i>
<i>Fremstilling og granskning av histologiske prøver</i>			
705a	1–2 blokker	120	R17,R19
705b	3–7 blokker	245	R17,R19
705c	8–19 blokker	463	R17,R19
705d	20 blokker eller mer	714	R17,R19
<i>Fremstilling og granskning av cytologiske prøver</i>			
705e	Cervico-vaginalutstryk	47	
705f	Andre utstrykspreparater, inkl. punksjonscytologi	185	
705g	Punksjonscytologi, prøvetaking og hurtigfarging	334	
<i>Obduksjoner</i>			
705h	Rutineobduksjon	2370	R18
705i	Separat nevropatologisk undersøkelse	1069	R18
<i>Immun- og enzymhistokjemiske undersøkelser på fiksert materiale</i>			
705j	1–3 undersøkelser	307	R19
705k	4 eller flere undersøkelser	459	R19
<i>Immun- og enzymhistokjemiske undersøkelser på ufiksert materiale</i>			
705l	Frysesnittundersøkelser, hurtigdiagnostikk	165	R19
705m	Immun- og enzymhistokjemi, 1–10 undersøkelser	595	R19

705n	Immun- og enzymhistokjemi, 11 eller flere undersøkelser	890	R19
705o	Elektronmikroskopiske undersøkelser	1782	
	<i>Særskilte kvantitative undersøkelser</i>		
705p	Billedanalyse	890	
705q	Væskestrømscytometri (flow cytometri)	890	
	<i>Spesifisert legearbeid per påbegynt halvtime</i>		
705r	Merarbeid	103	

Merknad R17:

Med histologiske prøver menes alt vev som ledsages av en remisse. I taksten er inkludert dypere snitt og spesialfarginger (ikke immun- og enzymhistokjemi).

Merknad R18:

Takstene 705h og 705i godtgjøres av trygden i de tilfelle der dødsfallet har skjedd utenfor sykehus og der obduksjonen er rekvirert av lege.

Merknad R19:

Takstnummer 705r kan brukes ved merarbeid ut over 1/2 time ved takstene 705a, 705b, 705l, utover 1 time ved takst 705c, 705d, utover 2 timer ved takst 705j, 705k, 705m og 705n.

6 Medisinsk genetik

		<i>Ref</i>	<i>R20 Merkn.</i>
	<i>Cytogenetiske undersøkelser</i>		
706a	Kromosomundersøkelser	895	
706b	Tillegg for prometafaseundersøkelse	524	
706c	Tillegg for fluorescens in situ hybridisering	1484	
706d	Tillegg for etablering av fibroblastkultur	1509	
706e	Tillegg for benmargceller og solide svulster	1978	
	<i>Molekylærgenetiske undersøkelser</i>		
706f	Mutasjonsanalyse med PCR-basert metode	238	R21
706g	Mutasjonsanalyse med Soutern blot metode	310	R21
706h	Mutasjonsutredning med PCR-basert metode	332	R21
	<i>Biokjemiske undersøkelser</i>		
706i	Analyse av genprodukter og metabolitter	2280	
706j	Tillegg for etablering av fibroblastkultur	1509	

Merknad R20:

Takster innen medisinsk genetik kan kun benyttes av godkjente spesialister innen faget. Takstene gjelder i tillegg kun undersøkelser av fødte individer. Dersom det er behov for genetisk veiledning, benyttes takstene M01, M02, M03a, M04a, M05a og M05b.

Merknad R21:

Ved behov for reanalyse kan takstene benyttes flere ganger.

7 Klinisk kjemi

		<i>Ref</i>	<i>R1 Merkn.</i>
*707a	Enkle kvantitative undersøkelser. Taksten kan ikke kreves i tillegg til takstgruppene 1–6 Albumin/ALAT/ALP/Amylase/ASAT Bikarbonat/Bilirubin, total eller fraksjon CK Fosfat Glukose/GT Hematogram, enkelt (Hb, Hct, EPK, LPK) Jern	10	

	Kalium/Kalsium (total)/Klorid/Kolestrol (total)/Karbamid (urea)/Kreatinin LD/Lipase Magnesium Natrium/NT PT TIBC/Totalprotein/Triglyserider/Trombocytter/TT Urinsyre (Urat)		
707b	Mer kompliserte eller sammensatte analyser. CK-MB Manuell differensialtelling av leukocytter Ferritin Hormoner, vitaminer, medikamenter og særskilte metabolitter bestemt med fotometriske metoder (inkl. flammefotometri) Immunologisk kvantitering av enkeltprotein Kalsium (ionisert). Kolesterol (fraksjonert) Kreatinin clearance og tilsvarende HbA1c Laktat Osmolalitet Retikulocytter Syre-base-status med blodgasser (komplett) Thyreoideafunksjonsanalyser (T3, T4, fritt T4, TSH) Utvidet hematogram (maskinell diff.telling, trombocytter)	28	
707c	Mer kompliserte eller sammensatte analyser Atomabsorpsjonsspektrofotometri Direkte bestemmelse av alkoholer, hormoner (ekskl. thyreoidea), medikamenter, vitaminer og andre organiske forbindelser (ekskl. ferritin) med immunometriske (eller tilsvarende) metodikk Tynnskikt- eller papirkromatografisk undersøkelse av aminosyrer eller medikamenter Elektroforetisk separasjon av proteiner, inkl. eventuell oppkonsentrering av materialet Konkrementanalyse Spermieundersøkelser (prøvepreparering, telling, morfologi- og motilitetsvurdering)	53	
707cc	Immunelektroforese eller immunfiksasjon, ett antiserum	27	
707d	Særdeles kostbare og kompliserte analyser. Særdeles tidkrevende funksjonsundersøkelser I Belastningsundersøkelser med glukose, insulin, laktose, xylose, o.l. (inkl. de nødvendige prosedyrer). Bestemmelse av alkoholer, hormoner, medikamenter, stoffskifteprodukter og andre organiske forbindelser med kromatografisk eller immunometrisk metodikk etter forutgående ekstraksjon eller enzymbehandling. Høyoppløselig serumproteinelektroforese med direkte kvantitering av enkeltproteiner.	158	
707e	Særdeles kostbare og kompliserte analyser. Særdeles tidkrevende funksjonsundersøkelser II. Bestemmelse av alkoholer, hormoner, medikamenter, stoffskifte- produkter og andre organiske forbindelser med kromatografisk, immunometrisk eller massespektrometriskmetodikk etter forutgående kromatografisk separasjon. Bestemmelse av aminosyremønster med aminosyreanalysator.	315	
708a	<i>8 Nukleærmedisin</i> Enkle undersøkelser Bestemmelse av vevsgjennomblødning Bestemmelse av radioaktivitet i biologisk materiale. Opptaksmåling i glandula thyreoidea ekskl. scintigrafi	103	R25
708b	Mer tidkrevende analyser Funksjonsbestemmelse av glandula thyreoidea inkl. scintigrafi	257	R25

	Bestemmelse av blodvolum		
	Schilling test		R22
	Bestemmelse av fettresorbsjon		
	Bestemmelse av proteintap		
	Bestemmelse av serumeggehvittens biologiske halveringstid		
	Elektroforese eller kromatografi av radioaktive forbindelser		
	Enkle funksjonsundersøkelser, som enkel renografi		
	Shuntundersøkelser		
	Clearance undersøkelser		
	Pusteprøver		
708bb	Schilling test med intrinsic factor	410	R22,R25
708c	Tidkrevende funksjonsundersøkelser og scintigrafiske undersøkelser	345	R25
	Måling av regional cerebral blodsirkulasjon		
	Bestemmelse av blodlegemers levetid		
	Bestemmelse av blodlegemers nydannelse		
	Renografi med utvidet funksjonsvurdering		
	Radiomiksjonscytografi		
	Meckels divertikkel		
708ca	Radiocardiografi med utvidet funksjonsvurdering	345	R23
708cb	Scintigrafier	345	R24
708d	Meget tidkrevende og kompliserte undersøkelser.	410	R25
	Emisjonstomografi		
	Bestemmelse av utskriftbart NA, K, H ₂ O		
	Lokalisering av gastrointestinalt proteintap		
	Leukocyttsintigrafi		
	Amyloidscintigrafi		
	Cisternografi		
	Kvantitering av regional cerebral blodstrøm		
	Undersøkelse av koppermetabolisme		
	Tredimensjonal rekonstruksjon ved tomografi		
708e	Konsultasjon, administrering av doser	87	R25
708f	Utgifter ut over kr 50 til radioaktive preparater ved undersøkelser. Etter regning		R25
708g	Utgifter til radioaktive preparater ved administrering av behandlingsdoser. Etter regning		R25

Merknad R22:

Hvis prøven gjentas med intrinsic factor, beregnes honorar som for ny prøve (708bb).

Merknad R23:

Ved arbeidsbelastning og gjentatt registrering godtgjøres et tillegg på 50%.

Merknad R24:

Gjelder ikke scintigrafi av glandula thyroidea, leukocyttsintigrafi og amyloidscintigrafi. Hvor undersøkelsen krever opptak i mer enn 3 ulike projeksjoner, godtgjøres et tillegg på 50%.

Merknad R25:

For alle undersøkelser gjelder at utgifter til radioaktive preparater utover kr 50 per undersøkelse skal belastes folketrygden etter regning. Ved administrering av behandlingsdoser skal laboratoriets utgift til radioaktivt preparat i sin helhet belastes folketrygden.

9 Klinisk farmakologi

		<i>Ref</i>	<i>Merkn.</i>
709a	Direkte bestemmelse av medikamenter og rusmidler	52	
	Direkte bestemmelse av medikamenter og rusmidler med immunometrisk eller tilsvarende metodikk, kromatografisk metodikk (GC, HPLC eller tilsvarende) eller atomabsorbsjons/flammefotometrisk metodikk		
709b	Kvantitativ bestemmelse av medikamenter og rusmidler	158	
	Kvantitativ bestemmelse av medikamenter og rusmidler med kromatografisk (GC, HPLC eller tilsvarende) metodikk, eller immunometrisk eller tilsvarende metodikk etter ekstraksjon eller enzymbehandling		

709c	Bekreftende analyser av medikamenter og rusmidler Bekreftende analyser av medikamenter og rusmidler med massespektrometrisk (eller tilsvarende) metodikk eller frifraksjonsbestemmelse av legemidler	310
------	---	-----

S Radiologi

Refusjoner for poliklinisk radiologi, gjeldende fra 1. juli 2005.

For at røntgeninstitutter skal kunne kreve refusjon, må virksomheten være godkjent etter forskrift 1. desember 2000 nr. 1276 om medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet, gitt i medhold av spesialisthelsetjenesteloven § 2–1a fjerde ledd, § 4–1 og § 5–2 fjerde ledd.

For det samlede antall undersøkelser rekvisisjonen omfatter, kan det kreves én egenandel av pasienten, jf. takst 202.

Alle undersøkelser skal registreres i henhold til kodeverket NORAKO. Det skal anvendes den utgave Helse- og omsorgsdepartementet beslutter. Undersøkelseskodene skal overføres sammen med regningsid til Rikstrygdeverket. Det forutsettes bruk av til enhver tid gyldig versjon av kontrollprogrammet POLK.

En poliklinisk konsultasjon vil typisk generere en eller flere NORAKO-koder. Den eller disse kodene ligger til grunn for refusjonsberegningen ved at de utsettes for spesielle prisregler. Disse prisreglene kan deles opp i 6 trinn:

1. Kontroll
2. Gruppering
3. Pakking
4. Aggregering
5. Diskontering
6. Sluttberegning.

1. Kontroll

Alle koder kontrolleres mot koderegisteret for å sjekke om de er gyldige. Kun gyldige NORAKO-koder kan inngå i refusjonsberegningen. Koderegisteret kan lastes ned fra Rikstrygdeverkets internett sider. Dette registeret viser også hvilken primærkategori den enkelte NORAKO-kode grupperes til, jf. punkt 2 under.

2. Gruppering

Hver enkelt NORAKO-kode tilhører en og bare en primærkategori. Det er et totalt antall av 36 primærkategorier, se tabell 1. Hver enkelt primærkategori er tilordnet en kostnadsvekt. Denne kostnadsvekten er med i grunnlaget for refusjonsberegningen.

3. Pakking

Enkle undersøkelser for intern revkurent (f.eks. annen poliklinikk) skal ikke inngå i takstberegningen. Hvis undersøkelsen er foretatt for intern revkurent, settes vekten for undersøkelsen lik null. Enkle undersøkelser som omfattes av pakking er listet i tabell 2.

4. Aggregering

I NORAKO er det innført et prinsipp om regionkoder og organkoder, der en region består av to eller flere organer. Det er valgfritt å kode organer enkeltvis eller som region. Denne valgfriheten skal ikke gi utslag i forskjellig refusjon. For å sikre dette aggregeres to eller flere organkoder innen samme region (og samme modalitet) til en regionkode.

Aggregeringen består av følgende trinn:

- Aggregering utføres bare for to eller flere organkoder innen bestemte kategorier.
- To eller flere organkoder med samme modalitet og innenfor samme regningsid, aggregeres til en regionkode med samme modalitet som organkodene.
- For organkoder som blir aggregert og som ikke har prosedyrekode justeres vekten til 0.
- For organkoder som blir aggregert og som har prosedyrekode justeres vekten til 0.
- Vekt for regionkoden legges til regningen (med mindre denne ikke allerede finnes i regningen som gyldig kode).
- En organkode kan bare aggregeres til en region innefor samme regning. Hvis kombinasjonen av NORAKO-koder på regningen er slik at en bestemt organkode kan aggregeres til flere regioner, velges den region som omfatter flest organer.

Aggregeringstrinnet endrer altså vektene som ble tillagt regningen i grupperingstrinnet. Endringen skjer etter reglene beskrevet i kulepunktene over.

5. Diskontering

Vektene til en undersøkelse bestående av to eller flere NORAKO-koder reduseres (diskonteres). Dette skjer ved at den høyeste vekt forblir uendret, mens vektene til de resterende kodene justeres til 80% av opprinnelig vekt.

Diskonteringstrinnet endrer altså vektene slik de fremstår etter aggregeringstrinnet. Endringen skjer etter regelen beskrevet i avsnittet over.

6. Sluttberegning

Vektene slik de fremstår etter diskonteringstrinnet betegnes prisvekter. Refusjonen beregnes som sum prisvekter multiplisert med enhetspris. Enhetsprisen er satt til 696 kroner.

Tabell 1. Primærkategorier og kostnadsvekter

Primær- kategori	Navn	Vekt	Insentivsats	A ¹
PK001	Granskning CT MR og angio	0,186	0	
PK002	Granskning RG og UL	0,186	0	
PK003	Teleradiologisk konferanse	0,446	0	
PK004	Us inneliggende pas ²	0	0	
PK005	Us v/anestesi	2,312	0	
PK006	Intervensjon omfattende	2,321	0	
PK008	Intervensjon enkel	0,679	0	
PK009	Stentinnleggelse	6,795	0	
PK080	Beintetthetsmåling	0,226	0	
PK101	Rettslig us ³	0	0	A
PK102	RG kontrast enkel	0,626	-15	A
PK103	RG kontrast omfattende	0,933	-15	A
PK104	RG u/kontrast omfattende	0,204	-15	A
PK107	RG større angiografi	1,754	-15	A
PK108	Mammografi	0,157	0	A
PK109	RG u/kontrast m tilleggsbilder	0,24	-15	A
PK110	Venografi	1,081	-15	A
PK111	RG kontrast moderat	0,764	-15	A
PK112	RG u/kontrast enkel	0,164	-15	A
PK113	RG thorax	0,155	-15	A
PK114	RG u/kontrast moderat	0,179	-15	A
PK201	UL prosedyre	0,37	0	A
PK203	UL region	0,308	0	A
PK204	UL moderat	0,215	0	A
PK205	UL enkel	0,193	0	A
PK301	CT kontrast flere bilder	1,367	0	A
PK302	CT kontrast enkeltorgan	1,261	0	A
PK303	CT u/kontrast ts	0,838	0	A
PK304	CT region u/kontrast	0,542	0	A
PK305	CT enkeltorg m/pros u/kontrast	0,639	0	A
PK306	CT enkeltorgan u/kontrast	0,495	0	A
PK402	MR kontrast region/rekonstr.	1,923	15	A
PK403	MR kontrast enkeltorg/rekonstr.	1,573	15	A
PK404	MR u/kontrast ts	0,94	15	A
PK405	MR u/kontrast region	0,887	15	A
PK408	MR u/kontrast enkel	0,64	15	A

1 A betegner at primærkategorien er aggregert.

2 Inneliggende pasienter honoreres via ordningen Innsatsstyrt finansiering.

3 Det ytes ikke refusjon for rettslige undersøkelser.

Tabell 2. Enkle undersøkelser

Modalitet	Lokalisasjon	(Sidekode ¹)	Forklaring
RG	AB		Abdomen, oversikt ett plan.
RG	AM	(B/D/S)	Underarm
RG	BM	(B/D/S)	Overarm
RG	CLAV	(B/D/S)	Clavicula
RG	COS	(B/D/S)	Costa(e)
RG	CR	(B/D/S)	Legg
RG	CS		Sacrum med coccyx
RG	CU	(B/D/S)	Albue
RG	CX	(B/D/S)	Hofte
RG	EPH		Epipharynx

<i>Modalitet</i>	<i>Lokalisasjon</i>	<i>(Sidekode¹)</i>	<i>Forklaring</i>
RG	FA		Ansiktsskjelett (eller deler av dette, f.eks. neseben, orbita, underkjeve, spyttkjertel oversikt eller tenner)
RG	FE	(B/D/S)	Lår
RG	GE	(B/D/S)	Kne
RG	HS	(B/D/S)	Skulder (inkl. acromioclavicularledd)
RG	KC		Skalle
RG	KV		Bihuler
RG	MA	(B/D/S)	Hånd og/eller finger(re)
RG	MAAR	(B/D/S)	Håndledd
RG	OPG		Ortopantomogram
RG	PS	(B/D/S)	Fot (inkl. hæl, fotrot og tær)
RG	PSAR	(B/D/S)	Ankelledd
RG	SC	(B/D/S)	Skulderblad
RG	SE		Sella turcica
RG	ST		Sternum (ev. med sternoclavicularledd)
RG	THF		Thorax, ett plan
RG	TR		Trachea
RG	UR		Urinveier, oversikt ett eller to bilder.

1 Koder med sidekode B, D eller S er også enkle undersøkelser.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2005.

29. juni Nr. 791 2005

Forskrift om opphevelse av forskrift om merking av kjemikalier, stoffer og stoffblandinger, som inneholder organiske løsemidler (YL-merking).

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 29. juni 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 18 nr. 3. Kunngjort 14. juli 2005.

Forskrift 29. januar 1998 nr. 100 om merking av kjemikalier, stoffer og stoffblandinger, som inneholder organiske løsemidler (YL-merking) oppheves fra 1. juli 2005.

29. juni Nr. 792 2005

Forskrift om endring i forskrift om oppbygging og bruk av stoffkartotek for helsefarlige stoffer i virksomheter (Stoffkartotekforskriften).

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet i samråd med Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap 29. juni 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 11 nr. 5 og 6 og § 14 tredje ledd, lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 27, jf. § 44, jf. delegeringsvedtak 23. mai 2002 nr. 770. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 14. april 2000 nr. 412 om oppbygging og bruk av stoffkartotek for helsefarlige stoffer i virksomheter (Stoffkartotekforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 5 første og annet ledd skal lyde:

Arbeidsgiver skal foreta risikovurdering av alle stoffer som håndteres i virksomheten, særlig med hensyn til stoffenes helseskadelige egenskaper og eksponeringsforhold. Arbeidsgiver skal opprette stoffkartotek for de stoffene som kan medføre helsefare, deriblant de som dannes under prosesser i virksomheten. Stoffkartoteket skal opprettes før stoffene dannes, fremstilles, pakkes, brukes eller oppbevares i virksomheten.

Stoffkartoteket skal for de tre gruppene som nevnes nedenfor, inneholde følgende informasjon:

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2005.

30. juni Nr. 793 2005**Forskrift om offentlige undersøkelser og om varsling av trafikkulykker mv.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 30. juni 2005 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 kap. VII. Kunngjort 14. juli 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder trafikkulykker og trafikkuhell på område som angitt i § 1 i lov 18. juni 1965 nr. 4 (vegtrafikkloven).

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a) *Undersøkellesmyndigheten*: Statens havarikommisjon for transport.
- b) *Alvorlig trafikkulykke*: Ulykke i forbindelse med vegtrafikk som medfører at noen blir drept eller hardt skadd.
- c) *Alvorlig trafikkuhell*: Uhell i forbindelse med vegtrafikk der det har vært fare for alvorlig trafikkulykke eller er gjort betydelig skade på materiell, eiendom eller miljø.

§ 3. Undersøkellesmyndighetens oppgaver og uavhengighet

Undersøkellesmyndigheten skal klarlegge hendelsesforløp og årsaksfaktorer knyttet til visse kategorier trafikkulykker og trafikkuhell med formål å forbedre trafikksikkerheten.

Undersøkellesmyndigheten skal ikke ta stilling til sivilrettslig eller strafferettslig skyld og ansvar. Undersøkelser skal foretas uavhengig av annen etterforskning eller undersøkelse.

§ 4. Umiddelbar varsling om alvorlige trafikkulykker og trafikkuhell

Politiet og Statens vegvesen skal straks varsle undersøkellesmyndigheten om alvorlige trafikkulykker som enten:

- a) har funnet sted i en tunnel
- b) involverer buss eller kjøretøy med totalvekt over 7,5 tonn,
- c) involverer kjøretøy som transporterer farlig gods (ADR).

Politiet og Statens vegvesen skal også straks varsle om alvorlige trafikkulykker og/eller alvorlige trafikkuhell:

- d) som omfattes av nærmere spesifiserte kriterier fastsatt av undersøkellesmyndigheten, og hvor denne skriftlig har bedt om slik varsling, eller
- e) som de etter en samlet vurdering mener undersøkellesmyndigheten kan ha interesse av å undersøke, jf. § 3 første ledd.

Varsling skal skje til angitt vakttelefon hos undersøkellesmyndigheten.

Dersom varsling foretas av Statens vegvesen skal politiet umiddelbart underrettes om varslingen.

§ 5. Rapportering av alvorlige trafikkulykker og trafikkuhell

Politiet skal så snart som mulig gi skriftlig rapport til undersøkellesmyndigheten om alle trafikkulykker og trafikkuhell som er varslingspliktige i henhold til § 4. Politiets «Rapport om vegtrafikkuhell» kan brukes som rapport etter denne bestemmelsen.

§ 6. Iverksetting av undersøkelse og undersøkelsens omfang

Når undersøkellesmyndigheten har mottatt varsel om alvorlig trafikkulykke eller alvorlig trafikkuhell etter § 4, skal den straks avgjøre om det er behov for å iverksette umiddelbar undersøkelse.

Når undersøkellesmyndigheten mottar rapport om trafikkulykke mv. etter § 5 skal den uten ugrunnet opphold avgjøre om og eventuelt når det skal iverksettes undersøkelse.

Undersøkellesmyndigheten avgjør selv omfanget av undersøkelsen og hvordan den skal gjennomføres. Ved avgjørelsen skal undersøkellesmyndigheten blant annet ta hensyn til hvilken lærdom undersøkelsen forventes å gi med tanke på å forbedre trafikksikkerheten. Det skal tas hensyn til ulykkens eller uhellets alvorlighetsgrad, dens innvirkning på trafikksikkerheten generelt og om den inngår i en serie ulykker eller uhell.

Undersøkellesmyndigheten kan uten hensyn til tidligere avgjørelser beslutte å undersøke forhold ved en eller flere trafikkulykker eller trafikkuhell.

Undersøkellesmyndighetens avgjørelser etter denne paragrafen kan ikke påklages.

§ 7. Sikring av skadested, kjøretøy mv.

Bestemmelsene i vegtrafikkloven § 12 gjelder for håndteringen av skadested, kjøretøy mv.

I de tilfeller det foreligger varslingsplikt etter § 4 må politiet sørge for at det ikke foretas unødige disposisjoner på skadestedet som vanskeliggjør undersøkellesmyndighetens arbeid.

Undersøkellesmyndigheten kan etter avtale med politiet overta ansvar for kjøretøy eller materiell.

§ 8. Rettigheter for dem saken angår

Når undersøkellesmyndigheten iverksetter undersøkelse, skal den så vidt mulig underrette kjøretøyets eier, bruker, forsikrer og andre som saken angår. Slik underretning skal gis så snart som mulig, og skal opplyse om rettighetene etter annet ledd i paragrafen her og etter § 13.

Innen undersøkelsen avsluttes, skal de som er nevnt i første ledd gis adgang til å fremkomme med opplysninger og synspunkter om trafikkulykken eller trafikkuhellet og dens årsaksfaktorer. De bør også gis adgang til å være til stede under undersøkelsen og ha rett til å gjøre seg kjent med dokumentene, i den utstrekning

undersøkellesmyndigheten finner at dette kan skje uten hinder for undersøkelsen. Annet punktum gjelder med de begrensninger som følger av taushetsplikten etter vegtrafikkloven § 48.

§ 9. Bistand ved forklaring for undersøkellesmyndigheten

Enhver som forklarer seg for undersøkellesmyndigheten har rett til å la seg bistå av advokat eller annen person under forklaringen.

§ 10. Forholdet til andre offentlige myndigheter og sakkyndige

Undersøkellesmyndigheten kan i forbindelse med undersøkelser anmode om opplysninger og bistand fra andre offentlige myndigheter, samt benytte nødvendig sakkyndig bistand.

§ 11. Informasjon til relevant offentlig organ

Undersøkellesmyndigheten skal fortløpende holde relevant offentlig organ underrettet om alvorlige forhold som avdekkes i løpet av undersøkelsen, og sine egne foreløpige vurderinger av disse, i den grad dette ansees kritisk for trafikksikkerheten.

§ 12. Undersøkellesrapport

Undersøkellesmyndigheten skal utarbeide rapport når den har undersøkt en alvorlig trafikkulykke. Undersøkellesmyndigheten tar selv stilling til om det er nødvendig å utarbeide rapport i andre tilfeller. Ved undersøkellesmyndighetens vurdering av om det skal utarbeides en rapport, og hvilket omfang rapporten bør ha, skal den legge vekt på de hensynene som er nevnt i § 6 tredje ledd. Avsluttes undersøkelser uten rapport, skal disse dokumenteres på annen hensiktsmessig måte.

Rapporten skal redegjøre for hendelsesforløpet og inneholde undersøkellesmyndighetens uttalelse om årsaksforholdene. Rapporten skal også, så langt det er formålstjenlig, inneholde undersøkellesmyndighetens eventuelle tilrådninger om tiltak som bør treffes eller vurderes med henblikk på å hindre lignende ulykker eller uhell i fremtiden.

Rapporten skal ikke inneholde referanser til enkeltpersoners navn eller adresse.

Når rapport er utarbeidet, skal undersøkellesmyndigheten straks offentliggjøre denne, om mulig innen 12 måneder etter at ulykken/uhellet fant sted. Hvis rapporten ikke er ferdig innen 12 måneder, skal undersøkellesmyndigheten gi en foreløpig status for utviklingen i undersøkelsen og de sikkerhets spørsmål som er aktuelle i forbindelse med saken.

Undersøkellesmyndighetens avgjørelser etter denne paragrafen kan ikke påklages.

§ 13. Behandlingen av utkast til undersøkellesrapport

Før undersøkellesmyndigheten sluttbehandler rapporten, skal et utkast til rapport etter anmodning forelegges for personer som nevnt i § 8, med en rimelig frist for vedkommende til å gi uttalelse, med mindre særlige forhold tilsier at dette ikke gjøres. Retten etter første punktum gjelder bare de delene av utkastet til rapport som vedkommende på grunn av sin tilknytning til saken eller undersøkelsen har særlige forutsetninger for å uttale seg om.

Undersøkellesmyndighetens avgjørelser etter denne paragrafen kan ikke påklages.

§ 14. Oversendelse og oppfølging av undersøkellesrapport

Undersøkellesrapport oversendes departementet som treffer nødvendige tiltak for å sikre at det tas behørig hensyn til sikkerhetstilrådingene.

§ 15. Gjenopptagelse

Undersøkellesmyndigheten kan gjenoppta en avsluttet undersøkelse dersom det fremkommer nytt og vesentlig materiale i saken.

§ 16. Andre oppgaver

Samferdselsdepartementet kan, etter samråd med undersøkellesmyndigheten, gi undersøkellesmyndigheten spesielle oppgaver som har trafikksikkerhetsmessig målsetting.

§ 17. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. september 2005.

30. juni Nr. 794 2005

Forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved bergarbeid.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 30. juni 2005 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 8 nr. 4, § 11 nr. 3, § 12 nr. 5, § 14 tredje ledd, § 15 nr. 3, § 21 fjerde ledd og § 30 nr. 4, jf. delegeringsvedtak 4. juni 1982 nr. 959 og kgl.res. 26. oktober 1979. Jf. EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 16f (direktiv 92/104/EØF). Kunngjort 14. juli 2005.

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriftens formål er å verne arbeidstakerne mot fare som oppstår eller kan oppstå i forbindelse med bergarbeid.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for bergarbeid over og under jord. Under jord gjelder den også for annet arbeid tilknyttet bergarbeid.

Forskriften gjelder også for utvinningsindustri på kontinentalsokkelen, med unntak av petroleumsvirksomhet, som omfattes av lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet.

Forskriften gjelder også, så langt den passer, for mudringsrelatert utvinningsindustri.

Forskriften gjelder ikke for kullgruvene på Svalbard.

§ 3. Hvem forskriften retter seg mot

Arbeidsgiveren skal sørge for at bestemmelsene i denne forskriften blir gjennomført.

§ 4. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- a) *Bergarbeid*: Alle former for brytning av berg, inkludert arbeid med kontroll, rensk og sikring av berget. I tillegg omfattes lasting og transport av sprengt stein innenfor arbeidsplassen.
- b) *Utvinningsindustri over eller under jord*: Den delen av bergarbeid som omfatter all industri som driver utvinning i ordets snevre forstand av mineraler over eller under jord eller skjerpung med sikte på slik utvinning eller behandling av materiale som er utvunnet for salg, unntatt virksomhet med foredling av materialet. Unntatt fra denne definisjonen er boringsrelatert utvinningsindustri.
- c) *Arbeidsplass*: Alle de steder hvor en arbeidstaker kan settes til arbeid.

§ 5. Arbeidstakernes medvirkning

Planlegging og vurdering av arbeidsmiljøet og gjennomføring av nødvendige tiltak skal skje i samarbeid med arbeidstakerne og deres verneombud, eventuelt med deres tillitsvalgte dersom man ikke har verneombud.

Kapittel II. Generelle bestemmelser

§ 6. Vurdering og iverksetting av tiltak

Arbeidsgiveren skal sørge for en løpende vurdering av forhold som kan innebære fare for helseskade hos arbeidstakerne, og iverksette nødvendige tiltak for å fjerne eller redusere risikofaktorer så langt det er mulig.

§ 7. HMS-plan

Det skal utarbeides en skriftlig plan for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (HMS-plan). Planen skal være lett tilgjengelig på arbeidsplassen og oppbevares så lenge sikkerhetshensyn gjør det nødvendig. HMS-planen skal ajourføres regelmessig og være utformet på en slik måte at den er forståelig for den enkelte arbeidstaker.

HMS-planen skal være utarbeidet før arbeidet starter, og skal revideres dersom arbeidsplassen gjennomgår betydelige endringer, utvidelser eller ombygninger.

Av HMS-planen skal det fremgå at farene som arbeidstakerne utsettes for på arbeidsplassene, er kartlagt og vurdert, og hvilke tiltak som skal iverksettes for å forebygge skader og ulykker. Det skal særlig fremgå av planen at utforming, bruk og vedlikehold av arbeidsplass og utstyr er sikkerhetsvurdert.

Dersom det er arbeidstakere fra flere virksomheter til stede på samme arbeidsplass, skal HMS-planen angi målet, tiltakene og fremgangsmåten for hovedbedriftens samordning av HMS-tiltakene.

For hver arbeidsplass skal HMS-planen inneholde de reglene som skal følges for å sikre arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, og for å oppnå en sikker bruk av metoder og utstyr. HMS-planen skal i tillegg inneholde en oversikt over rømningsveiene, opplysninger om bruk av rømnings- og redningsutstyr, førstehjelpsutstyr og hvilke tiltak som skal treffes ved nødssituasjoner på eller nær arbeidsplassen. HMS-planen skal også inneholde bestemmelser om redningsorganisasjon.

HMS-planen skal inneholde oversikter over bergrom i en målestokk som gir en forståelig fremstilling. I tillegg til tunneler og brytningsområder skal oversiktene vise kjente elementer som kan påvirke driften og sikkerheten.

HMS-planen skal inneholde opplysninger om de sentrale forhold ved ventilasjonsanlegget og skal også beskrive det utstyret og de tiltakene som er påkrevd for forebygging av eksplosjoner.

Dersom det er eller kan være skadelig gass i luften, skal HMS-planen beskrive hva slags verneutstyr som er tilgjengelig og hvilke forebyggende tiltak som er truffet.

I HMS-planen skal det gis en nærmere beskrivelse av de tiltakene som skal treffes for å hindre, oppdage og bekjempe utbrudd og spredning av brann.

§ 8. Organisering

Arbeidsplassene skal konstrueres, oppføres, utstyres, settes i drift, brukes, og vedlikeholdes slik at arbeidstakerne kan utføre sine arbeidsoppgaver uten å sette egen eller andre arbeidstakers sikkerhet eller helse i fare.

Arbeidsplassene skal holdes i god stand, og farlige stoffer eller avleiringer skal fjernes eller kontrolleres så de ikke setter arbeidstakernes sikkerhet og helse i fare.

Arbeidsplassene skal konstrueres og oppføres i samsvar med ergonomiske prinsipper, samtidig som det tas hensyn til arbeidstakerens behov for å følge de arbeidsoperasjonene som foregår på arbeidsplassen.

På alle arbeidsplasser skal arbeidsgiveren eller en person utpekt av arbeidsgiveren ha tilsyn med virksomheten. Denne personen skal ha de ferdighetene og den kompetansen som er nødvendig for å utøve tilsynsfunksjonen.

På alle arbeidsplasser skal det være et tilstrekkelig antall arbeidstakere som har ferdigheter, erfaring og opplæring som er påkrevd for å utføre de oppgavene de er tildelt.

Arbeidsplasser for bergarbeid over jord skal være anlagt, drevet, utstyrt og vedlikeholdt på en slik måte at arbeidstakerne kan arbeide og ferdes der med minimal risiko. Gruveganger skal være skiltet på en slik måte at arbeidstakerne lett kan finne fram.

Særlig risikofylt arbeid, og arbeid som i kombinasjon med annen virksomhet kan skape alvorlig risiko, skal bare utføres av arbeidstakere som har fått særskilt tillatelse fra arbeidsgiveren og som har særlig kyndighet på området. Tillatelsen skal spesifisere de vilkår som skal oppfylles og de forholdsreglene som skal treffes før, under og etter arbeidet.

§ 9. Arbeidstakere fra flere virksomheter

Dersom det er arbeidstakere fra flere virksomheter til stede på samme arbeidsplass, skal hver arbeidsgiver være ansvarlig for alle forhold som hører inn under vedkommendes ansvarsområde.

Hovedbedriften skal samordne gjennomføringen av alle tiltak i forbindelse med arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

§ 10. Informasjon

Arbeidstakerne skal gis tilstrekkelig informasjon om risikoen for ulykker og helseskader som er forbundet med arbeidet.

Informasjon skal være utformet på en slik måte at den er forståelige for den enkelte arbeidstaker.

§ 11. Opplæring

Arbeidstakerne skal gis opplæring i arbeidets organisering, hensiktsmessig arbeidsteknikk, valg og bruk av hjelpemidler og personlig verneutstyr, bruk av rømnings- og redningsutstyr, bruk av førstehjelpsutstyr og andre relevante forhold.

§ 12. Personlig verneutstyr

Hensiktsmessig personlig verneutstyr skal stilles til rådighet for arbeidstakerne. De skal ha opplæring i bruken av utstyret. Utstyret skal oppbevares på anlegget og kontrolleres regelmessig for å sikre at det er i god stand.

Dersom det er sikkerhetsmessig nødvendig, skal arbeidstakerne ha til rådighet personlig åndedrettsvern som alltid skal være innen rekkevidde, slik at de kan trekke seg ut i sikkerhet.

§ 13. Varslingsplikt

Arbeidsgiveren skal så raskt som mulig varsle Arbeidstilsynet om alvorlige faresituasjoner som har oppstått på arbeidsplassen. Arbeidsgiveren skal bekrefte varslet skriftlig innen rimelig tid, og verneombudet skal ha kopi av denne bekreftelsen.

Kapittel III. Særlige vernetiltak

§ 14. Overvåkning og kommunikasjon

For å verne arbeidstakerne fra fare under utføringen av arbeidsoppgavene, skal arbeidsgiveren eller personer som arbeidsgiveren utpeker, overvåke arbeidsplassene. Overvåkningen kan bare foretas av personer som har de ferdigheter og den kompetanse som er nødvendig.

Når HMS-planen krever det, skal en kontrollør besøke bemannede arbeidsplasser minst en gang på hvert skift.

Arbeidsgiveren skal treffe de nødvendige tiltak for å sørge for alarmsystemer og andre kommunikasjonsmidler som er nødvendige for å iverksette øyeblikkelige hjelpe-, rømnings- og redningsoperasjoner dersom behovet oppstår.

Når en arbeidsplass er bemannet med en enkelt arbeidstaker, skal vedkommende sikres hensiktsmessig overvåkning eller mulighet til å holde kontakten ved hjelp av telekommunikasjon.

I de tilfellene der det ikke er tilstrekkelig med kommunikasjonsmidler for å ivareta arbeidstakernes sikkerhet og helse, skal bemannede arbeidsplasser kontrolleres minst hver annen time.

Det skal finnes et system som gjør det mulig å vite hvilke arbeidstakere som til enhver tid oppholder seg under jord og hvor de sannsynligvis oppholder seg.

§ 15. Forundersøkelse

Før arbeidet påbegynnes, skal geologiske, bergtekniske og andre forhold undersøkes i det omfang som er nødvendig for at arbeidet kan utføres på en sikker måte.

§ 16. Forstøtning og stabilisering av grunnen

Så snart som mulig etter grunnarbeidet skal det settes opp forstøtning, unntatt når stabiliteten i grunnen ikke gjør det nødvendig ut fra hensynet til arbeidstakernes sikkerhet. Forstøtningen skal anlegges i samsvar med HMS-planen.

Utgravde områder som arbeidstakerne har adgang til, skal kontrolleres regelmessig med tanke på stabiliteten i grunnen, og forstøtningen skal holdes ved lag i samsvar med dette.

§ 17. Blokkfall og blokkutglidning over jord

Arbeidet skal planlegges under hensyn til de delene av HMS-planen som gjelder risikoen for blokkfall eller blokkutglidning. Som et forebyggende tiltak bør derfor høyden og hellingen på overdeknings- og brytningsfronter tilpasses underlagets art, bergets beskaffenhet og driftsmetodene.

Før arbeidet begynner eller gjenopptas, skal overdeknings- og brytningsfronter over anleggssteder eller ferdsselsveier undersøkes i forhold til løs masse eller løse steiner. Dersom det er nødvendig, skal det foretas rensking av veggene.

§ 18. Kontroll- og sikringsarbeid

Det skal foretas fortløpende kontroll av berget og det sikringsarbeidet som er blitt utført tidligere.

Løst berg som kan medføre fare, skal snarest fjernes eller sikres på en betryggende måte.

Rensk skal skje fra et trygt sted og utføres av arbeidstaker med erfaring og innsikt i renskarbeid. Ved rensk med håndverktøy skal det være god sikt og tilfredsstillende lys- og lydforhold på arbeidsplassen.

Særlige forhold med betydning for sikringsarbeidet skal varsles til neste skift og registreres skriftlig. Dokumentasjonen skal oppbevares på arbeidsplassen så lenge arbeidet pågår.

Områder hvor det kan være fare for ukontrollert steinfall eller ras, skal snarest sperres av.

Avsperringen skal ikke fjernes før kontroll og nødvendig rensk eller sikring av området er foretatt.

§ 19. Mekanisk og elektrisk utstyr og anlegg

Ved valg, installasjon, idriftsetting, drift og vedlikehold av mekanisk og elektrisk utstyr, skal arbeidsgiveren ta hensyn til arbeidstakernes sikkerhet, liv og helse. Det skal særlig tas hensyn til de spesielle arbeidsforholdene på den enkelte arbeidsplass, arbeidets særpreg og farer som kan oppstå ved bruken. Arbeidsutstyret skal bare brukes til de arbeidsoperasjoner og under de forholdene som det er beregnet for.

Dersom utstyret er plassert i et område der det er eller kan være brann- og eksplosjonsfare som følge av at det antennes gass, damp eller flyktige væsker, skal det være tilpasset bruk i et slikt område.

Utstyret skal om nødvendig utstyres med egnede verneinnretninger og sikkerhetsinnretninger i tilfelle svikt.

Mekanisk utstyr og anlegg skal ha tilstrekkelig styrke, være fri for synlige feil og i samsvar med den bruken de er beregnet til.

Elektrisk utstyr og elektriske anlegg skal ha tilstrekkelig kapasitet og styrke for den bruk de er beregnet til.

Mekanisk og elektrisk utstyr og anlegg skal være installert og beskyttet på en slik måte at all fare unngås.

§ 20. Vedlikehold av utstyr og anlegg

Det skal utarbeides et hensiktsmessig program for systematisk kontroll, vedlikehold og eventuelt prøving av mekanisk og elektrisk utstyr og anlegg.

Vedlikehold, kontroll og prøving av alle deler av anlegg eller utstyr skal foretas av en kompetent person. Vedlikeholdet skal utføres under behørig hensyn til den virksomheten som foregår. Journaler for kontroll og prøvinger skal føres og oppbevares på en forsvarlig måte. Egnet sikkerhetsutstyr skal til enhver tid være klart til bruk og i funksjonsdyktig stand.

§ 21. Fyllplasser for gravingsmasse og andre lagre

Fyllplasser for gravingsmasse, avfallshauger, slagghauger og andre lagre samt avslammingsbassenger skal være konstruert, anlagt, drevet og vedlikeholdt slik at de er stabile og slik at arbeidstakernes sikkerhet, helse og arbeidsmiljø sikres.

§ 22. Ferdsselsveier

Det skal være mulig å nå arbeidsplassene uten fare, og de skal kunne forlates raskt og sikkert i en nødsituasjon.

Ferdsselsveier, medregnet trapper, faste ledere, lasteplasser og ramper, skal være beregnet, dimensjonert og plassert på en slik måte at de lett kan benyttes av gående eller kjørende på en sikker måte og i samsvar med den bruk de er beregnet til. Arbeidstakerne som arbeider i nærheten av disse ferdsselsveiene, skal ikke bli utsatt for fare.

Ferdsselsveier for person- eller godstrafikk skal være dimensjonert i samsvar med det største antall brukere og virksomhetens art.

Dersom det brukes transportmidler på ferdsselsveiene, skal det være avsatt en tilstrekkelig sikkerhetsavstand for gående.

Ferdsselsveier for kjøretøyer skal være plassert i tilstrekkelig avstand fra porter, gjennomgangsveier for gående, korridorer og trapper.

Ferdssels- og adkomstveier skal være tydelig merket for å sikre vern av arbeidstakerne.

Dersom kjøretøyer eller maskiner har adgang til arbeidsplassene, skal nødvendige trafikkregler fastsettes.

Terrasser og ferdsselsveier i dagbrudd skal være så stabile at de tåler de maskinene som brukes der. De skal være anlagt og vedlikeholdt slik at maskiner kan flyttes sikkert. Brytningsfronter og fyllinger skal anlegges slik at de er stabile.

§ 23. Transport under jord

Transportanlegg under jord skal være installert, drevet og vedlikeholdt på en slik måte at sikkerheten og helsen til de arbeidstakerne som betjener, bruker eller oppholder seg i nærheten av dem, er sikret.

Mekaniske anlegg for personbefordring av arbeidstakere under jord skal være installert på en tilfredsstillende måte, og skal brukes i samsvar med HMS-planen.

§ 24. Belysning

Hver arbeidsplass skal være utstyrt med belysning av tilstrekkelig styrke for å verne arbeidstakernes sikkerhet og helse.

Arbeidsplassene skal så langt det er mulig ha naturlig belysning, og i tillegg være utstyrt med den kunstige belysning som er nødvendig, tilpasset de klimatiske forholdene, for å verne arbeidstakernes sikkerhet og helse.

Belysningsinstallasjonene i arbeidslokaler og ferdselsveier skal være plassert slik at belysningstypen ikke innebærer noen ulykkesrisiko for arbeidstakerne.

Dersom det av sikkerhetsmessige grunner anses nødvendig, skal også transportveiene ha belysning. Belysningsstyrken skal tilpasses rådende arbeids- og trafikkforhold.

Arbeidsplasser der arbeidstakerne er utsatt for fare ved svikt i den kunstige belysningen, skal være utstyrt med nødbelysning av tilstrekkelig styrke. Når dette ikke er mulig, skal arbeidstakerne være utstyrt med en personlig lykt.

Ved arbeid under jord skal arbeidstakerne være utstyrt med en personlig lykt tilpasset bruken.

§ 25. Ventilasjon under jord

Alle steder under jord hvor det er tillatt adgang skal ha tilfredsstillende ventilasjon. Det skal sørges for kontinuerlig ventilasjon for med en tilstrekkelig sikkerhetsmargin å sikre:

- a) frisk luft,
- b) luft der risikoen for eksplosjon og for støv som kan pustes, er under kontroll,
- c) luft der arbeidsvilkårene er tilfredsstillende mens arbeidet pågår, under hensyn til de arbeidsmetoder som brukes og den fysiske belastning som arbeidstakerne utsettes for.

Når den naturlige ventilasjonen ikke tilfredstiller kravene i første ledd, skal hovedventilasjonen sikres ved hjelp av en eller flere mekaniske vifter.

Det skal treffes tiltak for å sikre jevn og kontinuerlig ventilasjon. Nedsatt funksjon i hovedviftene skal overvåkes kontinuerlig, og det skal installeres et automatisk alarmapparat for å varsle om utilsiktet driftstans.

Ventilasjonsparametrene skal måles og registreres regelmessig.

§ 26. Sprengstoff og tennmidler

Oppbevaring, transport og bruk av sprengstoffer og tennmidler skal foretas av kompetente personer med behørig tillatelse. Oppgavene skal organiseres og utføres på en slik måte at arbeidstakerne ikke utsettes for noen risiko.

§ 27. Varsel om lyn

Ved bruk av elektriske tennere skal det ved fare for tordenvær kunne gis varsel om lyn på en rask og sikker måte.

§ 28. Boring

Under boring med bergborerigg for ort- og tunneldriving skal ingen oppholde seg i faresonen, og operatøren skal være tilstrekkelig vernet mot steinsprut.

Ved alle boreoperasjoner skal helseskadelig steinstøv fjernes så langt det er mulig.

§ 29. Beskyttelsestak

I de tilfellene hvor det er praktisk mulig skal førerplass, manøverplass eller annen arbeidsplass på kjøretøy eller utstyr ha beskyttelsestak når et arbeidsområde ikke er kontrollert og sikret mot steinfall eller ras, og ved arbeid som påvirker berget slik at risiko for steinfall eller ras kan oppstå.

§ 30. Forbrenningsmotor

Forbrenningsmotorer som brukes under jord, skal kontrolleres regelmessig og justeres ved behov. Det skal føres journal over kontroller og justeringer.

Bensin eller gass skal ikke brukes som drivstoff til forbrenningsmotor under jord. Dette forbudet gjelder ikke for utrykningskjøretøy.

§ 31. Sperreinnretning ved tippsted

Fast tippsted skal ha sperreinnretning som hindrer at en transportenhet kjører utfor under tipping av last.

Kapittel IV. Brann- og eksplosjonsvern mv.

§ 32. Helsefarlige og eksplosive stoffer

Det skal treffes tiltak for å vurdere mengden og konsentrasjonen av helsefarlige og mulige eksplosive stoffer i luften.

Når HMS-planen krever det, skal det installeres overvåkningsutstyr som automatisk og kontinuerlig registrerer gasskonsentrasjoner på bestemte steder, automatiske alarmapparater, automatiske strømutkoplingssystemer for elektriske anlegg og automatiske stoppsystemer for forbrenningsmotorer.

Når det er sørget for tiltak som trer i funksjon automatisk, skal de målte verdiene registreres og oppbevares som fastsatt i HMS-planen.

Det er forbudt å røyke i områder som er utsatt for særlig brann- eller eksplosjonsfare. Det er også forbudt å bruke åpen ild, samt foreta arbeid som kan medføre fare for antenning, med mindre det er truffet tilfredsstillende forholdsregler for å hindre utbrudd av brann eller eksplosjon. Ved arbeid under jord i gassfarlige gruver eller steinbrudd eller i gruver med eksplosjonsfarlig støv er det også forbudt å være i besittelse av røyketobakk, samt enhver gjenstand som kan lage ild.

Ved arbeid under jord i gassfarlige gruver eller steinbrudd eller i gruver med eksplosjonsfarlig støv, kan skjærebrenning, sveising og liknende arbeider bare utføres i unntakstilfeller. Disse arbeidene skal da være underlagt særskilte tiltak for vern av arbeidstakernes sikkerhet og helse.

§ 33. Gassfarlige gruver eller steinbrudd

Gruver eller steinbrudd under jord skal anses som gassfarlige når det kan utvikles gruvegass der i en slik mengde at risikoen for at det kan dannes en eksplosiv atmosfære ikke kan utelukkes.

Det skal treffes tiltak for å identifisere risiko-områder, beskytte arbeidstakere på produksjonssteder som utvides i retning av eller inn i slike områder, og bringe risikoen under kontroll.

Hovedventilasjonen skal sikres ved hjelp av en eller flere mekaniske vifter.

Under arbeidet skal det tas hensyn til at gruvegass kan avgis. Det skal treffes tiltak for så langt som mulig å fjerne de risikoer som er forbundet med gruvegass.

Hjelpeventilasjon skal være begrenset til arbeid med forberedelse av driften og til rivingsarbeid, og til steder som er direkte knyttet til hovedventilasjonens luftstrøm. Produksjonssteder kan ventileres ved hjelp av hjelpeventilasjon bare dersom det er truffet hensiktsmessige supplerende tiltak for å sikre arbeidstakernes sikkerhet og helse.

Ventilasjonsmålingene nevnt i § 25 siste ledd skal suppleres med målinger av gruvegass.

Når HMS-planen krever det, skal gruvegassnivået overvåkes kontinuerlig i utgående luftstrømmer fra steder der bygningen og tapningen er mekanisert, og i brytningsfronter der man er avhengig av mekanisk ventilasjon.

Det kan bare benyttes sprengstoffer og tennmidler som er beregnet til bruk i gassfarlige gruver.

I områder der det kan forekomme plutselig utstrømming av gass med eller uten løsriving av mineraler eller stein, steinsprang eller innstrømming av vann, skal arbeidstakerne sikres i henhold til HMS-planen.

§ 34. Beskyttelse mot eksplosjonsfare

Alle nødvendige tiltak skal treffes for å bekjempe forekomst og forebygge dannelse av eksplosiv atmosfære.

I områder der det er eksplosjonsfare skal alle nødvendige tiltak treffes for å hindre at eksplosiv luft antennes.

§ 35. Gruver eller steinbrudd med eksplosjonsfarlig støv

Kullgruver skal anses som utsatt for eksplosjonsfarlig støv, med mindre HMS-planen viser at ingen av de kull-lag som brytes inneholder støv som kan forårsake spredning av en eksplosjon.

I gruver som er utsatt for eksplosjonsfarlig støv, skal det bare benyttes sprengstoff og tennmidler som er beregnet for slike gruver.

Det skal treffes tiltak for å redusere mengden av eksplosjonsfarlig støv som avsettes, og for å fjerne, nøytralisere eller binde det.

Spredning av eksplosjoner som skyldes eksplosjonsfarlig støv eller gruvegass, som kan utløse nytt eksplosjonsfarlig støv, skal begrenses ved hjelp av et system av eksplosjonsbarrierer. Plasseringen av slike eksplosjonsbarrierer skal være angitt i et dokument som skal ajourføres regelmessig og være tilgjengelig på arbeidsplassen.

§ 36. Beskyttelse mot helsefarlig luft

Når skadelige stoffer samles eller kan samles i luften, skal det treffes egnede tiltak for å

- a) sikre at de stanses ved kilden eller
- b) at de samles opp ved kilden eller fjernes eller
- c) at ansamlingene av slike stoffer fortynnes på en slik måte at arbeidstakerne ikke utsettes for risiko.

Systemet skal kunne fordele slike skadelige stoffer på en slik måte at arbeidstakerne ikke utsettes for risiko.

Hensiktsmessig og tilstrekkelig puste- og gjenopplivingsutstyr skal være tilgjengelig i områder der arbeidstakerne kan bli utsatt for helsefarlig luft. Utstyret skal oppbevares og vedlikeholdes på en forsvarlig måte.

Et tilstrekkelig antall arbeidstakere som er opplært i å bruke utstyret skal være til stede på arbeidsplassen.

§ 37. Beskyttelse mot brannfare

Overalt der arbeidsplasser konstrueres, oppføres, utstyres, tas i bruk, drives eller vedlikeholdes, skal det treffes hensiktsmessige tiltak for å hindre utbrudd eller spredning av brann fra de kildene som er angitt i HMS-planen. Det skal treffes tiltak for å stanse ethvert brannutbrudd raskt og effektivt.

Arbeidsplassene skal være utstyrt med tilstrekkelig brannslukkingsutstyr og, om nødvendig, med brannvarslere og alarmsystemer. Brannslukkingsutstyr skal finnes på kjøretøyer med forbrenningsmotor, større maskiner og arbeidsutstyr, samt på spesielt brannfarlige, sentrale og hensiktsmessige steder. Manuelt betjent brannslukkingsutstyr skal være lett tilgjengelig og enkelt å bruke og, om nødvendig, beskyttet mot skade.

Brannslukkingsutstyret skal merkes. Slik merking skal være plassert på hensiktsmessige steder og være permanent.

Mengden av brennbare materialer under jord skal begrenses til det strengt nødvendige.

Når det er nødvendig å bruke hydrauliske væsker, det vil si væsker til overføring av hydrostatisk eller hydrokinetisk energi, skal det så vidt mulig benyttes væsker som ikke er lett antenkelige for å unngå risiko for brann og spredning av brann. De hydrauliske væskene skal være i samsvar med spesifikasjoner og prøvevilkår for motstandsdyktighet mot brann og med hygiene-kriterier. Dersom det benyttes hydrauliske væsker som ikke er i samsvar med spesifikasjonene, vilkårene og kriteriene, skal det treffes ytterligere forholdsregler for å unngå økt risiko for brann og spredning av brann.

§ 38. Rømningsveier og nødutganger

Arbeidstakerne skal raskt og sikkert kunne evakuere arbeidsplassene ved fare. Rømningsveier og nødutganger skal holdes fri og så direkte som mulig føre ut i det fri eller til et sikkerhetsområde eller et sikkerhetsrom.

Rømningsveienes og nødutgangenes antall, fordeling og dimensjoner skal avpasses etter arbeidsplassens bruk, utstyr, dimensjoner, og etter det største antall personer som kan være tilstede.

Under jord skal det være adgang til overflaten gjennom minst to atskilte utganger som skal være solid bygd og lett tilgjengelige for arbeidstakerne under jord. Dersom det krever store fysiske anstrengelser å bruke utgangene, skal de være utstyrt med mekaniske hjelpemidler for transport av arbeidstakerne. Dersom det er umulig å anlegge to utganger, skal det treffes tiltak for å sikre muligheten for sikker rømmning.

Nødutgangsdørene skal åpne utover. Nødutgangsdørene skal ikke være lukket på en slik måte at personer som har behov for å benytte dem i nødsituasjoner, ikke kan åpne dem lett og øyeblikkelig. Nødutgangsdørene skal ikke være låst.

Rømningsveier og nødutganger, ferdselsveier og dører som fører til dem, skal ikke være blokkert av gjenstander, og skal til enhver tid kunne benyttes uhindret.

Rømningsveier og nødutganger som krever belysning, skal være forsynt med nødbelysning av tilstrekkelig styrke i tilfelle strømbrytning.

Særlige rømningsveier og nødutganger skal være merket.

§ 39. Rømnings- og redningsutstyr

Arbeidsgiveren skal sørge for at det finnes hensiktsmessig rømnings- og redningsutstyr og at dette vedlikeholdes.

Arbeidstakerne skal ha opplæring i de tiltak som er hensiktsmessige å treffe i nødsituasjoner.

Redningsutstyr som er klart til bruk skal finnes på hensiktsmessige, lett tilgjengelige steder, og skal være merket. Utstyret skal vedlikeholdes og til enhver tid være klart til bruk.

§ 40. Førstehjelpsrom og -utstyr

Hensiktsmessig førstehjelpsutstyr skal være tilgjengelig på alle steder der arbeidsforholdene gjør det nødvendig. Et tilstrekkelig antall arbeidstakere skal være opplært i bruken av det førstehjelpsutstyret som finnes.

Dersom arbeidstakerne kan utsettes for helseskadelig luft, skal det også finnes hensiktsmessig og tilstrekkelig puste- og gjenopplivingsutstyr.

Dersom arbeidsplassens størrelse, arbeidets art og risikoen for ulykker gjør det nødvendig, skal det innredes ett eller flere førstehjelpsrom som er utstyrt med nødvendig førstehjelpsutstyr. I rommene skal det være satt opp en lett synlig førstehjelpsinstruks.

Førstehjelpsrom skal være hensiktsmessig merket, og tilrettelagt for bruk av bårer.

§ 41. Redningsorganisasjon

Det skal opprettes en egnet redningsorganisasjon slik at det raskt og effektivt kan treffes hensiktsmessige tiltak ved enhver alvorlig ulykke.

For å kunne yte hjelp alle steder under jord, skal redningsorganisasjonen ha til rådighet et tilstrekkelig antall øvede redningsarbeidere og egnet redningsutstyr.

§ 42. Sikkerhetsøvelser

På alle arbeidsplasser som vanligvis er bemannet, skal det holdes regelmessige sikkerhetsøvelser.

Øvelsene har særlig til hensikt å oppøve og kontrollere ferdighetene til arbeidstakere som i nødsituasjoner er tildelt bestemte oppgaver knyttet til bruk, håndtering eller betjening av nødutstyr.

Kapittel V. Tilhørende arbeidsplasser over jord

§ 43. Lokaler

Arbeidslokaler over jord skal konstrueres, oppføres, innrettes, drives, overvåkes og vedlikeholdes på en slik måte at de kan motstå de ytre påkjenningene de kan bli utsatt for. De skal ha en struktur og være så solide som det er hensiktsmessig, med hensyn til brukstypen.

Gulvene i arbeidslokalene skal være fri for farlige buler, hull og hellinger og være faste, stabile og ikke glatte.

Arbeidsplasser skal være tilstrekkelig isolert under hensyn til virksomhetens art og arbeidstakernes fysiske virksomhet.

Gjennomsiktige eller delvis gjennomsiktige skillevegger, særlig skillevegger som bare består av glass, i arbeidslokaler eller i nærheten av arbeidsplasser eller ferdselsveier, skal være tydelig merket og fremstilt av sikkerhetsmateriale, eller være atskilt fra arbeidsplasser eller ferdselsveier, slik at arbeidstakerne ikke kan komme i kontakt med skilleveggene eller bli skadet dersom veggene blir knust.

Adgang til utvendige tak som er fremstilt av materiale som ikke er tilstrekkelig solid, skal bare tillates dersom det stilles til rådighet utstyr som sikrer at arbeidet kan utføres på en skikkelig måte.

Arbeidsrommene skal ha et areal, en høyde og et luftvolum som gjør det mulig for arbeidstakerne å utføre arbeidet uten fare for sin sikkerhet, helse eller velferd.

Dimensjonene for arbeidsplassens frie areal skal være slik at arbeidstakerne har tilstrekkelig bevegelsesfrihet til å utføre sitt arbeid på en sikker måte.

§ 44. Vinduer og dører

Vinduer, takvinduer og ventilasjonssystemer som kan åpnes, reguleres og fastgjøres, skal være slik utformet at de kan betjenes på en sikker måte. De skal være slik plassert at de ikke utgjør en fare for arbeidstakerne når de er åpne. Vinduene og takvinduene skal kunne rengjøres uten risiko.

Dørenes og portenes plassering, antall og dimensjoner, og hvilke materialer de er laget av, bestemmes av lokalenes eller områdenes art og bruk. Gjennomsiktige dører skal være merket med skilt i øyehøyde. Svingdørene og -portene skal være gjennomsiktige eller ha gjennomsiktige paneler. Dersom overflaten på de gjennomsiktige eller delvis gjennomsiktige dørene eller portene ikke er laget av sikkerhetsmaterialer, og dersom det er fare for at arbeidstakerne kan komme til skade hvis en dør eller port blir knust, skal disse overflatene være beskyttet mot knusing. Skyvedørene skal være utstyrt med en sikkerhetsinnretning for å hindre avsporing og utilsiktet velting.

Dører og porter som åpner oppover, skal være utstyrt med et sikkerhetssystem som hindrer utilsiktet lukking.

Dører som er plassert langs rømningsveier, skal være tilstrekkelig merket. De skal til enhver tid kunne åpnes innenfra uten spesielle hjelpemidler. Når arbeidsplassene er bemannet skal dørene kunne åpnes.

Dører for gående skal finnes i umiddelbar nærhet av porter som hovedsakelig er beregnet for kjøretøy, bortsett fra der hvor det er trygt for gående å bruke disse portene, og slike dører skal være tydelig merket og skal aldri blokkeres.

Mekaniske dører og porter skal fungere på en slik måte at de ikke utsetter arbeidstakerne for fare. De skal være utstyrt med lett kjennelige og lett tilgjengelige nødstopmekanismer, og dersom de ikke åpnes automatisk ved strømbrytning, skal det være mulig å åpne dem manuelt.

§ 45. Ventilasjon

Det skal påses at lukkede arbeidsplasser er forsynt med frisk luft i tilstrekkelige mengder, under hensyn til arbeidsmetodene og den fysiske belastningen som arbeidstakerne utsettes for.

Dersom det benyttes ventilasjonsanlegg, skal det holdes i funksjonsdyktig stand. Feil skal angis av et styringssystem dersom det er nødvendig av hensyn til arbeidstakernes helse.

Dersom det brukes klima-anlegg eller mekaniske ventilasjonsanlegg, skal de fungere på en slik måte at arbeidstakerne ikke utsettes for sjenerende trekk.

Ethvert belegg eller urenheter som kan føre til en umiddelbar helsefare for arbeidstakerne, fordi luften blir forurenset, skal straks fjernes.

I arbeidstiden skal temperaturen i arbeidslokalene være tilpasset den menneskelige organisme, under hensyn til arbeidsmetodene, og den fysiske belastningen som arbeidstakerne utsettes for.

Temperaturen i oppholdsrommene, rommene for vaktpersonale, de sanitære lokalene, spiserommene og lokalene beregnet til førstehjelp, skal være tilpasset lokalenes spesielle formål. Vinduer, takvinduer og skillevegger av glass skal være utformet på en slik måte at sollyset ikke får for stor innvirkning på arbeidsplassen, under hensyn til arbeidsplassens art og arbeidets art.

Kapittel VI. Helseundersøkelse mv.

§ 46. Helseundersøkelse

Dersom risikovurderingen viser at arbeidstakerne eksponeres for gass eller støv som kan medføre risiko for støvlungesykdom eller andre helseskadelige forhold, skal arbeidstakerne gjennomgå helseundersøkelse tilpasset den risiko som vedkommende er utsatt for.

Helseundersøkelsen skal utføres av kompetent helsepersonell, og skal foretas før arbeidstakerne begynner med arbeid der eksponering kan finne sted. Deretter skal undersøkelsen foretas regelmessig, og minimum hvert femte år. Innholdet og hyppigheten av undersøkelsen skal avgjøres av legen, på bakgrunn av arbeidstakernes helsetilstand og eksponeringsart, grad og varighet.

Ved arbeidsforholdets opphør avgjør legen om det er behov for helseundersøkelse. Dersom det er behov for videre oppfølging, skal arbeidstakerne ha skriftlig orientering om dette.

§ 47. Røntgenundersøkelse

Arbeidstakere som eksponeres for støv som kan medføre risiko for støvlungesykdom, skal gjennomgå røntgenundersøkelse av lungene før arbeidet starter. Dette gjelder ikke dersom arbeidstakerne har gjennomgått en slik undersøkelse i løpet av de fem siste årene.

Det skal også foretas røntgenundersøkelse av lungene når det anses nødvendig. Legen avgjør om dette anses nødvendig og hvor hyppig slik undersøkelse skal skje, på bakgrunn av arbeidstakernes helsetilstand og eksponeringsart, grad og varighet.

§ 48. Register

Arbeidsgiveren skal sørge for at det føres et register over de arbeidstakerne som er utsatt for helsefarlige stoffer.

Registeret skal inneholde opplysninger om navn, alder, stilling, arbeidsplass, arbeidets art og eksponeringsart, grad og varighet. Registeret skal bare inneholde disse opplysningene.

Registeret skal være tilgjengelig for Arbeidstilsynet, verne- og helsepersonalet, verneombudet, medlemmer av arbeidsmiljøutvalget og andre personer med særlig oppgave å ivareta helse og sikkerhet på arbeidsplassen. Arbeidstakerne som er oppført i registeret, skal gjøres kjent med dette og ha adgang til opplysningene som gjelder egen person. Opplysninger i registeret av ikke-personlig art skal gjøres kjent for arbeidstakerne.

Opplysninger om den enkelte arbeidstaker skal oppbevares i minst 60 år etter at eksponeringen er avsluttet. Registeret, eller deler av det, skal ikke tilintetgjøres uten tillatelse fra Arbeidstilsynet. Dersom virksomheten opphører, skal registeret overføres til Direktoratet for arbeidstilsynet.

*Kapittel VII. Avsluttende bestemmelser***§ 49. Straff**

Overtredelse av denne forskriften straffes etter arbeidsmiljøloven kap. XIV og straffeloven § 48a og § 48b.

§ 50. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. juli 2005.

Fra samme dato oppheves forskrift 21. november 1997 nr. 1268 om helse og sikkerhet i forbindelse med bergarbeid.

30. juni Nr. 795 2005**Forskrift om regulering av fisket etter makrellstørje i 2005.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 30. juni 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 4. Kunngjort 14. juli 2005.

§ 1. Generelt forbud

Det er forbudt for norske fartøy å fiske og lande makrellstørje i 2005.

§ 2. Totalkvote

Uten hensyn til forbudet i § 1, kan norske fiskefartøy fiske inntil 100 tonn makrellstørje i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone på de vilkår som er fastsatt i denne forskrift.

§ 3. Påmelding

For å kunne delta i fisket må det enkelte fartøyet være skriftlig påmeldt til Fiskeridirektoratet i Bergen senest 2 uker før fisket tar til.

Ingen må starte fisket før det foreligger en skriftlig tillatelse fra Fiskeridirektoratet om at fartøyet kan delta.

§ 4. Prøvetaking

Fiskeridirektoratet kan sette vilkår om at de som deltar i fisket må ta biologiske prøver av fangsten, samt gi adgang til at vitenskapelig personell og/eller ansatte i Fiskeridirektoratet skal kunne være om bord under fisket.

§ 5. Stopp i fisket

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket når kvoten som nevnt i § 2 er beregnet oppfisket.

§ 6. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan sette nærmere vilkår for utøvelsen av fisket, herunder stille vilkår om utvidet rapportering.

§ 7. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift, kan straffes i henhold til lov om saltvannsfiske m.v. § 53.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder frem til og med 31. desember 2005.

Samtidig oppheves forskrift 24. juli 1998 nr. 745 om forbud mot å fiske makrellstørje.

30. juni Nr. 796 2005**Forskrift om endring i forskrift om beregning og oppgjør m.v. av arbeidsgiveravgift til folketrygden.**

Fastsatt av Skattedirektoratet 30. juni 2005 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 24–5 første ledd, jf. delegeringsvedtak 18. november 1997 nr. 1168. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 2. desember 1997 nr. 1385 om beregning og oppgjør m.v. av arbeidsgiveravgift til folketrygden gjøres følgende endring:

§ 5 nr. 2 skal lyde:

2. Hver 15. januar, 8. mars, 8. mai, 8. juli, 8. september og 8. november skal arbeidsgiver sende oppgave over avgiftsberegningen i de foregående to måneder. For arbeidsgivere som leverer oppgaven elektronisk via Altinn er likevel fristen sammenfallende med forfallsfristen i nr. 1. Dersom oppgaven ikke sendes elektronisk via Altinn, kan den sendes enten manuelt eller på maskinelt medium (diskett) på henholdsvis blankett eller etter recordbeskrivelse som er fastsatt av Skattedirektoratet.

II

Endringen trer i kraft straks.

30. juni Nr. 797 2005**Forskrift om endring i forskrift om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv.**

Fastsatt av Skattedirektoratet 30. juni 2005 med hjemmel i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 12 og § 56, lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 24–5, jf. delegeringsvedtak 13. mars 1958 nr. 1, delegeringsvedtak 5. mars 1984 nr. 3450, delegeringsvedtak 18. november 1997 nr. 1168 og delegeringsvedtak 27. august 2001 nr. 997. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 22. desember 1998 nr. 1263 om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. gjøres følgende endring:

§ 7 nr. 1 skal lyde:

1. Hver 15. januar, 8. mars, 8. mai, 8. juli, 8. september og 8. november skal arbeidsgiver sende terminoppgave som viser forskuddstrekket i de foregående 2 måneder, samt ved årets slutt sende oppgave over samlet trekk i året, jf. § 12. For arbeidsgivere som leverer terminoppgaven elektronisk via Altinn er likevel fristen sammenfallende med forfallsfristen i § 13 nr. 1. Terminoppgave skal sendes selv om det ikke er foretatt trekk i terminen (0-oppgave). Skatteoppkreveren kan fritta den enkelte arbeidsgiver for å sende 0-oppgave.

II

Endringen trer i kraft straks.

1. juli Nr. 798 2005**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter.**

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 1. juli 2005 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–5 fjerde ledd og § 22– 2 andre ledd, lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2, lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 5–1 siste ledd og lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 5–5 nr. 1 og 2. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 27. juni 2003 nr. 959 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter gjøres følgende endringer:

Kapittel II underkapittel A Takster for private medisinske laboratorievirksomheter skal lyde:

Takster for laboratorieundersøkelser og prøver, gjeldende fra 1. juli 2005.

Alminnelige undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Egena nd.</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
701a	Taking av blodprøver	40,-	0,-		0

Enkel undersøkelse

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
703	Inkubering av objektglass agar (inkl. prøveglass)	9,-		0

Enkle kvantitative og mer tidkrevende kvantitative undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
704c	Mikroskopisk undersøkelse av farget preparat (mikrober eosinofile)	11,-		0
704e	Kuldeagglutininer	11,-		0
704f	Normotest	11,-		0
704g	Bestemmelse av blødningstid eller koagulasjonstid	11,-		0
704j	Blod i fæces	11,-		0
704k	Trichomonas vaginalis i sekret	11,-		0
704l	Mikroskopisk undersøkelse av fæces	11,-		0

Mer krevende kvantitative undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
705a	Blod i fæces (prøve foretatt hjemme med utlevert impregnert materiell (Minst 3 prøver fra forskjellige dager))	19,-		0
705b	Telling av reticulocytter	19,-		0

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
705c	Telling av eosinofile levkocytter	19,-		0
705d	Telling av basofilt punkterte erythrocytter	19,-		0
705e	Bestemmelse av osmotisk resistens	19,-		0
705f	MCV	19,-		0
705g	Fremstilling og farging av blodutstryk	19,-		0
705h	Prøvetaking til direkte immunfluorescens for xhlamydia og herpes	19,-		0
705i	Skabbmidd eller sopp	19,-		0
705j	Mikroskopisk undersøkelse av tørket/fiksert og farget preparat med spesifikk fargemetode, både mikrober og eoesinofili	19,-		0
705k	Immunologisk CRP-test	19,-		0

Tid- eller spesielt kompetansekrevede undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
706a	Oversiktsmikroskopi av blod i farget preparat eller differensialtelling	28,-		0
706b	Undersøkelse av syreforhold/ventrikkelaspirasjon	28,-		rep.
706c	Ny undersøkelse etter stimulering	13,-		0
706d	Administrasjon av belastningsdoser og etterfølgende overvåking, prøvetaking og utført analyse	53,-		0
706e	Tillegg for flere prøver	28,-		0
706f	Telling av trombocytter	28,-		0
706g	Immunologisk R.A.-test	28,-		0
706h	Immunologisk graviditetstest HCG-test	28,-		0
706i	Immunologisk test på mikroalbumin i urin	28,-		0
706j	Immunologisk test på blod fra nedre del av tarmen	28,-		0
706k	Immunologisk test på bakterieantigen (streptokokker)	28,-		0
706l	Immunologisk test på virusantigen mononucleose	28,-		0
707a	Taking av EKG	21,-		0
707b	Tyding av EKG	21,-		0

Tørrkjemiske analyser (reflektometrisk eller fotometrisk avlesning)

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
708a	Glukose (blodsukkertest)	9,-		0
708b	Andre analyser av: Kolesterol, triglycerider, kalium, kreatinin, urinstoff, urinsyre, GGT (gamma gt), ASAT, ALAT, (CK) kreatinin kinase, bilirubin amylase, LDH Lactosehydrogenase	10,-		5
709	HbA1 c – glykosert hemoglobin for bestemmelse av langtidsglukose	51,-		0
710	Trombotest	28,-		0

Klinisk neurofysiologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
720a	Taking av standard – electroencefalogram (EEG)	67,-		rep.
720b	Tyding av standard – electroencefalogram (EEG)	43,-		rep.
720c	Nødvendig medikamentell aktivering	51,-		rep.
721	Taking og tyding av spesielt arbeids-/tidkrevende EEG-undersøkelser (telemetri, videometri, polygradi, kontinuerlig langtidsregistrering med specialelektroder, prematur, prematur neonatal-perinatal registrering)	231,-		rep.
722	Neurografiundersøkelse og undersøkelse av senresponser og dekrementreaksjon/elektromyografiundersøkelse (standard EMG, fibertetthet, singlefibre EMG, kvantitativ EMG, makro EMG)	131,-		rep.
723	Evoked responseundersøkelse av sentrale sensoriske eller motoriske baner (SEP, UER, AER, ECS)	131,-		rep.
725	Elektroretinografi	56,-		rep.
726	Neurofysiologisk/kvantitativ sensibilitetsundersøkelse eller dynamometri	41,-		rep.

Immunhematologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
728a	Fullstendig blodtyping etter ABO-systemet	14,-		rep.
728b	Rh(D)-typing, M-typing, N-typing	10,-		rep.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
728c	Andre typer med mer kostbare sera	16,-		rep.
729a	Undersøkelse på irregulære blodtypeantistoffer. Enkel og utvidet forlikelighetsprøve (for hver ytterligere forlikelighetsprøve samtidig til samme mottaker regnes 50% tillegg)	31,-		rep. 50%
729b	Mer omfattende immunhematologiske undersøkelser	39,-		rep.
730a	Direkte antiglobulinreaksjon hos nyfødte	13,-		rep.
730b	Identifikasjon av antigen med indirekte hemagglutinasjonsinhibisjonsteknikk (ved titrering regnes 25% tillegg)	25,-		25%
730c	Identifikasjon og titrering av antistoff med indirekte hemagglutinasjonsteknikk	31,-		rep.
730d	Immunelektroforese/immunologisk kvantitering av proteiner	63,-		rep.

Medisinsk mikrobiologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
731a	Grampreparat eller KOH-preparat som egen undersøkelse	23,-		rep.
731b	Identifikasjon og karakterisering av bakterier ved serologisk eller biokjemisk teknikk	23,-		rep.
731c	Enkle agglutinasjonsundersøkelser på antistoff mot rubella og HBs antigen IHA, Revers HA, MKR og VDRL	23,-		rep.
731d	Kuldeagglutinasjon	23,-		rep.
731e	Hurtigprøve eller titrering	23,-		rep.
731f	Agglutinasjon med bakterieantigen	23,-		rep.
732a	Ziehl-Neelsen-preparat som egen undersøkelse	34,-		rep.
732b	Undersøkelse av malariapreparat tykk eller tynn dråpe	34,-		rep.
732c	Spirocheter, mørkefelt	34,-		rep.
732d	Dyrking av bakterier, gjærsopp	34,-		rep.
732e	Trichomonas	34,-		rep.
732f	Sterilitetskontroll av dialyse og infusjonsvæsker	34,-		rep.
732g	Resistens, lapp-/tablettmetoden	34,-		rep.
732h	Paul-Bunnels reaksjon	34,-		rep.
732i	Hemolyse i gel	34,-		rep.
732j	Latexagglutinasjon for viruspåvisning, hurtigprøve	34,-		rep.
732k	Antistreptolysintitrering	34,-		rep.
732l	Antistaflosintitrering	34,-		rep.
733	Mer kompliserte og ressurskrevende undersøkelser som f.eks. IHA, KBR og IH med bakterie-/virusantigen (per antigen). ELISA/RIA/IF. HIV-test	41,-		rep.
734a	Dyrking av blodkulturer, patologene tarmbakterier, anaerobe bakterier, mykobakterier, muggsopper, dermatofyter	52,-		rep.
734b	Steriliseringskontroll av transfusjonsblod	52,-		rep.
734c	Artsidentifikasjon av koagulasenegative stafylokokker	52,-		rep.
734d	Podning av egg	52,-		rep.
734e	Drikkevannsundersøkelse med filter	52,-		rep.
734f	Fagtyping	52,-		rep.
734g	Antibiotikakonsentrasjonsbestemmelse	52,-		rep.
734h	Undersøkelse på protezoer og helminter i fæces med konsentrering	52,-		rep.
734i	Well-Felix-reaksjon	52,-		rep.
734j	FTA-ABS	52,-		rep.
734k	Nøytralisasjonsreaksjon virusantistoff (per antigen)	52,-		rep.
734l	ELISA/RIA/IF spesifikt 1 gM. Hepatitt C-virus	52,-		rep.
734m	Antistoffundersøkelse	52,-		rep.
735a	Særlig kompliserte og ressurskrevende undersøkelser som f.eks. krever bruk av kostbart utstyr	94,-		rep.
735b	Dyrking av chlamydia	94,-		
735c	Mycoplasma/Ureoplasma med artsidentifikasjon	94,-		rep.
735d	Drikkevannsundersøkelse rør	94,-		rep.
735e	Arts-/typeidentifikasjon av mycobakterier	94,-		rep.
735f	Antibiotikakonsentrasjonsbestemmelse med EMIT eller fluorescenspolarisasjon	94,-		rep.
735h	Podning på dyr	94,-		rep.
735i	Toxoplasma	94,-		rep.

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
735j	Dye-test	94,-		rep.
735k	Weils reaksjon	94,-		rep.
735l	TPI	94,-		rep.
735m	Elektronmikroskopi	94,-		rep.
735n	Undersøkelser på protozoer og helminter i fæces med konsentrering og farging	94,-		rep.
738	Serologisk screening som ledd i svangerskapskontroll	41,-		rep.
739a	HGE med IF-test	305,-		
739b	HGE med PCR	252,-		

Patologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
742a	Diagnostisk biopsi eller lite operasjonspreparat (eksisjonsbiopsi)	122,-		F2 rep.
742b	Større operasjonspreparat eller multiple diagnostiske biopsier	213,-		F2 rep.
743a	Cytologisk fremstilling og gransking av cervicivaginalutstryk inntil 2 glass	51,-		F2 rep.
743b	Fremstilling og gransking av andre cytologiske preparater, inntil 4 glass	118,-		F2 rep.
744	Takst for særlig ressurskrevende spesialundersøkelser som immunhistokjemi og enzymhistokjemi med flere markører o.a. for de første 2 timer	355,-		F2 rep.
745	Annet spesifisert merarbeid per påbegynt halvtime/revisjon, fremstilling og innsending av innkalt tidligere prøve	61,-		F2 rep.

Merknad F2

Takstene innen patologi kan kreves også for prøver og undersøkelser utført av odontolog som har spesialkompetanse innen oral patologi.

Medisinsk genetik

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
748	Kromosomundersøkelser	718,-		rep.

Klinisk kjemi og endokrinologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
752a	Enkle kvalitative analyser	7,-		rep.
752b	Enkle fargereaksjoner i urin	7,-		rep.
752c	Flokkulasjonsresipitatanalyser	7,-		rep.

Enkle kvantitative analyser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
754	Albumin (fotometrisk bestemmelse), ascorbinsyre, bikarbonat, bilirubintotal, bromid, galaktose, glukose, jern, kalium, kalsium, klorid, kolesterol, karbamid (urinstoff), kreatin, kreatinin, methemoglobin, natrium, oksygenmetning, osmolalitet, pH, proteintotal, sulfhemoglobin, uorganisk fosfaturinsyre	13,-		rep.

Mer krevende kvantitative undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
755	Ammonium, bilirubin-fraksjonert, enzymaktiviteter, fosfolipider, frie fettsyrer, glyserol, karbomonoksyd, kalsiumionisert kolestrolfraksjon, lithium, magnesium, melkesyre, pyrodruesyre, TIBC, triglyserider, vitamin A eller bestemt med fotometrisk metode, graviditetstest i urin inkl. reagensene	19,-		rep.

Kompliserte og mer ressurskrevende analyser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
756a	Fett i fæces	36,-		rep.
756b	Nitrogen i fæces	36,-		rep.
756c	Konkrementanalyse	36,-		rep.
756d	Kvantitativ bestemmelse av aminosyrer	36,-		rep.
756e	Nyreclearance	36,-		rep.
756f	Proteinbunden jod	36,-		rep.

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
756g	Totaljod	36,-		rep.
756h	Spektrofotometrisk undersøkelse av amnionvæske	36,-		rep.
756i	Syrebasestatus med blodgasser, komplett	36,-		rep.
756j	Tynnskiktkromatografisk undersøkelse av aminosyrer, glykoseproteiner, medikamenter	36,-		rep.
756k	Hormoner bestemt med fotometriske metoder	36,-		rep.

Meget kompliserte analyser og/eller analyser som krever meget kostbar apparatur/reagenser

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
757a	Immunologisk kvantitering av enkeltproteiner	49,-		rep.
757b	Direkte bestemmelse av alkoholer, hormoner, medikamenter, vitaminer eller andre organiske forbindelser med RIA, EIA, gass- eller væskekromatografiske metoder	49,-		rep.
757c	Elektroforetisk separasjon av proteiner inkl. eventuell oppkonsentrering av materialet	49,-		rep.
757d	Immunelektroforese	49,-		rep.
757e	Spormetaller bestemt med atomabsorbasjon	49,-		rep.

Særdeles kostbare, kompliserte analyser og tidkrevende funksjonsundersøkelser

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
758a	Belastningsundersøkelser med glukose, insulin o.l.	97,-		4
758b	Bestemmelse av hormoner, medikamenter og andre organiske forbindelser med RIA, EMIT	97,-		4
758c	Gass- eller væskekromatografisk metodikk etter forutgående ekstraksjon og rengjøring av ekstraktet eller forutgående enzymbehandling	97,-		4
758d	Bestemmelse av hormoner, medikamenter og andre organiske forbindelser med RIA, EMIT etter forutgående kromatografisk separasjon	147,-		4
758e	Gass- eller væskekromatografisk metodikk etter forutgående kromatografisk separasjon	147,-		4
758f	Særlig tidrøvende og kompliserte hormonanalyser som nødvendiggjør flere kromatografiske separasjoner samt derivatdannelser for isolering eller isotopmerking	147,-		4
758g	Bestemmelse av aminosyremønstre med aminosyreanalysator	147,-		4

Analyser utført samtidig i én prøve med en automatisk analysemaskin

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
759a	For inntil 6 rekvirerte analyser	39,-	F4	rep.
759b	For inntil 12 rekvirerte analyser	55,-	F4	rep.
759c	Flere enn 12 rekvirerte analyser	66,-	F4	rep.

Merknad F4

Taksten benyttes når laboratoriet tilbyr analysepakker (definerte kombinasjoner av analyser som utføres i samme prøve med ett analyseinstrument).

Nukleærmedisinske undersøkelser og terapi

Enkle og relativt lite tidkrevende undersøkelser

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
781a	Funksjonsundersøkelser	59,-	F5	rep. 50%
	Funksjonsundersøkelser av glandulathyreoidea	59,-	F5	rep.
781b	Bestemmelse av blodvolum	59,-	F5	rep.
781c	Bestemmelse av vevsgjennomblødning	59,-	F5	rep.
781d	Bestemmelse av radioaktivitet i biologisk materiale	59,-	F5	rep.
781e	Bestemmelse av utskiftbart Na, K, H ₂ O	59,-	F5	rep.

Mer tidkrevende undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
782a	Schilling test	122,-	F5	
782b	Schilling test utført med intrinsic factor	62,-	F5	
782c	Gjentakelse av schilling test med intrinsic factor	122,-	F5	
782d	Bestemmelse av fettresorbsjon	122,-	F5	
782e	Bestemmelse av proteintap	122,-	F5	rep.
782f	Bestemmelse av serumeggehvittens biologiske halveringstid	122,-	F5	rep.
782g	Elektroforese eller kromatografi av radioaktive forbindelser	122,-	F5	rep.
782h	Bestemmelse av blodlegemers nydannelse	122,-	F5	rep.
782i	Enkle funksjonsundersøkelser, som enkel renografi	122,-	F5	rep.
783a	Scintigrafisk undersøkelse av organer	180,-	F5	rep.
783b	Tillegg for scintigrafisk undersøkelse av mer enn 3 forskjellige projeksjoner	91,-	F5	rep.

Funksjonsundersøkelser som krever særlig bearbeidelse

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
784a	Renografi med utvidet funksjonsvurdering	180,-	F5	rep.
784b	Radiomiksjonscystografi	180,-	F5	rep.
784c	Radiocardiografi	180,-	F5	rep.
784d	Schuntundersøkelser	180,-	F5	rep.

Meget kompliserte og ressurskrevende undersøkelser

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
785a	Radiografi med utvidet funksjonsvurdering	239,-	F5	rep.
785b	Ved arbeidsbelastning og gjentatt registrering av radiografi med utvidet funksjonsvurdering	122,-	F5	rep.
785c	Måling av regional cerebral blodsirkulasjon	239,-	F5	rep.
785d	Bestemmelse av blodlegemers levetid	239,-	F5	rep.
785e	Tomografi	239,-	F5	rep.
786	Administrasjon av behandlingsdoser	48,-	F5	rep.

Merknad F5

For alle undersøkelsestakster gjelder at laboratoriets utgift til radioaktivt preparat utover kr 50,- per undersøkelse, skal belastes i tillegg til taksten. For administrasjon av behandlingsdoser gjelder at laboratoriets utgift til radioaktivt preparat i sin helhet skal belastes i tillegg til taksten.

Immunologi

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
791	Påvisning av antistoffer med indirekte immunfluorescensteknikk eller andre tilsvarende teknikker med merkede antistoffer	19,-		rep.
792	Påvisning av antigener i vev med direkte immunfluorescensteknikk eller andre tilsvarende immunologiske undersøkelser med merkede antistoffer (histoimmunologisk undersøkelse)			
792a	Oppsett med 1 antiserum	31,-		rep.
792b	Tillegg for hvert ytterligere antiserum	7,-		rep.

Undersøkelse av lymfocytter fra perifert blod

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
793a	Stimulering av lymfocytter i kultur, lymfocytt-transformasjonstest med 1 antigen eller mitogen	302,-		rep.
793b	Tillegg for hvert ytterligere antigen eller mitogen	41,-		rep.
793c	Kvantitering av T- og B-lymfocytter fra perifert blod	54,-		rep.

Undersøkelser på L.E.-celler

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
794a	Fremstilling av preparat	17,-		rep.
794b	Tyding av preparat	26,-		rep.

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
795a	Påvisning av antistoffer mot DNA ved FARR-teknikk	37,-		rep.
795b	Påvisning av antistoff eller antigen ved immundiffusjon	23,-		rep.

Serologisk allergiundersøkelse

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
796a	Kvantitering av immunglobulin E med radio-immuno-assay (RIA) eller enzym-immuno-assay (EIA)	52,-	F6	rep.
796b	Kvantitering av allergen-spesifikke antistoff med RIA eller EIA	72,-	F6	rep.

Merknad F6

Taksten forutsetter rekvirering på eget skjema og utført ved laboratorium med nødvendig allergologisk ekspertise.

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
797	Påvisning av spermieagglutinerer	17,-		rep.

Prøver på fagocytose og kjemotakse

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
798a	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NBT) uten stimulering	57,-		rep.
798b	Nitroblue-tetrazoliumprøve (NBT) med endotoxinstimulering	73,-		rep.
798c	Kvantitativ fagocytoseprøve	184,-		rep.
798d	Kvantitativ kjemotakseprøve	188,-		rep.

Serologisk typebestemmelse av vevforlikelighetsantigener

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
799a	Typebestemmelse for 1 antigen	136,-		rep.
799b	Tillegg for hvert ytterligere antigen	5,-		rep.
799c	Tillegg for typebestemmelse av B- og T-lymfocytter	54,-		rep.
800a	Påvisning av lymfocytotoksiske antistoffer	77,-		rep.
800b	Identifikasjon av antistoffenes spesifisitet	251,-		rep.
800c	Tillegg for undersøkelser mot B- og T-lymfocytter	54,-		rep.

Andre undersøkelser

Takst	Tekst	Ref.	Merk.	Rep.
800d	Særdeles kostbare og kompliserte analyser Bestemmelse av alkoholer, hormoner, medikamenter, stoffskifte- produkter og andre organiske forbindelser med kromatografisk eller immunometrisk metodikk etter forutgående kromatografisk separasjon. Bestemmelse av aminosyremønstre med aminosyreanalysator.	315,-		0
870	Måling av benmineralinnhold – måling med DXA. Taksten kan ikke benyttes ved screeningundersøkelser. Taksten kan kun kreves av spesialister innen endokrinologi, nukleærmedisin, radiologi, revmatologi eller andre med dokumentert spesialkunnskap innen fagområdet metabolske bensykdommer. Taksten kan kun kreves 1 gang per år per pasient. Pasienten kan i tillegg avkreves egenandel iht. takst 899a/899b.	156,-		0
871	Testing for human papiloma virus (HPV)	600,-	F7	0

Merknad F7

Takst 871 kan enten kreves ved mistanke om HPV-infeksjon (cytologisk diagnose ASC-US eller LSIL) eller ved uegnet cytologi. Taksten kan bare kreves for kvinner mellom 25 og 69 år.

Kapittel II underkapittel B Takster for private røntgenvirksomheter skal lyde:

Takster for røntgenundersøkelser, gjeldende fra 1. juli 2005.

Alle undersøkelser skal registreres i henhold til kodeverket NORAKO. Det skal anvendes den utgave Helse- og omsorgsdepartementet beslutter. Undersøkelseskodene skal overføres sammen med regningsid til Rikstrygdeverket. Det forutsettes bruk av til enhver tid gyldig versjon av kontrollprogrammet labrønk.

En poliklinisk konsultasjon vil typisk generere en eller flere NORAKO-koder. Den eller disse kodene ligger til grunn for refusjonsberegningen ved at de utsettes for spesielle prisregler. Disse prisreglene kan deles opp i 6 trinn:

1. Kontroll
2. Gruppering
3. Pakking
4. Aggregering
5. Diskontering
6. Sluttberegning.

1. Kontroll

Alle koder kontrolleres mot koderegisteret for å sjekke om de er gyldige. Kun gyldige NORAKO-koder kan inngå i refusjonsberegningen. Koderegisteret kan lastes ned fra Rikstrygdeverkets Internettisider. Dette registeret viser også hvilken primærkategori den enkelte NORAKO-kode grupperes til, jf. punkt 2 under.

2. Gruppering

Hver enkelt NORAKO-kode tilhører en og bare en primærkategori. Det er et totalt antall av 36 primærkategorier, se tabell 1. Hver enkelt primærkategori er tilordnet en kostnadsvekt. Denne kostnadsvekten er med i grunnlaget for refusjonsberegningen.

3. Pakking

Enkle undersøkelser for intern rekvirent (f.eks. annen poliklinikk) skal ikke inngå i takstberegningen. Hvis undersøkelsen er foretatt for intern rekvirent, settes vekten for undersøkelsen lik null. Enkle undersøkelser som omfattes av pakking er listet i tabell 2.

4. Aggregering

I NORAKO er det innført et prinsipp om regionkoder og organkoder, der en region består av to eller flere organer. Det er valgfritt å kode organer enkeltvis eller som region. Denne valgfriheten skal ikke gi utslag i forskjellig refusjon. For å sikre dette aggregeres to eller flere organkoder innen samme region (og samme modalitet) til en regionkode. Aggregeringen består av følgende trinn:

- Aggregering utføres bare for to eller flere organkoder innen bestemte kategorier.
- To eller flere organkoder med samme modalitet og innenfor samme regningsid, aggregeres til en regionkode med samme modalitet som organkodene.
- For organkoder som blir aggregert og som ikke har prosedyrekode justeres vekten til 0.
- For organkoder som blir aggregert og som har prosedyrekode justeres vekten til 0.
- Vekt for regionkoden legges til regningen (med mindre denne ikke allerede finnes i regningen som gyldig kode).
- En organkode kan bare aggregeres til en region innefor samme regning. Hvis kombinasjonen av NORAKO-koder på regningen er slik at en bestemt organkode kan aggregeres til flere regioner, velges den region som omfatter flest organer.

Aggregeringstrinnet endrer altså vektene som ble tillagt regningen i grupperingstrinnet. Endringen skjer etter reglene beskrevet i strekpunktene over.

5. Diskontering

Vektene til en undersøkelse bestående av to eller flere NORAKO-koder reduseres (diskonteres). Dette skjer ved at den høyeste vekt forblir uendret, mens vektene til de resterende kodene justeres til 80% av opprinnelig vekt.

Diskonteringstrinnet endrer altså vektene slik de fremstår etter aggregeringstrinnet. Endringen skjer etter regelen beskrevet i leddet over.

6. Sluttberegning

Vektene slik de fremstår etter diskonteringstrinnet betegnes prisvekter. Refusjonen beregnes som sum prisvekter, korrigert for relevant insentivsats, multiplisert med enhetspris. Enhetsprisen er satt til 820 kroner.

Tillegg for undersøkelse/behandling

Takst	Tekst	Egen.	Ref.	Merk.	Rep.
899a	Tillegg for undersøkelse/behandling for pasient fra helseregion hvor det regionale helseforetaket har avtale med instituttet	200,-	0,-		0
899b	Tillegg for undersøkelse/behandling for pasient fra helseregion hvor det regionale helseforetaket ikke har avtale med instituttet	230,-	0,-		0

Tabell 1. Primærkategorier og kostnadsvekter

Primærkategori	Navn	Vekt	Insentiv- sats	A ¹
PK001	Granskning CT MR og angio	0,162	0	
PK002	Granskning RG og UL	0,162	0	
PK003	Teleradiologisk konferanse	0,503	0	
PK004	Us inneliggende pas ²	0	0	
PK005	Us v/anestesi	2,432	0	
PK006	Intervensjon omfattende	2,392	0	
PK008	Intervensjon enkel	0,819	0	
PK009	Stentinnleggelse	7,002	0	
PK080	Beintetthetsmåling	0,19	0	
PK101	Rettslig us ³	0	0	A
PK102	RG kontrast enkel	0,581	-15	A
PK103	RG kontrast omfattende	0,851	-15	A
PK104	RG u/kontrast omfattende	0,25	-15	A
PK107	RG større angiografi	1,808	-15	A
PK108	Mammografi	0,156	0	A
PK109	RG u/kontrast m/tilleggsbilder	0,235	-15	A
PK110	Venografi	1,233	-15	A
PK111	RG kontrast moderat	0,75	-15	A
PK112	RG u/kontrast enkel	0,133	-15	A
PK113	RG thorax	0,163	-15	A
PK114	RG u/kontrast moderat	0,187	-15	A
PK201	UL prosedyre	0,368	0	A
PK203	UL region	0,279	0	A
PK204	UL moderat	0,229	0	A
PK205	UL enkel	0,174	0	A
PK301	CT kontrast flere bilder	1,401	0	A
PK302	CT kontrast enkeltorgan	1,14	0	A
PK303	CT u/kontrast ts	0,735	0	A
PK304	CT region u/kontrast	0,563	0	A
PK305	CT enkeltorgan m/pros u/kontrast	0,833	0	A
PK306	CT enkeltorgan u/kontrast	0,44	0	A
PK402	MR kontrast region/rekonstr.	1,707	15	A
PK403	MR kontrast enkeltorg/rekonstr.	1,657	15	A
PK404	MR u/kontrast ts	0,859	15	A
PK405	MR u/kontrast region	0,604	15	A
PK408	MR u/kontrast enkel	0,514	15	A

1 A betegner at primærkategorien er aggregert.

2 Inneliggende pasienter honoreres via ordningen Innsatsstyrt finansiering.

3 Det ytes ikke refusjon for rettslige undersøkelser.

Tabell 2. Oversikt «enkle undersøkelser» som omfattes av «pakking»

RG	AB	Abdomen, oversikt ett plan
RG	AM	Underarm
RG	BM	Overarm
RG	CLAV	Clavicula
RG	COS	Costa(e)
RG	CR	Legg
RG	CS	Sacrum med coccyx
RG	CU	Albue
RG	CX	Hofte
RG	EPH	Epipharynx
RG	FA	Ansiktsskjelett (eller deler av dette, f.eks. neseben, orbita, underkjeve, spyttkjertel oversikt eller tenner)
RG	FE	Lår
RG	GE	Kne
RG	HS	Skulder (inkl. acromioclavicularledd)
RG	KC	Skalle
RG	KV	Bihuler

RG	MA	Hånd og/eller finger(re)
RG	MAAR	Håndledd
RG	OPG	Ortopantomogram
RG	PS	Fot (inkl. hæl, fotrot og tær)
RG	PSAR	Ankelledd
RG	SC	Skulderblad
RG	SE	Sella turcica
RG	ST	Sternum (ev. med sternoclavicularledd)
RG	THF	Thorax, ett plan
RG	TR	Trachea
RG	UR	Urinveier, oversikt ett eller to bilder

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2005.

1. juli Nr. 799 2005

Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 1. juli 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 5, § 6, § 8, § 9, § 10, § 12, § 19, § 25, § 27, § 38b, § 43, § 45, § 48, § 49, § 51, § 53 og § 59, jf. delegeringsvedtak 29. april 2005 nr. 378. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 2a første ledd skal lyde:

Utlending som har eller har hatt tillatelse i medhold av de særskilte retningslinjene for søkere fra regioner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet i samråd med Utenriksdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet, gitt med hjemmel i § 4a første ledd bokstav c eller annet ledd bokstav a, gis som hovedregel ikke første gangs arbeidstillatelse etter § 3 annet ledd og § 5 første ledd bokstav b og fjerde ledd bokstav a og b før etter fem års opphold i hjemlandet.

§ 3 annet og tredje ledd skal lyde:

Tilsvarende er det et vilkår for arbeidstillatelse at søkeren

- a) er fagutdannet eller har spesielle kvalifikasjoner. Dersom særlige hensyn tilsier det, kreves det fagutdanning på høyere nivå. Det er et vilkår at kompetansen anses som nødvendig for virksomheten. Det er videre et vilkår at
 - 1) søkeren omfattes av kvote fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet i samråd med Arbeids- og sosialdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Finansdepartementet, eller
 - 2) stillingen ikke kan besettes ved innenlandsk arbeidskraft eller arbeidskraft fra EØS- eller EFTA-området. Arbeidstilbudet skal normalt gjelde for minst ett år. Uttalelse skal om nødvendig innhentes fra godkjennende fagmyndighet, og kan dessuten innhentes fra Aetat og aktuelle interesseorganisasjoner,
- b) faller inn under formidlingsordningen til Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Uttalelse skal innhentes fra Aetat,
- c) skal etablere og drive varig ervervsvirksomhet i riket, og tillatelse foreligger fra vedkommende myndighet i henhold til øvrig lovgivning. Det skal godtgjøres at det er økonomisk grunnlag for driften. Det må legges frem en nøyaktig beskrivelse av virksomhetens art, finansierings- og budsjettplaner og forhåndstilsagn om at nødvendige tillatelser vil bli gitt fra annen myndighet. Uttalelse skal innhentes fra Aetat, som om nødvendig innhenter uttalelse fra bransje- eller yrkesorganisasjon, eller
- d) er tilsatt som professor eller i annen vitenskapelig stilling på tilnærmet samme nivå ved norsk offentlig universitet eller vitenskapelig høyskole, eller
- e) er idrettsutøver som selv skal delta i utøvelse av idrett på høyt nivå, eller skal være trener for idrett på høyt nivå. Det er et vilkår at kompetansen anses som absolutt nødvendig for virksomheten. Uttalelse skal innhentes fra Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité.

Tillatelse etter denne paragraf kan fornyes og kan danne grunnlag for bosettingstillatelse og er i denne sammenheng uten begrensninger, jf. lovens § 12.

§ 4 første ledd skal lyde:

Det er et vilkår for oppholdstillatelse etter § 18 at søkeren har tilsagn om opptak ved utdanningsinstitusjon. Utlendingsdirektoratet gir i samråd med Utdannings- og forskningsdepartementet retningslinjer om hvilke utdanningsinstitusjoner og studier som godkjennes. Det er et vilkår at utdanningen er formålet med oppholdet og at

det dreier seg om heltids utdanning. Det skal legges frem plan for utdanningen på fastsatt skjema. Med mindre noe annet fremgår av tillatelsen, er det en forutsetning at søkeren skal returnere til sitt hjemland etter endt utdanning, og at forholdene på søknadstidspunktet ligger til rette for retur. Utlendingsdirektoratet kan gi særskilte retningslinjer for søkere fra regioner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet i samråd med Utenriksdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.

§ 4a første ledd bokstav c siste punktum skal lyde:

Utlendingsdirektoratet kan gi særskilte retningslinjer for søkere fra regioner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet i samråd med Utenriksdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet,

§ 4a annet ledd bokstav a siste punktum skal lyde:

Utlendingsdirektoratet kan gi særskilte retningslinjer for søkere fra regioner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet i samråd med Utenriksdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet,

§ 4a annet ledd bokstav f siste punktum skal lyde:

Kommunal- og regionaldepartementet fastsetter i samråd med Utenriksdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet hvilke næringer det kan rekrutteres arbeidskraft til etter denne bestemmelsen.

§ 4a tredje ledd skal lyde:

Utlending fra region fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet i samråd med Utenriksdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet som har eller har hatt tillatelse etter § 4 første ledd eller etter de særskilte retningslinjene gitt med hjemmel i denne paragrafs første ledd bokstav c eller annet ledd bokstav a, kan som hovedregel ikke gis tillatelse etter denne paragraf i til sammen mer enn fire år.

§ 5 annet ledd bokstav a annet punktum skal lyde:

Utlendingsdirektoratet gir i samråd med Utdannings- og forskningsdepartementet retningslinjer om hvilke skoler som godkjennes.

§ 5 fjerde ledd bokstav c siste punktum skal lyde:

Søkerne må være fra regioner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet i samråd med Utenriksdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.

§ 8 femte ledd skal lyde:

For utlending som nevnt i tredje ledd bokstav c og j, og fjerde ledd gjelder for øvrig bestemmelsene i § 52.

§ 23 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) ektefelle. Begge parter må være over 18 år, med mindre ekteskapet er inngått i Norge. Det er et vilkår at ektefellene skal bo sammen. Den som får opphold i riket etter å ha inngått lovlig ekteskap med flere, kan bare regne én som ektefelle. Den som har opphold i riket og inngår lovlig ekteskap i utlandet med mer enn én, kan bare regne den først ekteede som ektefelle. Den som har opphold i riket og inngår lovlig ekteskap i utlandet med en som er gift, kan ikke regne vedkommende som ektefelle.

Bestemmelser i denne forskriften som omhandler ekteskap og ektefeller, gjelder tilsvarende for registrert partnerskap og registrerte partnere, jf. lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap § 3 annet ledd,

§ 23 første ledd bokstav d siste punktum skal lyde:

Samtykke må være gitt av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet før barnet er innreist i riket,

§ 24 annet ledd fjerde punktum skal lyde:

Kommunal- og regionaldepartementet kan gi særskilte retningslinjer for ulike massefluksituasjoner, jf. lovens § 8a.

§ 24 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Når tillatelse søkes etter innreise, jf. § 10 annet ledd bokstav h, regnes tillatelsens varighet fra innreisetidspunktet.

§ 24 femte ledd tredje punktum oppheves.

§ 29 siste ledd skal lyde:

Utlending som omfattes av gruppearbeidstillatelse for landbaserte oppdrag, kan etter ni måneders opphold fremme søknad om arbeidstillatelse eller oppholdstillatelse fra riket, jf. § 10 annet ledd bokstav i.

§ 41 første ledd skal lyde:

Vedtak om fornyelse av søknad om arbeidstillatelse og oppholdstillatelse treffes av Utlendingsdirektoratet, jf. lovens § 6 åttende ledd.

§ 43 femte ledd annet punktum skal lyde:

Adoptivbarn, jf. § 23 første ledd bokstav d, av foreldre som er norske eller nordiske borgere bosatt i riket, eller av foreldre bosatt i riket med bosettingstillatelse, får bosettingstillatelse uten forutgående oppholdstid når samtykke til

adopsjonen er gitt av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet før innreisen i riket og søknad fremsettes innen ett år etter innreisen.

§ 68 første ledd bokstav e skal lyde:

- e) ansvaret for innehaveren går over til annen stat i henhold til Europarådsoverenskomst 16. oktober 1980 om overføring av ansvaret for flyktninger,

Overskriften før § 78 § til 81 skal lyde:

Overføringer av flyktninger m.m., jf. lovens § 22 og § 59

§ 105 bokstav a siste punktum skal lyde:

Liste over disse stater følger som vedlegg 3 til denne forskrift,

§ 105 bokstav f siste punktum skal lyde:

Liste over de stater som har tiltrådt overenskomsten 20. april 1959 følger som vedlegg 4 til denne forskrift,

§ 105 bokstav g siste punktum skal lyde:

Liste over de stater som har tiltrådt overenskomsten følger som vedlegg 5 til denne forskrift,

§ 106 første ledd nr. 2 skal lyde:

- 2) Returadgang til det land søkeren oppholder seg i eller til et annet land, jf. femte ledd.

§ 107 fjerde ledd siste punktum skal lyde:

Visum med kortere varighet enn nevnt i første ledd, kan av politiet forlenges inntil maksimal oppholdstid, jf. første ledd og § 106 femte ledd.

§ 109 femte ledd skal lyde:

Når utenriksstasjonen ikke selv avgjør søknaden, skal det ene eksemplaret av søknaden med stasjonens merknader sendes Utlendingsdirektoratet til avgjørelse. Dersom saken haster, kan den forelegges Utlendingsdirektoratet pr. telefon eller annen telekommunikasjon. Innrapportering finner sted etter bestemmelsen i fjerde ledd. Avgjørelsen meddeles vedkommende stasjon for videre underretning til søkeren.

§ 109 nåværende sjette ledd oppheves. Nåværende sjuende til niende ledd blir sjette til åttende ledd.

§ 110 fjerde ledd tredje punktum skal lyde:

Når utenriksstasjonen er i tvil om en søknad om besøksvisum skal innvilges eller avslås, jf. særlig § 106 sjette ledd og § 106 a, skal søknaden alltid forelegges Utlendingsdirektoratet til avgjørelse.

§ 118 annet ledd skal lyde:

Utlending under 20 år som er fast bosatt i et av de øvrige nordiske land og som deltar i gruppereise av begrenset varighet (klassetur, idrettslag o.l.) ledet av en voksen person, skal ikke bortvises etter lovens § 27 første ledd bokstav a selv om vedkommende mangler gyldig pass eller annet godkjent reisedokument.

Overskriften før § 125 til § 127d skal lyde:

Saksbehandlingsregler i bortvisnings- og utvisningssaker, jf. lovens § 59

Overskriften før § 132a til § 132g skal lyde:

Eurodac, jf. lovens § 37 e, rådsforordning (EF) nr. 2725/2000 av 11. desember 2000

§ 132f første ledd skal lyde:

Enhver person har krav på erstatning for skade som er påført som følge av ulovlig behandling av opplysningene eller annen handling i strid med rådsforordning (EF) nr. 2725/2000 av 11. desember 2000 om Eurodac.

§ 142 første ledd annet punktum skal lyde:

Når det er besluttet at en sak skal behandles på denne måten, skal nemnda underrette klageren om dette og sette en frist for å gi skriftlig tilbakemelding på om klageren vil benytte seg av denne adgangen.

Overskriften før § 144 skal lyde:

Fremgangsmåten ved iverksetting av vedtak, jf. lovens § 41 og § 59

§ 148 første ledd siste punktum skal lyde:

Forskrift 29. juni 2001 nr. 722 om personellsikkerhet § 3–3 får anvendelse.

§ 149 skal lyde:

Utlendingsdirektoratet treffer vedtak i sak etter § 148 etter å ha innhentet uttalelse fra Forsvarsstaben og Politiets sikkerhetstjeneste.

§ 152 fjerde ledd bokstav a skal lyde:

- a) norske og utenlandske fartøyer med største lengde under 24 meter med unntak av turistskip (cruiseskip),

§ 153 første ledd skal lyde:

Den som tar utlending med unntak av nordisk statsborger i sin tjeneste eller gir slik utlending lønnet arbeid, skal melde dette til politiet før arbeidet begynner, jf. lovens § 45 første ledd bokstav d.

§ 154 første ledd skal lyde:

Arbeidsformidlingen skal gi melding til politiet om utlendinger, med unntak av nordiske statsborgere, som søker eller får arbeid, jf. lovens § 45 første ledd bokstav e.

§ 155 oppheves.

§ 156 første ledd skal lyde:

Når politiet ber om det, skal utdanningsinstitusjon gi politiet fortegnelse over utenlandske elever eller studenter, jf. lovens § 45 første ledd bokstav g.

§ 157 første ledd skal lyde:

Offentlig myndighet skal etter anmodning gi utlendingsmyndighetene opplysninger om utlendingers navn og adresse til bruk i sak etter loven, uten hinder av taushetsplikt i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. § 8–8 og lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester § 6–7, jf. lovens § 45 første ledd bokstav h.

§ 158 annet ledd annet punktum skal lyde:

Vurderingen av behovet for eskorte foretas etter bestemmelsene i § 144.

§ 161 første ledd første punktum skal lyde:

Meldepliktreglene etter § 82 ved grensepassering gjelder ikke for militærpersonell som omhandlet i § 162 annet og tredje ledd som kommer med militært luftfartøy tilhørende medlemsstat i NATO til norsk militær flyplass.

§ 161 annet ledd skal lyde:

Bestemmelsene i § 85 om inn- og utreise over godkjent grenseovergangssted gjelder ikke for utlending som omhandlet i § 162 annet og tredje ledd, og som kommer til eller reiser fra riket over norsk militær flyplass med militært luftfartøy tilhørende medlemsstat i NATO.

§ 166 annet ledd bokstav b skal lyde:

- b) er nevnt i § 5 fjerde ledd bokstav a, når arbeidsforholdet er av inntil tre måneders varighet.

Overskriften før § 171 skal lyde:

Norske skip i utenriks fart, jf. lovens § 49 femte ledd og § 59

§ 171 tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i § 114 til § 117 og § 152 får anvendelse for norske skip i utenriks fart som anløper norsk havn.

Ny kapitteloverskrift før § 172 til § 196 skal lyde:

Kapittel 8. Særlige regler for utlendinger som omfattes av Avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) og Konvensjon om opprettelse av Det europeiske Frihandelsforbund (EFTA-konvensjonen)

§ 173 første ledd skal lyde:

Vedtak om oppholdstillatelse treffes av Utlendingsdirektoratet, jf. lovens § 50 femte ledd.

§ 178 annet ledd skal lyde:

Utlendingsdirektoratet kan i samråd med Utdannings- og forskningsdepartementet gi retningslinjer om hvilke utdanningsinstitusjoner og studier som godkjennes. Utlendingsdirektoratet kan også gi retningslinjer om hvilke krav som stilles til erklæringen om sikret underhold og til dokumentasjon av sykeforsikringen.

Overskriften før § 181 til § 189a skal lyde:

Fortsatt opphold etter avsluttet yrkesaktivitet i Norge, jf. lovens § 53, EØS-avtalens vedlegg V nr. 4 (kommisjonsforordning (EØF) nr. 1251/70) og EFTA-konvensjonens vedlegg K, tillegg 1 artikkel 4

§ 181 skal lyde:

§ 181. *Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1251/70 artikkel 1*

Bestemmelsene i denne forordning (forskriftens § 181 til § 188) kommer til anvendelse på statsborgere i en EØS-stat som har arbeidet som lønnstakere på en annen EØS-stats territorium samt på deres familiemedlemmer etter artikkel 10 i rådsforordning (EØF) nr. 1612/68 om fri bevegelighet for arbeidstakere innen Fellesskapet, jf. lov 27. november 1992 nr. 112 om gjennomføring i norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 (rådsforordning (EØF) nr. 1612/68 og (EØF) nr. 312/76) om fri bevegelighet for arbeidstakere m.v. innenfor EØS.

Overskriften til § 184 skal lyde:

§ 184. *Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1251/70 artikkel 4*

§ 187 skal lyde:

§ 187. *Kommisjonsforordning (EØF) nr. 1251/70 artikkel 7*

Den rett til lik behandling som er gitt ved rådsforordning (EØF) nr. 1612/68, jf. lov 27. november 1992 nr. 112 om gjennomføring i norsk rett av EØS-avtalens vedlegg V punkt 2 (rådsforordning (EØF) nr. 1612/68 og (EØF) nr. 312/76) om fri bevegelighet for arbeidstakere m.v. innenfor EØS, gjelder også for personer som omfattes av denne forordning (forskriftens § 181 til § 188).

§ 192 nytt fjerde ledd skal lyde:

Utløpet av den tidligere tillatelsen gir utgangspunkt for beregning av varigheten av fornyet tillatelse.

§ 192 nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

Ny kapitteloverskrift før § 197 til § 202 skal lyde:

Kapittel 9. Forskrifter, ikrafttreden mv.

Overskriften før § 197 til § 201 skal lyde:

Forskjellige bestemmelser, jf. lovens § 59

Overskriften før § 202 skal lyde:

Ikrafttreden og overgangsbestemmelse, jf. lovens § 60

II

Endringene trer i kraft 18. juli 2005.

6. juli Nr. 800 2005

Forskrift om endring i forskrift om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for arbeidstakere på skip.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 6. juli 2005 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 42, jf. delegeringsvedtak 12. oktober 1962 nr. 5, delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9, delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1 og delegeringsvedtak 2. august 1991 nr. 528, sjømannslov 30. mai 1975 nr. 18 § 40, jf. delegeringsvedtak 31. januar 1986 nr. 221, overføringsvedtak 23. desember 1988 nr. 1081 og delegeringsvedtak 27. desember 1988 nr. 4321. Jf. EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 16ja (direktiv 2002/44/EF). Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 1. januar 2005 nr. 8 om arbeidsmiljø, sikkerhet og helse for arbeidstakere på skip gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningene i forskriftens hjemmelsfelt skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 8 (direktiv 89/391/EØF), nr. 10 (direktiv 89/655/EØF endret ved direktiv 2001/45/EF), nr. 11 (direktiv 89/656/EØF), nr. 12 (direktiv 90/269/EØF), nr. 14 (direktiv 90/394/EØF endret ved direktiv 97/42/EF), nr. 15 (direktiv 2000/54/EF, direktiv 91/383/EØF art. 3 og 4), nr. 16h (direktiv 98/24/EF), nr. 16j (direktiv 2000/39/EF) og nr. 16ja (direktiv 2002/44/EF). For forskriftens kapittel 8, jf. EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 16d (direktiv 92/85/EØF).

Nytt kapittel 14 lyder som følger:

Kapittel 14. Bestemmelser om vern mot mekaniske vibrasjoner

§ 14–1. *Virkeområde*

Dette kapittelet omfatter forhold hvor arbeidstaker eksponeres eller kan eksponeres for farer ved mekaniske vibrasjoner i forbindelse med arbeid og opphold om bord.

§ 14-2. Definisjoner

I dette kapittelet betyr:

- a) *Hånd- og armvibrasjoner*: mekaniske vibrasjoner som overføres fra arbeidsutstyr til hånd eller arm og medfører risiko for skade på blodkar, skjelett, ledd, nerver eller muskler, og som også kan innebære en sikkerhetsrisiko,
- b) *Helkroppsvibrasjoner*: mekaniske vibrasjoner som overføres til hele kroppen og medfører risiko for helseskade, særlig i ryggraden, og som også kan innebære en sikkerhetsrisiko,
- c) *Daglig eksponeringsverdi*: energiekvivalent middelverdi av den frekvensveide akselerasjonen gjennom arbeidsdagen korrigert til en referansetid på 8 timer $A(8)$. $A(8) = A(T)\sqrt{T/8}$ hvor $A(T)$ er daglig vibrasjonseksposering gjennom en arbeidsdag med samlet varighet T timer. For hånd-armvibrasjoner fastsettes $A(T)$ etter NS-EN ISO 5349-1 (2001), kapittel 4 og 5 og vedlegg A. For helkroppsvibrasjoner fastsettes $A(T)$ etter NS ISO 2631-1 (1997), kapittel 5 til 7 og vedlegg A og B som verdien for daglig vibrasjonseksposering i den akseretningen som gir høyest verdi når k-faktorer for sittende, liggende eller stående person benyttes,
- d) *Grenseverdi for daglig eksponering, A(8)*: Daglig eksponeringsverdi som ikke skal overskrides,
- e) *Tiltaksverdi for daglig eksponering, A(8)*: Daglig eksponeringsverdi som krever iverksetting av tiltak for å redusere risikoen til et minimum.

§ 14-3. Fravik

Bestemmelsene i § 14-9 kan fravikes.

Fravik kan innvilges fra bestemmelsene om helkroppsvibrasjoner. Det skal ved slikt fravik tas hensyn til at det tekniske nivået om bord og arbeidsplassens særlige karakteregenskaper er slik, at det ikke er mulig å overholde grenseverdien for eksponering, til tross for at det er truffet tekniske og/eller organisatoriske tiltak.

Fravik kan innvilges i tilfeller hvor:

- a. arbeidstakers eksponering for mekanisk vibrasjon vanligvis er under tiltaksverdiene, men varierer merkbart fra den ene arbeidsperioden til den andre slik at verdien av og til kan overstige grenseverdien,
- b. den gjennomsnittlige eksponeringen for vibrasjoner beregnet over en periode på 40 timer er mindre enn grenseverdien og
- c. den påviste risiko fra eksponeringsmønsteret er mindre enn risikoen fra eksponering ved grenseverdien.

Før fravik fra annet og tredje ledd tillates skal det innhentes eller foreligge uttalelse fra partene i arbeidslivet. For fravik etter denne bestemmelsen skal det settes vilkår som sikrer, at risiko som følge av vibrasjoner, begrenses til et minimum, og det skal innføres særskilte helseundersøkelser for arbeidstakere som blir berørt. Fravik kan ikke gis for lenger periode enn 4 år.

§ 14-4. Grenseverdier

Hånd-arm-vibrasjoner:

Grenseverdien for den daglige eksponeringen i en referanseperiode på 8 timer, $A(8)$, er fastsatt til 5 m/s^2 .

Helkroppsvibrasjoner:

Grenseverdien for den daglige eksponeringen i en referanseperiode på 8 timer, $A(8)$, er fastsatt til $1,1 \text{ m/s}^2$.

§ 14-5. Tiltaksverdier

Hånd-arm-vibrasjoner:

Tiltaksverdi for den daglige eksponeringen i en referanseperiode på 8 timer, $A(8)$, er fastsatt til $2,5 \text{ m/s}^2$.

Helkroppsvibrasjoner:

Tiltaksverdien for den daglige eksponering i en referanseperiode på 8 timer, $A(8)$, er fastsatt til $0,5 \text{ m/s}^2$.

§ 14-6. Risikovurdering

Arbeidstakernes eksponering for mekaniske vibrasjoner skal vurderes. Hvis det er nødvendig, skal det foretas måling av vibrasjonseksposeringen. Vurderinger og målinger skal gjentas regelmessig.

Eksponering for mekaniske vibrasjoner kan vurderes ved observasjon av den konkrete arbeidsoperasjonen og på bakgrunn av opplysninger om den sannsynlige vibrasjonsstyrke som oppstår ved anvendelse av utstyret eller av utstyrstypen under særskilte forhold, medregnet opplysninger fra produsent av utstyret. Vurderingen etter denne bestemmelsen krever ikke særskilt måleinstrument eller målemetode.

Risikovurderingen skal særlig ta hensyn til:

- a) eksponeringens styrke, type og varighet, herunder eksponering for periodisk tilbakevendende vibrasjoner eller gjentatte støt
- b) grenseverdiene for eksponering og tiltaksverdiene for eksponering
- c) alle helse- og sikkerhetsmessige konsekvenser for arbeidstaker som utsettes for særlig fare
- d) alle indirekte virkninger på arbeidstakerens sikkerhet som er resultat av samspillet mellom mekaniske vibrasjoner og arbeidsstedet eller arbeidsutstyret
- e) opplysninger fra produsenten av arbeidsutstyret
- f) muligheten av å benytte annet arbeidsutstyr som er utformet for å redusere eksponeringen av mekaniske vibrasjoner
- g) særlige arbeidsforhold, som lave temperaturer m.m.

- h) eksponering for helkroppsvibrasjoner om bord etter arbeidstidens slutt
- i) relevante opplysninger i forbindelse med helseovervåking, herunder offentliggjorte opplysninger, i den grad dette er mulig.

Risikovurderingene skal oppbevares slik at opplysningene kan anvendes på et senere tidspunkt.

§ 14-7. *Måling av vibrasjoner*

Hvis det foretas måling som grunnlag for risikovurdering, skal måleverdiene være representative for arbeidstakernes eksponering for vibrasjoner. Målemetoder og måleutrustning skal være tilpasset miljøet og den type vibrasjoner som forekommer.

Måling av hånd-armvibrasjoner skal gjøres i samsvar med NS-EN ISO 5349-2 (2001). Målingene skal gjøres for hver hånd dersom utstyret må holdes med begge hender.

Måling av helkroppsvibrasjoner skal gjøres i samsvar med NS-ISO 2631-1 (1997).

§ 14-8. *Tiltak ved overskridelse av tiltaksverdiene*

Hvis tiltaksverdien er overskredet, skal nødvendige tekniske og organisatoriske tiltak iverksettes for å redusere risikoen til et minimum. Det skal særlig sørges for:

- a) alternative arbeidsmetoder, som medfører lavere eksponering for mekaniske vibrasjoner
- b) valg av utstyr med en god ergonomisk utforming og med det lavest mulige vibrasjonsnivå for det arbeidet som skal utføres
- c) hjelpeutstyr som nedsetter risikoen for skader forårsaket av vibrasjoner, slik som seter som reduserer helkroppsvibrasjoner og håndtak som demper hånd-arm-vibrasjoner
- d) vedlikeholdsprogrammer for utstyr, betjeningsplassen med tilknyttede systemer
- e) utforming og innretning av betjeningsplassene og arbeidsstedene
- f) informasjon og opplæring av arbeidstaker med sikte på sikker og riktig bruk av utstyr slik at eksponering for mekaniske vibrasjoner reduseres til et minimum
- g) begrensning av eksponeringens varighet og styrke
- h) passende arbeidsperioder med nødvendige pauser
- i) utlevering av verneklær, når nødvendig, for å beskytte arbeidstaker mot kulde og fukt.

§ 14-9. *Tiltak ved overskridelse av grenseverdiene*

Hvis grenseverdiene er overskredet, skal det straks iverksettes nødvendige tiltak for å redusere eksponeringen til under grenseverdien.

Årsaken til at grenseverdien ble overskredet skal utredes, og de nødvendige korrigerende tiltak skal settes i verk.

§ 14-10. *Helseundersøkelse*

Dersom risikovurderingen viser at arbeidstaker utsettes for vibrasjoner, som overskrider tiltaksverdiene for vibrasjoner i § 14-5, og som utgjør en fare for arbeidstakerens helse, skal vedkommende gis tilbud om egnet helseundersøkelse.

Helseundersøkelsen skal kunne påvise mulige helseeffekter forårsaket av vibrasjoner og gi grunnlag for forebyggende tiltak eller andre tiltak som kan redusere arbeidstakerens risiko for helseskade.

Legen avgjør hyppigheten av og innholdet i undersøkelsene på bakgrunn av eksponeringens type, nivå og varighet og på bakgrunn av arbeidstakerens helsetilstand.

Arbeidstakeren skal informeres om resultatet av helseundersøkelsen. Dersom det er behov for helseundersøkelser etter at eksponeringen er avsluttet, skal arbeidstakeren informeres om dette.

§ 14-11. *Oppfølging av helseundersøkelsen*

Dersom helseundersøkelsen påviser sykdom eller annen negativ helseeffekt som legen mener kan skyldes eksponering for vibrasjoner på arbeidsplassen, skal

- a) risikovurderingen revideres, herunder skal det tas hensyn til råd fra kompetent helsepersonale eller fra offentlig myndighet,
- b) det iverksettes tiltak som er nødvendige for å fjerne eller redusere risikoen ved arbeid som utsetter arbeidstakerne for vibrasjoner,
- c) arbeidstaker informeres,
- d) arbeidstakere omplasseres i henhold til § 14-12.

§ 14-12. *Omplassering*

Reder skal så langt det er mulig sørge for at arbeidstakere blir omplassert til annet arbeid i virksomheten der de ikke blir utsatt for helsefarlig eksponering fra vibrasjoner, når dette er nødvendig av hensyn til arbeidstakers helse.

§ 14-13. *Informasjon og opplæring*

Arbeidstaker og verneombud skal ha informasjon og opplæring som er i overensstemmelse med resultatet av risikovurderingene. Det skal gis informasjon og opplæring om

- a) forebyggende tiltak for å fjerne risikoen for mekaniske vibrasjoner eller for å redusere risikoen til et minimum
- b) grenseverdiene og tiltaksverdiene
- c) resultatene av foretatte vurderinger og målinger og de skader som arbeidsutstyret kan medføre
- d) hvorfor og hvordan tegn på skade skal oppdages og hvordan de skal rapporteres

- e) når arbeidstakeren har rett til helseundersøkelse
- f) hvordan utføre arbeidet på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte som begrenser eksponering for mekaniske vibrasjoner.

§ 14–14. *Overgangsbestemmelser*

Gjennomføring av bestemmelsene § 14–9 for arbeidsutstyr, skal først komme til anvendelse 5 år fra den 6. juli 2005, hvis det benyttes arbeidsutstyr som ble stilt til arbeidstakernes rådighet før 6. juli 2007 og som ikke kan overholde grenseverdiene for eksponering selv når det tas hensyn til de seneste tekniske fremskritt og organisatoriske foranstaltninger.

Nåværende kapittel 14 blir nytt kapittel 15.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. juli Nr. 801 2005

Midlertidig delegering av myndighet til Avinor AS etter luftfartsloven § 7–4, § 7–29 og § 15–3.

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 6. juli 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–4, § 7–29 og § 15–3. Kunngjort 14. juli 2005.

I

Med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 7–4, § 7–29 og § 15–3 gis Avinor AS myndighet til å sertifisere, autorisere og tildele rettigheter i henhold til følgende forskrifter:

- Forskrift 12. august 1986¹ om oppnåelse og opprettholdelse av autorisasjon for utøvelse av lokal flygeinformasjonstjeneste (AFIS).
- Forskrift 30. juni 1994 nr. 707 for oppnåelse og opprettholdelse av autorisasjon for utøvelse av lokal flygeinformasjonstjeneste (HFIS) ved innretning på norsk kontinentalsokkel.

1 Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

II

Vedtaket trer i kraft straks og er gyldig frem til 31. desember 2005.

6. juli Nr. 802 2005

Forskrift om EØS-filialers medlemskap i innskuddsgarantiordningen i Bankenes sikringsfond (tilleggsdekning).

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juli 2005 med hjemmel i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner § 2–2 tredje ledd og § 2–5 tredje ledd. Kunngjort 14. juli 2005.

§ 1. *Filialmedlemskap*

Før en kredittinstitusjon med hovedsete i annen EØS-stat som mottar innskudd fra allmennheten gjennom filial her i riket, som har rett til å bli medlem av innskuddsgarantiordningen (filialmedlem), kan bli filialmedlem, må Bankenes sikringsfond i samarbeid med hjemstatens sikringsordning bringe på det rene hvilke innskudd eller deler av innskudd som er sikret i hjemstatens ordning, og hvilke innskudd hos søker som skal være sikret i Bankenes sikringsfond.

Bankenes sikringsfond kan nekte filialmedlemskap, eller sette særlige vilkår for medlemskapet, dersom soliditetssituasjonen hos søker, eller betydelig usikkerhet med hensyn til utviklingen i denne, tilsier det.

Filialmedlem kan tidligst opptas seks måneder etter at Bankenes sikringsfond har mottatt søknad om slikt medlemskap.

Kredittilsynet fastsetter minstekrav til opplysninger i søknader om filialmedlemskap.

Før filialmedlem opptas, skal dette godkjennes av Kredittilsynet.

Bestemmelsen i tredje ledd gjelder ikke ved omdanning til filial fra datterselskap som er medlem av Bankenes sikringsfond. De berørte tilsynsmyndigheter og sikringsordninger skal varsles uten opphold når det er klart at omdanning vil finne sted. Kredittilsynet kan gi nærmere regler om videreføring av medlemskap i Bankenes sikringsfond ved slik omdanning.

Filialmedlemskap opphører ett år etter at Bankenes sikringsfond har mottatt oppsigelse fra filialmedlemmet.

§ 2. *Avgiftsberegning mv.*

Filialmedlem plikter å svare avgift etter reglene i banksikringsloven § 2–7, jf. også definisjonen av garantert innskudd i filial i neste ledd.

For beregning av avgift etter første ledd, og Bankenes sikringsfonds størrelse etter banksikringsloven § 2–6, skal

garantert innskudd i filial beregnes som innskyters samlede innskudd opp til 2 millioner kroner, med et fradrag tilsvarende den del av innskuddet som skal dekkes under hjemstatens garantiordning.

Definisjonen av garanterte innskudd i filial i annet ledd har ikke betydning for Bankenes sikringsfonds faktiske forpliktelser eller adgang til å dekke innskudd.

§ 3. *Dekningsomfang*

Bankenes sikringsfond plikter å dekke tap som nevnt i banksikringsloven § 2–10 første til fjerde ledd som innskytere i filial her i riket påføres, med fradrag for det som skal dekkes av hjemstatens garantiordning. Det skal være uten betydning for Bankenes sikringsfonds dekningsforpliktelse hvorvidt eller på hvilket tidspunkt hjemstatens garantiordning oppfyller sin dekningsplikt. Bankenes sikringsfond har ikke anledning til å dekke tap som beskrevet i banksikringsloven § 2–10 femte ledd.

Som innskyter i filial her i riket regnes innskyter som selv har foretatt innskudd i, og som har naturlig tilknytning til, filialen. Kredittilsynet kan gi nærmere regler om hvem som skal anses som innskyter i filialen. Kredittilsynet avgjør tvilstilfeller og hva som skal regnes som et tvilstilfelle.

Filialmedlemmet plikter på en tydelig måte å informere innskyterne i filial her i riket om hvilke typer innskudd som er sikret, hvilket beløp som er sikret, og hvilken sikringsordning som dekker hvilke innskudd eller deler av innskuddet.

§ 4. *Avtale mellom hjemlandets sikringsordning og Bankenes sikringsfond*

Bankenes sikringsfond og hjemstatens sikringsordning plikter å inngå en avtale der det fremgår hvilke innskudd og hvilke beløp som er sikret i henholdsvis hjemstatens sikringsordning og i Bankenes sikringsfond, og hvordan motregning av innskudd mot innskyters forfalte forpliktelser overfor filialen skal foretas.

Avtalen skal også sikre Bankenes sikringsfond den informasjon som er nødvendig for å kunne beregne sikringsfondets dekningsforpliktelser i situasjoner der slike forpliktelser utløses.

§ 5. *Avtale mellom hjemlandets tilsynsmyndigheter og Kredittilsynet*

Kredittilsynet og tilsynsmyndighetene i filialmedlemmets hjemstat skal inngå en avtale som sikrer Kredittilsynet den informasjon tilsynet trenger for å ivareta sine funksjoner etter denne forskrift, herunder:

1. informasjon som Kredittilsynet skal videreformidle til sikringsfondet etter § 6,
2. opplysninger om filialmedlemmets soliditet,
3. opplysninger om vesentlige negative utviklingstrekk hos filialmedlemmet og/eller dets filial her i riket,
4. varsel før filialmedlemmet settes under offentlig administrasjon, tas under konkursbehandling eller lignende,
5. tilstrekkelige opplysninger til å ivareta sine oppgaver i henhold til § 7.

§ 6. *Videreformidling av informasjon fra Kredittilsynet til Bankenes sikringsfond*

Kredittilsynet skal videreformidle til Bankenes sikringsfond informasjon som sikringsfondet måtte ha behov for i forbindelse med vurdering av søknad om medlemskap (§ 1), beregning av fondets størrelse og beregning av avgift (§ 2), eller beregning av faktiske dekningsforpliktelser (§ 3). Det forutsettes at Kredittilsynet gjennom sin avtale med tilsynsmyndighetene i filialmedlemmets hjemstat (jf. § 5) er sikret tilgang til slik informasjon.

§ 7. *Kredittilsynets rolle i en administrasjons- eller konkurssituasjon*

I en administrasjons- eller konkurssituasjon skal Kredittilsynet sikre at interessene til innskytere i filial her i riket blir ivaretatt.

I en administrasjons- eller konkurssituasjon kan filialen her i riket ikke ta i mot innskudd, påta seg nye engasjementer eller øke tidligere engasjementer uten Kredittilsynets godkjenning, jmfør banksikringsloven § 4–6 første ledd bokstav c.

Kredittilsynet skal konsultere hjemlandets tilsynsmyndigheter før Kredittilsynet godkjenner utbetaling til innskyterne i medhold av banksikringsloven § 4–6 første ledd bokstav d.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft straks.

6. juli Nr. 803 2005

Forskrift om endring i forskrift om folkeregistrering.

Fastsatt av Skattedirektoratet 6. juli 2005 med hjemmel i kgl.res. 16. januar 1970 nr. 2 om ikrafttreden av og delegering etter folkeregisterloven og Kronprinsreg.res. 11. januar 1991 nr. 10 endring i kgl.res. om ikrafttredelse m.v. av lov om folkeregistrering gitt med hjemmel i lov 16. januar 1970 nr. 1 om folkeregistrering. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 4. mars 1994 nr. 161 om folkeregistrering gjøres følgende endring:

§ 2 nr. 8 tredje ledd skal lyde:

Personer som er innlagt eller anbrakt i andre institusjoner eller i privat pleie, regnes som bosatt der når oppholdet er ment eller viser seg å vare i minst 6 måneder, med mindre de skal registreres i samsvar med § 2 nr. 3. Dersom de ikke har tilknytning til annet bosted, regnes de som bosatt på oppholdsstedet, jf. § 2 nr. 1. Personer som blir innlagt

på alders- eller sykehjem i en annen kommune enn bostedskommunen, regnes fortsatt som bosatt i den kommunen de hadde sitt bosted på innleggelsestidspunktet, uavhengig av bestemmelsene i første og annet punktum. Forutsetningen er at kommunen som personen var bosatt i på innleggelsestidspunktet fortsatt skal ha det rettslige og økonomiske ansvaret for å tilby vedkommende alders- og sykehjemsplass. Har ikke personen bolig til disposisjon regnes vedkommende som bosatt etter regelen i § 2 nr. 13.

II

Endringen trer i kraft straks.

6. juli Nr. 804 2005

Forskrift om vern mot mekaniske vibrasjoner.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 6. juli 2005 hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 7 nr. 2, § 8 nr. 4, § 9 nr. 2, § 12 nr. 5, § 14 tredje ledd og § 30 nr. 4. Jf. EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 16ja (direktiv 2002/44/EF). Kunngjort 14. juli 2005.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften skal sikre at arbeidstakernes helse og sikkerhet beskyttes mot fare som oppstår eller kan oppstå når arbeidstakerne utsettes for mekaniske vibrasjoner på arbeidsplassen.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for virksomheter der arbeidstakere kan bli utsatt for mekaniske vibrasjoner.

§ 3. Hvem forskriften retter seg mot

Arbeidsgiveren skal sørge for at bestemmelsene i denne forskriften blir gjennomført.

§ 4. Definisjoner

I denne forskriften menes med:

- hånd- og armvibrasjoner*: mekaniske vibrasjoner som overføres fra arbeidsutstyr til hånd eller arm og medfører risiko for skade på blodkar, skjelett, ledd, nerver eller muskler, og som også kan innebære en sikkerhetsrisiko,
- helkroppsvibrasjoner*: mekaniske vibrasjoner som overføres til hele kroppen og medfører risiko for helseskade, særlig i ryggraden, og som også kan innebære en sikkerhetsrisiko,
- daglig eksponeringsverdi*: energiekvivalent middelverdi av den frekvensveide akselerasjonen gjennom arbeidsdagen korrigert til en referansetid på 8 timer ($A(8)$). $A(8) = A(T)\sqrt{T/8}$ hvor $A(T)$ er daglig vibrasjonseksponering gjennom en arbeidsdag med samlet varighet T timer. For hånd- og armvibrasjoner fastsettes $A(T)$ etter NS-EN ISO 5349-1 (2001), kapittel 4 og 5 og vedlegg A. For helkroppsvibrasjoner fastsettes $A(T)$ etter NS-ISO 2631-1 (2003), kapittel 5 til 7 og vedlegg A og B som verdien for daglig vibrasjonseksponering i den akseretningen som gir høyest verdi når k-faktorer for sittende eller stående person benyttes,
- grenseverdi for daglig eksponering ($A(8)$)*: daglig eksponeringsverdi som ikke skal overskrides,
- tiltaksverdi for daglig eksponering ($A(8)$)*: daglig eksponeringsverdi som krever iverksetting av tiltak for å redusere risikoen til et minimum.

Kapittel 2. Risikovurdering og tiltak m.m.

§ 5. Systematisk forebygging av vibrasjonseksponering

Arbeidet skal planlegges og gjennomføres på en slik måte at arbeidstakerne beskyttes mot vibrasjoner. Tiltak skal gjøres ved kilden så langt det er mulig med hensyn til den tekniske utviklingen, eller ved at vibrasjonseksponeringen på annen måte begrenses i varighet og intensitet.

Arbeidstakere skal ikke utsettes for vibrasjoner som overskrider grenseverdiene for den daglige eksponeringen.

§ 6. Risikovurdering

Arbeidsgiveren skal kartlegge og dokumentere i hvilken utstrekning arbeidsutstyret utsetter arbeidstakerne for vibrasjoner og vurdere enhver risiko for deres helse og sikkerhet forbundet med vibrasjoner.

Daglig eksponeringsverdi ($A(8)$) kartlegges ved å registrere utførelsen av arbeidet med særlig vekt på arbeidsmetoder, styrken på vibrasjoner og vibrasjonsinformasjon som er relevant for de aktuelle arbeidssituasjonene, medregnet opplysninger fra produsenten av utstyret. Når det er nødvendig skal arbeidsgiveren foreta måling av vibrasjonseksponeringen.

Risikovurderingen skal særlig ta hensyn til:

- nivå, type og varighet av vibrasjonseksponering, forekomst av variasjon i vibrasjonsnivå og gjentatte støt,
- grenseverdiene og tiltaksverdiene for daglig eksponering ($A(8)$),
- virkning på helse og sikkerheten til arbeidstakere som er særlig utsatt for risiko,

- d) indirekte virkninger på sikkerheten til arbeidstakeren fra vekselvirkninger mellom vibrasjon og arbeidsstedet eller arbeidsutstyret,
- e) produsentens informasjon om arbeidsutstyret,
- f) om det er mulig å benytte arbeidsutstyr som gir mindre vibrasjonseksponering,
- g) lengden av eksponeringen for helkroppsvibrasjoner utover vanlig arbeidstid, som faller innunder arbeidsgiverens ansvar,
- h) økt helserisiko på grunn av samvirkning mellom vibrasjoner og andre faktorer på arbeidsplassen,
- i) relevante opplysninger fra helseundersøkelser, og andre offentliggjorte opplysninger, så langt det er mulig.

Arbeidsgiveren skal oppdatere risikovurderingen med jevne mellomrom, særlig med hensyn til endringer i produksjonsforhold eller organisering av arbeidet som kan innvirke på risiko.

Risikovurderingen skal oppbevares slik at opplysningene kan anvendes på et senere tidspunkt.

§ 7. Tiltaksverdier

Tiltaksverdiene for den daglige eksponeringen (A(8)):

- a) for hånd- og armvibrasjoner: $2,5 \text{ m/s}^2$,
- b) for helkroppsvibrasjoner: $0,5 \text{ m/s}^2$.

§ 8. Grenseverdier

Grenseverdiene for den daglige eksponeringen (A(8)):

- a) for hånd- og armvibrasjoner: $5,0 \text{ m/s}^2$,
- b) for helkroppsvibrasjoner: $1,1 \text{ m/s}^2$.

§ 9. Måling av vibrasjoner på arbeidsplassen

Hvis det foretas måling som grunnlag for risikovurdering, skal måleverdiene være representative for arbeidstakernes eksponering for vibrasjoner. Målemetoder og måleutrustning skal være tilpasset miljøet og den type vibrasjoner som forekommer.

Måling av hånd- og armvibrasjoner skal gjøres i samsvar med NS-EN ISO 5349-2 (2001). Målingene skal gjøres for hver hånd dersom utstyret må holdes med begge hender.

§ 10. Tiltak ved overskridelse av tiltaksverdiene

Dersom tiltaksverdiene overskrides, skal arbeidsgiveren iverksette tekniske og organisatoriske tiltak på bakgrunn av de helse- og sikkerhetsrisikoene som fremkommer av risikovurderingen, ved å:

- a) vurdere alternative arbeidsmetoder som medfører mindre eksponering for vibrasjoner,
- b) velge passende arbeidsutstyr med god ergonomisk utforming med hensyn til arbeidet som utføres, slik at vibrasjonseksponeringen reduseres,
- c) utforme og tilrettelegge arbeidsplassen og arbeidet som utføres,
- d) sørge for at arbeidstakere har tilgang til tilleggsgutstyr eller hjelpemiddel som reduserer risikoen for skade som skyldes vibrasjoner,
- e) ha systematisk vedlikehold av arbeidsutstyr og arbeidsplassen,
- f) begrense eksponeringstiden og -intensiteten,
- g) ha hensiktsmessige arbeidsplaner med tilstrekkelige hvilepauser,
- h) sørge for arbeidsklær til arbeidstakere som utsettes for fuktighet og kulde.

Arbeidsgiveren skal tilpasse tiltakene for arbeidstakere som i særlig grad kan være utsatt for ulykkes- eller helsefare.

§ 11. Tiltak ved overskridelse av grenseverdiene

Dersom grenseverdiene for daglig eksponering overskrides, skal arbeidsgiveren straks sette i verk tiltak for å redusere eksponeringen til verdier under grenseverdiene.

For å unngå fremtidige overskridelser av grenseverdiene, skal arbeidsgiveren kartlegge årsakene til at grenseverdiene er overskredet.

§ 12. Informasjon og opplæring

Arbeidsgiveren skal sørge for at arbeidstakere og verneombud får løpende informasjon og opplæring om:

- a) risikovurderingen som er foretatt, og de tiltak som skal iverksettes,
- b) grenseverdiene og tiltaksverdiene for eksponering,
- c) måleresultatene,
- d) risiko knyttet til vibrasjon og hvordan tegn på skader skal oppdages og rapporteres,
- e) under hvilke vilkår arbeidstakerne har rett til helseundersøkelse,
- f) trygge arbeidsmetoder som minsker eksponeringen og risikoen for helseskade som bruken av arbeidsutstyret kan medføre.

Kapittel 3. Helseundersøkelse og omplassering

§ 13. Krav om helseundersøkelse

Arbeidsgiveren skal sørge for at arbeidstakere får tilbud om egnet helseundersøkelse hvis de utsettes for

vibrasjoner som overskrider tiltaksverdiene for vibrasjoner, eller eksponeringen gir grunn til mistanke om at helseskade kan oppstå ved lavere eksponeringsnivå.

Egnet helseundersøkelse skal kunne påvise enhver negativ helseeffekt forårsaket av vibrasjoner og gi grunnlag for forebyggende tiltak i virksomheten eller andre tiltak som kan redusere arbeidstakerens risiko for helseskade.

Helseundersøkelsen skal utføres av kompetent lege. Legen avgjør hyppigheten av og innholdet i undersøkelsen på bakgrunn av eksponeringens type, nivå og varighet, og på bakgrunn av arbeidstakerens helsetilstand.

Arbeidstakeren skal informeres om resultatet av helseundersøkelsen. Dersom det er behov for helseundersøkelser etter at eksponeringen er avsluttet, skal arbeidstakeren informeres om dette.

§ 14. Arbeidsgiverens oppfølging av helseundersøkelsen

Dersom helseundersøkelsen påviser sykdom eller annen negativ helseeffekt som legen mener kan skyldes eksponering for vibrasjoner på arbeidsplassen, skal arbeidsgiver:

- a) revidere risikovurderingen, herunder ta hensyn til råd fra kompetent helsepersonale eller fra offentlig myndighet,
- b) iverksette tiltak som er nødvendige for å fjerne eller redusere risikoen ved arbeid som utsetter arbeidstakerne for vibrasjoner,
- c) omplassere arbeidstakere i henhold til § 15,
- d) gi tilbud om egnet helseundersøkelse til andre arbeidstakere som har vært utsatt for liknende eksponering.

§ 15. Omplussing

Arbeidsgiveren skal så langt det er mulig sørge for at arbeidstakere blir omplassert til annet arbeid i virksomheten der de ikke blir utsatt for helsefarlig eksponering fra vibrasjoner, når dette er nødvendig av hensyn til arbeidstakers helse.

Kapittel 4. Avsluttende bestemmelser

§ 16. Straff

Overtredelse av denne forskriften straffes etter arbeidsmiljøloven kapittel XIV og straffeloven § 48a og § 48b.

§ 17. Overgangsbestemmelse

Gjennomsnittlig eksponering over 40 timer, kan benyttes i stedet for daglig eksponeringsverdi i følgende overgangsperioder:

- a) til 6. juli 2007 for arbeidsutstyr som var i bruk i virksomheten ved ikrafttreddelsen av denne forskriften,
- b) til 6. juli 2010 ved redningsarbeid som skal sikre liv og eiendom,
- c) til 6. juli 2012 for helkroppsvibrasjoner ved sesongarbeid i jordbruket. Dette gjelder bare dersom tiltaksverdien for daglig eksponering (A(8)) ikke overskrides i den øvrige arbeidstiden.

Overgangsperiodene gjelder kun for arbeid hvor det ikke er mulig å redusere eksponeringen til under grenseverdien for daglig eksponering (A(8)) gjennom organisatoriske eller tekniske tiltak.

§ 18. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 6. juli 2005.

6. juli Nr. 805 2005

Forskrift om endring i forskrift om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften).

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 6. juli 2005 med hjemmel i lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 5, § 6, § 12 og § 59, jf. delegeringsvedtak 29. april 2005 nr. 378. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 21. desember 1990 nr. 1028 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 43 første og annet ledd skal lyde:

Utlending som de siste tre år har oppholdt seg sammenhengende i riket, jf. § 44, med oppholdstillatelse eller arbeidstillatelse uten begrensninger, har etter søknad rett til bosettingstillatelse, dersom det ikke foreligger forhold som nevnt i lovens § 29 første ledd. Det er en forutsetning at vilkårene for den gitte tillatelse fortsatt er oppfylt. Det er et vilkår at søkeren i tillegg har gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven.

Utlending som de siste fire år har oppholdt seg sammenhengende i riket med tillatelse etter § 21 a i tre år og deretter i ett år enten har hatt tillatelse som kan danne grunnlag for bosettingstillatelse etter § 21 eller § 21 a, eller asyl, jf. § 63, har etter søknad rett til bosettingstillatelse, dersom det ikke foreligger forhold som nevnt i lovens § 29 første ledd. Det er en forutsetning at adgangen til å gi kollektiv beskyttelse ikke er bortfalt. Det er et vilkår at søkeren i tillegg har gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven.

§ 43 femte ledd annet punktum skal lyde:

Adoptivbarn, jf. § 23 første ledd bokstav d, av foreldre som er norske eller nordiske borgere bosatt i riket, eller av foreldre bosatt i riket med bosettingstillatelse, får bosettingstillatelse uten foregående oppholdstid og uten gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven, når samtykke til adopsjon er gitt av Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) før innreisen i riket og søknad fremsettes innen ett år etter innreisen.

§ 45 annet ledd skal lyde:

Bosettingstillatelse kan gis til ektefelle eller samboer, jf. § 23 første ledd bokstav a og b, til norsk borger ansatt ved norsk utenriksstasjon, når utlendingens opphold i riket med tillatelse som kan danne grunnlag for bosettingstillatelse og opphold i utlandet i tilknytning til norsk utenriksstasjon til sammen blir fire år. Minst ett år må være opphold i riket som nevnt. Det stilles ikke vilkår om gjennomført pliktig norskopplæring i henhold til introduksjonsloven.

II

Endringene trer i kraft 1. september 2005.

7. juli Nr. 806 2005

Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.

Fastsatt av Finansdepartementet 7. juli 2005 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 3–1 niende ledd. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endringer:

Kapittel 3 overskriften «Skattemessig bosted for pendlere» skal lyde:

A. Skattemessig bosted for pendlere

Kapittel 3 etter § 3–1–7 ny overskrift skal lyde:

B. Skattemessig bosted for personer med institusjonsopphold

Kapittel 3 etter overskrift B ny § 3–1–10 skal lyde:

§ 3–1–10. Skattemessig bosted for personer på alders- og sykehjem

Personer som blir innlagt på alders- eller sykehjem i en annen kommune enn bostedskommunen, regnes fortsatt som bosatt i den kommunen hvor de hadde sitt bosted på innleggelsestidspunktet. Forutsetningen er at kommunen som personen var bosatt i på innleggelsestidspunktet fortsatt skal ha det rettslige og økonomiske ansvaret for å tilby vedkommende alders- og sykehjemsplass.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2005.

8. juli Nr. 807 2005

Forskrift om endring i forskrift om kjøttråvarer og kjøttprodukter.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 8. juli 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 10 annet ledd og § 36 annet ledd, jf. myndighetsfordelingsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 18. februar 1983 nr. 150 om kjøttråvarer og kjøttprodukter gjøres følgende endringer:

Overskriften «Omfang og definisjoner» strykes.

§ 2 skal lyde:

1. *Kjøttråvarer* – omfatter alle spiselige deler av matnyttige pattedyr og fugler som råvare egnet for videre bearbeiding.
2. *Kjøttprodukter* – er varer som helt eller delvis er tilberedt ved bearbeiding av kjøttråvarer unntatt hele, sammenhengende kjøttprodukter som er tilberedt av kjøttråvare i ett eller flere større stykker.
3. *Deiger* – er kjøttråvarer som er findelt ved maskinell bearbeiding og som omsettes uten annen bearbeiding enn eventuelt tilsetning av salt og vann eller is.

4. *Kjøttfarseprodukter* – er findelt kjøttråvare som er spedd med vann, is og melk og/eller stivelsesrike, naturlige råvarer, og som er bearbeidet ferdig til bruk.

Overskriften «Hygieniske bestemmelser» strykes.

§ 4 oppheves.

Overskriften «Bestemmelser om lagring, omsetning, tining og refrysing av frysede kjøttråvarer og kjøttprodukter» strykes.

§ 7 og § 8 oppheves.

Overskriften «Kvalitetsbestemmelser» strykes.

§ 9, § 10 og § 11 oppheves.

Overskriften «Merking» strykes.

§ 13 og § 14 oppheves.

§ 17 oppheves.

Overskriften «Administrative bestemmelser» strykes.

Nåværende § 18, § 19, § 20, § 21, § 22 og § 23 blir til henholdsvis § 3, § 4, § 5, § 6, § 7 og § 8.

Vedlegg I oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. juli Nr. 808 2005

Forskrift om endring i forskrift om produkter framstilt av blandinger av findelte animalske råvarer eller blandinger av findelte animalske og vegetabiliske råvarer.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 8. juli 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 10 annet ledd og § 36 annet ledd, jf. myndighetsfordelingsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 18. februar 1983 nr. 151 om produkter framstilt av blandinger av findelte animalske råvarer eller blandinger av findelte animalske og vegetabiliske råvarer gjøres følgende endringer:

Overskriften «Omfang og definisjoner» strykes.

§ 2 og § 3 oppheves.

Overskriften «Bestemmelser om lagring og omsetning av blandingsprodukter og om tining og refrysing av frysede blandingsprodukter» strykes.

§ 4, § 5, § 6 og § 7 oppheves.

Overskriften «Bestemmelser om blandingsproduktene sammensetning» strykes.

§ 8 oppheves.

Overskriften «Merking og markedsføring» strykes.

§ 9, § 10 og § 11 oppheves.

Nåværende § 12, § 14, § 15, § 16, § 17 og § 18 blir til henholdsvis § 2, § 3, § 4, § 5, § 6 og § 7.

Vedlegg I oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. juli Nr. 809 2005**Forskrift om endring i forskrift om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone.**

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 8. juli 2005 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 4 og § 6, jf. delegeringsvedtak 5. desember 1969. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 13. mai 1977 nr. 2 om utlendingers fiske og fangst i Norges økonomiske sone gjøres følgende endring:

§ 8 bokstav g annet ledd skal lyde:

Fartøy som er lisensiert for fiske etter sild sør for 62° N og makrell i Norges økonomiske sone, skal ved avslutning av fiske i sonene melde seg til kontroll i ett av flere kontrollområder.

II

Endringen trer i kraft straks.

8. juli Nr. 810 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter makrell i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 8. juli 2005 med hjemmel i forskrift 22. desember 2004 nr. 1796 om regulering av fisket etter makrell i 2005, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 4a, § 5, § 9, § 11 og § 13 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12 og § 20, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 22. desember 2004 nr. 1796 om regulering av fisket etter makrell i 2005 gjøres følgende endring:

§ 14 første ledd skal lyde:

Fra og med 1. januar til og med 14. august kan fartøy med adgang til å delta fiske og lande inntil 15 tonn makrell. Fartøy under 15 meter som har adgang til å delta med not kan fra og med 1. januar fiske innenfor fartøyets maksimalkvote, jf. andre ledd.

II

Endringen trer i kraft straks.

8. juli Nr. 811 2005**Forskrift om endring i forskrift til friskolelova.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 8. juli 2005 med heimel i lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar (friskolelova) § 3–1 femte ledd. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 26. september 2003 nr. 1194 til friskolelova blir det gjort følgjande endringar:

Ny § 7 skal lyde:

§ 7. Frittstående vidaregåande skoler kan som hovudregel ikkje ta inn vaksne søkarar utan rett til vidaregåande opplæring, jf. friskolelova § 3–1 andre ledd første punktum. Følgjande skolar kan likevel ta inn vaksne søkarar utan rett til vidaregåande opplæring:

1. Vidaregåande skolar som gir yrkesretta opplæring som ikkje blir gitt ved vidaregåande offentlege skolar, jf. friskolelova § 6A–3 andre ledd
2. Skolar for funksjonshemma, jf. friskolelova § 3–1 andre ledd andre punktum.

I tillegg kan desse skolane ta inn vaksne søkarar utan rett til vidaregåande opplæring:

Danielsen Intensivgymnas med inntil 186 elevar
Gjennestad gartnerskole med inntil 58 elevar
Handelsinstituttet med inntil 69 elevar
Handverksskolen med inntil 15 elevar
Holgersens vidaregåande skole med inntil 14 elevar
Lukas Stiftelsen vidaregåande skole med inntil 74 elevar
Natur vidaregåande skole med inntil 89 elevar
Nordborg Kristen vidaregåande skole med inntil 13 elevar
Kristen vidaregåande skole – Nordland med inntil 40 elevar
Oslo Sanitetsforenings hjelpepleierskole med inntil 36 elevar
Plus-Skolen med inntil 44 elevar

Tomb Jordbruksskole med inntil 21 elevar
Tyrifjord videregående skole med inntil 13 elevar
Val videregående skole med inntil 9 elevar
Vinterlandbruksskulen på Jæren med inntil 21 elevar
Wang Handelsskole og Gymnas med inntil 45 elevar
Østfold Møbelsnekkerskole med inntil 15 elevar
Øya videregående skole med inntil 7 elevar.

Andre frittstående videregående skolar som tidlegare har hatt rett etter sin godkjenning til å ta inn vaksne søkjarar utan rett til vidaregåande opplæring og som per 1. oktober 2004 hadde slike elevar, kan for skoleåret 2005–2006 ta inn slike elevar inntil det faktiske talet vaksne elevar utan rett til vidaregåande opplæring dei hadde per 1. oktober 2004. Etter skoleåret 2005–2006 kan ikkje desse skolane ta inn vaksne søkjarar utan rett.

Noverande § 7 blir ny § 8.

II

Endringane trer i kraft frå og med 1. august 2005.

12. juli Nr. 812 2005

Midlertidig forskrift om tiltak for å hindre overføring av *Legionella* via aerosol.

Fastsatt av Sosial- og helsedirektoratet 12. juli 2005 med hjemmel i lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 4–1 annet og sjettede ledd, jf. § 7–10 annet ledd. Kunngjort 14. juli 2005.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for virksomheter og eiendommer som har innretninger som direkte eller indirekte kan spre legionellaforurenset aerosol til omgivelsene, utendørs eller innendørs.

Innretninger i forskriften her omfatter blant annet kjøleanlegg med kjøletårn, luftskrubbere, faste og mobile vaskeanlegg, dusjanlegg, klimaanlegg med luftfukting, innendørs befuktningssystem og innendørs fontener.

Indirekte spredning av legionellaforurenset aerosol omfatter spredning av aerosoler fra resipientvann som har blitt tilført legionellaholdig avløpsvann fra industrieanlegg.

Forskriften omfatter ikke innretninger som

- finnes i private boliger eller fritidseiendommer, med mindre omgivelsene utenfor boligen eller eiendommen blir berørt,
- anvender sjøvann i alle deler av innretningen som er i kontakt med luft,
- arbeider med vanntemperatur utenfor området 12–55 °C,
- arbeider med vann med pH-verdi under 3,0 i alle deler av innretningen som er i kontakt med luft.

Ved tvil om en innretning faller inn under forskriften her, treffer kommunen avgjørelse.

§ 2. Definisjoner

I forskriften her menes med:

- a) *aerosol*: vandrdåper som svever i luft,
- b) *befuktningssystem*: innretning beregnet for å holde overflater fuktige,
- c) *biofilm*: belegg av organisk materiale som kan oppstå på fuktige flater, rørvegger og lignende,
- d) *desinfeksjon*: kjemisk behandling eller varmebehandling som dreper mikroorganismer,
- e) *indirekte spredning*: spredning eller risiko for spredning av *Legionella* til vann hvor resipientvannet vil kunne forsyne en aerosoldanner,
- f) *kjøleanlegg med kjøletårn*: anlegg hvor kjøleeffekten baseres på at vandrdåper fordampes,
- g) *klimaanlegg med luftfukting*: klimaanlegg med innretning som er beregnet til å øke luftfuktigheten,
- h) *luftskrubber*: en type renseanlegg for luft basert på våtvasking for fjerning av partikler og luktstoffer fra luft/gassblandinger,
- i) *rengjøring*: omfatter mekanisk renhold, herunder fjerning av slam og biofilm i innretninger hvor dette dannes,
- j) *resipientvann*: vann i mottagende vannkilde,
- k) *virksomhetsansvarlig*: eier eller den som har ansvar for driften av innretningen.

§ 3. Ansvar

Virksomhetsansvarlig for innretninger som er nevnt i § 1, har ansvar for å iverksette nødvendige tiltak for å oppfylle kravene i forskriften her, med unntak av § 10. Virksomheter som nevnt i § 1 tredje ledd er også unntatt fra å følge kravene i § 8. Kommunen har ansvar for tiltak i henhold til forskriften § 10.

§ 4. Plikt til å iverksette strakstiltak ved forskriftens ikrafttredelse

Virksomhetsansvarlig for innretninger som nevnt i § 1, skal senest innen 15. august 2005 sende skriftlig melding til kommunen om når innretningen ble tatt i bruk. Meldingen skal angi tidspunktet for når mikrobiologisk prøvetaking, rengjøring og desinfeksjon av innretningen sist ble foretatt.

For virksomheter som nevnt i § 1 tredje ledd i forskriften her, kan meldingen begrenses til å omfatte opplysninger om virksomhetens art, beliggenhet og en beskrivelse av utslippsforholdenes karakter.

Virksomhetsansvarlig for innretninger som ikke er tilrettelagt og vedlikeholdt i samsvar med § 7–§ 8 i forskriften her (ved indirekte legionellaforurensning § 7), skal stanse driften av innretningen innen 15. august 2005 og sende melding til kommunen om at driften er stanset. Driften kan ikke gjenopptas før det er sendt melding til kommunen om at forholdet er rettet og at innretningen drives i tråd med forskriften.

Virksomhetsansvarlig for kjøleanlegg med kjøletårn som har sendt melding etter § 4 i midlertidig forskrift 27. mai 2005 nr. 474 om tiltak for å hindre overføring av smittestoffer fra kjøleanlegg med kjøletårn eller lignende innretning, har ikke plikt til å sende slik ny melding.

§ 5. Meldeplikt ved oppstart

Ved første gangs oppstart av innretning som nevnt i § 1 skal den virksomhetsansvarlige sende melding om dette til kommunen. Meldeplikt gjelder også for virksomheter som nevnt i § 1 tredje ledd i forskriften her.

Tilsvarende meldeplikt gjelder ved ny oppstart av eksisterende innretninger som ikke har vært meldt etter forskriften her eller etter midlertidig forskrift 27. mai 2005 nr. 474 om tiltak for å hindre overføring av smittestoffer fra kjøleanlegg med kjøletårn eller lignende innretning.

§ 6. Meldeplikt under drift

Den virksomhetsansvarlige for drift av innretning som nevnt i § 1, og den som utfører oppgaver i forbindelse med innretningen, skal av eget tiltak melde til kommunen om forhold som innebærer risiko for overføring av *Legionella*. Denne plikt kommer i tillegg til plikten til å sende melding etter § 4 og § 5.

§ 7. Nærmere krav til innretningene

Alle innretninger som nevnt i § 1 skal være tilrettelagt slik at hele innretningen, alle tilhørende prosesser, samt direkte og indirekte virkninger av disse, gir tilfredsstillende beskyttelse mot overføring av *Legionella*.

§ 8. Drift og vedlikehold

Drift av innretninger som nevnt i § 1, skal etterses regelmessig og det skal fastsettes rutiner som sikrer at drift og vedlikehold gir tilfredsstillende vern mot overføring av *Legionella* og følger gjeldende krav i lov/forskrift. Drift og vedlikehold skal foretas etter anerkjente metoder. Rutinene skal justeres i tråd med en løpende risikovurdering.

Alle innretninger som omfattes av § 1 skal rengjøres og desinfiseres:

- umiddelbart før innretningen settes i drift for første gang,
- minst hver 6. måned når innretningen er i bruk,
- dersom innretningen har vært ute av bruk i mer enn en måned,
- dersom rutinemessig internt ettersyn viser at det er nødvendig,
- dersom innretningen eller deler av den har vært vesentlig endret eller er åpnet for vedlikeholdsformål på en slik måte at risiko for smitte har forekommet eller kan inntreffe,
- under eller etter utbrudd eller mistanke om utbrudd av legionellose i innretningens mulige spredningsområde.

For kjøleanlegg med kjøletårn, luftskrubbere, befuktninganlegg og innendørs fontener, skal det minst hver måned utføres mikrobiologisk prøvetaking som minimum skal omfatte kimtallsanalyse eller tilsvarende.

Ved mistanke om utbrudd og ved utbrudd av legionellose skal det tas mikrobiologiske prøver av alle innretninger som faller inn under § 1. Slike prøver skal alltid tas forut for rengjøring og desinfeksjon.

Virksomhetsansvarlig er ansvarlig for at prøvene tas og analyseres.

§ 9. Krav til internkontroll

Internkontroll, jf. forskrift om miljørettet helsevern § 12, skal inneholde rutiner for drift og vedlikehold, (herunder hyppighet av overhaling og rengjøring) og løpende dokumentasjon av tiltak og prosesser knyttet til drift og vedlikehold. Internkontrollsystemet skal inneholde oversikt over prøveresultater og system for avvikshåndtering.

§ 10. Kommunens oppgaver

Kommunen skal

- motta meldinger og holde oversikt over innretninger som nevnt i § 1 i forskriften her
- iverksette nødvendige tiltak, overvåking og kontroll av slike innretninger
- gi råd og veiledning til eiere, de som har ansvar for drift av innretninger, planmyndigheter og forurensningsmyndigheter om helsemessige forhold knyttet til risiko for direkte og indirekte overføring av *Legionella*.

Kommunen kan gi pålegg etter kommunehelsetjenesteloven og smittevernloven.

§ 11. Straff

Overtredelse av forskriften straffes etter straffeloven § 156 eller § 357.

§ 12. Opphevelse av tidligere forskrift

Når forskriften her trer i kraft, oppheves midlertidig forskrift 27. mai 2005 nr. 474 om tiltak for å hindre overføring av smittestoffer fra kjøleanlegg med kjøletårn eller lignende innretning.

§ 13. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

12. juli Nr. 813 2005**Forskrift om endring i forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 12. juli 2005 med hjemmel i lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven) § 9 og forskrift 11. oktober 2002 nr. 1125 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven § 23. Kunngjort 14. juli 2005.

I

I forskrift 11. oktober 2002 nr. 1125 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven gjøres følgende endringer:

Ny § 13 skal lyde:

§ 13. Høgskolen i Staffeldtsgate

Høgskolen i Staffeldtsgate kan tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel, med normert studietid som angitt:

Grader:

1. Bachelor, normert studietid 3 år.

Nåværende § 13 til § 25 blir § 14 til § 26.

II

Endringene trer i kraft straks.

22. juni Nr. 814 2005**Forskrift om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.**

Fastsatt av styret for Høgskolen i Sør-Trøndelag 22. juni 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler. Kunngjort 19. juli 2005.

§ 1. Virkeområde

1. Bestemmelsene i denne forskrift gjelder for alle vurderingsordninger, dvs. eksamener, forprøver og andre obligatoriske aktiviteter i studiet, bedømmelser av framsyninger, framføringer eller annen vurdering, når resultatet inngår på vitnemål eller karakterutskrift og/eller er avgjørende for studieprogresjon eller godkjent utdanning.
2. Dersom bestemmelsene i denne forskrift ikke er i overensstemmelse med bestemmelser om eksamen og sensur fastsatt av departementet i nasjonale rammeplaner for et studium, gjelder bestemmelsene i rammeplanen foran denne forskriften.

§ 2. Definisjoner

1. *Plandokumenter*

Rammeplan: Plan der det er fastsatt nasjonale rammer for et studieprogram.

Fagplan: Plan utarbeidet ved høgskolen for et studieprogram, med utgangspunkt i en nasjonal rammeplan.

Studieplan: Plan utarbeidet ved høgskolen for et studium uten nasjonal rammeplan.

Emnebeskrivelse: Oversikt i fagplan, studieplan og/eller studiehandbok over faglig innhold, vurderingsformer, pensum etc. for et emne.

2. *Studieenheter*

Emne er den minste studiepoenggivende enhet som kan inngå i et fag, en emnegruppe, et studieprogram eller en grad.

Fag er en samling av beslektede emner som er samlet under én felles fagbetegnelse.

Emnegruppe er en kombinasjon av emner fra ett eller flere fag/fagområder som gjennom fag- eller studieplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.

Studieprogram er studieløp med et definert innhold i henhold til fag- eller studieplan, som studentene tas opp til, får studierett til og som fører fram til en avsluttet eksamen eller grad.

Når det i de følgende punkter benyttes begrepet *emne*, gjelder de samme regler dersom det er mer omfattende eksamener som dekker fag eller emnegruppe.

3. Med *eksamen* menes i denne forskriften:

Vurdering av studentens kunnskaper eller ferdigheter i et emne, i samsvar med vurderingsordninger fastlagt i emnebeskrivelse, og som inngår i sluttvurderingen av et emne eller som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter på vitnemålet eller karakterutskriften.

Eksamen i et emne vil normalt være en eller flere av følgende eksamenstyper: skriftlig eksamen, muntlig eksamen, prosessvurdering underveis i emnet, presentasjon av praktisk oppgave, demonstrasjon av individuell ferdighet, bedømmelse av studentarbeider samlet i mapper, prosjektrapport, presentasjon av prosjekt, rapport over laboratoriearbeid eller praksisstudier.

Eksamen kan være individuell eller i fastlagte grupper og kan foregå i anvist lokale, normalt med tilsyn, eller som hjemmeeksamen.

3.1. Med *ordinær eksamen* menes i denne forskriften:

Den eksamen som holdes når undervisningen i et emne eller del av et emne er avsluttet.

3.2. Med *utsatt eksamen* menes i denne forskriften:

Eksamen for studenter som var sykemeldt eller hadde annet gyldig fravær ved siste ordinære eksamen.

3.3. Med *ny eksamen* menes i denne forskriften:

Eksamen for studenter som ikke har bestått siste ordinære eksamen.

3.4. Med *ekstraordinær eksamen* menes i denne forskriften:

Eksamen som ikke faller innenfor definisjonen av ordinær, utsatt eller ny eksamen. Ekstraordinær eksamen kan arrangeres når høgsolen i særskilte tilfeller finner det nødvendig. Avdelingen avgjør om ekstraordinær eksamen skal arrangeres.

4. Med *praksisstudier (praksisemner)* menes i denne forskriften:

Obligatoriske praksisperioder som studenten, i henhold til ramme-, fag- eller studieplan, må bestå for å få vitnemål.

5. Med *obligatoriske arbeidskrav* menes i denne forskriften:

Generell betegnelse for arbeidskrav eller andre krav, som av faglig-pedagogiske grunner er lagt inn i et emne og som skal være gjennomført og godkjent i samsvar med studieprogrammets plandokumenter, jf. § 2 pkt. 1.

6. Med *forprøve* menes i denne forskriften:

Obligatorisk test som ikke gir studiepoeng, men som må vurderes til bestått ifølge de kriterier som er bestemt for forprøven.

7. Med *student* menes i denne forskriften:

En som er tatt opp til emne, fag eller studieprogram ved høgsolen, med hjemmel i uhl. § 3–6 og § 3–7, eller som er gitt adgang til eksamen med hjemmel i uhl. § 3–10.

8. Myndighet til å treffe vedtak med hjemmel i denne forskriften er hovedsakelig lagt til avdelingene. På noen punkter har forskriften bestemt at styret selv skal treffe vedtaket.

§ 3. Vurderingsformer

1. Avdelingen fastsetter hvilken vurderingsform, ev. kombinasjon av vurderingsformer, som skal gjelde for et emne. Normalt skal vurderingsformen ligge innenfor det som følger av § 2 pkt. 3, men avdelingen kan fastsette andre former.

Oversikt over hvilke vurderingsformer som er fastsatt for et emne, skal framgå av emnebeskrivelsen. Det samme gjelder regler for vektning av de enkelte eksamener eller prøver.

2. Bestemmelser om offentlighet ved muntlig eksamen er fastlagt i uhl. § 3–9 tredje ledd. Avdelingen kan gjøre unntak fra regelen om offentlighet i det enkelte tilfelle etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, når tungtveiende grunner taler for det. Klinisk eksamen er unntatt fra offentlighet.

§ 4. Tidspunkt for eksamen

1. Ordinær eksamen holdes når det er gjennomført og fullført undervisning i et emne. Tidspunkt for den enkelte eksamen fastsettes av avdelingen og kunngjøres i studiehåndbok, på internett, ev. også ved oppslag. Oversikt over eksamensdatoene for ordinær eksamen skal normalt foreligge i studiehåndboka. Eventuelle endringer skal være kunngjort innen oppmeldingsfristen. Endringer på et senere tidspunkt kan bare gjøres ut fra særlig tungtveiende grunner.

Oversikt over eksamenslokale (rom) skal være tilgjengelig via studentweb senest 2 uker i forkant av hver eksamensperiode.

2. Avdelingen fastsetter tidspunkt for utsatt eksamen. Eksamensdato kunngjøres senest 2 uker i forkant av eksamensperioden. Når det kreves at den aktuelle eksamen er bestått før videre studieprogresjon tillates, skal utsatt eksamen avvikles slik at videre studieprogresjon er mulig. Utsatt eksamen skal normalt være avviklet innen utgangen av påfølgende semester.

3. Ny eksamen kan arrangeres på samme tid som ordinær eksamen, eller bestemmes å avvikles sammen med utsatt eksamen.

4. For studenter med individuelle utdanningsplaner som avviker fra den normerte, kan nye eksamensforsøk etter

studentens valg avlegges sammen med ordinær eksamen eller ny/utsatt eksamen, dersom slik eksamen likevel skal arrangeres i den perioden studenten ønsker å melde seg opp.

5. Studenter som ønsker å forbedre eksamenskarakter som er bestått, må melde seg opp til ordinær eksamen. Avdelingen kan gjøre unntak for studenter i siste årskurs, dersom utsatt eller ny eksamen likevel skal arrangeres.
6. Avdelingen avgjør om ekstraordinær eksamen skal arrangeres, tidspunkt for denne og hvordan kunngjøring skal skje. Kunngjøring skjer via internett, ev. også ved oppslag.

§ 5. Studierett. Adgang til eksamen

1. For å få adgang til eksamen i det emne, fag eller studieprogram en er tatt opp til, må studenter med hjemmel i uhl. § 3–6 og § 3–7 være registrert og påmeldt til eksamen innenfor de frister som er fastsatt av høgskolen og kunngjort i studiehandbok, på internett, ev. også ved oppslag, samt ha betalt de avgifter høgskolen har pålagt studenten. Studenter som er gitt adgang til eksamen med hjemmel i uhl. § 3–10, må ha betalt fastsatt avgift, jf. eget reglement for privatister.
2. Obligatoriske arbeidskrav og/eller forprøver fastsatt i emnebeskrivelse, fag- eller studieplan må være oppfylt/bestått før man kan framstille seg til eksamen/få karakter i emnet eller gå ut i praksisstudier, såfremt annet ikke er bestemt i plandokumentene. Det kan også stilles konkrete krav om beståtte eksamener. Teoriforelesninger regnes normalt ikke som arbeidskrav. Kandidater som står i fare for å bli utestengt fra eksamen, skal varsles senest 3 uker før eksamen og gis en endelig frist for å oppfylle arbeidskravene.
3. I henhold til de vedtatte plandokumentene kan det settes betingelser til studieprogresjon for at en student flyttes opp til høyere årskurs.
4. Det er ikke anledning til å framstille seg til eksamen i samme emne mer enn tre ganger. Ved ny eller utsatt eksamen gjelder det pensum som var fastsatt siste gang det ble gitt undervisning i angjeldende emne.

Avdelingen kan ut fra begrunnet søknad dispensere fra bestemmelsene i dette punktet. For å få dispensasjon, kan det kreves at studenten har gjennomført nye arbeidskrav eller på annen måte kan dokumentere en situasjon som sannsynliggjør at det er et grunnlag for å bestå eksamen.

Studenter har rett til å gjennomføre hvert praksisstudium én gang til dersom første gang vurderes til ikke bestått. Ved andre gangs ikke bestått på samme praksisstudium må studenten avbryte studiet. Bare i særskilte tilfeller kan avdelingen innvilge dispensasjon.

5. En student kan kreve å få framstille seg til eksamen i inntil ett år etter at emnet ikke lenger eksisterer på studieprogrammet. Retten til å fortsette ved et emne, fag eller studieprogram kan være regulert ved særskilte krav. Slike krav fastsettes av avdelingen, og skal framgå av gjeldende fag- eller studieplaner.
6. Når det skal arrangeres ekstraordinær eksamen, avgjør avdelingen i hvert enkelt tilfelle hvilke vilkår som må være oppfylt for å få adgang til eksamen/få karakter i emnet, og hvilket pensum som ligger til grunn ved eksamen.
7. Studieretten til det studieprogrammet en student er opptatt til, opphører dersom studieprogrammet ikke kan fullføres innen det dobbelte av normert studietid eller det dobbelte av den studietid som følger av avtalt individuell utdanningsplan. Studieretten kan også opphøre når det er klart at studieprogrammet ikke kan fullføres i henhold til pkt. 4. Styret selv fatter vedtak om opphør av studierett.

§ 6. Oppmelding til eksamen

1. Oppmelding til eksamen skal skje via studentweb eller automatisk av høgskolen. Oppmelding kan foretas på skjema dersom det ikke er mulig å melde seg opp via studentweb. Informasjon om rutiner og frister for oppmelding skal kunngjøres i studiehandbok, på internett, ev. også ved oppslag.
2. Senest 3 –tre– uker før ordinær eksamensperiode starter skal studentene på studentweb finne oversikt over hvilke emner de er meldt opp til, med eksamensdato og sensurfrist. Ved ny eller utsatt eksamen skal samme oversikt være tilgjengelig via studentweb senest 1 uke før eksamensperioden starter. Det er studentens plikt å kontrollere at eksamenspåmeldingen er korrekt.

§ 7. Trekk og fravær fra eksamen

1. Dersom en student ønsker å trekke seg fra eksamen, må det skje senest to uker før eksamensdato. Melding om trekk gjøres via studentweb, eventuelt på eget skjema. En student som har trukket seg fra en eksamen, regnes som ikke å ha vært oppmeldt til vedkommende eksamen, og kan ikke framstille seg på nytt før ved neste ordinære eksamen.
2. Dersom en student uteblir fra eksamen, regnes fraværet som ugyldig med mindre vedkommende uten ugrunnet opphold leverer sykemelding eller dokumenterer annen rimelig grunn for uteblivelsen. Bare i særlige tilfeller kan dokumentasjon innlevert senere enn 3 døgn etter eksamensstart godkjennes som gyldig fravær.

Dersom fraværet blir vurdert som gyldig, har studenten rett til å framstille seg til utsatt eksamen. Dersom fraværet blir vurdert som ugyldig, gis ikke vedkommende mulighet for framstilling til eksamen før neste gang det arrangeres ordinær eksamen i faget. Ugyldig fravær regnes som ett eksamensforsøk og teller med i det antall ganger en har rett til å gå opp til eksamen i samme emne.

§ 8. Særordninger

1. Kandidater som har behov for å få avlegge eksamen under særskilte vilkår, må sende dokumentert søknad til

vedkommende avdeling innen de oppgitte fristene. Dokumentasjon skal være av nyere dato, normalt ikke eldre enn 2 år. En kandidat som etter fristens utløp søker om å avlegge eksamen under særskilte vilkår, har rett til å få sin sak behandlet dersom vedkommende godtgjør at grunnlaget for søknaden er kommet opp etter at ordinær søknadsfrist er utløpt. Dersom behovet for særordning er permanent, kan det søkes om å få godkjent særordningene for hele studieperioden.

2. Særordninger kan gis i form av spesiell fysisk tilrettelegging, hjelpemidler og/eller utvidet tid til eksamen. Avdelingen kan ut fra begrunnet søknad godkjenne at en kandidat får avvikende eksamensform.
3. Utvidet tid eller bruk av hjelpemidler skal kompensere for funksjonshemming eller en spesiell midlertidig situasjon, men skal ikke gi bedre eksamensvilkår enn de øvrige studentene har.
4. Studenter med dysleksi eller andre lese-/skrivevansker kan etter søknad få lagt ved besvarelsen en anonymisert attest som bekrefter dette.
5. Kandidater som ikke har norsk som morsmål, skal normalt gis adgang til å bruke to-språklige ordbøker. Dette gjelder ikke eksamener som er spesielt tilrettelagt for denne studentgruppen. Eventuelle ordbøker kan kreves innlevert for godkjenning før eksamen og vil da bli utlevert på eksamensdagen.
6. Forlenget tid til eksamen kan normalt gis med:
 - 30 minutter for eksamener som varer til og med 3 timer
 - 45 minutter for eksamener som varer til og med 6 timer
 - 60 minutter for eksamener som varer mer enn 6 timer
 - 90 eller 120 minutter for eksamen som varer mer enn 8 timer
 - Inntil 1 dag ekstra for hjemmeeksamen.Avdelingen kan fastsette lengre tid når særlig tungtveiende grunner gjør dette nødvendig.
7. Avdelingen kan etter søknad godkjenne at eksamen avvikles utenfor institusjonen når dette kan skje under betryggende kontroll. Institusjonene skal forhåndsgodkjennes av høgskoledirektøren. Studenten kan ilegges en avgift som dekker merkostnadene.

§ 9. *Hjelpemidler*

1. Avdelingen fastsetter hvilke hjelpemidler som er tillatt ved eksamen i et emne. Studentene skal på forhånd ha fått oversikt over tillatte hjelpemidler; vanligvis i emnebeskrivelsen i studiehåndbok, fag- eller studieplan. Hvilke hjelpemidler som er tillatt, skal dessuten tydelig framgå på eksamensoppgaven.
2. Bruk av ulovlige hjelpemidler betraktes som fusk. Studentene har plikt til å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler ved ulike eksamensformer. Besittelse av ulovlige hjelpemidler etter at eksamen er igangsatt, betraktes som forsøk på fusk.

§ 10. *Karaktersystem – vurderingsuttrykk*

1. Ved eksamen benyttes bokstavkarakterer fra A-F, der A er beste og E dårligste ståkarakter, mens F gis ved ikke bestått. Vurderingen kan også graderes med karakterene Bestått og Ikke bestått. For karakterskala med beskrivelse – se HS-sak 062–2002, vedtatt i høgskolestyremøte den 19.11.2002 (<http://www.hist.no/omhist/org/styret/2002/saksdok/0622002.pdf>).
2. Avdelingen kan bestemme at karakterene Bestått/Ikke bestått kan nyttes ved vurdering av eksamener som teller med inntil 30 studiepoeng. For den enkelte student begrenses omfanget av slike eksamener til maksimalt ¼ av teoridelen av et profesjonsstudium. Dette gjelder ikke rene praksisstudier/praksisperioder, som alltid kan vurderes til Bestått/Ikke bestått.
3. Ved fastsetting av endelig karakter på bakgrunn av flere deleksamener, kreves det at alle deleksamenene er vurdert til bestått karakter før det gis endelig karakter. Alle deleksamener som skal inngå i beregningen av én samlet karakter for et emne, skal være basert på gjennomgående lik karakterskala. Det skal framgå av emnebeskrivelsen hvordan vektning av deleksamener og beregning av samlekarakter skjer.
4. Dersom en kandidat har framstilt seg til samme eksamen mer enn én gang, blir beste karakter gjeldende.

§ 11. *Sensur*

1. Høgskolen skal sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Avdelingen fastsetter vurderingsformene for det enkelte studieprogram. Vurderingsformene skal være nedfelt i emnebeskrivelsen for det enkelte emne. Når eksamen i et emne består av flere deler, skal det framgå av emnebeskrivelsen hvordan den endelige karakteren fastlegges. Det skal framgå av plandokumentene hvilke vurderinger som inngår i den endelige karakteren og hvilke vurderinger som har status som forprøve.
2. Avdelingen oppnevner sensorer.
3. Ved hvert studieprogram skal det ved skriftlig eksamen benyttes ekstern sensor i tillegg til intern i minimum ett emne per årstrinn. Ekstern sensor i tillegg til intern skal benyttes i eksamener som omfatter minimum 1/5 av studieprogrammet. I tillegg til å sensurere besvarelsene skal ekstern sensor før eksamen godkjenne eksamensoppgavene i emnet. For større eksamener på 30 studiepoeng eller mer og med mer enn 30 studenter som går opp, kan ekstern sensor alternativt benyttes til samsensur av et begrenset antall uttrekte besvarelser, sammen med intern sensor. Ekstern sensor i tillegg til intern skal også benyttes ved masteroppgaver og ved klagesensur, jf. uhl. § 3–9.

4. En student som ikke har bestått en eksamen som inngår som en del i en avsluttende, sammensatt vurdering, skal normalt underkastes ny sensur bare i den ikke-beståtte delen. Tilsvarende gjelder når studenten framstiller seg for å forbedre eksisterende karakter i en del av en sammensatt vurdering.

For emner hvor eksamen er sammensatt av en skriftlig og en justerende muntlig prøve, kan en student som ikke har bestått skriftlig prøve, ikke framstille seg til muntlig prøve.

Student som deltar i prosjektgrupper/gruppeeksamen, og som har unndratt seg arbeid og forpliktelser i den sammenheng, kan få eksamen vurdert til en dårligere karakter enn resten av gruppen eller til ikke bestått. Det forutsettes at unndragelsen er dokumentert eller klart sannsynliggjort.

5. Sensuren skal foreligge innen 15 virkedager hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig med utvidet frist. Styret selv kan gjøre unntak for enkeltksamener. Jf. uhl. § 3–9, fjerde ledd. For masteroppgaver og tilsvarende større skriftlige arbeider er sensurfristen 6 uker fra innlevering. Kunngjøring av eksamensresultat gjøres via studentweb, eventuelt via internett eller ved oppslag med kandidatnummer. Studentene er selv ansvarlig for å gjøre seg kjent med sensuren.
6. Ekstern evaluering av vurderingsordningene, jf. uhl. § 3–9, første ledd, kan gjennomføres for deler av et studieprogram eller for ett eller flere studieprogram samlet. Innen alle studieprogram skal det gjennomføres ekstern evaluering av vurderingsordningene minimum hvert femte år. Evalueringen skal forankres i rutiner i kvalitetssystemet.

§ 12. *Fritak for eksamen eller prøve*

1. Dokumentert søknad om fritak for eksamen eller prøve framsettes overfor avdelingen. Fritak skal gis når det er godtgjort at tilsvarende eksamen eller prøve er avlagt ved samme eller annen institusjon. Det kan også gis fritak på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak, jf. uhl. § 3–5.
2. Søknad om fritak for eksamen eller prøve må normalt være framsatt innen 4 –fire– uker etter at påbegynt studieprogram.
3. Fritak for eksamen eller prøve skal framgå på vitnemål og karakterutskrift, med angivelse av på hvilket grunnlag fritak er gitt.

§ 13. *Reduksjon i studiepoeng*

Dersom en student avlegger eksamen i emner som helt eller delvis overlapper hverandre, skal dette normalt føre til reduksjon i studiepoeng på vitnemål eller karakterutskrift. Slik faglig overlapping skal om mulig være opplyst i aktuell fag- eller studieplan. Studiepoengreduksjonen gis fullt ut i det emnet som overlappes av et annet emne, eller i det emnet hvor studenten sist har avlagt eksamen.

§ 14. *Vitnemål, karakterutskrifter*

1. Vitnemål utstedes etter avsluttet grad, yrkesutdanning eller annet studieprogram. For mindre enheter eller ikke fullførte yrkesutdanninger eller annet studieprogram utstedes karakterutskrift. Diploma Supplement utstedes automatisk i forbindelse med vitnemål for studieprogram av 2 års varighet eller mer.
Vitnemål utstedes enten automatisk eller på anmodning.
2. Studenter som har fått fritak etter § 12, og som tilfredsstillt kravene til fullført studium, kan få vitnemål dersom minst halvparten av studiet regnet i studiepoeng er gjennomført ved høyskolen. Dersom en mindre del av studiet er tatt ved høyskolen, vurderes det i hvert enkelt tilfelle hvilken institusjon som skal utstede vitnemål.
3. Studenter som har forbedret karakterer som inngår i et vitnemål, kan kreve å få utstedt en karakterutskrift.
Når det sannsynliggjøres at et vitnemål er tapt, kan det etter søknad utstedes nytt vitnemål. Slikt nytt vitnemål skal tydelig merkes DUPLIKAT. Studentene avkreves et gebyr for dette.
4. Vitnemålet skal som et minimum gi opplysning om:
 - hvilken utdanning som er gjennomført
 - hvilken tittel/grad som ev. er oppnådd
 - navn, studiepoeng og karakter for emner som er gitt avsluttende vurdering, og som inngår i studieprogrammet
 - tidspunkt for avlagt eksamen for de enkelte emner som inngår i studieprogrammet
 - tidspunkt for fullført utdanning
 - hvilke emner kandidaten har fått fritak/godkjenning for, og grunnlaget for slikt fritak/godkjenning
 - tittel på større skriftlige arbeider som gis egen karakter på vitnemålet
 - opplysning om det karaktersystem som er benyttet.
5. Eksamener eller forprøver som inngår i en større sammensatt vurdering i et emne, skal normalt ikke spesifiseres på vitnemål eller karakterutskrifter.

§ 15. *Begrunnelser og klager*

1. Klage over formelle feil ved eksamen behandles etter § 5–2 i loven. Slik klage behandles av styrets klagenemnd på vegne av Høgskolestyret.
2. Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting behandles etter § 5–3 i loven. Ved klagebehandlingen følges forvaltningslovens prinsipper om saksopplysninger. Dvs. at studentens klage og ev. skriftlig sensorbegrunnelse

sendes med, sammen med generelle faglige opplysninger (pensumoversikt, ev. sensorveiledning/mønsterbesvarelse ol.). Muntlig eksamen, de fleste typer av prosessvurdering, vurdering av praksisstudier og andre vurderingsformer som ikke kan etterprøves, kan ikke påklages mht. karakterfastsetting, jf. uhl. § 5–3.

3. Klager eller krav om begrunnelse etter pkt. 1–2 framsettes overfor den avdeling som har ansvaret for vedkommende eksamen.
4. Ved klage på karaktersetting på felles eksamensbesvarelse der det gis én felles karakter (gruppe-/prosjektexamen), må alle de som er bedømt samlet, samtykke i og skrive under klagen.
5. Framsettes det klage over karakterfastsetting for et emne som omfattes av et allerede utferdiget vitnemål eller karakterutskrift etter fullført utdanning, må dette dokumentet tilbakeleveres til høgskolen før klagen kan tas under behandling.
6. Dersom det framsettes klage over karaktersetting før vitnemål er utferdiget, vil slikt vitnemål ikke bli utferdiget før klagen er ferdig behandlet.

§ 16. *Fusk og forsøk på fusk*

Fusk er å handle i strid med retningslinjene for den enkelte eksamen. Eksempler på slike tilfeller:

- å benytte eller ha tilgjengelig ulovlige hjelpemidler ved den bestemte eksamen eller prøve
- feilaktig bruk av tillatte hjelpemidler
- mangelfulle kildehenvisninger
- presentere andres arbeid som sitt eget
- ureglementært samarbeid mellom kandidater eller grupper
- urettmessig å ha skaffet seg adgang til eksamen
- på andre måter handlet slik at det urettmessig kan gi fordeler ved eksamen/prøve.

Fusk og forsøk på fusk behandles etter § 4–7 og § 4–8 i uhl. Dette innebærer at følgende reaksjoner kan gjøres gjeldende for eksamenskandidater som fusker eller forsøker å fuske til eksamen:

- annullering av vedkommende eksamen eller prøve jf. § 4–7
- utestenging fra høgskolen og andre institusjoner under samme lov i inntil ett år, jf. § 4–8.

Styrets klagenemnd fastsetter reaksjonsformen ved fusk eller forsøk på fusk. Studenter som får annullert eksamen etter § 4–7, har ikke adgang til å fremstille seg til utsatt eller ny eksamen.

§ 17. *Utfyllende bestemmelser*

Innenfor de rammer som fastsettes av loven og denne forskrift, fastsetter det enkelte avdelingsstyre selv utfyllende regler om forhold som er særegne for avdelingens eksamener.

§ 18. *Retningslinjer for praktisk gjennomføring av eksamen*

Høgskoledirektøren kan fastsette nærmere retningslinjer for den praktiske gjennomføring av eksamen. Slike retningslinjer kan fastsettes for eksamenskandidatene, eksamensvakter, eksamensansvarlige, faglærere og sensorer.

§ 19. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft 1. august 2005. Fra samme dato opphører forskrift 18. september 2002 nr. 1059 om eksamen ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.

24. juni Nr. 815 2005

Forskrift om endring i forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner.

Fastsatt av Barne- og familiedepartementet 24. juni 2005 med hjemmel i Kongeriget Norges Grundlov 17. mai 1814 § 75 og Stortingets årlige budsjettvedtak. Kunngjort 19. juli 2005.

I

I forskrift 16. desember 2002 nr. 1608 om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner er det foretatt endringer og forskriften lyder i sin helhet etter dette:

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. *Formål*

Formålet med tilskuddsordningene er å legge til rette for barn og ungdoms deltakelse i barne- og ungdomsorganisasjonene. Tilskuddsordningene skal stimulere organisasjonene til engasjement og medansvar nasjonalt og/eller internasjonalt, og sikre organisasjonene som arena for medbestemmelse og demokrati.

§ 2. *Organisasjoner som omfattes av forskriften*

Tilskudd kan gis til frivillige landsomfattende organisasjoner som arbeider for barn og ungdom med spørsmål som gjelder barn og ungdom. Selvstendige organisasjoner av barn og ungdom prioriteres.

Organisasjonene skal ha en barne- og ungdomsrettet, ideell (ikke-kommersiell) målsetning og fremme formålet etter § 1.

Tilskudd gis ikke til:

- a) interesseorganisasjoner for barn og ungdom i utdanning,
- b) idretts- og gymnastikkorganisasjoner,
- c) organisasjoner som har forretningsdrift som formål eller som tjener utenforstående kommersielle interesser,
- d) organisasjoner med ulovlig eller støtende formål, herunder rasistiske organisasjoner og/eller organisasjoner som diskriminerer mennesker, samt spilleklubber med pengeinnsats.

Partipolitiske ungdomsorganisasjoner omfattes ikke av denne forskrift hva gjelder tildeling av nasjonal grunnstøtte, da utmåling av nasjonal grunnstøtte til disse organisasjonene baseres på moderpartiets stemmetall ved siste stortingsvalg. Partipolitiske ungdomsorganisasjoner kan motta internasjonal grunnstøtte etter reglene i denne forskrift, jf. kapittel 6. Forskriften gjelder da fullt ut.

§ 3. Tilskuddsformer

Denne forskrift inneholder bestemmelser om følgende former for tilskudd:

- a) grunnstøtte til nasjonalt arbeid, jf. kapittel 3 og 5,
- b) grunnstøtte til internasjonalt arbeid, jf. kapittel 6,
- c) etablerings- og uttrappingstilskudd, jf. kapittel 4 og 5.

§ 4. Opplysningsplikt

Tilskuddsordningene er basert på tillitsforhold mellom tilskuddsmyndighetene og organisasjonene.

Organisasjonene plikter uoppfordret og løpende å gi tilskuddsmyndighetene alle opplysninger som har betydning for vedkommende organisasjons søknad og tilskudd, enten dette er utbetalt eller ikke.

Sentrale medlemsregistre kan ikke kreves utlevert, men tilskuddsmyndighetene, deres representanter og Riksrevisjonen skal, når det kreves, få innsyn.

Kapittel 2. Definisjoner

§ 5. Generelle definisjoner

I denne forskrift menes med:

- a) *departementet*, Barne- og familiedepartementet,
- b) *organisasjon*, barne- og ungdomsorganisasjon som går inn under forskriften, når ikke annet fremgår av sammenhengen,
- c) *barne- og ungdomsstruktur*, en egen enhet som har ideologiske og/eller organisatoriske bindinger til en hoved- eller moderorganisasjon,
- d) *grunnlagsår*, det kalenderår som er grunnlag for opplysninger om antall medlemmer, lokallag, fylker etc. i søknad om tilskudd,
- e) *søknadsår*, det kalenderår søknadsfristen utløper, dvs. året etter grunnlagsåret,
- f) *tilskuddsår*, det kalenderår søknaden gjelder og tilskudd utbetales for, dvs. året etter søknadsåret.

§ 6. Tellende medlem

Med tellende medlem menes en person som pr. 31. desember i grunnlagsåret er under fylte 26 år og individuelt og frivillig har meldt seg inn i en organisasjon. Medlemmet skal ha betalt årskontingent for grunnlagsåret.

§ 7. Medlem

Med medlem menes en person som pr. 31. desember i grunnlagsåret er medlem i en organisasjon og har demokratiske rettigheter i organisasjonen, samt alle tellende medlemmer.

§ 8. Årskontingent

Med årskontingent menes et beløp som blir betalt for inntil ett kalenderårs medlemskap i en organisasjon. Ved innbetaling må det komme klart frem hvilket år og hvem årskontingenten gjelder for.

Kontingent kan ikke være betalt tidligere enn et halvår før grunnlagsåret, og skal betales for ett år av gangen. Ved nyinnmelding i siste halvår, kan likevel kontingent for innmeldingsåret og første hele medlemsår betales samtidig.

§ 9. Tellende lokallag

Med tellende lokallag menes lag som pr. 31. desember i grunnlagsåret er en selvstendig enhet i organisasjonen, har vedtekter, minst fem tellende medlemmer og eget styre valgt av og blant medlemmene. Organisasjoner som har lokallag der bare tre medlemmer eller færre er gamle nok til å ha lik rett til innflytelse i organisasjonen, jf. § 12 nr. 2 og § 13 nr. 2, har dispensasjon fra kravet om eget styre valgt av og blant medlemmene. Tellende lokallag skal ha en selvstendig økonomi, og det må være sendt årsrapport for grunnlagsåret til sentralledet, jf. § 10 og § 27. Fylkeslag som fungerer som lokallag regnes som tellende lokallag. Arbeidsgrupper, underavdelinger o.l. som er tilknyttet et lokallag, regnes ikke som egne, tellende lokallag.

§ 10. Årsrapport

Med årsrapport menes et enkelt standardisert skjema innsendt til sentralledet fra det enkelte lokallag. Rapporten skal være for det enkelte grunnlagsår, datert og signert av lederen for lokallaget, med opplysning om lagets navn, kommune- og fylkestilhørighet, dato for valg av styre, navn og adresse på styrets medlemmer pr. 31. desember i grunnlagsåret. Kravet til signatur er ikke til hinder for at organisasjonen bruker elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å autentisere avsender og innholdet av rapportene.

Kapittel 3. Kriterier for tildeling av grunnstøtte

§ 11. Hvem som kan få grunnstøtte

En organisasjon må være omfattet av en av bestemmelsene § 12 – § 14 i dette kapittel for å kunne få nasjonal eller internasjonal grunnstøtte.

§ 12. Gruppe 1: Barne- og ungdomsorganisasjoner og -strukturer

Organisasjoner i gruppe 1 må være selvstendige og demokratiske, men kan ha bindinger til en moderorganisasjon. Organisasjonene/strukturene må ha:

1. egne vedtekter som klargjør formål, selvstendighet, organisasjonsform og oppbygging for sentralledd og lokalledd, eventuelt også regionalledd dersom organisasjonen har det. I sentralledd må det finnes minst én ansatt som har ansvaret for barne- og ungdomsarbeidet, om ikke Fordelingsutvalget finner det forsvarlig å dispensere,
2. en demokratisk oppbygging som sikrer alle tellende medlemmer som har fylt 15 år lik rett til innflytelse i organisasjonen,
3. et landsmøte minst hvert fjerde år, som er øverste organ og som har rett til å fatte vedtak i alle saker. Representanter med rett til å stemme på landsmøter skal være valgt av og blant medlemmene i organisasjonens lokale og/eller regionale ledd. Ved gjensidig representasjon med en moderorganisasjon kan ikke moderorganisasjonens representanter på landsmøtet utgjøre et blokkerende mindretall for vedtektsendringer eller andre vedtak. Den valgte, sittende sentralleddelsen og representanter valgt av og blant de ansatte kan også møte med stemmerett på landsmøtet,
4. en sentralleddelse valgt av landsmøtet, som har den daglige og/eller øverste ledelse av organisasjonen mellom landsmøtene. Ved gjensidig representasjon med en moderorganisasjon kan ikke moderorganisasjonens representanter i sentralleddelsen utgjøre et blokkerende mindretall for vedtektsendringer eller andre vedtak,
5. sentralt medlemsregister (jf. § 26),
6. minst 1000 tellende medlemmer (jf. § 6) pr. 31. desember i grunnlagsåret. De tellende medlemmene må utgjøre minst 60% av det totale antall medlemmer i organisasjonen (jf. § 7),
7. minst 20 tellende lokallag (jf. § 9),
8. tellende lokallag i minst 10 fylker og
9. eget budsjett, årsregnskap og årsmelding.

§ 13. Gruppe 2: Andre organisasjoner som driver et omfattende arbeid blant barn og unge

Gruppe 2 omfatter organisasjoner og strukturer som faller utenfor gruppe 1, men som driver et omfattende arbeid blant barn og unge. Organisasjonene må ha:

1. egne vedtekter som klargjør organisasjonens formål, selvstendighet, organisasjonsform og oppbygging for sentralledd og lokalledd, eventuelt også regionalledd dersom organisasjonen har det. I sentralledd må det finnes minst én ansatt som har ansvaret for barne- og ungdomsarbeidet, om ikke Fordelingsutvalget finner det forsvarlig å dispensere,
2. en demokratisk oppbygging som sikrer alle tellende medlemmer som har fylt 15 år lik rett til innflytelse i organisasjonen. Fordelingsutvalget kan etter søknad gjøre unntak fra denne regelen,
3. et landsmøte minst hvert fjerde år. Representanter med rett til å stemme på landsmøtet skal være valgt av og blant medlemmene i organisasjonens lokale og/eller regionale ledd,
4. den valgte, sittende sentralleddelsen og representanter valgt av og blant de ansatte kan også møte med stemmerett på landsmøtet,
5. en sentralleddelse valgt av landsmøtet, som har den daglige og/eller øverste ledelse av organisasjonen mellom landsmøtene,
6. eget styre for barne- og ungdomsarbeidet. Dette kravet gjelder ikke dersom en barne- og ungdomsstruktur står som søker,
7. sentralt medlemsregister over tellende medlemmer (jf. § 26),
8. minst 1000 tellende medlemmer (jf. § 7) pr. 31. desember i grunnlagsåret,
9. tellende lokallag (jf. § 9) i minst fem fylker, og
10. eget budsjett, årsregnskap og årsmelding for barne- og ungdomsarbeidet.

§ 14. Gruppe 3: Mindre organisasjoner

Gruppe 3 omfatter organisasjoner som av særlige grunner, fortrinnsvis sitt rekrutteringsgrunnlag, ikke oppfyller kravene til antall medlemmer, antall tellende lokallag og/eller geografisk utbredelse i gruppe 1 eller 2. Organisasjoner i gruppe 3 må fylle kravene for gruppe 1 eller gruppe 2 mht. nr. 1 (vedtekter/ansatt), nr. 2 (demokratisk oppbygging), nr. 3 (landsmøter), nr. 4/5/6 (sentralleddelse/eget styre), nr. 5/7 (sentralt medlemsregister) og nr. 9 (budsjett mv.), jf. § 12 og § 13.

Organisasjonene i gruppe 3 må i tillegg ha:

- minst fem tellende lokallag (jf. § 9),
- tellende lokallag i minst tre fylker og
- minst 100 tellende medlemmer (jf. § 6) pr. 31. desember i grunnlagsåret.

Fordelingsutvalget kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra kravet til antall tellende lokallag, fylkesdekning og antall tellende medlemmer.

Kapittel 4. Etableringstilskudd og uttrappingstilskudd

§ 15. Etableringstilskudd

Nye barne- og ungdomsorganisasjoner og -strukturer, som ikke har mottatt tilskudd de siste fem år, kan søke om etableringstilskudd.

For å motta etableringstilskudd må en organisasjon ha:

- egne vedtekter,
- demokratisk oppbygging,
- landsmøte og eget styre,
- sentralt medlemsregister,
- budsjett mv., jf. § 12 og § 13,
- minst 300 tellende medlemmer (jf. § 6) pr. 31. desember i grunnlagsåret,
- lokallagsbasert virksomhet og
- nasjonal karakter.

Organisasjoner kan motta etableringstilskudd på bakgrunn av dokumentasjon fra søknadsåret.

For små organisasjoner (jf. § 14) kan Fordelingsutvalget dispensere fra kravet til antall medlemmer.

§ 16. Uttrappingstilskudd

En organisasjon kan søke om uttrappingstilskudd når den har vært i gruppe 1, 2, eller 3 (jf. § 12 – § 14) og har mottatt grunnstøtte i de tre foregående tilskuddsår, men ikke lenger oppfylder kravene til:

- antall tellende medlemmer,
- antall tellende lokallag, eller
- antall fylker med tellende lokallag.

Kapittel 5. Beregning av tilskudd til nasjonalt arbeid og beregning av etablerings- og uttrappingstilskudd

§ 17. Hvem som kan gis grunnstøtte og tilskuddets maksimum

Fordelingsutvalget kan gi grunnstøtte etter dette kapittel til organisasjoner i gruppe 1–3, jf. § 12 – § 14. En organisasjon kan bare gis tilskudd innenfor én av gruppene.

Tilskudd kan ikke overstige 75% av organisasjonens driftsutgifter til den sentrale virksomhet for barn og ungdom i grunnlagsåret. Med driftsutgifter menes utgifter til sentral administrasjon, landsmøter, styremøter, sentrale aktiviteter, medlemsblad, ordinære avskrivninger etc. Til driftsutgifter regnes ikke investeringer i fast eiendom, ekstraordinære avskrivninger, avsetninger til fond, nedskrivning av tidligere underskudd, utgifter i forretningsvirksomhet, herunder forlagsvirksomhet, etc.

Fordelingsutvalget kan dispensere fra 75%-regelen i inntil to år for organisasjoner som har gått over fra å motta etableringstilskudd til å motta grunnstøtte gjennom gruppe 1, 2 eller 3.

§ 18. Basisbeløp

Departementet fastsetter basisbeløpet for hvert tilskuddsår. Basisbeløpet bør ikke settes lavere enn fire ganger grunnbeløpet i folketrygden (G).

§ 19. Poengberegning for organisasjoner i gruppe 1 og 2

Fordelingsutvalget beregner poeng for organisasjonene som mottar grunnstøtte i gruppe 1 og 2.

Først beregnes bruttopoeng for tellende medlemmer og tellende lokallag:

- a) For antall tellende medlemmer:
 - 1 til og med 4999: 2 poeng
 - 5000 til og med 9999: 1 poeng
 - 10000 til og med 19999: 0,3 poeng
 - 20000 og over: 0,1 poeng.
- b) For antall tellende lokallag:
 - 1 til og med 299: 20 poeng pr. lokallag
 - 300 til og med 600: 10 poeng pr. lokallag.

Den enkelte organisasjons bruttopoeng (BP) multipliseres med en faktor (F), hvoretter fremkommer nettopoeng (NP): $BP \times F = NP$.

- a) For organisasjoner i gruppe 1 er $F = 1,0$.
- b) For organisasjoner i gruppe 2 er $F = 0,6$.

Ved utmåling av tilskudd tar Fordelingsutvalget utgangspunkt i summen for grunnstøtte til nasjonalt arbeid for gruppe 1 og 2, jf. § 38 bokstav c. Av totalsummen reserveres midler til dekning av basisbeløpet. Restsummen divideres med summen av nettopoeng for gruppe 1 og 2, hvoretter fremkommer kroneverdien for ett nettopoeng.

For den enkelte organisasjon i gruppe 1 og 2 utgjør grunnstøtten basisbeløpet og et tillegg beregnet etter organisasjonens nettopoeng.

§ 20. Utmåling av tilskudd for organisasjoner i gruppe 3 og etableringstilskudd

For organisasjoner i gruppe 3, jf. § 14, og organisasjoner som mottar etableringstilskudd, jf. § 15, fastsettes grunnstøtten skjønnsmessig. Fordelingsutvalget utmåler tilskuddet under hensyn til:

- størrelsen av den disponible sum,
- de søknader som er innkommet for tilskuddsåret,
- tallet på tellende medlemmer,
- tallet på tellende lokallag og fylker med tellende lokallag,
- grad av demokrati og selvstendighet i barne- og ungdomsarbeidet,
- regnskap for barne- og ungdomsarbeidet for grunnlagsåret,
- budsjett og arbeidsplan for barne- og ungdomsarbeidet for tilskuddsåret og
- siste godkjente årsmelding.

Tilskudd til organisasjoner i gruppe 3 bør ikke settes lavere enn basisbeløpet.

Etableringstilskudd kan gis i inntil fem år, og organisasjoner kan motta etableringstilskudd på bakgrunn av dokumentasjon fra søknadsåret.

§ 21. Utmåling av uttrappingstilskudd

Uttrappingstilskudd kan gis for inntil tre år og utgjør halvparten av fullt tilskudd, beregnet på vanlig måte. Med fullt tilskudd menes organisasjonens tilskudd foregående tilskuddsår.

Kapittel 6. Kriterier for og beregning av grunnstøtte til internasjonalt arbeid**§ 22. Hvem som kan gis grunnstøtte til internasjonalt arbeid**

Fordelingsutvalget kan gi grunnstøtte til internasjonalt arbeid til organisasjoner som oppfyller de generelle inngangskravene under § 12 – § 14.

§ 23. Poenggivende aktiviteter

Organisasjonene gis poeng for deltakelse på internasjonale møter, seminarer, konferanser, studiereiser og delegasjonsreiser utenfor Norge, som gjelder barne- og ungdomsspørsmål. Deltakelse må være organisert eller koordinert av sentralledet i organisasjonen. Aktiviteter som finner sted i et nordisk land må ha deltakelse fra minst ett land utenom Norden, og innholdet må ha en internasjonal karakter.

Det gis bare poeng for deltakere som representerer søkerorganisasjonen, og bare for aktiviteter som er gjennomført i grunnlagsåret. Følgende aktiviteter gir ikke poeng:

- sports- og idrettsaktiviteter,
- aktiviteter som er en del av et utvekslingsprogram eller regnes som ungdomsutveksling,
- aktiviteter der reise- og oppholdskostnader fullt ut dekkes av andre tilskudd til internasjonalt arbeid, og
- gjennomføring eller studier av utviklingsprosjekter i utviklingsland, misjonsprosjekter og lignende aktiviteter.

§ 24. Poengberegning

En organisasjon gis følgende poeng for deltakelse i internasjonale aktiviteter som er gjennomført i grunnlagsåret:

- a) Internasjonal aktivitet som finner sted i Europa, og der deltakerne har hatt minst to overnattinger utenfor Norge: Ett poeng pr. deltaker på aktiviteten.
- b) Internasjonal aktivitet som finner sted utenfor Europa, og der deltakerne har hatt minst to overnattinger utenfor Norge: Tre poeng pr. deltaker på aktiviteten.

Deltakelse på flere aktiviteter under samme reise blir bare godkjent som en aktivitet.

Den sum som departementet har fastsatt til internasjonal grunnstøtte, jf. § 38 bokstav d, divideres med organisasjonenes totale antall internasjonale poeng. Derved fremkommer kroneverdien for ett poeng.

Grunnstøtten for den enkelte organisasjon utmåles etter antall internasjonale poeng. Den enkelte organisasjon kan ikke motta mer enn 20% av den totale bevilgning til internasjonal grunnstøtte.

Kapittel 7. Dokumentasjonsbestemmelser**§ 25. Generelt om dokumentasjon**

Organisasjonenes sentralledd har ansvaret for å kunne dokumentere de opplysninger som er oppgitt i søknader om tilskudd. Sentralledet skal oppbevare dokumentasjonen som beskrevet i § 26 – § 28 i fem år regnet f.o.m. 1. januar i grunnlagsåret. Tilskuddsmyndighetene kan for det enkelte tilskudd stille strengere krav til organisasjonen og revisjonserklæring, jf. § 34 tredje ledd.

Dokumentasjonsbestemmelsene medfører ikke noen begrensninger i de bestemmelser om dokumentasjon og oppbevaringsplikt mv. som følger av regnskapslovgivningen.

§ 26. Dokumentasjon av medlemstall

Som dokumentasjon av medlemstall kreves sentralt medlemsregister. Med sentralt medlemsregister menes en elektronisk eller manuell oversikt over alle medlemmene i organisasjonen, der det skilles mellom tellende og andre medlemmer. Det sentrale medlemsregisteret skal inneholde følgende opplysninger pr. 31. desember i grunnlagsåret for hver enkelt: Navn, adresse, fødselsår og eventuell lokallagstilknytning.

Sentralledet i organisasjonen skal også oppbevare dokumentasjon for alle tellende medlemmers innbetalte årskontingent, både for sentral og lokal innkreving.

Ved kontant betaling til sentralledet skal det føres en egen medlemsliste. Medlemslisten skal være signert av leder og en annen som styret i organisasjonen har gitt fullmakt.

Ved lokal innkreving skal det enkelte lokalledd føre liste over tellende medlemmer. Listen skal sendes til sentralledet sammen med årsrapporten, jf. § 10, uansett hvilken innbetalingsform som benyttes. Av listen må det fremgå navn, adresse, fødselsår og om medlemmet har betalt kontingent for grunnlagsåret. Medlemslisten skal signeres av leder av lokallaget.

Kravet til signatur er ikke til hinder for at organisasjonen bruker elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å autentisere avsender og innholdet av dokumentasjonen.

Uavhengig av betalingsmåte må opplysninger i tråd med § 6 og § 8 fremgå av dokumentasjonen.

§ 27. Dokumentasjon av tellende lokallag

Som dokumentasjon av tellende lokallag kreves:

- a) årsrapport for det enkelte grunnlagsår, jf. § 10,
- b) lokallagets vedtekter dersom disse skal oppbevares sentralt, jf. § 9.

Dersom lokallagets vedtekter skal oppbevares lokalt, må disse oppbevares i tre år regnet fra og med 1. januar i grunnlagsåret.

§ 28. Dokumentasjon av internasjonale aktiviteter

Som dokumentasjon for internasjonale møter, seminarer, konferanser og delegasjonsreiser som gir poeng for grunnstøtte til internasjonalt arbeid, kreves:

- program el.l.,
- navn og adresse på deltakerne fra organisasjonen og
- dokumentasjon for at disse har deltatt.

Fordelingsutvalget kan, dersom det anser det nødvendig, be om dokumentasjon av ekstern finansiering av internasjonale aktiviteter.

Kapittel 8. Søknad. Revisjon

§ 29. Søknad

Søknader om tilskudd etter denne forskrift sendes til Fordelingsutvalget på fastsatte skjemaer. Organisasjoner som ikke har mottatt tilskudd for det løpende tilskuddsåret, må fylle ut eget skjema for tilskuddsberettigelse.

For hvert år som en organisasjon søker grunnstøtte skal den vedlegge:

- 1) Organisasjonens sist vedtatte årsmelding og årsregnskap for grunnlagsåret med revisjonsberetning fra statsautorisert eller registrert revisor, jf. § 30 tredje ledd.
- 2) I tilfelle vedtektsendringen skal nye vedtekter oversendes, og endringene markeres tydelig. Dersom de er av betydning i forhold til tilskuddsordningene, skal organisasjonen gi en særskilt skriftlig redegjørelse om dette.
- 3) Relevant revisorerklæring fra statsautorisert eller registrert revisor relatert til søknad om tilskudd, jf. § 30.

Departementet godkjenner søknadsskjema for den enkelte tilskuddsordning, der det presiseres hvilke vedlegg som må følge med.

Søknad skal være datert og signert av to personer:

- 1) den valgte leder for organisasjonen og
- 2) den daglige leder i sentralledet på søknadstidspunktet, eventuelt en annen som styret har gitt fullmakt til å signere på vegne av organisasjonen.

Kravet til signatur er ikke til hinder for at organisasjonen bruker elektronisk kommunikasjon dersom det er benyttet en betryggende metode for å autentisere avsender.

Søknadsfrist fastsettes årlig av departementet. Hvis fristen faller på lørdag, søndag eller annen helligdag, forskyves den til nærmeste påfølgende hverdag. Søknader med alle vedlegg må være poststempelt, kvittert mottatt av Fordelingsutvalgets sekretariat eller kommet frem til den elektroniske adresse som Fordelingsutvalget har oppgitt for mottak av elektroniske søknader senest fristdagen. Søknader som innsendes eller innleveres etter fristen, kan avvises.

Dersom søknader eller vedlegg ikke er fullstendige, kan Fordelingsutvalget sette en rimelig frist for retting. Pålegget gis skriftlig sammen med en orientering om at dersom tilfredsstillende retting ikke skjer innen fristen, kan vedkommende søknad helt eller delvis avvises, eller avgjøres på det foreliggende ufullstendige grunnlag. Det skriftlige pålegget kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren uttrykkelig har godtatt dette og har oppgitt den elektroniske adressen som skal benyttes for slikt formål.

§ 30. Revisjon

Organisasjoner som mottar grunnstøtte, etableringsstøtte eller uttrappingstilskudd skal ha statsautorisert eller registrert revisor. Til revisor kan ikke velges:

- a) noen som har, eller innenfor de tre siste år før grunnlagsåret har hatt, tillitsverv i organisasjonen,
- b) noen som er gift med, bor sammen med i ekteskapslignende forhold, eller som i rett opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken er beslektet eller besvogret med noen som er medlem av sentralstyret, eller ansatt i sentralledet. Ingen kan velges til revisor dersom det foreligger andre særlige grunner som er egnet til å svekke tilliten til uavhengigheten som revisor.

Revisor skal utføre alt sitt arbeid for organisasjonen i samsvar med god revisjonsskikk.

Revisor skal revidere organisasjonens årsregnskap for grunnlagsåret og avgi revisjonsberetning. Revisor skal påse at tilskudd som er gitt etter forskriften og utbetalt i grunnlagsåret, er spesifisert i årsregnskapet eller note til dette.

Søknad om nasjonal grunnstøtte, etableringsstøtte eller uttrappingstilskudd skal vedlegges særattestasjon fra revisor. Revisors særattestasjon skal føres på eget skjema, godkjent av departementet.

Hvis det foreligger feil eller mangler i det materiale revisor skal bekrefte, må han vurdere om disse er så vesentlige at han ikke kan gi sin bekreftelse. Hvis han ikke kan gi bekreftelse, må han redegjøre for grunnen til dette.

Departementet kan fastsette nærmere regler om revisjonsattestasjoner for organisasjonene, herunder om eventuell særattestasjon ved internasjonal grunnstøtte.

Kapittel 9. Utbetaling og klage

§ 31. Utbetaling

Grunnstøtte utbetales normalt med en foreløpig halvpart i januar i tilskuddsåret og resten i juni i tilskuddsåret.

§ 32. Tilskuddsmottaker

Tilskudd utbetales til sentralledet i organisasjonene.

§ 33. Avregning av tilskudd

Nasjonal og internasjonal grunnstøtte gis som ubundet rammetilskudd uten avregning.

§ 34. Tilsagnsbrev

Når et tilskudd er fastsatt skal Fordelingsutvalget sende et tilsagnsbrev til mottakeren med:

1. mottakers navn, adresse, organisasjonsnummer (hvis organisasjonen har det) og bank- eller postgirokontonummer,
2. beløpet og hva det kan benyttes til,
3. eventuelle vilkår som knytter seg til bruken av midlene, herunder krav til dokumentasjon, før de kan utbetales,
4. utbetalingstidspunktet. I tilfelle delutbetalinger, anslåtte beløp og tidspunkt for utbetalinger,
5. eventuelle forbehold om justering av tilskuddet, f.eks. av hensyn til den totale bevilgningsramme,
6. tidsfrist for bortfall av tilsagn når utbetaling ikke skjer umiddelbart,
7. bestemmelse om behandling av eventuelt for mye utbetalt tilskudd, og tilskudd som ikke blir nyttet innen en fastsatt frist,
8. forbehold om at betingelsene for å yte tilskuddet er oppfylt hos mottaker,
9. krav til eventuell rapportering, regnskap og revisorbekreftelse,
10. krav til oppbevaring av regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregning av tilskuddsbeløp,
11. opplysning om eventuell mulighet til å få en etterfølgende begrunnelse, dersom det ikke er gitt en samtidig begrunnelse for vedtaket om tilskudd,
12. opplysning om klageadgang, frist og fremgangsmåte ved klage,
13. varsel om at kontrolltiltak kan bli gjennomført. Ved grunnstøtte bør tilsagnsbrevet også orientere om organisasjonen er utvalgt til særskilt kontroll etter § 36,
14. henvisning til den gjeldende forskrift, herunder bestemmelsene om reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med forskriften.

Ved fordeling av nasjonal eller internasjonal grunnstøtte skal mottakeren snarest mulig sendes en foreløpig oversikt over alle som mottar vedkommende type grunnstøtte, med poengberegning og tilskudd for den enkelte organisasjon.

Ved utbetaling av tilskudd anses mottaker å ha akseptert vilkårene i tilsagnsbrevet. Dersom det stilles andre vilkår enn de ovennevnte, må det for slike tilleggsvilkår innhentes en skriftlig aksept fra organisasjonen før utbetaling finner sted.

§ 35. Forholdet til forvaltningsloven og offentlighetsloven. Klageadgang

Alle enkeltvedtak som kan påklages skal vedlegges orienterende skriv om klageadgang, frist og fremgangsmåte ved klage. Enkeltvedtak om tilskudd truffet av Fordelingsutvalget kan påklages til departementet, herunder:

- a) vedtak om innvilgelse av søknad,
- b) vedtak om avslag på søknad,
- c) vedtak om avvisning av søknad,
- d) vedtak om bortfall av tilskudd,
- e) vedtak om tilbakebetaling av tilskudd,
- f) vedtak om utelukkelse fra tilskuddsordning,
- g) vedtak om dispensasjon.

Kapittel 10. Kontroll og sanksjoner ved brudd på regelverket

§ 36. Kontroll

Fordelingsutvalget skal sørge for nødvendig kontroll med organisasjoner som mottar tilskudd.

Fordelingsutvalgets kontroll skal avpasses etter den internkontroll organisasjonen har, og den kontroll som organisasjonens revisor foretar.

I forbindelse med behandling av søknad om grunnstøtte skal kontrollen rettes mot materialet som inngis ved søknad, herunder revisorattestasjoner.

Hvert tilskuddsår skal et utvalg organisasjoner som har mottatt tilskudd trekkes ut for særskilt kontroll. For øvrig foretar Fordelingsutvalget slik kontroll som anses nødvendig.

Dersom kontroll er igangsatt og særlige grunner tilsier det, kan organisasjonens plikt til å oppbevare dokumentasjon forlenges ut over fristene på fem år og tre år etter § 25, ved skriftlig pålegg fra Fordelingsutvalget. Det skriftlige pålegget kan gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon når mottakeren uttrykkelig har godtatt dette og har oppgitt den elektroniske adressen som skal benyttes for slikt formål.

Fordelingsutvalget utøver kontrollen selv eller ved representant, f.eks. revisor.

Omkostningene hos tilskuddsmyndighetene ved kontroll etter denne paragraf dekkes av staten.

Ved kontroll plikter organisasjonene å samarbeide med tilskuddsmyndighetene og deres representanter, herunder innhente og systematisere alt materiale som er relevant for vedkommende sak eller saker om tilskudd. Også Riksrevisjonen har adgang til å føre kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. bevilgningsreglementet § 17.

Utlånt materiale skal returneres eller makuleres etter kontroll, eventuelt med pålegg om utvidet oppbevaringsplikt for organisasjonen dersom kontrollen tilsier det.

§ 37. Sanksjoner ved brudd på forskriften

Dersom en organisasjon eller noen på dens vegne, gir ufullstendige eller ukorrekte opplysninger i forbindelse med søknad om tilskudd, og dette medfører at tilskudd utbetales uberettiget eller med for stort beløp, kan tilskuddet helt eller delvis kreves tilbake. Også den del som i utgangspunktet var berettiget tilskudd kan kreves tilbake. Rente kan fastsettes etter forsinkelsesrenteloven (lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.).

Hvis tilskuddet ennå ikke er utbetalt, kan det holdes helt eller delvis tilbake og bortfalle.

Dersom det utbetales for høyt tilskudd pga. feil beregninger fra tilskuddsmyndighetenes side, kan den uberettigede del kreves tilbakebetalt.

Tilbakebetalingskrav mot organisasjonen etter de foregående ledd kan ikke reises for utbetalinger foretatt lengre tilbake enn tre år regnet fra 1. januar i det kalenderår kravet fremsettes skriftlig. Erstatningskrav mot enkeltpersoner i organisasjonen kan reises i tillegg til eller i stedet for krav mot organisasjonen når vedkommende enkeltpersoner har opptrådt erstatningsbetingende. For slike krav gjelder de alminnelige bestemmelser om foreldelse av erstatningskrav.

En organisasjon som viser klanderverdig opptreden i forhold til tilskuddsordningen, kan utelukkes fra tilskuddsordningen for ett eller to år etter en nærmere vurdering. Ved denne vurderingen skal det legges vekt på om organisasjonen gjentatte ganger har tilegnet seg eller forsøkt å tilegne seg uberettiget tilskudd, størrelsen på de uberettigede beløp og skyldgraden for øvrig.

Vedtak etter denne paragraf om tilbakebetaling, om bortfall og om utelukkelse treffes av Fordelingsutvalget. Fordelingsutvalgets vedtak kan påklages, jf. § 35.

Kapittel 11. Tilskuddsmyndighetene

§ 38. Departementet

Departementet har det overordnede ansvar for tilskuddsordningene og skal bl.a.:

- a) oppnevne medlemmer til Fordelingsutvalget,
- b) besørge nødvendig sekretariat for Fordelingsutvalget,
- c) fastsette de årlige beløpene som Fordelingsutvalget har til fordeling til organisasjonenes nasjonale arbeid,
- d) fastsette de årlige beløpene som Fordelingsutvalget har til fordeling til organisasjonenes internasjonale arbeid,
- e) fastsette basisbeløpet for hvert tilskuddsår,
- f) avgjøre klager over Fordelingsutvalgets vedtak,
- g) innhente rapporter fra Fordelingsutvalget og sørge for nødvendig oppfølging og kontroll med dets arbeid,
- h) sørge for nødvendig oppfølging, evaluering og forskning i forhold til tilskuddsordningen,
- i) fastsette generelle instruksjoner for Fordelingsutvalget og sekretariatet, og
- j) endre forskriften når det er påkrevet, og gi uttalelser om tolkingen av denne.

§ 39. Fordelingsutvalget

Fordelingsutvalget er et eget forvaltningsorgan som omfattes av forvaltningsloven 10. februar 1967 og offentlighetsloven 19. juni 1970 nr. 69. Fordelingsutvalget har et eget sekretariat og er direkte underlagt departementet.

Utvalget har syv medlemmer som oppnevnes av departementet. Lederen, nestlederen, to medlemmer og en vararepresentant for disse oppnevnes på fritt grunnlag. Tre medlemmer og to varamedlemmer oppnevnes etter forslag fra organisasjonene, hvorav minst to av de faste medlemmene er tilsluttet Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner og etter forslag fra Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner. Gjennom sammensetningen skal man sikre at utvalget har juridisk og revisjonsfaglig kompetanse.

Lederen tjenestegjør i fire år og de øvrige medlemmene i to år. Fordelingsutvalget er vedtaksført når minst fem

deltar, herunder lederen eller nestlederen. Det må dog alltid delta minst tre av de fire som er oppnevnt på fritt grunnlag. Ved stemmelikhet gjør lederens, eventuelt nestlederens, stemme utslaget.

Fordelingsutvalget skal bl.a.:

- a) gi forslag til departementet før dette fastsetter summene for tilskuddsordningene og basisbeløpet,
- b) sørge for kunngjøring og informasjon om tilskuddsordningene,
- c) foreta tildeling av tilskudd etter denne forskrift. Fordelingsutvalget kan også, etter godkjenning fra Barne- og familiedepartementet, fordele tilskudd som andre departementer forvalter, etter bestemmelser som vedkommende departement har fastsatt,
- d) treffe øvrige avgjørelser som er tillagt Fordelingsutvalget etter forskriften,
- e) forberede klagesaker, treffe endringsvedtak eller oversende sakene til klageinstansen (departementet),
- f) bistå departementet med evaluering av tilskuddsordningene, og
- g) gi departementet råd i øvrige spørsmål om tilskuddsordningene.

Kapittel 12. Avsluttende bestemmelser

§ 40. Ikrafttredelse

Denne forskriften, med endringer av 24. juni 2005, trer i kraft straks.

§ 41. Overgangsregler

For tilskuddsårene 2006 og 2007 skal ingen organisasjon motta nasjonal grunnstøtte som avviker \pm 10 prosent i forhold til foregående tilskuddsår.

Overgangsordningen gjelder ikke for organisasjoner i gruppe 3 og for organisasjoner som mottar etableringstilskudd.

II

Endringene trer i kraft straks.

7. juli Nr. 816 2005

Forskrift om endring i forskrift om forebygging av, kontroll med og utryddelse av spongiforme encefalopatii (TSE).

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet 7. juli 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 12, § 13 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (forordning (EF) nr. 650/2003, forordning (EF) nr. 1053/2003, forordning (EF) nr. 1128/2003, forordning (EF) nr. 1139/2003, forordning (EF) nr. 1234/2003, forordning (EF) nr. 1809/2003, forordning (EF) nr. 1874/2003, forordning (EF) nr. 1915/2003, forordning (EF) nr. 2245/2003, forordning (EF) nr. 836/2004, forordning (EF) nr. 876/2004, forordning (EF) nr. 1472/2004 og forordning (EF) nr. 1492/2004). Kunngjort 19. juli 2005.

I

I forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av spongiforme encefalopatii (TSE) gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde:

§ 2. Overførbare spongiforme encefalopatii (TSE)

Forordning (EF) nr. 999/2001 som endret ved forordning (EF) nr. 1248/2001, forordning (EF) nr. 1326/2001, forordning (EF) nr. 270/2002, forordning (EF) nr. 1494/2002, forordning (EF) nr. 260/2003, forordning (EF) nr. 650/2003, forordning (EF) nr. 1053/2003, forordning (EF) nr. 1128/2003, forordning (EF) nr. 1139/2003, forordning (EF) nr. 1234/2003, forordning (EF) nr. 1809/2003, forordning (EF) nr. 1915/2003, forordning (EF) nr. 2245/2003, forordning (EF) nr. 836/2004, forordning (EF) nr. 876/2004 og forordning (EF) nr. 1492/2004 om forebygging, kontroll og utryddelse av visse overførbare spongiforme encefalopatii, gjelder som forskrift med de tilpasningene som fremgår av protokoll 1 til EØS-avtalen og avtalen for øvrig. Dette gjelder med unntak for forordning (EF) nr. 999/2001, vedlegg XI, del C slik det lyder etter endringen i forordning (EF) nr. 1326/2001. Fôring med animalsk protein reguleres av forskrift 22. desember 2000 nr. 1416 om forbud mot bruk av fôredele animalske proteiner i fôr til produksjonsdyr.

Forordning (EF) nr. 1874/2003 som endret ved forordning (EF) nr. 1472/2004 om godkjenning av visse medlemslands nasjonale skrapesykekontrollprogram, om fastsettelse av tilleggsgarantier og om unntak fra avslprogrammet med henblikk på TSE-resistens hos sau i henhold til vedtak 2003/100/EF, gjelder som forskrift med de tilpasningene som fremgår av protokoll 1 til EØS-avtalen og avtalen for øvrig.

§ 3 annet og nytt tredje ledd skal lyde:

Særskilt godkjenning etter forordning (EF) nr. 999/2001, vedlegg XI del A nr. 10 kan innvilges for:

- (a) fjerning av ryggmarg fra sau og geit i autorisert eller godkjent nedskjæringsvirksomhet, jf. vedlegg XI del A nr. 10, bokstav a, eller

- (b) fjerning av virvelsøyle fra storfeskrøtter eller deler av storfeskrøtter i næringsmiddelvirksomheter, jf. vedlegg XI del A nr. 10, bokstav b.

For å få særskilt godkjenning etter annet ledd må virksomheten fremlegge en plan for oppfyllelse av krav til SRM-håndtering.

§ 8 første ledd skal lyde:

Denne forskriften trer i kraft 1. april 2004. Krav til nedskjæring av hodekjøtt fra storfe eldre enn 12 måneder i forordning (EF) nr. 999/2001, endret ved forordning (EF) nr. 1139/2003, vedlegg XI del A nr. 7 og 9, trer ikke i kraft før 1. september 2005.

II

Endringene trer i kraft 15. juli 2005.

Nye endringsforordninger til forordning (EF) nr. 999/2001 kan leses her. Oversettelsene er uoffisielle.

Se her for å lese forordning (EF) nr. 650/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r0650.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1053/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r1053.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1128/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r1128-02.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1139/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r1139.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1234/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r1234.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1809/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r1809.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1874/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r1874.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1915/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r1915-02.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 2245/2003: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32003r2245.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 836/2004: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32004r0836.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 876/2004: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32004r0876.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1472/2004: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32004r1472.pdf>

Se her for å lese forordning (EF) nr. 1492/2004: <http://www.lovdata.no/ltavd1/lt2005/icons/pdf/32004r1492.pdf>

8. juli Nr. 817 2005

Forskrift om endring i forskrift til opplæringslova.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 8. juli 2005 med heimel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova). Kunngjort 19. juli 2005.

I

I forskrift 28. juni 1999 nr. 722 til opplæringslova blir det gjort følgjande endring:

Ny § 25–5 skal lyde:

§ 25-5. Ikrafttreden av opplæringslova § 3-1 tredje ledd

Opplæringslova § 3–1 tredje ledd er endra med verknad frå og med 17. juni 2005. Endringa har ikkje tilbakeverkande kraft og skal berre gjelde for elevar som går ut av grunnskolen frå og med våren 2005.

II

Endringa trer i kraft straks.

11. juli Nr. 818 2005

Forskrift om endring i forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften).

Fastsatt av Miljøverndepartementet 11. juli 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 4, jf. forskrift 5. august 1977 nr. 2 om gjennomføring av lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester og delegeringsvedtak 7. september 1990 nr. 730. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XV nr. 4 (direktiv 2004/96/EF). Kunngjort 19. juli 2005.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XV nr. 4 (direktiv 76/769/EØF) tilføyes følgende endringsdirektiv:

direktiv 2004/96/EF

§ 3–5 første ledd bokstav a skal lyde:

- a) Stikkere som varig eller midlertidig settes inn i hull i ørene eller andre deler av kroppen under helingen av det såret som oppstår når hullet lages. Forbudet gjelder ikke dersom stikkene er homogene og nikkellavgivelsen fra stikkene er mindre enn 0,2 µg/cm² pr. uke.

§ 3–5 tredje ledd skal lyde:

For analyse av nikkel i produkter som nevnt i første ledd bokstav a og b skal metoden NS-EN 1811 benyttes. For analyse av avgivelse av nikkel fra produkter som nevnt i annet ledd skal metoden NS-EN 12427 benyttes.

II

Endringene trer i kraft 1. september 2005.

12. juli Nr. 819 2005**Vedtak om endring i vedtak om ikrafttredelse av lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.).**

Fastsatt av Finansdepartementet 12. juli 2005 med hjemmel i lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.) del VI, jf. delegeringsvedtak 24. juni 2005 nr. 691. Kunngjort 19. juli 2005.

I

I vedtak 1. juli 2005 nr. 784 om ikrafttredelse av lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.) gjøres følgende endring:

Nytt annet ledd skal lyde:

Dette gjelder ikke lov 4. mars 2005 nr. 11 om endringer i verdipapirhandelloven og enkelte andre lover (gjennomføring av markedsmissbruksdirektivet mv.) del I § 8–13.

II

Endringen trer i kraft straks.

12. juli Nr. 820 2005**Ikrafttredelse av lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 12. juli 2005 med hjemmel i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 38 annet ledd. Kunngjort 19. juli 2005.

I

Lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 17 annet ledd skal tre i kraft.

II

Ikrafttredelsen skal ha virkning fra 15. august 2005.

13. juli Nr. 821 2005**Forskrift om endring i forskrift om fredning av truede arter.**

Fastsatt av Miljøverndepartementet 13. juli 2005 med hjemmel i forskrift 21. desember 2001 nr. 1525 om fredning av truede arter kapittel II andre ledd, jf. lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 13 og § 14, jf. § 21 og § 23. Kunngjort 19. juli 2005.

I

I forskrift 21. desember 2001 nr. 1525 om fredning av truede arter gjøres følgende endringer:

Vedleggets innledning skal lyde:

Artsliste datert (juli 2005) knyttet til forskrift om fredning av truede arter

Under pkt. 1. *Karplanter* tilføyes:

- Drakehode (*Dracocephalum ruyschiana*)

Under pkt. 1. *Karplanter* endres følgende norske artsnavn som knyttes til angitte latinske navn:

Småjonsokblom (*Silene furcata* ssp. *angustiflora*) endres til Finnmarksjonsokblom (*Silene involucrata* ssp. *tenella*)

Læstadiusvalmue (*Papaver laestadianum*) tas ut og plasseres under Fjellvalmuer som omskrives på følgende måte:

- Fjellvalmue (*Papaver radicum*)
 1. Vanlig fjellvalmue (ssp. *radicum*) også kjent som urvalmue, jotunheimvalmue, dovrefjellvalmue, trollheimvalmue, øksendalvalmue, svartisvalmue, tromsvalmue, avkovalmue og stjernøyvalmue
 2. Læstadiusvalmue (ssp. *laestadianum*)

Svalbardvalmue (*Papaver dahlianum*) endres til Varangervalmue (*Papaver dahlianum* ssp. *dahlianum*)

Strandmarihand (*Dactylorhiza purpurella*) endres til Purpurmarihand (*Dactylorhiza purpurella*)

Narrmarihand (*Orchis morio*) endres til Narrmarihand (*Anacamptis morio*)

Under pkt. 2.1 *Moser* tilføyes:

- Råtetvebladmose (*Scapania carinthiaca* var. *massalongi*)
- Sylmose (*Atractylocarpus alpinus*)
- Grønnsko (*Buxbaumia viridis*)
- Storskortemose (*Cynodontium suecicum*)
- Stammesigd (*Dicranum viride*)
- Alvmose (*Hamatocaulis vernicosus*)
- Stakesvanemose (*Meesia longiseta*)
- Sporebustehette (*Orthotrichum rogeri*)

Under pkt. 4. *Virvelløse dyr* tilføyes:

- En art vannkalv (*Graphoderus bilineatus*)

Under pkt. 4. *Virvelløse dyr* erstattes betegnelsen «vannymfe» med følgende norske artsnavn som knyttes til angitte latinske navn:

- Vannlilje-torvlibelle (*Leucorrhinia caudalis*)
- Grå torvlibelle (*Leucorrhinia albifrons*)
- Stor torvlibelle (*Leucorrhinia pectoralis*)

II

Endringene trer i kraft straks.

13. juli Nr. 822 2005

Instruks om prøvetaking, håndtering, bedømmelse og tiltak med hensyn til overførbare spongiforme encefalopatier (TSE) for storfe, småfe og hjortedyr.

Fastsatt av Det Sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 13. juli 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet (matloven) § 33, jf. forskrift 25. april 1994 nr. 320 om kjøttkontroll og omsetning m.v. av ferskt kjøtt § 20, jf. forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier (TSE) § 2 og Mattilsynets alminnelige instruksjonsmyndighet. Kunngjort 19. juli 2005.

1. *Omfang*

Denne instruksjonen omfatter prøvetaking, håndtering, bedømmelse og tiltak med hensyn til overførbare spongiforme encefalopatier (TSE). Instruksjonen gjelder både for dyr som slaktes for konsum og for dyr i felt. Instruksjonen omfatter tilsyn med SRM i slakterivirksomhet, autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder.

2. *Overvåkning av storfe*

Følgende storfe skal undersøkes for BSE:

2.1 Alle storfe uansett alder

- a) som er importert,
- b) dersom alder ikke kan fastslås (unntatt når det er åpenbart at dyret er under 24 måneder),
- c) dersom det ikke kan fastslås hvilken besetning dyret kommer fra,
- d) som viser eller har vist unormal atferd, nevrologiske symptomer eller andre, progressive symptomer som er slik at BSE ikke kan utelukkes som sykdomsårsak.

- 2.2 Alle storfe eldre enn 24 måneder
- som er nødslaktet, jf. forskrift 25. april 1994 nr. 320 om kjøttkontroll og frambud m.v. av ferskt kjøtt § 2 nr. 12,
 - som ved ante mortem kontroll avviker i henhold til instruks 25. mai 1994 nr. 369 for kjøttkontrollen pkt. 2.3.1 og 2.3.2, unntatt klinisk friske storfe som slaktes til humant konsum i forbindelse med et program for utryddelse av sykdom,
 - som er avkom etter importerte kyr,
 - som er selvdøde eller er blitt avlivet uten å være ment til humant konsum, bortsett fra dyr som avlives i forbindelse med
 - det program for utryddelse av sykdom.
- 2.3 Et tilfeldig utvalg storfe eldre enn 30 måneder, inkludert klinisk friske storfe som slaktes til humant konsum i forbindelse med et program for utryddelse av sykdom, i henhold til vedlegg I.
3. *Overvåkning av småfe*
Følgende småfe skal undersøkes for TSE:
- 3.1 Alle importerte sauer og geiter.
- 3.2 Alle avkom over 18 måneder etter importerte søyer og geiter (hunddyr).
- 3.3 Alle sauer og geiter som viser eller har vist unormal atferd, nevrologiske symptomer eller andre, progressive symptomer som er slik at TSE ikke kan utelukkes som sykdomsårsak.
- 3.4 Alle sauer og geiter over 18 måneder eller som har mer enn to permanente fortenner som er brutt fram gjennom tannkjøttet, og som er selvdøde eller er blitt avlivet uten å være ment til humant konsum, bortsett fra dyr som avlives i forbindelse med et program for utryddelse av sykdom.
- 3.5 Et tilfeldig utvalg sau og geit over 18 måneder i henhold til vedlegg II.
4. *Overvåkning av hjort og elg*
Følgende hjort og elg skal undersøkes for TSE:
- 4.1 Oppdretthjort eldre enn 12 måneder som er selvdøde eller er blitt avlivet uten å være ment til humant konsum.
- 4.2 Viltlevende hjort og elg over 12 måneder som er selvdøde eller er blitt avlivet uten å være ment til humant konsum skal prøvetas såfremt det er mulig.*
- * I henhold til HOP (Helseovervåkningsprogrammet for hjortevilt).
5. *Prøveuttak*
- 5.1 Prøve tatt i henhold til denne instruks punkt 2.1 a), b) og c), 2.2, 2.3, 3.1, 3.2 og 3.5 skal bestå av ufiksert (fersk) forlengede marg (*medulla oblongata*).
- 5.2 Prøve tatt i henhold til denne instruks punkt 2.1 d) (storfe med klinisk mistanke om BSE) skal bestå av en ufiksert (fersk) hjernehalvdel og en formalinfiksert hjernehalvdel, eventuelt hele hodet.
- 5.3 Prøve tatt i henhold til denne instruks punkt 3.3 (småfe med klinisk mistanke om TSE) skal bestå av en ufiksert (fersk) hjernehalvdel og svelglymfeknute (*Inn. retropharyngei mediales*), og en formalinfiksert hjernehalvdel og svelglymfeknute (*Inn. retropharyngei mediales*). Dersom det er mulig skal det også tas blodprøve for genotyping mhp prionproteinet.
- 5.4 Prøve tatt i henhold til denne instruks punkt 3.4 (selvdøde småfe eller småfe avlivet uten å være ment til humant konsum) skal enten bestå av ufiksert (fersk) forlenget marg (*medulla oblongata*) og to ufikserte svelglymfeknuter (*Inn. retropharyngei mediales*), eller bestå av en ufiksert (fersk) hjernehalvdel og svelglymfeknute (*Inn. retropharyngei mediales*), og en formalinfiksert hjernehalvdel og svelglymfeknute (*Inn. retropharyngei mediales*). Dersom det er mulig skal det også tas blodprøve for genotyping mhp prionproteinet.
- 5.5 Prøve tatt i henhold til denne instruks punkt 4 (hjort og elg) skal bestå av en ufiksert (fersk) hjernehalvdel og svelglymfeknute, og en formalinfiksert hjernehalvdel og svelglymfeknute.
- 5.6 For uttaksprosedyre vises til informasjon på Mattilsynets nettsider under regelverk – veiledere – dyr – veiledere smittestoff (BSE og skrapesyke): <http://www.mattilsynet.no/regelverk/veiledere/dyr>
Prøven skal oppbevares, pakkes, merkes og forsendes slik at bestemmelsene i TSE-forskriften kan overholdes.
6. *Håndtering av kadaver/slakt, avfall og biprodukter fra TSE-prøvetatte dyr*
- 6.1 Dyr prøvetatt i felt betegnes kadaver. Dyr prøvetatt i slakteri betegnes som slakt.
- 6.2 Når et dyr som er slaktet for humant konsum er valgt ut for TSE-undersøkelse, skal stempelmerket omhandlet i kjøttkontrollforskriften kapittel III, ikke påføres skrotten før negativt resultat av hurtigtesten foreligger.
- 6.3 Alle deler av det kadaveret/slaktet som er undersøkt for TSE, herunder huden, skal holdes tilbake under offentlig tilsyn inntil det foreligger et negativt resultat av hurtigtesten. Unntatt fra dette er når kadaver/slakt eller deler av kadaver/slakt destrueres i samsvar med TSE-forordningen, vedlegg V nr. 3 eller 4, jf. vedlegg XI nr. 11 (behandles som SRM).
- I slakterier må slakt som er prøvetatt etter andre kriterier enn denne instruks punkt 2.3 og 3.5, oppbevares i spesielle rom eller beholdere, jf. slakteriforskriften § 58. Slakt prøvetatt i henhold til denne instruks punkt 2.3 og 3.5 kan oppbevares på samme kjølerom som godkjente slakt forutsatt at det er et

klart skille mellom arresterte slakt og godkjente slakt, og at det er tilstrekkelig sikkerhet for at arresterte slakt ikke kan frigis på et feilaktig grunnlag.

- b) Ved klinisk mistanke om skrapesjuka kan kadaveret sendes inn for obduksjon ved veterinærinstituttet i Oslo eller et av de regionale laboratorier som småfeeieren sogner til, eventuelt NVH, Institutt for produksjonsdyrmedisin, Sandnes.
- 6.4 Alle deler av et kadaver/slakt som viser seg å være positivt på hurtigtesten, herunder huden, skal destrueres i samsvar med TSE-forordningen, vedlegg V nr. 3 eller 4, jf. vedlegg XI nr. 11, unntatt materiale som skal bevares i forbindelse med registrene i samsvar med TSE-forordningen vedlegg III, kapittel B, del III.
- 6.5 Når et storfe som er slaktet for konsum viser seg å være positivt på hurtigtesten, skal i tillegg til det positive slaktet også skrottene umiddelbart før og de to skrottene som følger umiddelbart etter på den samme slaktelinjen, destrueres i samsvar med denne instruks punkt 6.4.
- 6.6 Slakt som er prøvetatt i henhold til denne instruks punkt 2 og 3, men hvor negativ diagnose ikke kan stilles, skal kasseres og alle deler av slaktet skal behandles som SRM jf. TSE-forordningen, vedlegg V nr. 3 eller 4, jf. vedlegg XI nr. 11. Tilsvarende skal kadaver prøvetatt i henhold til denne instruks punkt 2 og 3, men hvor negativ diagnose ikke kan stilles, behandles som SRM jf. TSE-forordningen, vedlegg V nr. 3 eller 4, jf. vedlegg XI nr. 11.
- 6.7 For ytterligere tiltak ved positivt svar på hurtigtest, vises det til «Tiltaks- og kommunikasjonsplan ved mistanke om eller påvisning av bovin spongiform encefalopati (BSE) i Norge» og «Strategi for bekjempelse av skrapesjuka (scrapie)» som finnes på Mattilsynets nettsider under Smittevern og bekjempelse/Dyr/B-sjukdommer:
http://www.mattilsynet.no/smittevern_og_bekjempelse/dyr/b-sjukdommer

7. Håndtering av ordinære slakt

- 7.1 Skrotter skal ikke påføres stempelmerke omhandlet i kjøttkontrollforskriften kapittel III, før alt SRM er fjernet. Dersom dyrets alder ikke kan fastslås, skal dyret håndteres som dyr > 12 måneder, unntatt er når det er åpenbart at dyret er < 12 måneder. Ukløyvde skrotter av småfe som overføres til spesielt godkjente nedskjæringsanlegg, kan påføres stempelmerke uten at ryggmarg er fjernet. Tilsvarende kan storfeskrorter med virvelsøyle påføres stempelmerke uten at virvelsøylen er fjernet.

8. Registrering av virksomheter med særlig godkjenning

- 8.1 Det lokale Mattilsynet skal umiddelbart etter at vedtak om særlig godkjenning av virksomheter og vedtak om tilbaketrekking av særlig godkjenning, sende melding om dette til Mattilsynet Nasjonalt senter for dyr og animalsk mat som fører fortegnelse over virksomheter med særlig godkjenning for å fjerne og håndtere henholdsvis ryggmarg fra småfe eldre enn 12 måneder og virvelsøyle fra storfe eldre enn 12 måneder. Mattilsynet Nasjonalt senter for dyr og animalsk mat skal publisere liste over virksomheter med særlig godkjenning på Mattilsynets nettsider.

9. Tilsyn i slakterivirksomhet, autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning

- 9.1 I slakterivirksomheter, autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder skal tilsynet ha særlig oppmerksomhet rettet mot virksomhetens sikring av at:
- alt SRM fjernes fra slaktet,
 - kryssforurensning fra SRM til kjøtt i størst mulig grad unngås,
 - SRM samles opp separat fra avfall som ikke skal behandles og destrueres som SRM,
 - SRM samles opp i tydelig merkede beholdere og alle deler farges slik at det kan kontrolleres at det ikke kommer inn i fôr- eller næringsmiddelkjeden,
 - alt SRM blir levert til godkjent destruksjon,
 - det er samsvar mellom mengde SRM produsert i virksomheten og mengde SRM levert til destruksjonsvirksomheten,
 - storfeslakt eller deler av storfeslakt, hvor virvelsøyle ikke er fjernet, og dyret er yngre enn 12 måneder, har skrottlapp merket med blå stripe,
 - handelsdokumenter korrekt angir antall storfe eller deler av storfe hvor virvelsøyle skal fjernes og antall storfe eller deler av storfe der virvelsøylen ikke skal fjernes på.
- 9.2 Tilsynet skal i tillegg til den løpende kjøttkontrollen skriftlig dokumentere sitt tilsyn og oppfølging med virksomheten i forhold til etterlevelse av kravene i TSE-forordningen.

Særskilte kontroller skal utføres med minst en frekvens som angitt i tabellen nedenfor. Kontrollen skal utføres slik at det ikke er forutsigbart når kontrollen skal foregå. I slakterivirksomhet skal tilsynsveterinær minst undersøke 10 slakt av storfe og småfe; dersom det slaktes/håndteres færre enn 10 slakt av storfe og småfe den aktuelle dagen, skal samtlige slakt av storfe og småfe den aktuelle dagen undersøkes. I autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder skal tilsynet undersøke tilstrekkelig antall

skrotter slik at det kan dokumenteres at alle relevante aspekter av regelverket er ført tilsyn med. Kontrollen skal dokumenteres på skjemaene i vedlegg III eller tilsvarende skjemaer.

<i>Kontroll</i>	<i>Slakterivirksomhet</i>	<i>Autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet</i>	<i>Næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder</i>
Fjerning, håndtering oppsamling, farging og dokumentasjon av SRM	1 gang per måned	1 gang per måned	Hver 3. måned
Handelsdokumenter	Hver 2. måned	Hver 2. måned	Hver 3. måned
Merking med blåstripe på skrottlapp	Hver 2. måned	Hver 2. måned	Hver 3. måned

Dersom det dokumenteres (jf. vedlegg III) ingen avvik ved tre påfølgende kontroller, kan kontrollfrekvensene reduseres, men ikke til sjeldnere enn hver 3. måned for kontroll med fjerning, håndtering, oppsamling, farging og dokumentasjon av SRM, og hver 6. måned for kontroll med handelsdokumenter og blå stripe på skrottlapp. Dersom det senere ved en lavere kontrollfrekvens påvises avvik, skal kontroller gjennomføres med frekvensen som er angitt i tabellen over.

10. *Administrative bestemmelser*

10.1 Denne instruksjonen trer i kraft straks. Samtidig oppheves instruks 28. juni 2004 nr. 1053 om prøvetaking, håndtering, bedømmelse og tiltak med hensyn til overførbare spongiforme encefalopatier (TSE) for storfe, småfe og hjortedyr.

Vedlegg I. Prøveuttak ved slakting av et tilfeldig utvalg storfe over 30 måneder

Det skal årlig tas prøver av et tilfeldig utvalg storfe over 30 måneder.

Det skal årlig tas prøve av 10.000 storfe i denne gruppen.

Disse dyrene skal være slaktet på normal måte for konsum inkludert klinisk friske storfe som slaktes i forbindelse med et program for utryddelse av sykdom. Dyrene skal i tillegg være født, oppdrettet og slaktet i Norge.

Prøvene skal tas ut fordelt over hele året. Dyrene det tas prøver fra, skal utvelges på en slik måte at den samlede årlige prøvemengden tilsvarer et tilfeldig utvalg storfe over 30 måneder.

Tilsynsveterinæren ved det enkelte slakteri avgjør hvilke dyr det skal tas prøver fra. Hensynet til det tilfeldige utvalget skal ivaretas.

Vedlegg II. Prøveuttak ved slakting av et tilfeldig utvalg sau og geit over 18 måneder

Det skal årlig tas prøver av et tilfeldig utvalg sau og geit over 18 måneder, eller som har mer enn to permanente fortenner brutt fram gjennom tannkjøttet. Sauene og geitene skal være slaktet for humant konsum.

Det skal årlig tas prøve av 10.000 sau og 5.000 geit i denne gruppen.

Prøvene skal være representative for hver region og årstid. Dyrene det tas prøve fra, skal utvelges på en slik måte at man unngår overrepresentasjon av noen dyregruppe i forhold til geografisk opprinnelse, rase, alder eller driftsform. Dyrenes alder skal anslås ut fra tannutvikling, tydelige tegn på modenhet eller annen tilgjengelig informasjon. Om mulig, skal det unngås at det tas prøver fra et stort antall dyr i samme flokk.

Tilsynsveterinæren avgjør hvilke dyr det skal tas prøver fra. Hensynet til det tilfeldige utvalget skal ivaretas.

Vedlegg III. Forslag til dokumentasjon av tilsyn med SRM-håndtering

Skjemaet lister opp kontrollpunkter som tilsynet skal dokumentere er utført særskilt kontroll med i forhold til instruksens punkt 9.2. Det skal krysses av ja eller nei alt ettersom vedkommende punkt er kontrollert. Deretter fylles det ut utfyllende kommentar omkring observasjonene. Alle kontrollpunktene innenfor en virksomhetstype må minst kontrolleres med den frekvens som er angitt i instruksens punkt 9.2.

Virksomhetens navn og adresse:

Virksomhetsnummer (slakteri eller autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet):

Kontroll utført av (navn):

Dato:

<i>Kontrollpunkt</i>	<i>JA</i> <i>NEI</i>	<i>Kommentarer</i>
<p><i>Antall dyr kontrollert</i> (angis under kommentarer). I slakteri skal det minst undersøkes 10 storfe/småfe; dersom det slaktes/håndteres færre enn 10 storfe/småfe den aktuelle dagen skal samtlige storfe/småfe undersøkes.</p>		
<p>I autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder skal tilsynet undersøke tilstrekkelig antall skrotter slik at det kan dokumenteres at alle relevante aspekter av regelverket er ført tilsyn med. <i>Hodet</i> (Kontrollsted: slakteri. Kontrollfrekvens:¹ minst 1 gang per md.)</p>		
<p>Stikkord: fjerning SRM, kryssforurensning, oppsamling, håndtering osv. <i>Bukorganer</i> (Kontrollsted: slakteri. Kontrollfrekvens: minst 1 gang per md.)</p>		
<p>Stikkord: fjerning SRM, kryssforurensning, oppsamling, håndtering osv. <i>Skrott</i> (Kontrollsted: slakteri og autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet. Kontrollfrekvens: minst 1 gang per md.)</p>		
<p>Stikkord: fjerning SRM, kryssforurensning, oppsamling, håndtering osv. <i>Virvelsøyle</i> (Kontrollsted: slakteri, autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder. Kontrollfrekvens: minst 1 gang per md. i slakteri og aut./godkj. nedskjæringsvirksomhet, minst hver 3. md. i næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning)</p>		
<p>Stikkord: fjerning, kryssforurensning, oppsamling, håndtering osv. <i>Oppbevaring, håndtering og dokumentasjon av oppsamlet SRM</i> (Kontrollsted: slakteri, autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder. Kontrollfrekvens: minst 1 gang per md. i slakteri og aut./godkj. nedskjæringsvirksomhet, minst hver 3. md. i næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning)</p>		
<p>Stikkord: atskillelse fra annet avfall som ikke skal behandles og destrueres som SRM, merking av beholdere, farging, utlevering, dokumentasjon vedrørende hvor SRM leveres og mengde SRM-avfall som leveres. <i>Merking med blå stripe</i> (Kontrollsted: slakteri, autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder. Kontrollfrekvens: minst hver 2. md. i slakteri og aut./godkj. nedskjæringsvirksomhet,</p>		

minst hver 3. md. i næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning)

Handelsdokumenter (kontrollsted: slakteri, autorisert/godkjent nedskjæringsvirksomhet og næringsmiddelvirksomhet med særlig godkjenning til håndtering og fjerning av virvelsøyle fra storfe > 12 måneder. Kontrollfrekvens: minst hver 2. md. i slakteri og aut./godkj. nedskjæringsvirksomhet, minst hver 3. md. i næringsmiddelvirksomheter med særlig godkjenning)

- 1 Generell kommentar kontrollfrekvens: Dersom det dokumenteres ingen avvik ved tre påfølgende kontroller, kan kontrollfrekvensene reduseres, men ikke til sjeldnere enn hver 3. måned for kontroll med fjerning, håndtering, oppsamling, farging og dokumentasjon av SRM, og hver 6. måned for kontroll med handelsdokumenter og blå stripe på skrottlapp. Dersom det senere ved en lavere kontrollfrekvens påvises avvik, skal kontroller gjennomføres med frekvensen som er angitt i tabellen i pkt. 9.2.

13. juli Nr. 823 2005

Forskrift om endring i forskrift om innsending av årsregnskap m.v. til Regnskapsregisteret og rett til innsyn i årsregnskap m.v.

Fastsatt av Finansdepartementet 13. juli 2005 med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 8-1, § 8-2 og § 8-3. Kunngjort 19. juli 2005.

I

I forskrift 16. desember 1998 nr. 1234 om innsending av årsregnskap m.v. til Regnskapsregisteret og rett til innsyn i årsregnskap m.v. gjøres følgende endring:

§ 1-1 første ledd første punktum skal lyde:

Plikten til å sende inn årsregnskap mv. til Regnskapsregisteret etter regnskapsloven § 8-2 gjelder ikke for regnskapspliktige som nevnt i lovens § 1- 2 første ledd nr. 4, nr. 6 til 9, nr. 11 og nr. 13 når disse faller inn under definisjonene av små foretak.

II

Endringen trer i kraft straks.

15. juli Nr. 824 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter kolmule i 2005.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 15. juli 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 6 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12, § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 19. juli 2005.

I

I forskrift 20. desember 2004 nr. 1719 om regulering av fisket etter kolmule i 2005 gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd skal lyde:

Uten hinder av § 1 kan norske fartøy med ringnottillatelse, kolmuletråltillatelse eller industritråltillatelse, fra 1. januar fiske inntil 890.000 tonn kolmule i internasjonalt farvann, Norges indre farvann, sjøterritorium, økonomiske sone, fiskerisonen ved Jan Mayen, og fiskevernsonen ved Svalbard.

§ 5 første ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan endre denne forskrift og fastsette nærmere bestemmelser som er nødvendige for å oppnå en rasjonell og hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fisket, herunder stenging av områder for kolmulefiske.

II

Endringene trer i kraft 18. juli 2005. Samtidig oppheves forskrift 12. mai 2005 nr. 456 om stopp i fisket etter kolmule i 2005.

23. juni Nr. 825 2005**Forskrift om endring i forskrift om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter.**

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 23. juni 2005 med hjemmel i forskrift 28. november 1996 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter, jf. lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11. Kunngjort 22. juli 2005.

I

I forskrift 27. november 1998 nr. 1570 om dekning av transportkostnader ved reguleringsproduksjon av meieriprodukter gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift vedrørende dekning av kostnader ved transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter

§ 2, § 3 og § 4 skal lyde:

§ 2. Ordningens virkeområde

Ordningen gjelder nødvendig frakt av melk, skummet melk eller fløte til produksjon av reguleringsprodukter, som følge av at den løpende samlede melkeproduksjonen er større enn de totale avsetningsmulighetene for melk og melkeprodukter innenlands eller i form av merkevareeksport.

§ 3. Overføringer hvor det kan gis kostnadsdekning**a) Kumelk, skummet kumelk og geitemelk:**

Det gis dekning av kostnader ved transport av melk til produksjon av reguleringsprodukter inntatt i hovedforskriftens § 4, pr. i dag presisert til enten Norvegia, smør, smørolje, skummetmelkpulver, syre- eller løpekasein.

b) Overføring av fløte til reguleringsproduksjon

Dekning gis for transporter etter en særskilt begrunnelse av markedsregulator.

§ 4. Prinsipper for kostnadsdekning

Basert på omregningsfaktorer fastsatt av Statens landbruksforvaltning, beregnes transporterte melkemengder medgått til produksjon av de reguleringsprodukter nevnt i § 3.

For alle reguleringsproduktene legges halvårlige oppgaver over reguleringsproduksjon til grunn ved volumberegninger.

Det gis dekning pr. liter beregnet anvendt melk ut fra en sats, fastsatt av Arbeidsutvalget, gjeldende pr. halvår.

TINE-selskapene skal oversende til markedsregulator månedlige spesifiserte oversikter over kvanta og beregnede kostnader ved overføringstransport til produksjon av reguleringsprodukter.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Rapporteringsrutiner

Opgaver over dekning av transportkostnadene settes opp pr. halvår ut fra det samme volumgrunnlag som fremkommer i oppgavene for reguleringsproduksjon.

Ekstraordinære kostnader ved mellomtransport av reguleringsprodukter settes opp pr. halvår og spesifiseres pr. måned.

II

Endringene trer i kraft straks.

8. juli Nr. 826 2005**Forskrift om innhenting av opplysninger.**

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 8. juli 2005 med hjemmel i lov 3. juni 2005 nr. 37 om utdanningsstøtte § 23. Kunngjort 22. juli 2005.

Punkt 1

I denne forskrift menes med

- a) *ektefeller*: personer som har inngått ekteskap etter ekteskapsloven eller registrert partnerskap etter partnerskapsloven.
- b) *samboere*: personer som lever sammen og har felles barn.
- c) *forsørgere*: foreldre og steforeldre.

Punkt 2

Lånekassen kan hente inn opplysninger om søkeren/låntakeren fra Aetat. Opplysningene kan bare gjelde

– hvilken periode søkeren/låntakeren har vært registrert som helt eller delvis arbeidsledig

- hvilke økonomiske ytelser søkeren/låntakeren mottar eller har mottatt, eventuelt for hvilken periode, størrelsen på ytelsene og hva de er ment å dekke.

Punkt 3

Lånekassen kan hente inn opplysninger om søkeren/låntakeren fra helse- og sosialetaten eller barnevernstjenesten. Opplysningene kan bare gjelde

- hvilke økonomiske ytelser søkeren/låntakeren mottar eller har mottatt, eventuelt for hvilken periode, størrelsen på ytelsene og hva de er ment å dekke
- om søkeren bor i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon.

Punkt 4

Lånekassen kan hente inn opplysninger fra Skatteetaten.

For søkeren/låntakeren og dennes ektefelle/samboer kan det hentes inn opplysninger om formue, inntekt og skatteklasser. Ved tildeling av behovsprøvd støtte kan slike opplysninger også hentes inn for søkerens forsørgere.

For søkeren/låntakeren og søkerens/låntakerens forsørgere, ektefelle/samboer og/eller barn kan det hentes inn opplysninger fra folkeregisteret.

Lånekassen kan hente inn opplysninger om søkerens kontonummer. Opplysningene kan bare benyttes ved utbetaling av utdanningsstøtte.

Punkt 5

Lånekassen kan hente inn opplysninger om søkeren/låntakeren samt søkerens/låntakerens ektefelle eller samboer fra trygdeetaten. Opplysningene kan bare gjelde:

- hvilke økonomiske ytelser vedkommende mottar eller har mottatt, eventuelt for hvilken periode, størrelsen på ytelsene og hva de er ment å dekke.

For søkeren/låntakeren kan det også hentes inn opplysning om perioder han eller hun har vært sykmeldt. Opplysningene kan bare benyttes ved vurdering av rett til betalingslettelser eller omgjøring av lån til stipend på grunn av sykdom.

Punkt 6

Lånekassen kan hente inn opplysninger om låntakere fra Vernepliktsverket. Opplysningene kan bare gjelde i hvilken periode låntakeren har avtjent førstegangstjeneste.

Punkt 7

Lånekassen kan hente inn opplysninger fra Utlendingsdirektoratet om søkeres statsborgerskap, eventuell oppholdstillatelse (med vedtaksdato) og grunnlaget for denne.

Punkt 8

Lånekassen kan hente inn opplysninger fra Samordna opptak om søkerens eksamensresultater fra videregående skole.

Punkt 9

Opplysningene som hentes inn etter punktene 2 til 8 må ha betydning for søkerens/låntakerens rettigheter og/eller plikter etter utdanningsstøtteleven med forskrifter.

Punkt 10

For alle elever/studenter kan det hentes inn opplysninger fra offentlige og private utdanningsinstitusjoner om

- opplysninger om eleven/studenten er tatt opp i utdanningen og har rett til å gå opp til eksamen, og opplysninger om endring i utdanningen (studentstatus)
- opplysninger som viser om eksamen er bestått og om utdanningen er fullført (faglig progresjon).

Punkt 11

For elever/studenter som er søkere i Lånekassen kan det i tillegg til opplysningene i punkt 10 hentes inn opplysninger fra offentlige og private utdanningsinstitusjoner og fra fylkeskommunen om

- søkerens utdanningsopplegg
- avstand og reisetid mellom søkerens foreldrehjem og lærestedet, eventuelt om det foreligger særlige forhold som gjør at søkeren må bo utenfor foreldrehjemmet
- søkeren har rett til videregående opplæring etter opplæringslova § 3–1.

Punkt 12

Opplysningene som hentes inn etter denne forskrift skal behandles i samsvar med reglene i personopplysningsloven.

Punkt 13

Denne forskrift trer i kraft 15. juli 2005. Fra samme dato oppheves forskrift 10. desember 1987 nr. 1001 om adgang til innhenting av opplysninger direkte fra offentlige kontorer iht. lov om utdanningsstøtte til elever og studenter.

13. juli Nr. 827 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 13. juli 2005 med hjemmel i forskrift 13. desember 2004 nr. 1619 om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 § 8. Kunngjort 22. juli 2005.

I

I forskrift 13. desember 2004 nr. 1619 om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2005 gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

Den samlede kvoten på 8.530 tonn som kan fiskes i Nordsjøen og Skagerrak periodiseres som følger:

1. januar – 30. april	3.410 tonn
1. mai – 31. desember	5.120 tonn

§ 4 nytt fjerde ledd skal lyde:

Maksimalkvoten for perioden 1. mai – 31. august kan overfiskes med inntil 7 tonn. Kvantum over 35 tonn i andre periode belastes fartøyets maksimalkvote for siste perioden.

II

Endringene trer i kraft straks.

15. juli Nr. 828 2005**Forskrift om endring i forskrift om redningsredskaper på lasteskip.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 15. juli 2005 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 41, § 41a, § 42, § 47, § 48 og § 54a, jf. delegeringsvedtak 12. oktober 1962 nr. 5, delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9 og delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1. Kunngjort 22. juli 2005.

I

I forskrift 17. desember 2004 nr. 1855 om redningsredskaper på lasteskip gjøres følgende endring:

§ 27 annet ledd skal lyde:

(2) Fra samme tid oppheves forskrift 15. september 1992 nr. 700 om redningsredskaper m.m. på passasjer- og lasteskip (Redningsredskaper), for så vidt gjelder lasteskip.

II

Endringen trer i kraft straks.

18. juli Nr. 829 2005**Forskrift om endring i forskrift om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med luftfartsulykker, luftfartshendelser, driftsforstyrrelser og lignende.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 18. juli 2005 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 4–7 annet ledd, § 6–2 annet ledd, § 6–9, § 12–2 tredje ledd, § 12–9, § 15–1 annet ledd og § 15–4. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 66g (forordning (EF) nr. 2003/42). Kunngjort 22. juli 2005.

I

I forskrift 31. august 2001 nr. 1008 om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med luftfartsulykker, luftfartshendelser, driftsforstyrrelser og lignende gjøres følgende endringer:

Punkt 2 skal lyde:

Denne forskrift gjelder for utøvere av sivil luftfart med norsk registrert sivil luftfartøy innenfor norsk område. Forskriften gjelder likeledes utenfor norsk område når annet ikke fremgår av luftfartsloven og det er forenlig med fremmed rett som skal få anvendelse i henhold til overenskomst med fremmed stat eller for øvrig ut fra alminnelige rettsgrunnsetninger.

Forskriften gjelder også for utenlandske utøvere av sivil luftfart med utenlandsk registrert sivil luftfartøy, innenfor norsk område, med unntak av forskriftens pkt. 7 og 9.

Forskriften gjelder tilsvarende for eiere av norsk luftfartøy samt for utøvere som midlertidig benytter norsk sivil luftfartøy til militær luftfart og for norske utøvere og norske luftfartsforetak som benytter utenlandsk registrert sivil luftfartøy. Videre får forskriften anvendelse på vedlikeholdsinstanser lokalisert i Norge.

For luftfart med mikrolett fly, fallskjermbhopping og henge-/paragliding i Norge, gjelder forskriftens pkt. 12 flg. Forskriften gjelder også for flysikringstjenesten, med unntak av punktene 7, 8, 9, 10 og 12.

Punkt 5.2 skal lyde:

Luftfartsulykke skal rapporteres skriftlig til både Havarikommisjonen for sivil luftfart (HSL) og Luftfartstilsynet snarest mulig og senest innen 72 timer. Skjema NF 382 «Rapport om luftfartsulykke/-hendelse» skal benyttes.

Fartøysjefen, annet flygebesetningsmedlem, bruker eller eier av luftfartøyet er ansvarlig for rapporteringen, se pkt. 4.3. For flysikringstjenesten påhviler rapporteringsplikten tjenesteleverandør.

Luftfartstilsynet kan etter søknad godkjenne alternativ likeverdig rapporteringsrutine.

Punkt 6.2 skal lyde:

Luftfartshendelse skal rapporteres skriftlig til både Havarikommisjonen for sivil luftfart (HSL) og Luftfartstilsynet snarest mulig og senest innen 72 timer. Skjema NF 382 «Rapport om luftfartsulykke/-hendelse» skal benyttes, unntatt for trafikkrelatert hendelse der skjema NF 148 «Rapport om lufttrafikkhendelse» skal benyttes.

Fartøysjefen, annet flygebesetningsmedlem, bruker eller eier av luftfartøyet er ansvarlig for rapporteringen, se pkt. 4.3. For flysikringstjenesten påhviler rapporteringsplikten tjenesteleverandør.

En fartøysjef som er kjent med å ha vært involvert i en luftfartshendelse hvor nærpasering er blitt rapportert av den annen part, skal sende rapport til Havarikommisjonen for sivil luftfart og Luftfartstilsynet på skjema NF 148 «Rapport om lufttrafikkhendelse», selv om vedkommende mener at fare for kollisjon ikke har vært til stede.

Luftfartstilsynet kan etter søknad godkjenne alternativ likeverdig rapporteringsrutine.

II

Endringene trer i kraft 20. juli 2005.

18. juli Nr. 830 2005

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005.

Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 18. juli 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 13 og § 45, og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 22. juli 2005.

I

I forskrift 21. desember 2004 nr. 1822 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2005 gjøres følgende endring:

Ny § 13a skal lyde:

§ 13a. Minstemål

Uavhengig av bestemmelsen om minstemål for sei i fisket etter sei med not i forskrift om utøvelsen av fiske i sjøen § 43 bokstav d første strekpunkt (42 cm), er det fra 18. juli til og med 31. august i notfiske etter sei tillatt å fiske sei som har minstemål 40 cm i området som er nevnt i bestemmelsen.

II

Endringen trer i kraft straks.

19. juli Nr. 831 2005

Forskrift om endring i forskrift om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr.

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 19. juli 2005 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 31 og § 31a, jf. forskrift 7. mai 1999 nr. 437 om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr § 15. Kunngjort 22. juli 2005.

I

I forskrift 7. mai 1999 nr. 437 om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd skal lyde:

Gebyret fastsettes til kr 1200 pr. sesong, kr 400 pr. måned og kr 30 pr. dag. Betalt gebyr i en gebyrsone, er gyldig betaling i andre gebyrsoner.

§ 5 og § 6 skal lyde:

§ 5. Betaling av gebyr

Kommunen er ansvarlig for informasjon om, tilretteleggelse og gjennomføring av et forsvarlig salgssystem for betaling av gebyr for bruk av piggdekk med varighet for en piggdekksesong, en kalendermåned eller ett døgn. Inntektene fra gebyrordningen tilfaller kommunen.

Betaling for sesong eller måned har gyldighet for inneværende vintersesong henholdsvis inneværende kalendermåned, på de dager piggdekk lovlig kan benyttes, jf. forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 1–4 nr. 3. Betaling av dagskort har tilsvarende gyldighet 24 timer fra påført tidspunkt, eventuelt 48 eller 72 timer, eller om det fremkommer av dagskortet ett eller flere døgn.

Betalt gebyr er kun gyldig for én bil.

Betalt gebyr for sesong med gyldighet ett år fra betalingsdato er gyldig inntil det utløper.

§ 6. *Kontroll av gebyr*

Utstedes oblat for betaling av piggdekkgebyr skal dette være påført bilens kjennemerke og gyldighetsperiode før piggdekk kan tas i bruk. For dagskort som er utstedt av betalingsautomat eller tilsvarende betalingsystemer er det ikke krav om å påføre bilens kjennemerke. For at kontroll enkelt skal la seg gjennomføre, må utstedt oblat være plassert godt synlig bak frontruten. Dersom det ikke utstedes oblat for gyldig betaling av piggdekkgebyr må enhver som lovlig vil benytte piggdekk følge de anvisninger som da gjelder for kontroll med betaling av piggdekkgebyr.

§ 7 annet ledd skal lyde:

Tilleggsgebyret er kr 750.

II

Endringene trer i kraft 15. august 2005.

14. juni Nr. 832 2005

Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Gjøvik.

Fastsatt av Styret for Høgskolen i Gjøvik 14. juni 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–3, § 3–5, § 3–6, § 3–8, § 3–9, § 3–10 og § 5–3. Kunngjort 26. juli 2005.

1. Allmenne regler

§ 1. *Virkeområde*

- 1.1. Forskriften gjelder grunnutdanning, videreutdanning, mastergradsutdanning og eksamen ved Høgskolen i Gjøvik (forkortet HiG). For videreutdanningstilbud organisert som betalingsstilbud med oppdragsgiver, kan høgskolen gjøre unntak fra rangeringsreglene for opptak.
- 1.2. Forskriften forutsetter at studentene følger normal studieprogresjon for fulltidsstudier. For deltidsstudenter og studenter som har søkt om og fått innvilget avvik fra normalprogresjon, skal anvendelsen av reglene ta hensyn til dette, med mindre noe annet er særskilt angitt.
- 1.3. Når det i det følgende er fastsatt at en tidsfrist går ut på en bestemt dato og denne datoen ikke er virkedag, blir fristen forskjøvet til nærmest etterfølgende virkedag.

§ 2. *Definisjoner*

- 2.1. *Arbeidskrav* er krav som må være oppfylt for å gå opp til eksamen. Arbeidskrav består av obligatoriske øvinger eller innleveringer, som ikke utgjør en del av eksamen.
- 2.2. *Eksamen*: Som eksamen regnes alle typer prøver og arbeider som gir grunnlag for fastsettelse av selvstendig karakter for et emne eller for en emnegruppe. En eksamen kan omfatte flere deleksamenener og i så fall skal emnebeskrivelsen gi opplysninger om den innbyrdes vektning av disse deleksamenene.
- 2.3. *Emne* er minste eksamensenhet som kan være del av et studieprogram. Emnets omfang uttrykkes i studiepoeng og skal være delelig med 5. Unntak fra dette kan fastsettes i fagplaner på grunnlag av bestemmelser i nasjonale rammeplaner eller i spesielle tilfeller i den enkelte studieplan. Emnebeskrivelsen skal gi en beskrivelse av mål, faginnhold, undervisnings- og arbeidsformer, arbeidskrav, omfang og vurderingsformer.
- 2.4. *Fagplan*: En konkretisering av det faglige innholdet i studier som er regulert av nasjonal rammeplan.
- 2.5. *Fordypning*: Emnegrupper som i studieplanen er definert til å høre faglig sammen og som kan utfylle hverandre på en slik måte at de bygger på og går ut over grunnnivået i et fag. Fordypninger skal ikke ha valgfrie emner.
- 2.6. *Grunnutdanning*: Med grunnutdanninger menes studier der opptakskravet er generell studiekompetanse, eventuelt i kombinasjon med spesielle opptakskrav.
- 2.7. *Privatist*: Som privatist regnes den som fremstiller seg til eksamen ved høgskolen, uten å være tatt opp og registrert som student.
- 2.8. *Rammeplan*: En plan for et studium der departementet har fastsatt nasjonale rammer for innholdet.
- 2.9. *Selvstendig arbeid*: Arbeid av et nærmere angitt omfang og/eller type som inngår i studiet, og som skal vise forståelse, refleksjon og modning. Arbeidet kan eksempelvis være av teoretisk, praktisk eller kunstnerisk art, og kan være utført individuelt eller i grupper.
- 2.10. *Studieplan*: Plan for det faglige innholdet i studier som ikke er regulert av nasjonal rammeplan.
- 2.11. *Studiepoeng*: Mål på omfanget av et studium, der et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng.

- 2.12. *Studieprogram:* Studieløp av minimum 30 studiepoengs omfang med et definert innhold og progresjon i henhold til en fag- eller studieplan.
- 2.13. *Studierett:* Rettighet knyttet til det å være tatt opp som student ved et studium og inneha studentstatus. Dette innebærer rett til deltakelse i all organisert undervisning, veiledning (individuell og i mindre grupper), øvelser og oppgaveløsning, laboratoriekurs, praksisstudier, feltarbeid mv. på studieprogrammet studenten er tatt opp til.
- 2.14. *Utdanningsplan:* Avtale om plan for gjennomføring av studium/studieprogram inngått mellom høgskolen og den enkelte student.

§ 3. Studieåret

- 3.1. Studieåret begynner medio august og avsluttes ultimo juni.

2. Opptak og rangering til grunn- og videreutdanninger

§ 4. Opptak og rangering til grunnutdanningene

- 4.1. For opptak og rangering til grunnutdanninger, gjelder forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger ved universitet og høgskolar¹ og forskrift om rangering av søkere ved opptak til grunnutdanninger ved universiteter og høgskoler.²
- 4.2. Studienemnda fastsetter nærmere retningslinjer for vurdering av realkompetanse.
- 1 Forskrift 14. november 2002 nr. 1286 om opptakskrav til grunnutdanninger ved universitet og høgskolar.
2 Forskrift 14. desember 1999 nr. 1505 om rangering av søkere ved opptak til grunnutdanninger ved universiteter og høgskoler.

§ 5. Rangeringsregler ved opptak til enkeltemner og adgangsregulerte emner i grunnutdanning

- 5.1. For adgangsregulerte emner med generell studiekompetanse som opptakskrav, rangeres søkere etter poengsum ved opptak. For andre emner rangeres søkerne etter oppnådd eksamenskarakter fra det emnet som kreves for opptak. Ved karakterlikhet skjer videre rangering etter fødselsdato, slik at eldre søkere rangeres foran yngre. Søkere som er 25 år eller eldre kan vurderes på grunnlag av realkompetanse i samsvar med § 5 i forskrift om opptakskrav ved grunnutdanninger ved universitet og høgskolar.¹
- 1 Forskrift 14. november 2002 nr. 1286 om opptakskrav til grunnutdanninger ved universitet og høgskolar.

§ 6. Opptak til videreutdanninger

- 6.1. For utdanning som er rammeplanregulert, gjelder minstekrav for opptak som fastsatt i rammeplanen eller i forskrift som del av rammeplanen.
- 6.2. For utdanning som har studieplan, gjelder de minstekrav for opptak som er fastsatt i studieplanen.

§ 7. Rangering for opptak til videreutdanninger

- 7.1. Dersom det er flere kvalifiserte søkere enn antall studieplasser, rangeres søkerne på følgende grunnlag:
Søkere med bachelorgrad eller annen utdanning av 180 studiepoengs omfang som er godkjent som opptaksgrunnlag, rangeres på grunnlag av vektet gjennomsnitt av alle eksamener som inngår i denne utdanningen.

For søkere med cand.mag.-grad, allmennlærerutdanning eller annen utdanning som omfatter mer enn 180 studiepoeng, foretas rangeringen på grunnlag av vektet gjennomsnitt av eksamener i 180 studiepoeng. Fag, emne eller emnegruppe av minimum 80 studiepoengs omfang eller integrert utdanning av minimum 120 studiepoengs omfang, jf. forskrift om krav til mastergrad § 3, 2. ledd,¹ skal inngå i grunnlaget for rangering. For øvrig velges de eksamener som gir gunstigst resultat for søkeren.

Søkere til videreutdanninger kan i likhet med søkere til mastergradsutdanninger gis betinget opptak, jf. § 12.¹ For søkere som gis betinget opptak, regnes ikke manglende eksamener med i vektet gjennomsnittskarakter.

Med vektet gjennomsnitt menes gjennomsnittet av alle karakterer på vitnemålet vektet i forhold til antall studiepoeng/vektall på hver karakterenhet.

- 7.2. For omregning av karakterer for utregning av vektet gjennomsnitt gjelder følgende omregningstabell:

<i>Poeng</i>	5	4	3	2	1
<i>Karakter</i>	A	B	C	D	E

Ved lik konkurransepoengsum rangeres eldre søkere foran yngre. Desimalkarakterer benyttes i beregning av vektet gjennomsnitt. Ved andre typer karakterskala fastsetter opptaksorganet egne omregningstabeller.

1 Forskrift 2. juli 2002 nr. 738 om krav til mastergrad.

§ 8. Søknadsfrist

- 8.1. Hvis ikke annet er fastsatt av høgskolen, er søknadsfristen 15. april. Hvis det er ledige studieplasser etter ordinært opptak, tas søknader i mot også etter søknadsfristen og behandles fortløpende. Alle vedlegg som skal gi grunnlag for opptak, må følge søknaden. Studiedirektøren fastsetter frist for ettersending av vedlegg til søknaden.

3. Opptak og rangering til mastergradsutdanning

§ 9. Opptak til mastergrad

- 9.1. For opptak til mastergrad gjelder forskrift om krav til mastergrad, fastsatt av departementet.¹
- 9.2. Styret selv fastsetter tallet på studieplasser i medhold av universitets- og høyskoleloven § 3–7.
- 9.3. Det gis tilleggspoeng for utdanning utover opptaksgrunnlaget på 180 studiepoeng, etter følgende regler:
 - 0.5 poeng for 30 studiepoeng, maksimalt 2 poeng.
- 9.4. Ved opptak til mastergradsutdanning hvor praksis vektlegges i opptaksgrunnlaget, kan det gis tilleggspoeng for relevant praksis etter følgende regler:
 - 0.5 poeng pr. år, maksimalt 2 poeng.
- 9.5. Ved lik konkurransepoengsum rangeres eldre søkere foran yngre.
- 9.6. Studienemnda kan gi nærmere regler om saksbehandlingen.

¹ Forskrift 2. juli 2002 nr. 738 om krav til mastergrad.

§ 10. Opptak utenom rangeringsreglene

- 10.1. Inntil 15% av søkerne kan tas opp utenom rangeringsreglene. Dette kan gjelde søkere med ett av følgende søkergrunnlag:
 - Der søker ikke kan poengberegnes etter rangeringsreglene i § 7 i denne forskriften.
 - Søkere som dokumenterer at sykdom, funksjonshemming eller andre tungtveiende grunner gir grunn til å anta at eksamensresultatene ikke gir et riktig bilde av søkerens kvalifikasjoner.
- 10.2. Det er en forutsetning at søker er kvalifisert for opptak etter gjeldende regler. Der søkere får godkjent realkompetanse som en del av sitt opptaksgrunnlag, skal rangering foretas etter en helhetlig vurdering av om søker har likeverdige kvalifikasjoner med søkere som tas opp etter poengreglene i § 7.

§ 11. Betinget opptak

- 11.1. Høgskolen kan etter nærmere vurdering gi betinget opptak der søker mangler deler av opptaksgrunnlaget forutsatt at dette skyldes forhold utenfor søkers kontroll. Manglende eksamen/eksamener må være dokumentert fullført og bestått i løpet av 1. semester.
- 11.2. Betinget opptak kan også gis der søkerne kvalifiserer seg i løpet av vårsemesteret det året de søker. Forutsetningen er at de kvalifiserer seg før studiet påbegynnes. Disse søkerne kan ikke poengberegnes før hele opptaksgrunnlaget er dokumentert.

§ 12. Gjennomføring av opptaket

- 12.1. Poengberegning, rangering og opptak gjennomføres etter fullmakt fra høgskoledirektøren, i samråd med studieprogramansvarlig for den enkelte mastergradsutdanning.

§ 13. Klage

- 13.1. Klage på opptak behandles av høgskolens klagenemnd.

§ 14. Søknadsfrist

- 14.1. Søknadsfrist er, hvis ikke annet er bestemt, 15. april.

§ 15. Utfyllende regler

- 15.1. Studienemnda fastsetter gjennom studieplaner nærmere krav til opptaksgrunnlag for det enkelte mastergradsstudium, herunder eventuelle faglige minstekrav eller minstekrav til karakter ut over det som er fastsatt i § 2.¹

¹ Forskrift 2. juli 2002 nr. 738 om krav til mastergrad.

4. Studierett, utdanningsplan, permisjon og utenlandsopphold

§ 16. Studierett

- 16.1. Studieretten gjelder det studieprogrammet eller emne studenten er tatt opp til. Høgskolen kan likevel innføre plassbegrensning på valgfrie emner såfremt studentene sikres plass ved alternative emner, slik at de kan fullføre studiet på normert tid.
- 16.2. Studenter kan gis rett til å følge undervisningen og ta eksamen i emner som ikke er del av studieprogrammet. En slik rett fastsettes i studentens utdanningsplan.
- 16.3. Studenter som ønsker det kan om mulig gis anledning til å fullføre en grad, selv om de i utgangspunktet er tatt opp ved et kortere studium.
- 16.4. Studieretten innebærer:
 - rett til å få fastsatt utdanningsplan i samsvar med § 18.
 - rett til å delta i undervisning i samsvar med fag-/studieplanen for det enkelte program og i samsvar med utdanningsplanen.
 - rett til veiledning og til å bruke andre ressurser i samsvar med studieplanen, utdanningsplanen og eventuelle andre regler gitt av høgskolen, herunder lesesaler, datamaskiner osv.
 - rett til å bli vurdert til eksamen i samsvar med fag-/studieplanen og reglene her.
- 16.5. Reglene om opprettholdelse og opphør av studierett i forskriften her gjelder også for studenter som er tatt opp før forskriften trer i kraft. Studiedirektøren avgjør i samråd med fagenheten denne typen saker.

- 16.6. Høgskolen kan i tillegg vedta regler om påbudt frammøte ved studiestart, herunder om registrering, gyldig forfall mv.
- 16.7. Studieretten opphører dersom studenten unnlater å registrere seg, betale semesteravgift, opprette utdanningsplan eller å melde fravær i henhold til reglene om fravær og permisjon i § 18 innen fastsatt frist.

§ 17. Utdanningsplan for grunnstudier

- 17.1. Studenter som er tatt opp til grunnutdanninger av minst 60 studiepoengs omfang, skal ha en utdanningsplan. Dette gjelder også deltidsstudenter med en studieprogresjon på minst 50% av full tid.
- 17.2. I første studieår skal studenter som er tatt opp til studier på 60 studiepoeng eller mer ha bekreftet sin utdanningsplan for studiet innen 15. september i høstsemesteret og 15. februar i vårsemesteret. Valg for 2. og 3. studieår er å betrakte som foreløpige valg, som kan endres innen fristene som er satt nedenfor.
- 17.3. For etterfølgende studieår skal studenten bekrefte sin utdanningsplan innen 15. februar for vårsemesteret og 15. september for høstsemesteret. Dette gjelder også for studenter som er opptatt til kortere studier, men som likevel ønsker å fullføre en grad (jf. § 17). Bekreftelse av utdanningsplanen er å anse som endelig emnepåmelding og en forutsetning for at studenten gis status som student.
- 17.4. Utdanningsplanen fastsettes av studenten og høgskolen i fellesskap, innenfor rammen av fag-/studieplanen for det programmet studenten er tatt opp til, samt annet relevant regelverk.
- 17.5. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om høgskolens ansvar og forpliktelser overfor studenten og om studentens forpliktelser overfor høgskolen og medstudentene, herunder:
 - navnet på det studieprogrammet studenten er tatt opp til,
 - eventuelle andre program eller tilbud som opptaket gjelder,
 - henvisning til fag-/studieplanen for programmet,
 - henvisning til viktige regler som ikke er tatt inn i utdanningsplanen, og om hvor disse kan finnes,
 - hvilke emner og emnegrupper studenten tar sikte på å fullføre,
 - til hvilken tid og i hvilken rekkefølge emnene skal taes,
 - orientering om framgangsmåten ved valg av emner som ikke er obligatoriske,
 - orientering om framgangsmåten ved endring av utdanningsplanen,
 - adgangen til å endre utdanningsplaner ved omlegging av emner og program,
 - orientering om virkningen av at studenten ikke følger opp utdanningsplanen.
- 17.6. Studiedirektøren gir nærmere retningslinjer, herunder om utdanningsplanens form, lagring og arkivering; om frist og framgangsmåte for endring av planen, etc.

§ 18. Fravær og permisjon fra grunnstudier

- 18.1. En student bør ha gjennomført 30 studiepoeng eller mer for å søke permisjon. Normalt gis det permisjon for inntil ett år.
- 18.2. Studiedirektøren i samråd med aktuelle fagmiljø avgjør søknad om permisjon.
- 18.3. Studiedirektøren i samråd med aktuelle fagmiljø kan innvilge søknad om permisjon ut over ett år ved for eksempel fødsel/adopsjon, jf. lov om universiteter og høyskoler § 4–5, førstegangstjeneste, sykdom og andre særskilte grunner.
- 18.4. Studenten skal ha rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen, men utdanningsplanen må tilpasses gjeldende studieplan.

§ 19. Utenlandsopphold

- 19.1. Alle bachelorstudier bør gi mulighet til ett semesters studieopphold (30 stp.) i utlandet. Denne muligheten tilbys normalt studentene i 4. eller 5. semester.
- 19.2. Studenter som oppholder seg ved et annet lærested som ledd i et utvekslingsprogram, skal normalt semesterregistrere seg ved HiG før avreisen.
- 19.3. Godkjenning av utenlandsopphold, herunder om godkjenning av eksamener mv., er regulert særskilt.

5. Grader

§ 20. Bachelorgrad

- 20.1. Graden bachelor oppnås på grunnlag av eksamener med et samlet omfang av minimum 180 studiepoeng. Av disse må eksamener med et samlet omfang på minimum 60 studiepoeng være avlagt ved HiG.
- 20.2. Grunnlaget for graden skal omfatte ett av følgende:
 - Fullført 3-årig integrert yrkesrettet utdanning av 180 studiepoengs omfang
 - Fullført 2-årig integrert yrkesrettet utdanning eller annet studieprogram av 120 studiepoengs omfang kombinert med godkjent påbygging eller spesialisering innenfor samme eller andre fag/fagområder av minimum 60 studiepoengs omfang.
 - Tre års normert studium/180 studiepoeng med faglig fordypning på minimum 80 studiepoeng kombinert med emner eller emnegrupper på minimum 30 studiepoengs omfang i et annet fag. I graden skal det inngå selvstendig arbeid som har et omfang på minimum 10 studiepoeng.

- Utdanningen kan inneholde examen philosophicum eller tilsvarende filosofiske emner på minimum 10 studiepoeng og examen facultatum eller tilsvarende vitenskapsteoretiske emner på minimum 10 studiepoeng.

§ 21. Reduksjon i studiepoeng for bachelorgraden

- 21.1. Overlapping i faginnhold mellom fag/emner/emnegrupper/studieprogram som inngår i grunnlaget for bachelorgraden kan ikke utgjøre mer enn 10 studiepoeng totalt. Overlapping ut over 10 studiepoeng må kompenseres.

§ 22. Mastergrad

- 22.1. HiG tildeler de mastergrader som etter departementets bestemmelse er godkjent i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 3–2.
- 22.2. Mastergrader ved HiG reguleres av forskrift om krav til mastergrad fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 2. juli 2002.¹
- 22.3. Ved høgskolen gis bare mastergrader slik som fastsatt i forskriftens § 3 og § 5.

¹ Forskrift 2. juli 2002 nr. 738 om krav til mastergrad.

§ 23. Krav til selvstendig arbeid i mastergrad

- 23.1. Studienemnda fastsetter gjennom studieplan nærmere regler om det selvstendige arbeidet, herunder omfang, vurderingsform og om arbeidet skal utføres individuelt eller om arbeidet kan utføres av flere studenter i gruppe.

6. Fag- og studieplaner

§ 24. Fastsetting av fag- eller studieplan

- 24.1. Det skal fastsettes fag- eller studieplan for alle studier/studieprogram som tilbys ved Høgskolen i Gjøvik som gir uttelling i form av studiepoeng.
- 24.2. Studienemnda fastsetter fagplan for studier/studieprogram der det eksisterer nasjonale rammeplaner.
- 24.3. Studienemnda fastsetter studieplan for øvrige studieprogram.
- 24.4. Styret/rektoren fastsetter hvilket institutt som har ansvaret for de enkelte studier og emner som tilbys ved høgskolen.

§ 25. Første studieår/emnegrupper på 60 vekttall (årsstudier)

- 25.1. Emnegrupper på 60 studiepoeng (årsstudier) som gir mulighet for overgang til bachelorstudier, skal så langt det er mulig være identisk med første år i et bachelorstudium. Dersom det legges inn valgfrie emner i årsstudiet bør disse ikke være blant de obligatoriske emnene i bachelorstudiets 2. og 3. år (dvs. at det kun kan gis fritak i forhold til valgfrie emner).

§ 26. Nærmere regler

- 26.1. Studienemnda kan gi nærmere regler for krav til godkjenning av studieplaner. Reglene kan omfatte så vel kriterier som prosedyrer for godkjenning.

7. Eksamen – allmenne regler, gjennomføring og klage

§ 27. Eksamen

- 27.1. Eksamen er knyttet til det enkelte emne og skal gi grunnlag for å sikre at den enkelte student holder et tilfredsstillende faglig nivå og blir prøvet i forhold til de målsettinger som gjelder for studiet.

§ 28. Rett til eksamensoppmelding

- 28.1. Studenter kan ikke melde seg opp til eksamen i emner hvor de ikke er påmeldt og har studierett.
- 28.2. Studenter har rett til å gå opp til de eksamener som kreves for å få vitnemål til det studiet de er tatt opp ved.
- 28.3. Høgskolen kan fastsette særskilte arbeidskrav, krav om bestemte eksamener eller prøver eller krav om obligatorisk undervisning og praksis som må være fullført før eksamen i bestemte emner kan avlegges. Opplysninger om dette tas inn i emnebeskrivelsen.
- 28.4. Studenter som ikke oppfyller de fastsatte arbeidskrav, eller som ikke har fulgt obligatorisk undervisning eller gjennomført obligatorisk praksis eller obligatoriske innleveringsoppgaver, har ikke rett til å gå opp til eksamen.
- 28.5. Andre som oppfyller de generelle og eventuelt spesielle opptakskrav og andre krav for å gå opp til eksamen, har rett til å gå opp til eksamen etter nærmere regler, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–10.
- 28.6. Studiedirektøren avgjør om vilkår for å avlegge eksamen er innfridd.
- 28.7. En student har rett til å framstille seg til eksamen ved høgskolen i samme emne tre ganger. I særlige tilfeller kan studiedirektør gi anledning til flere forsøk etter søknad fra studenten og uttalelse fra fagmiljøet
- 28.8. For praksis i profesjonsutdanningene (sykepleie- og radiografutdanningen) gjelder bestemmelsen i §

35.6. I særlige tilfeller kan studiedirektør gi anledning til et tredje forsøk i praksis etter søknad fra studenten og uttalelse fra fagmiljøet

28.9. Når en student har avlagt eksamen på nytt, gjelder den beste karakteren.

28.10. Når en student ikke fullfører utdanningen innen normert studietid, og det i mellomtiden er gjort vesentlige endringer i studie- eller fagplan, gjelder retten til å fullføre etter den opprinnelige studie- eller fagplan i ett år etter at endringen ble gjort gjeldende.

§ 29. Oppmelding/trekk til eksamen

29.1. Oppmelding til eksamen skal skje senest innen 15. september i høstsemesteret og 15. februar i vårsemesteret, hvis ikke høgskolen har fastsatt andre frister. For sykepleier- og radiografutdanningen er oppmeldingsfristen 1 md. før eksamen. Oppmelding til eksamen skjer via høgskolens elektroniske studentsystem.

29.2. Alle som er påmeldt til et emne regnes også som oppmeldt til eksamen. For øvrig er den enkelte student ansvarlig for at dette skjer innen de angitte frister.

29.3. Studiedirektøren kan i særlige tilfelle og etter søknad fravike oppmeldingsfristene. Dispensasjon kan gis i de tilfelle der en student har vært syk eller det er andre uforutsette hindringer som har gjort det umulig for studenten å melde seg innen fristen, og dette blir dokumentert.

29.4. En student som er meldt opp til eksamen, har anledning til å trekke seg. Avmelding til eksamen skal gjøres gjennom høgskolens elektroniske studentsystem. Avmelding skal være høgskolen i hende senest 2 uker før eksamensdagen.

29.5. En student anses for å ha framstilt seg til eksamen dersom han/hun trekker seg etter avmeldingsfristens utløp, ikke møter på eksamen, ikke leverer besvarelse, eller møter på eksamen og trekker seg under eksamen. Studenter som trekker seg etter angitt frist og som ikke har gyldig grunn, regnes for å ha framstilt seg til eksamen. Gyldig grunn er sykdom eller sterke velferdsgrunner og skal være dokumentert. Slik dokumentasjon skal leveres/være poststempelt så raskt som mulig og senest innen tre virkedager etter eksamen.

§ 30. Privatister

30.1. Privatister må melde seg opp til eksamen, og eventuelt søke om godkjenning av krav til forutdanning eller praksis, innen de fastsatte fristene: 15. september for vårsemesteret og 15. februar for høstsemesteret.

30.2. Dokumentasjon av studiekompetanse for det studiet som eksamen gjelder, må vedlegges oppmeldingen.

30.3. Adgang til eksamen kan nektes dersom privatisten ikke har gjennomført obligatorisk undervisning/praksis hvor læringsresultatet ikke kan prøves til eksamen. Dersom privatisten har studierett på annet studium ved høgskolen i samme tidsrom, må studenten si fra seg studieretten ved overgang til privatist.

30.4. Privatistenes rettigheter ved høgskolen er begrenset til deltakelse i offentlige forelesninger og adgang til eksamen i samsvar med lov om universiteter og høyskoler og denne forskrift.

30.5. Privatister må betale eksamensavgift i samsvar med vedtak gjort av høgskoledirektør. Eksamensavgiften må være betalt innen angitt frist. Privatister som ikke har betalt eksamensavgiften innen fristen, har ikke adgang til eksamen.

30.6. Privatister må i tillegg til eksamensavgiften betale semesteravgift i samsvar med bestemmelser i lov om studentsamskipnader med forskrifter.¹ Privatister som har betalt semesteravgift, har krav på studiekort, og har adgang til velferdstilbud som gis av Studentsamskipnaden i Oppland.

30.7. Høgskolen kan unnta enkelte emner fra privatistordningen. Studiedirektør avgjør i samarbeid med instituttleder hvilke emner dette gjelder.

¹ Lov 28. juni 1996 nr. 54 om studentsamskipnader.

§ 31. Tidspunkt og omfang

31.1. Eksamen avholdes normalt i det semesteret undervisningen i emnet avsluttes. Ved eksamen gjelder det pensum som er fastsatt i emnebeskrivelsen/fag-/studieplanen. Instituttleder kan vedta at det skal holdes ny eksamen med adgang for studenter som ikke har bestått eksamen eller som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen. Ny eksamen tilsvarer ordinær eksamen.

31.2. Skriftlig eksamen med tilsyn skal normalt tilpasses emnets omfang slik:

- Til og med 10 studiepoeng: Inntil 4 timer
- For 11 til 30 studiepoeng: Inntil 6 timer
- Mer enn 30 studiepoeng: Inntil 8 timer.

Studienemnda vedtar eventuelle unntak fra dette i forbindelse med vedtak av emnebeskrivelser.

§ 32. Eksamen under særlige vilkår

32.1. Har en student fysisk eller psykisk vanskelighet med å gjennomføre eksamen på vanlig måte, kan høgskolen ved studiedirektøren, etter søknad fra studenten, i nødvendig utstrekning vedta en avvikende ordning for så vel skriftlig som muntlig eksamen. Særordningen skal ha som formål å oppveie de ulemper funksjonshemmingen/sykdommen/skaden medfører, samtidig som man i størst mulig utstrekning skal sørge for at studentene prøves likt.

- 32.2. De ulike ordningene kan være:
- utvidet eksamenstid ved skoleeksamen
 - utsatt innleveringsfrist ved hjemmeeksamen og lignende prøveformer
 - anledning til lengre pauser, eventuelt med mulighet til å hvile
 - skriftlig eksamen i stedet for muntlig
 - muntlig eksamen i stedet for skriftlig
 - eget eksamenslokale med egen inspektør
 - eksamen i kandidatens hjem
 - bruk av skrivemaskin, datamaskin og andre tekniske hjelpemidler
 - skrivehjelp, døvetolk og annen praktisk hjelp
 - overføring av oppgavene til punktskrift eller forstørret skrift
 - høytlesning av oppgaveteksten
 - høytlesning av besvarelsen for korrektur
 - andre spesialordninger kan avtales etter søknad. Studiedirektøren avgjør slike søknader.
- 32.3. Søknaden må fremsettes innen en måned før eksamen, og må inneholde dokumentasjon fra sakkyndig instans (for eksempel lege, logoped, psykolog) og beskrivelse av behovet for særordning i eksamenssituasjonen. Det skal normalt søkes for hver eksamensperiode, men dersom grunnlaget for særordningen er av permanent karakter, kan det gjøres unntak for dette.
- 32.4. Særordninger skal være slik at eksamensprestasjonen kan vurderes etter vanlige faglige kriterier. Studiedirektør avgjør i samarbeid med fagmiljø om kravene til vurdering er innfridd.
- 32.5. Studenter med dysleksi eller andre lese-/skrivevansker, eller studenter med annet morsmål enn norsk, kan etter eget ønske få lagt ved eksamensbesvarelsen en anonymisert attest som stadfester dette.

§ 33. Bruk av hjelpemidler ved eksamen med tilsyn

- 33.1. Høgskolen fastsetter hvilke hjelpemidler som kan benyttes ved eksamen. Oversikt over tillatte hjelpemidler skal framgå av emnebeskrivelser og i eksamensoppgavene.

§ 34. Fusk og forsøk på fusk, annullering av eksamen eller prøve. Utestenging og bortvisning

- 34.1. Det anses som fusk når en student har annet enn tillatte hjelpemidler tilgjengelig under eksamen, kommuniserer med andre om oppgave eller løsningen av denne, eller på andre måter handler i strid med eksamensregelverket eller regler om kildebruk.
- 34.2. Dersom det under avleggelse av eksamen med tilsyn oppstår situasjoner som gjør at en student kan mistenkes for fusk, skal studenten straks gjøres oppmerksom på at forholdet vil bli rapportert til administrasjonen for videre forføyning. Studenten gis da mulighet til å velge om han/hun vil avbryte eller fortsette eksamen. Det samme gjelder for studenter som har medvirket til fusk.
- 34.3. Dersom det under avleggelse av individuell hjemmeeksamen oppstår situasjoner som medfører at det endelige resultat for den enkelte kandidats del ikke kan sies å være et individuelt og selvstendig arbeid, skal administrasjonen varsles. Hvis det i etterkant viser seg at to eller flere besvarelser klart bygger på samme originalarbeid eller har samme opphavsmann eller felles disposisjon, regnes det som fusk hos alle de involverte.
- 34.4. Referanser på anvendte kilder skal være oppgitt. Avskrift eller kopi uten kildehenvisning regnes som fusk, uavhengig av kilden. Eksamensbesvarelser skal alltid være originale, selvstendige og individuelle arbeider, med mindre det tydelig fremgår av oppgaven at den kan avvike fra hovedregelen. Besvarelsen skal ikke tidligere ha vært innlevert som eksamen på egen eller andre institusjoner.
- 34.5. Kandidater som forsettlig eller grovt uaktsomt medvirker til fusk hos andre, ansees også for å ha fusket, uavhengig av eksamensform.
- 34.6. Student som har fusket eller forsøkt å fuske, kan få eksamen annullert jf. UH-lovens § 54, nr. 1 og/eller bli utestengt jf. § 42, nr. 3.

§ 35. Karaktersystem

- 35.1. Karaktersystemet ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått som følgende tabell viser:

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelsen</i>	<i>Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Viser stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon som ligger over gjennomsnittet. Viser evne til selvstendighet.
C	God	Gjennomsnittlig prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder.
D	Nokså god	Prestasjon under gjennomsnittet, med en del vesentlige mangler.
E	Tilstrekkelig	Prestasjon som tilfredsstill minimumskravene, men heller ikke mer.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstill minimumskravene (hvis det i det hele tatt er nødvendig med noen beskrivelse her).

Mer fagspesifikke beskrivelser kan utarbeides i den enkelte fagseksjon/fagmiljø med utgangspunkt i hva som er gitt av nasjonale føringer innen hvert fagområde.

- 35.2. Bokstavkarakterene tilsvarer tallverdier slik: A=5, B=4, C=3, D=2, E=1, F=0. Tallverdiene brukes ved utregning når flere eksamensresultater skal inngå i samlet snittkarakter på vitnemålet eller ved utregning av hovedkarakter. Det benyttes vanlige avrundingsregler.
- 35.3. Bestått/ikke bestått bør ikke brukes i et omfang som samlet overstiger halvparten av studiepoengene i en fag-/studieplan.
- 35.4. Hvilket karaktersystem som skal benyttes ved den enkelte eksamen, prøve eller bedømmelse av oppgave, fastsettes i emnebeskrivelsen.
- 35.5. Regler for beregning av endelig karakter i et emne som har flere deleksamener skal fremgå av emnebeskrivelser.
- 35.6. Praksis vurderes til karakteren bestått/ikke bestått. for ikke bestått praksis, gis det adgang til å ta praksisperioden en gang til, med mindre annet er bestemt i nasjonal rammeplan.

§ 36. *Sensur*

- 36.1. Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal vurderes på en upartisk og faglig betryggende måte.
- 36.2. Instituttleder oppnevner eksterne sensorer, normalt for fire år om gangen. Ekstern sensor kan ha gjesteforelesninger for eksempel av svært begrenset omfang, men skal ikke være ansatt ved noe institutt ved institusjonen (omfatter alle institutt ved høyskolen) eller knyttet til høyskolen som timelærer i funksjonsperioden. Krav til ekstern sensor gis i utfyllende retningslinjer (36.15).
- 36.3. Ekstern deltakelse i vurderingen kan for eksempel være følgende: Bruk av ekstern sensor:
 - for å vurdere eksamensbesvarelser i et emne for alle eller et utvalg av studentene.
 - for å kontrollere og godkjenne eksamensoppgaver og de generelle prinsipper for karakterfastsettelse i et emne.
 - for å vurdere deler av sensurarbeidet til intern sensor.
 - for å vurdere studie-/fagplaner, undervisningsopplegget og/eller vurderingsordningen.
- 36.4. Instituttleder fastsetter årlig hvordan ekstern sensor skal brukes i vurderingsarbeidet. Det må sikres en variert anvendelse av de ulike måter en bruker ekstern sensor på. Ekstern sensor skal være med på å sensurere eksamensbesvarelsene for alle eller for et utvalg av studentene minimum hvert 4. år i hvert studium.
- 36.5. Det skal alltid være ekstern sensor ved bedømmelse av studenters selvstendige arbeid i høyre grad.
- 36.6. Ved muntlig eksamen som eneste eksamensform og som omfatter 30 studiepoeng eller mer, skal det alltid være en ekstern sensor.
- 36.7. Dersom intern og ekstern sensor ikke blir enige om vurderingen av en besvarelse, skal det ved vurderingen trekkes inn en tredje sensor som skal være ekstern, slik at de tre sensorene avgjør karakteren i fellesskap.
- 36.8. Ved uenighet mellom faglærer og veileder/øvingslærer på praksisstedet ved vurdering av praksisstudier, tiltrer emneansvarlig/studieprogramansvarlig som tredje sensor.
- 36.9. Sensurfristen er tre uker fra eksamensdagen. Ved ny sensur som følge av klage eller bytte av sensor, regnes sensurfristen fra det tidspunkt ny sensor er oppnevnt.
- 36.10. Styret selv kan gjøre unntak for enkeltksamener og kan i midlertidig forskrift fastsette lengre sensurfrist når det ikke er mulig å skaffe det antall kvalifiserte sensorer som er nødvendig for å avvikle sensuren på tre uker. Styret selv kan i forskrift fastsette lengre frist for avhandlinger og tilsvarende større skriftlige arbeider.
- 36.11. Ved ny sensurering etter klage jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9 nr. 5 benyttes minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager.
- 36.12. Sensur for skriftlig eksamen kunngjøres via høyskolens elektroniske studentsystem.
- 36.13. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren.
- 36.14. En student som har bestått en separat prøve som inngår som en del av en avsluttende sammensatt eksamen, skal normalt ikke måtte avlegge ny separat prøve med mindre annet er bestemt i emnebeskrivelsen.
- 36.15. Studienemnda kan gi utfyllende retningslinjer om bruk av sensor til eksamen.

§ 37. *Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting*

- 37.1. En student har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sin prestasjon. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter, må krav om begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt.
- 37.2. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen en uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.
- 37.3. Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at studenten har framsatt krav om det. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av studentens prestasjon.

- 37.4. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg. Sensorene avgjør seg imellom hvem som skal gi begrunnelsen.
- 37.5. Klage over karakterfastsetting må framsettes skriftlig innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Har studenten framsatt krav om begrunnelse for karakterfastsetting eller har klaget over formelle feil, løper klagefristen fra studenten har mottatt begrunnelse eller avgjørelse på klagen over formelle feil. Den skriftlige klagen skal:
- gi opplysning om hvem som klager (navn, adresse og studentnummer)
 - vise til det vedtak det klages over (fag, eksamensdato, karakter)
 - ha dato og underskrift.
- 37.6. Ved gruppeeksamen må hver enkelt student i gruppen skrive under på klagen.
- 37.7. Når karakter i et emne fastsettes på grunnlag av flere separate prøver (deleksamener), kan klage først framsettes når endelig karakter i faget er kunngjort. Dersom alle deleksamener må være bestått, har studenten klageadgang på karakteren i hver enkelt deleksamen og kan framsette klage på deleksamen som for en avsluttende eksamen.
- 37.8. Bedømmelse av muntlig prestasjon og praksisopplæring eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages (jf. lov om universiteter og høyskoler § 5–3 nr. 5).
- 37.9. Ved ny sensurering ved klage over karakterfastsetting, benyttes nye sensorer. Av disse skal minst en være ekstern. Ny sensur skal foreligge innen samme frister som gjelder for ordinær eksamen. Endring kan gjøres både til gunst og ugunst for klager.
- 37.10. Karakterfastsetting ved ny sensurering kan ikke påklages, (jf. lov om universiteter og høyskoler § 5–3 nr. 6). Hvis den endelige karakter blir fastsatt på grunnlag av en muntlig prøve/justering i tilknytning til en skriftlig deleksamen, og klager får medhold i klage på sensuren av den skriftlige delen av eksamen, holdes ny muntlig prøve før ny endelig karakter fastsettes.

§ 38. Klage over formelle feil

- 38.1. Klage over formelle feil ved eksamen behandles av styrets klagenemnd etter bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 5–1. Formelle feil kan være feil ved oppgaven, eksamensavvikling eller ved gjennomføring av sensuren.
- 38.2. Klage over formelle feil ved eksamen må framsettes innen tre uker etter at studenten er eller burde vært kjent med det forhold som begrunner klagen. Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter lovens § 5–2 nr. 3 fra studenten har fått begrunnelsen eller en avgjørelse av klagen.
- 38.3. Finner styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere studenters prestasjon eller bedømmelse av denne, skal det foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen så snart som mulig.

§ 39. Godskriving/godkjenning av grad, yrkesutdanning, fag, emne eller emnegruppe

- 39.1. Grad, yrkesutdanning, fag, emne eller emnegruppe fra institusjon under lov om universiteter og høyskoler godskrives studenten med samme antall studiepoeng ved HiG.
- 39.2. Overlapping i faglig innhold gir tilsvarende reduksjon i studiepoeng totalt, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–4. Studiedirektøren avgjør i samråd med aktuell fagenhet slike søknader.
- 39.3. Grad eller utdanning fra utenlandsk institusjon eller norsk institusjon som ikke ligger under universitets- og høyskoleloven kan gis generell godkjenning som jevngod med grad, del av grad eller utdanning som gis ved institusjoner under loven. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) avgjør slike søknader, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–4 nr. 2.
- 39.4. Grad eller utdanning fra norsk eller utenlandsk institusjon som ikke ligger under universitets- og høyskoleloven kan gis godkjenning som faglig jevngod med grad, del av grad eller utdanning som gis ved HiG. Godkjenning etter denne bestemmelsen gir også rett til tilsvarende tittel, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–4 nr. 3.
- 39.5. Ved kombinasjon av ekstern utdanning og utdanning fra HiG i grad, del av grad eller yrkesutdanning fra høgskolen, vil overlapping i faginnhold gi tilsvarende reduksjon i studiepoeng totalt. Studiedirektøren avgjør i samråd med aktuell fagavdeling søknader etter disse bestemmelsene i forhold til grader og utdanninger som gis ved vedkommende avdeling.
- 39.6. Fritak for nærmere angitt eksamen eller prøve i et studieprogram ved HiG kan gis når det er godtgjort at tilsvarende eller annen velegnet eksamen eller prøve er avlagt ved HiG eller annen institusjon.
- 39.7. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–4 nr. 4. Studiedirektøren avgjør slike søknader om fritak for eksamen eller prøve i samråd med fagavdelingen.
- 39.8. Studiedirektøren kan fastsette utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen og krav til dokumentasjon ved søknader om godskriving/godkjenning av norsk og utenlandsk utdanning og søknader om fritak for eksamen eller prøve, herunder bestemmelser om slikt fritak på grunnlag av realkompetanse.

§ 40. Søknad om fritak. Innpassing av andre utdanninger

- 40.1. Søknad om fritak for eksamen må framsettes skriftlig innen en måned etter oppstart av emnet og må

inneholde nødvendig dokumentasjon av omfang og innhold i eksamen som ønskes godskrevet. Det gis ikke fritak for deleksamener hvor det er en avsluttende sammensatt vurdering.

§ 41. Vedtak om fritak

- 41.1. Studiedirektøren avgjør søknader om fritak for eksamen etter innstilling fra studieprogramansvarlig. Avgjørelsen skal inneholde grunnlaget for fritaket.
- 41.2. Klage på vedtak om godskrivning av grad, yrkesutdanning, fag eller emne og fritak eller innpassing behandles av Styrets Klagenemnd.

8. Vitnemål og karakterutskrifter

§ 42. Vitnemål

- 42.1. Høgskolen utferdiger vitnemål om fullført utdanning.
- 42.2. Det utferdiges Diploma Supplement for utdanninger av 2 års varighet eller mer.
- 42.3. På vitnemålet skal det framgå:
 - navn og personnummer
 - hvilken grad eller yrkesutdanning som er fullført
 - totalt antall studiepoeng som utdanningen omfatter
 - tidspunkt for fullført utdanning
 - navn, studiepoeng og karakter for emner som inngår
 - tidspunkt for avlagte eksamener
 - eventuelle fritak for eksamener og grunnlaget for fritaket
 - tittel på større skriftlige oppgaver (minst 15 studiepoeng)
 - hvilket karaktersystem som er benyttet.

§ 43. Angivelse av alternativ prøveform

- 43.1. Dersom studentens kunnskaper og ferdigheter er prøvet på en annen måte enn for de andre studentene som er tatt opp på studiet, skal det angis på vitnemålet, jf. universitets- og høyskoleloven § 53–11 nr. 3.

§ 44. Angivelse av fritak for eksamen

- 44.1. Fritak for eksamen i et emne må framgå på vitnemål og karakterutskrift med merknad om grunnlaget for fritaket.

§ 45. Utstedelse av vitnemål

- 45.1. Vitnemål utstedes til alle som fyller kravene til en grad eller studie-/fagplan godkjent av studienemnda.
- 45.2. For de kandidatene som følger faste studier og studieprogrammer som gir rett til vitnemål, utstedes vitnemål automatisk etter fullført eksamen.
- 45.3. Kandidater som oppfyller kravene til en grad etter selvvalgt studieprogram må søke om tildeling av gradvitnemål og er selv ansvarlig for å dokumentere at kravene er oppfylt.
- 45.4. Alle som har tatt eksamen i minst ett emne ved høgskolen har rett til å få karakterutskrift.

9. Dispensasjoner, utfyllende bestemmelser, klager og ikrafttreden

§ 46. Dispensasjon

- 46.1. Søknader om dispensasjoner fra forskriften avgjøres av høgskoledirektøren etter samråd med rektor.

§ 47. Utfyllende bestemmelser

- 47.1. Studienemnda kan fastsette utfyllende bestemmelser/regler til denne forskriften.

§ 48. Klager

- 48.1. Klager over enkeltvedtak i henhold til denne forskriften avgjøres av høgskolens klagenemnd med mindre annet er bestemt i forskriften her.

§ 49. Ikrafttredelse

- 49.1. Forskriften trer i kraft 1. august 2005. Samtidig oppheves følgende forskrifter:
 - Forskrift 10. oktober 2002 nr. 1869 om krav til bachelorgrad ved Høgskolen i Gjøvik
 - Forskrift 3. april 2003 nr. 621 om eksamen ved Høgskolen i Gjøvik
 - Forskrift 3. april 2003 nr. 591 om adgang til å gå opp til eksamen mv. som privatist ved Høgskolen i Gjøvik.

22. juni Nr. 833 2005

Forskrift om studier og eksamen ved Høgskolen i Agder.

Fastsatt av styret for Høgskolen i Agder 22. juni 2005 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler § 3–9 og § 3–10. Kunngjort 26. juli 2005.

Kap. 1. Generelle bestemmelser

§ 1. Definisjoner

- a) *Eksamen* eller *deleksamen*: prøve som inngår i grunnlaget for karakterfastsetting for et emne eller alene gir grunnlag for fastsettelse av karakter i emnet.
- b) *Ny eksamen*: eksamen som arrangeres for eksamenskandidater som ikke bestod ordinær eksamen.
- c) *Utsatt eksamen*: eksamen som arrangeres for eksamenskandidater som hadde gyldig fravær ved ordinær eksamen.
- d) *Ekstraordinær eksamen*: eksamen som arrangeres når et emne går ut, eller dersom det går mer enn to semestre til neste ordinære eksamen.
- e) *Intern prøving*: prøve, innleveringsarbeid, laboratorieøving, prosjektarbeid eller andre krav som må være godkjent som bestått før studenten kan gå opp til eksamen i et emne, men der resultatet ikke inngår i grunnlaget for endelig karakter.
- f) *Student*: person som er tatt opp til studier eller emner ved Høgskolen i Agder i samsvar med lov om universiteter og høyskoler, § 3–6 og § 3–7.
- g) *Privatist*: person som går opp til eksamen etter bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 3–10 uten å være tatt opp ved studiet.
- h) *Eksamenskandidat*: Student eller privatist som går opp til eksamen.
- i) *Nasjonal rammeplan*: Plan der det er fastsatt nasjonale rammer for et studium.
- j) *Fagplan*: Plan for et studium utarbeidet med utgangspunkt i en nasjonal rammeplan.
- k) *Studieplan*: Plan for et studium uten nasjonal rammeplan.
- l) *Emne*: Minste studiepoenggivende enhet med avsluttende vurdering.
- m) *Emnebeskrivelse*: Oversikt over faglig innhold, vurderingsform m.m. for et emne som del av studie- eller fagplanen.
- n) *Studium*: Samling av emner med omfang på til sammen minst 30 studiepoeng med eget opptak.
- o) *Studieprogram*: Flerårig studium som fører fram til en grad eller yrkesutdanning.
- p) *Emnegruppe*: Kombinasjon av emner fra ett eller flere fag som gjennom en studie- eller fagplan er definert til å utgjøre en samlet enhet.
- q) *Nivå 2-emner*: Emner som bygger på emner på lavere nivå.
- r) *Fordypningsenhet*: Emnegruppe på minst 80 studiepoeng, herav minst 20 studiepoeng på nivå 2.
- s) *Breddeenhet*: Emnegruppe på minst 40 studiepoeng som kan inngå i bachelorprogram eller selvvalgt bachelorløp.

§ 2. Virkeområde

Denne forskrift gjelder alle studier og emner ved Høgskolen i Agder. For studier og emner på doktorgradsnivå gjelder forskriftens § 19 og § 33. Forskriften gjelder for forkurs for ingeniørutdanning så langt den passer uten å komme i konflikt med nasjonale bestemmelser for denne utdanningen. Styret kan dispensere fra bestemmelser i denne forskriften for studier og emner som ikke inngår i høgskolens ordinære studier.

§ 3. Motstrid med nasjonal rammeplan

Dersom denne forskrift strider mot en gjeldende nasjonal rammeplan, gjelder rammeplanens bestemmelser foran forskriften.

§ 4. Beslutningsmyndighet

I saker der beslutningsmyndighet er lagt til høgskolen, treffes avgjørelser av høgskoledirektøren eller den han eller hun gir fullmakt til. Der beslutningsmyndighet er lagt til styret selv eller fakultetet selv, kan myndigheten ikke delegeres til lavere nivå. Med fakultetet selv menes det øverste beslutningsorgan ved fakultetet.

Kap. 2. Grader

§ 5. Tilleggsbenevnelser for grader på lavere grads nivå

1. Grader oppnådd på grunnlag av fullført studieprogram på lavere grads nivå, gis normalt benevnelsen «Høgskolekandidat/bachelor i (studiets navn)». Andre tilleggsbenevnelser fastsettes i det enkelte tilfelle av styret.
2. Grader oppnådd på grunnlag av selvvalgt bachelorløp gis benevnelsen «Bachelor med fordypning i [fagområdet der studenten har fordypningsenhet eller 2-årig integrert studium]».
3. Engelske gradsbenevnelser fastsettes av styret.

§ 6. Krav til innhold i bachelorgraden

- 1) Graden bachelor oppnås på grunnlag av en av følgende:
 - a) 3-årig studieprogram som inneholder en fordypningsenhet (jf. § 1r) eller integrert studium av 120 studiepoengs omfang
 - b) 3-årig integrert studieprogram
 - c) fullført 3 første studieår av 4-årig lærerutdanning

- d) selvvalgt bachelorløp som omfatter 180 studiepoeng og inneholder en fordypningsenhet (jf. § 1r) eller et fullført 2-årig integrert studieprogram, og i tillegg en breddeenhet (jf. § 1s) eller emner av minst 40 studiepoengs omfang innenfor samme fag eller fagområde som godkjennes av høgskolen som en enhet. Breddeenheten kan være innenfor samme fagområde som fordypningsenheten/det 2-årige integrerte studiet eller innenfor et annet fagområde.
- 2)
- a) Studieprogram og selvvalgte bachelorløp som inneholder en fordypningsenhet (jf. § 1r), skal inneholde examen philosophicum (10 studiepoeng) og examen facultatum (10 studiepoeng).
 - b) Studieprogram og selvvalgte bachelorløp som inneholder integrert studium av minst 2 års varighet og 3-årige integrerte studieprogram skal inneholde vitenskapsteori og etikk og gi innsikt i fagets/profesjonens samfunnsmessige rolle. Omfanget skal samlet være på minst 10 studiepoeng, enten som eget emne eller som identifiserbare temaer i ett eller flere emner.
 - c) For bachelorprogram i realfag og selvvalgte bachelorløp med fordypningsenhet i realfag dekkes kravene i dette ledd av examen philosophicum.
- 3) Kravet om examen philosophicum og examen facultatum som del av selvvalgt bachelorløp gjelder for studenter som fullfører graden våren 2007 eller senere. Studenter som fullfører selvvalgt bachelorløp tidligere, må oppfylle kravet om vitenskapsteori, etikk og innsikt i fagets/profesjonens samfunnsmessige rolle av minst 10 studiepoengs omfang, jf. 2. ledd.

§ 7. *Krav til innhold i mastergraden*

- 1) Krav til innhold i mastergraden framgår av sentralt fastsatt forskrift. § 6.2 og § 6.3 gjelder tilsvarende for mastergrad av 300 studiepoengs omfang.
- 2) Alle studenter skal ha veiledning før mastergradsoppgave leveres til sensur. Omfang av obligatorisk veiledning skal framgå av studieplanen for det enkelte mastergradsstudium. Øvrige bestemmelser om veiledning, krav til masteroppgaven m.m. tas inn i egen avtale mellom fakultetet og den enkelte mastergradsstudent.

§ 8. *Overlapping mellom grader*

- 1. En student som har fullført norsk eller utenlandsk bachelor- eller cand.mag.-grad, må oppfylle flg. vilkår for å få utstedt vitnemål for ny bachelorgrad:
 - minst 90 studiepoeng som ikke inngår i grunnlaget for tidligere oppnådd grad
 - ny fordypningsenhet eller nytt integrert studium av minst 2 års varighet.
 I de tilfeller der ovennevnte vilkår ikke er oppfylt, kan studenten få bekreftelse på at han eller hun oppfyller faglige vilkår for en ny grad, uten at det utstedes nytt vitnemål.
- 2. En student kan ikke oppnå mastergrad og hovedfagsgrad innenfor samme fagområde.

Kap. 3. Studie- og fagplaner. Generelle bestemmelser om emner, vurderingsform og karakterskala

§ 9. *Etablering og nedlegging av studier*

Studier med omfang på 30 studiepoeng eller mer etableres og legges ned ved vedtak av styret selv.

§ 10. *Etablering og nedlegging av emner*

Emner i eksisterende studier og frittstående emner etableres og legges ned ved vedtak av fakultetet selv.

§ 11. *Faglig ansvar*

Alle studier og emner skal som hovedregel ha ett faglig ansvarlig fakultet. I særlige tilfelle kan styret selv fastsette annen tilknytningsform. Styret selv avgjør i slike tilfelle også hvilket organ som skal fatte vedtak som ellers fattes av fakultetet, dersom dette ikke framgår av denne forskriften.

§ 12. *Godkjenning av fag- og studieplaner og emnebeskrivelser*

- 1) Alle fag- og studieplaner skal inneholde
 - a) læringsmål for studiet (Learning Outcomes)
 - b) mulighet for videre utdanning etter fullført studium
 - c) opptakskrav
 - d) eventuelle anbefalte forkunnskaper ut over opptakskravet
 - e) innhold
 - f) undervisningsspråk
 - g) eventuelle progresjonskrav
 - h) eventuelle andre opplysninger om studiet, herunder eventuell studieavgift, eventuelle opplysninger om undervisningsformer og utregning av eventuell hovedkarakter for programmet.
 - i) emnebeskrivelser, jf. 6. ledd.
 Fagplaner skal også oppfylle eventuelle krav til innhold som framgår av den nasjonale rammeplanen for vedkommende studium.
- 2) Fag- og studieplaner for bachelorstudier, masterstudier og yrkesutdanninger skal i tillegg inneholde
 - a) beskrivelse av hvilken yrkeskompetanse studiet gir
 - b) for gradsstudier: Hvilken grad som oppnås etter fullført studium
 - c) for bachelorstudier: Krav til fordypningsenhet og eventuell(e) breddeenheter

- d) opplysninger om studentutveksling.
- 3) Fag- og studieplaner for nye studier skal godkjennes av styret etter forslag fra fakultetet selv. Styret skal også godkjenne endringer i en studie- eller fagplan for et studieprogram dersom endringen gjelder mer enn halvparten av obligatoriske emner eller andre betydelige endringer i programmets oppbygging. Øvrige endringer i studie- eller fagplaner innen studier med ett faglig ansvarlig fakultet vedtas av fakultetet selv.
 - 4) Samlet plan for hver lærerutdanning vedtas av aktuell studienemnd. Forslag til vesentlige endringer i fagplaner for det enkelte fag eller emne innen lærerutdanningene skal forelegges den aktuelle studienemnd før vedtak i fakultetet.
 - 5) Endringer i en vedtatt fag- eller studieplan kan først gjelde fra nytt studieår. Mindre endringer i pensum kan likevel gjøres underveis i studieåret.
 - 6) Emnebeskrivelser skal inneholde
 - a) eventuelle forkunnskapskrav og/eller anbefalte forkunnskaper
 - b) læringsmål (Learning Outcomes)
 - c) innhold
 - d) undervisningsform
 - e) eventuell obligatorisk undervisning.

Dersom emnet har obligatorisk undervisning, skal emnebeskrivelsen inneholde en detaljert oversikt over obligatorisk undervisning eller henvisning til slik oversikt.

Emnebeskrivelsen skal angi hvor stor del av undervisningen som er obligatorisk. Med mindre annet framgår av studieplanen, fagplanen eller emnebeskrivelsen, kreves det 80% frammøte til obligatorisk undervisning.

 - f) Eventuelt unntak fra hovedregelen om offentlige forelesninger etter lov om universiteter og høyskoler § 3–8 (2)
 - g) Vilkår for å gå opp til eksamen (eventuelle krav til intern prøving og eventuell obligatorisk undervisning eller andre obligatoriske studieaktiviteter)
 - h) Eksamensform, herunder eventuell innbyrdes vektning mellom deleksamener
 - i) Om emnet er åpent for privatister
 - j) Eventuell vurderingsform for privatister
 - k) Eventuelle studiepoengreduksjoner.
 - 7) Eventuell mal for beskrivelse av praksisemner fastsettes av fakultetet selv.
 - 8) Emnebeskrivelse for nye emner i eksisterende studier og frittstående emner vedtas av fakultetet selv.

§ 13. *Emnestørrelse*

Emnene skal ha et omfang på minst 5 og maksimalt 30 studiepoeng og antall studiepoeng skal være delelig med 5. Styret kan etter søknad tillate annen emnestørrelse i den grad dette er nødvendig av hensyn til nasjonal rammeplan, formalisert samarbeid med andre institusjoner eller i andre særlige tilfelle.

§ 14. *Vurderingsform*

- 1) Flg. vurderingsformer kan benyttes hver for seg eller i kombinasjon:
 - skriftlig prøve med tilsyn
 - hjemmeoppgave, semesteroppgave, prosjektoppgave, avhandling, essay eller lignende
 - muntlig prøve eller presentasjon
 - praktiske prøver og arbeider
 - praksis og kliniske studier
 - framsyninger/framføringer, for eksempel konserter, utstillinger o.a.
 - mappevurdering eller annen løpende vurdering
 - laboratorie-/prosjekt-/seminararbeid eller rapport.

Eksamen kan arrangeres individuelt eller i grupper.
- 2) Ved fastsetting av vurderingsform skal det legges vekt på hensynet til etterprøvbarhet og studentenes klagerett. Med unntak for vurdering av eksamenskandidater i praksis, kan arbeidsprosesser og lignende bare gjøres gjenstand for vurdering dersom de er beskrevet i skriftlige rapporter eller muntlige eksamener eller framlegg.
- 3) Emner med omfang på inntil 15 studiepoeng kan ha inntil 2 deleksamener. Emner med omfang på mer enn 15 studiepoeng kan ha inntil 3 deleksamener. Mappevurdering eller annen form for løpende vurdering der det gis én samlet karakter, regnes som én deleksamen.
- 4) Samme deleksamen kan ikke inngå i vurderingsgrunnlaget for ulike emner.
- 5) Privatister skal ha samme vurderingsform som studenter eller en egen avsluttende vurdering.
- 6) Bare skriftlige arbeider eller andre arbeider som er av en slik art at vurderingen lar seg etterprøve, kan inngå i en mappe. Skriftlig skoleeksamen kan ikke inngå i mappe. Det fastsettes én felles karakter for alle arbeidene som inngår i mappen. Hvis ikke alle arbeidene skal inngå i grunnlaget for fastsetting av karakter, skal det framgå av emnebeskrivelsen hvordan utvelgelsen av tellende arbeider skal skje.
- 7) Individuell prøving skal utgjøre minst halvparten av vurderingsgrunnlaget i det enkelte studium eller studieprogram.

§ 15. Hjelpemidler

- 1) Oversikt over tillatte hjelpemidler ved de ulike eksamener fastsettes av fakultetet, og skal være kunngjort i god tid før eksamen. Det skal framgå klart av oppgaveteksten hvilke hjelpemidler som er tillatt.
- 2) Det tillates ikke brukt kalkulator eller annet utstyr som kan opprette samband eller på annet vis kommunisere internt i eksamenslokalet eller med omverdenen. Dersom kalkulator tillates brukt, skal den utgjøre en enkelt gjenstand. Kalkulatorer må ikke avgi støy og det tillates ikke brukt ytre enheter som for eksempel utskriftsenheter. Det kan settes andre begrensninger for bruk av kalkulator enn de som er nevnt i denne paragraf, forutsatt at det kan gjennomføres tilfredsstillende kontroll av kalkulatoren.

§ 16. Karakterskala

- 1) Vurderingsuttrykk er bestått/ikke bestått eller graderte karakterer fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Ved bruk av graderte karakterer angis bokstavkarakterene uten tillegg av pluss eller minus både ved sensur av deleksamen og ved fastsetting av endelig karakter. Bestått/ikke bestått fastsettes uavhengig av den graderte karakterskalaen.
- 2) Bestått/ikke bestått kan benyttes, men bare i et omfang som ikke overstiger 25% av studiepoengene som inngår i den teoretiske delen av vedkommende studium. Det samlede omfang av bestått/ikke bestått må ikke overstige 50% av studiepoengene som inngår i studiet.
- 3) Alle deleksamener innen samme emne skal ha samme vurderingsuttrykk.
- 4) Når resultatet av flere eksamener inngår i en samlet karakter, benyttes flg. omregningsskala: A=5, B=4, C=3, D=2, E=1. Det benyttes vanlige forhøyningsregler. Blanding av tall- og bokstavkarakterer gir samlet karakter bestått eller ikke bestått.

Kap. 4. Studierett. Tap av studierett**§ 17. Studierett**

- 1) Med studierett menes adgang til all undervisning innen studiet eller emnet i henhold til studie-/fagplanen eller emnebeskrivelsen, samt rett og normalt plikt til å gjennomføre eksamen i henhold til den vurderingsform som er fastsatt for studenter, jf. § 19.5.
- 2) Studenter har studierett på studier de er tatt opp til. Studieretten gjelder obligatoriske emner og de valgfrie deler studenten tas opp til eller gis adgang til. Styret kan fastsette regler for opptak til valgfrie deler av studiet.
- 3) Studieretten opphører automatisk når studenten har fullført studiet. Studieretten kan etter søknad utvides inntil ett år etter at studiet er fullført i forbindelse med utvidelse av fagkretsen eller forbedring av karakterer.
- 4) Personer som tas opp til et emne, får studierett på emnet. Slik studierett gjelder til og med første ny eller utsatt eksamen i emnet.

§ 18. Tap av studierett

- 1) En student kan miste sin studierett på et studium hun eller han er tatt opp til i flg. tilfeller:
 - a) Dersom studenten ikke er registrert som student eller har bekreftet sin utdanningsplan og betalt semesteravgift første semester etter opptak, og ikke har fått innvilget overføring av studieplassen til et senere år eller semester.
 - b) Dersom studenten unnlater å registrere seg eller bekrefte sin utdanningsplan for det aktuelle studiet to semestre, og ikke på forhånd har søkt om permisjon.
 - c) Dersom studenten 2 år etter opptak eller senere i studiet over en periode på minst 2 år har bestått mindre enn 50% av antall studiepoeng i sin utdanningsplan. Dersom studenten ikke har utdanningsplan for det aktuelle tidsrom, legges normert studie- eller fagplan til grunn.
 - d) Dersom en student har strøket 2 ganger på samme praksisperiode/kliniske studier (jf. § 22) og vedkommende ikke er innvilget dispensasjon til et 3. forsøk.
 - e) Dersom studenten går opp til eksamen med vurderingsform fastsatt for privatister i emner som omfattes av vedkommendes utdanningsplan (jf. § 19.5).
- 2) Ved vurdering av om en student skal miste studieretten etter 1. ledd bokstav c, skal det legges vekt på hvilke grunner studenten har for å ikke ha avlagt eksamener i samsvar med utdanningsplanen eller studie-/fagplanen.
- 3) Studenter som mister studieretten etter første ledd bokstav b, c, d eller e, kan søke opptak til samme studium ved Høgskolen i Agder etter tre år.
- 4) Høgskolen, i samråd med fakultetet eller studieleder for den aktuelle lærerutdanning, fatter vedtak om tap av studierett. Vedtak fattet før frist for registrering og oppmelding eller bekrefting av utdanningsplan gjelder med virkning fra og med det aktuelle semesteret. Vedtak fattet etter denne fristen gjelder med virkning fra og med påfølgende semester.

Kap. 5. Registrering og oppmelding. Bekreftelse av utdanningsplan. Antall eksamensforsøk**§ 19. Semesteravgift. Semesterregistrering og oppmelding. Utdanningsplan**

- 1) Studenter, privatister og doktorgradskandidater skal betale semesteravgift i samsvar med lov om studentsamskipnader med forskrifter.

- 2) Studenter som tas opp til studier med omfang på 60 studiepoeng eller mer, skal inngå utdanningsplan i henhold til lov om universiteter og høyskoler § 4–2. Høgskolen kan bestemme at også studenter på studier med omfang under 60 studiepoeng skal inngå utdanningsplan. Utdanningsplanen skal omfatte hele studiet. Studentene skal bekrefte utdanningsplanen for hvert semester innen fastsatt frist, herunder bekrefte undervisnings- og eksamensmelding for det aktuelle semesterets emner. En students undervisnings- og eksamensmelding er ikke gyldig før semesteravgiften er betalt.
- 3) Studenter uten utdanningsplan skal semesterregistrere seg og melde seg til eksamen hvert semester innen fastsatt frist. Semesterregistrering og eksamensoppmelding er ikke gyldig før semesteravgift er betalt. Doktorgradskandidater skal melde seg til eksamen innen fastsatt frist uavhengig av om de betaler semesteravgift eller ikke.
- 4) Privatister skal i tillegg til semesteravgift betale eksamensavgift i samsvar med vedtak av styret selv og innen fastsatt frist. Privatister blir meldt til eksamen når semesteravgift og eksamensavgift er betalt.
- 5) Studenter skal ved oppmelding spesielt angi dersom de melder seg til eksamen med eksamensform fastsatt for privatister – jf. § 14.5. Det er ikke anledning til å melde seg til eksamen med eksamensform fastsatt for privatister i emner som omfattes av studentens gjeldende utdanningsplan. I eventuelle emner som omfattes av studentens studierett, men som ikke inngår i utdanningsplanen, kan studenten melde seg til eksamen med eksamensform fastsatt for studenter eller privatister. I eventuelle øvrige emner må studenter melde seg til eksamen med eksamensform fastsatt for privatister.
- 6) Høgskolen kan fastsette særskilt påmeldingsfrist for privatister og for påmelding til åpne studier eller emner.
- 7) Høgskolen kan dispensere fra fristene i følgende tilfelle:
 - dersom det er gjort avgjørende feil fra høgskolens side
 - ved dokumentert sykdom hos studenten selv eller i nær familie eller ved andre uforutsette hindringer som har gjort det umulig å overholde fristen
 - i andre særlige tilfelle.

§ 20. *Permisjon*

- 1) Studenter med utdanningsplan som ikke ønsker å benytte sin studierett kommende semester, skal innen fristen for bekreftelse av utdanningsplanen gi melding til høgskolen om fraværet. Melding gis på den måten høgskolen bestemmer.
- 2) Ved fravær inntil to semestre innvilges permisjon uavhengig av grunn, forutsatt at studenten har gitt melding innen fastsatt frist.
- 3) Ved fravær på mer enn to semestre, skal studenten sende skriftlig begrunnet søknad om permisjon. Fakultetet kan i særlige tilfelle innvilge permisjon for mer enn to semestre. Vedtak om permisjon fra lærerutdanninger fattes av studieleder.
- 4) Studenter som får barn under studiene, har rett til permisjon etter Lov om universiteter og høyskoler § 4–5.
- 5) Permisjon fra studiet av andre grunner enn at man har fått barn, gir ikke rett til spesiell tilrettelegging av undervisning eller eksamen.

§ 21. *Revisjon av utdanningsplan ved forsinkelse eller avbrudd i studiet*

- 1) Studenter som er forsinket i studiet, skal i utdanningsplanen vise hvordan forsinkelsen skal tas igjen. Dersom studenten ikke planlegger å ta igjen forsinkelsen, eller dette ikke er mulig pga. studieopplegget, kan studenten pålegges å revidere utdanningsplanen i samråd med studieveileder eller annen kontaktperson før planen blir godkjent.
- 2) Studenter som er forsinket i sine studier, skal innkalles til samtale etter nærmere regler fastsatt av styret eller det enkelte fakultet/lærerutdanningsledelsen.
- 3) Høgskolen kan fastsette nærmere regler for endring av utdanningsplaner.

§ 22. *Antall eksamensforsøk*

- 1) I studier hvor det inngår praksis/kliniske studier, er det bare anledning til å gjennomføre hver praksisperiode 2 ganger. I særlige tilfelle kan fakultetet eller studieleder i lærerutdanningene etter søknad gi dispensasjon til å gjennomføre en praksisperiode for 3. gang, med mindre en nasjonal rammeplan er til hinder for å gi slik dispensasjon.
- 2) Når en student har avlagt eksamen på nytt, gjelder den beste karakteren.

§ 23. *Trekk fra eksamen*

Trekk fra eksamen skjer senest 14 dager før hver deleksamen. Trekk skal skje på studentweb eller skriftlig.

Kap. 6. Hvilke eksamener og prøver som arrangeres. Gjennomføring av eksamen

§ 24. *Tidspunkt for og adgang til eksamen*

- 1) Tid og sted for eksamen fastsettes og kunngjøres av høgskolen. Alle eksamenskandidater er selv ansvarlige for å holde seg orientert om tid og sted for eksamen.
- 2) For å få adgang til eksamen må eksamenskandidatene ha betalt semesteravgift, være registrert som student og oppmeldt eller ha bekreftet sin utdanningsplan innen fastsatt frist, oppfylle eventuelle krav til forkunnskaper, progresjon og andre generelle krav som er fastsatt i studie- eller fagplanen eller i emnebeskrivelsen samt ha

betalt eventuell studieavgift. Fakultetet kan i særlige tilfelle etter søknad gjøre unntak fra bestemmelser om forkunnskapskrav og krav til progresjon. Tilsvarende vedtak innen lærerutdanningene fattes av studieleder for vedkommende lærerutdanning i samarbeid med berørt(e) fakultet.

- 3) For å få adgang til justerende muntlig eksamen, jf. § 36.3, må eksamenskandidaten ha bestått forutgående skriftlig eller utøvende eksamen.
- 4) For adgang til ny, utsatt og ekstraordinær eksamen gjelder i tillegg bestemmelsene i § 26.

§ 25. Ordinær eksamen. Særskilt privatisteksamen

- 1) Ordinær eksamen gjennomføres med den vurderingsform og i det semester som er angitt i studie- eller fagplanen. Hvis en student fremstiller seg til ordinær eksamen på nytt, gjelder det pensum og den vurderingsform som er fastsatt for denne eksamenen. I særlige tilfelle kan fakultetet etter søknad gi tillatelse til at studenten benytter annet pensum.
- 2) Dersom det er fastsatt egen vurderingsform for privatister, skal eksamen med slik vurderingsform arrangeres minimum hvert annet år. Fakultetet selv avgjør hvilke semestre privatisteksamen arrangeres.

§ 26. (Inntil styret har vedtatt § 26, skal § 18 i forskrift 26. mars 2003 nr. 589 om eksamen ved Høgskolen i Agder gjelde.)

§ 27. Gjennomføring av skriftlig skoleeksamen

- 1) Eksamenskandidatene skal møte i eksamenslokalet senest 15 minutter før eksamen tar til. Eksamenskandidater som kommer for sent, kan få adgang til eksamen dersom det kan bringes på det rene at ingen eksamenskandidater i det aktuelle eksamensemne har forlatt sitt eksamenslokale.
- 2) Eksamenskandidatene skal vise gyldig studentlegitimasjon eller annen gyldig legitimasjon med bilde og signere kandidatliste.
- 3) Kladdemark kan ikke leveres inn som del av besvarelsen.
- 4) Ansvarlig faglærer eller dennes stedfortreder skal være tilgjengelig under eksamen.

§ 28. Gjennomføring av muntlig eksamen

- 1) Opplegg for muntlig eksamen skal gjøres kjent for studentene i god tid før eksamen.
- 2) Eksamenskandidatene kan gis anledning til å forberede seg på et bestemt tema på forhånd. Forberedelse kan skje med eller uten hjelpemidler.
- 3) Individuell muntlig eksamen skal normalt ikke vare lenger enn 45 min.
- 4) Når muntlig eksamen gjennomføres i gruppe, skal sensorene påse at alle eksamenskandidatene i gruppa eksamineres i et omfang som gir tilstrekkelig grunnlag for karakterfastsetting.
- 5) Nærmere retningslinjer for gjennomføring av muntlig eksamen kan fastsettes av fakultetet selv.
- 6) Sensorene i fellesskap er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av muntlig eksamen i henhold til bestemmelser i denne forskriften, emnebeskrivelsen og eventuelle retningslinjer fastsatt av fakultetet.
- 7) Der hvor endelig karakter fastsettes ved justerende muntlig eksamen, jf. § 36.3, skal det gå minimum 24 timer fra sensuren for skriftlig eller utøvende del er offentliggjort til muntlig eksamen starter.

§ 29. Trekk fra gruppeeksamen

Dersom det oppstår tvil om hvorvidt en eksamenskandidat bidrar eller har bidratt tilstrekkelig til å få uttelling for et felles produkt der det gis samme karakter til hele gruppa, skal det innhentes informasjon fra samtlige gruppemedlemmer. Høgskolen kan i samråd med studieleder fatte vedtak om at eksamenskandidaten skal anses å ha trukket seg under eksamen.

§ 30. Utfyllende regler. Instruks

Styret fastsetter instruks for eksamenskandidater, inspektører, faglærere og sensorer, og kan innenfor rammen av denne forskriften fastsette utfyllende regler som gjelder alle eksamener og prøver ved Høgskolen i Agder.

§ 31. Fusk eller forsøk på fusk

- 1) Konsekvenser av fusk eller forsøk på fusk reguleres av Lov om universiteter og høyskoler § 4–7 og § 4–8.
- 2) Som fusk eller forsøk på fusk ved eksamen eller intern prøving regnes bl.a.:
 - å ha ulovlige hjelpemidler tilgjengelig under eksamen
 - å presentere andres arbeid som sitt eget
 - å sitere kilder eller på annen måte benytte kilder i skriftlige arbeider uten tilstrekkelige kildehenvisninger
 - å ha skaffet seg adgang til eksamen ved å ha fusket ved intern prøving eller ved på uriktig grunnlag å ha fått godkjenning for deltakelse ved obligatorisk undervisning eller andre obligatoriske aktiviteter
 - ureglementert samarbeid mellom eksamenskandidater eller grupper
 - å handle i strid med denne forskriften eller retningslinjer for den enkelte eksamen.
- 3) En student kan anses å ha fusket eller forsøkt å fuske fra det tidspunkt eksamen eller intern prøving er påbegynt. Eksamen eller intern prøving anses normalt å være påbegynt når oppgavetekst er utlevert eller problemformulering godkjent. Ved mappeeksamen eller andre eksamensformer der en student får faglig veiledning på en foreløpig besvarelse, anses eksamen påbegynt når første utkast til besvarelse er levert for veiledning.

- 4) Dersom det oppstår mistanke om fusk eller forsøk på fusk under eksamen eller intern prøving, skal eksamenskandidaten underrettes om at forholdet vil bli rapportert. Eksamenskandidaten har rett til å fullføre eksamen eller prøvingen.

§ 32. *Annullering. Bortvisning. Utestenging*

Uttalelse om utestenging og vedtak om annullering, bortvisning og utestenging etter lov om universiteter og høyskoler § 4–7 – § 4–10, fattes av høgskolens klagemnd.

§ 33. *Særordninger*

- 1) Studenter som av medisinske eller andre grunner har behov for særordning i forbindelse med eksamen, må søke om særordning innen fastsatte frister. Behovet må dokumenteres med legeattest eller attest fra andre sakkyndige (f.eks. psykolog, logoped). Attesten må inneholde en spesifisering av behovet for særordninger i eksamenssituasjonen.
- 2) Det kan dispenseres fra fristen når behovet for særordning har oppstått etter fristens utløp. Dette skal dokumenteres i attesten. Dispensasjon fra fristen kan også innvilges i andre særlige tilfelle.
- 3) Søknad om særordning skal fremmes for hver ordinære eksamensperiode. Attest som dokumenterer behovet skal vedlegges hver søknad med mindre behovet for særordning er permanent.
- 4) Ved evaluering av eksamensbesvarelsen skal anonymitetsprinsippet gjelde så langt som mulig.
- 5) Følgende særordninger kan innvilges:
 - a) Inntil 10 minutter pr. time, maksimalt en time, ved skriftlig skoleeksamen. I særlige tilfelle kan det innvilges ytterligere tillegg i eksamenstiden.
 - b) Ved hjemmeeksamen og andre større skriftlige oppgaver kan det innvilges utsatt innleveringsfrist på grunnlag av sykdom eller andre årsaker som høgskolen godkjenner. Utsatt innleveringsfrist kan også innvilges etter at eksamen ble påbegynt, forutsatt at det dokumenteres at behovet har oppstått etter påbegynt eksamen. Eksamenskandidater som ikke leverer besvarelse innen fristen, skal normalt anses å ha trukket seg under eksamen med mindre høgskolen på forhånd har innvilget utsatt innleveringsfrist.
 - c) I samråd med det fakultet som har ansvar for emnet, kan eksamenskandidater med lese- og skrivevansker gis tillatelse til å bruke rettskrivingsordbøker.
 - d) Eksamenskandidater med annet morsmål enn norsk gis utvidet eksamenstid de 2 første semestrene de er registrert som student ved høgskolen eller har bekreftet utdanningsplan. Dette gjelder også eksamenskandidater med samisk som morsmål. Eksamenskandidater med norsk 3-årig videregående skole og eksamenskandidater med norsk statsborgerskap behandles som om de har norsk morsmål.
 - e) Fremmedspråklige eksamenskandidater skal normalt gis adgang til å bruke 2-språklige ordbøker.
 - f) Ved skriftlig skoleeksamen kan studenter med lese- og skrivevansker og andre med dokumenterte behov, gis anledning til å benytte PC.
 - g) Alternative vurderingsformer kan benyttes for eksamenskandidater som pga. kroniske lidelser ikke kan gjennomføre eksamen med ordinær vurderingsform. Avgjørelsen treffes i samråd med det fakultet som har faglig ansvar for emnet.
 - h) I særlige tilfelle kan andre ordninger enn de som er nevnt i denne paragraf, innvilges så langt det er praktisk gjennomførlig.

§ 34. *Eksamen på annet språk enn norsk*

I fag/emner med undervisning på annet språk enn norsk, kan fakultetet bestemme at eksamen skal gjennomføres på det språk som er benyttet i undervisningen.

§ 35. *Ikke offentlige eksamener*

- 1) Høgskolen kan etter søknad fra en student bestemme at muntlig eksamen for vedkommende student ikke skal være offentlig når tungtveiende grunner taler for det, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9.
- 2) Kliniske eksamener i sykepleierutdanningen og klienttrettet praksis i sosionomutdanningen og vernepleierutdanningen er ikke offentlige.

Kap. 7. Sensur. Karakterutskrift og vitnemål. Klage. Fritak

§ 36. *Fastsetting av endelig karakter. Overføring av delkarakterer*

I emner hvor endelig karakter bygger på karakterer fra flere deleksamener, gjelder følgende:

- 1) Hver enkelt deleksamen må bestå for å oppnå bestått eksamen i emnet.
- 2) Med mindre annet er vedtatt i studie- eller fagplanen, kan karakterer fra deleksamener overføres til de påfølgende studieår, forutsatt at det ikke skjer større endringer i vurderingsform eller pensum.
- 3) Etter justerende muntlig eksamen kan karakteren på det skriftlige eller utøvende arbeidet justeres opp eller ned med maksimalt én karakter.

§ 37. *Sensur. Ekstern evaluering av vurderingen og vurderingsordningen*

- 1) Det skal benyttes intern og ekstern sensor til bedømmelse av studentenes prestasjoner i emner av totalt minst 15 studiepoengs omfang på alle årstrinn i alle studier og studieprogram. Innen studier av 30 studiepoengs omfang skal det benyttes ekstern sensor til bedømmelse av studentenes prestasjoner i emner av totalt minst 10 studiepoengs omfang. Ekstern sensor skal benyttes til bedømmelse av minst 25% av studentarbeidene ved alle

deleksamener som inngår i emnene. Ved 10 eller færre besvarelser, benyttes ekstern sensor til sensur av alle studentarbeidene. Eventuelt utvalg av studentarbeider gjøres tilfeldig.

- 2) Det skal benyttes minst to sensorer, hvorav minst en ekstern ved sensur av masteroppgaver og ved klagesensur, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9.
- 3) Det skal benyttes enten intern og ekstern sensor eller to interne sensorer til bedømmelsen av alle eksamenskandidater i flg. tilfelle:
 - a) ved justerende muntlig eksamen,
 - b) ved muntlig eksamen eller annen eksamen der vurderingen ikke lar seg etterprøve, og der resultatet teller minst 40% av samlet karakter i emnet.
- 4) Ved vurdering av praksisopplæring og annen løpende vurdering skal det i størst mulig grad medvirke mer enn én person.
- 5) Ved eksamen eller deleksamen som ikke omfattes av bestemmelsene i 1.–3. ledd, skal det enten medvirke
 - a) intern og ekstern sensor eller to interne sensorer til utarbeidelse av eksamensoppgaver og vurderingskriterier, eller
 - b) to interne sensorer til vurdering av studentarbeider av samme omfang som fastsatt for ekstern sensor i 1. ledd.
- 6) Ekstern evaluering av vurderingsordningen, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9, kan gjennomføres for deler av et studium/studieprogram eller for ett eller flere studium/studieprogram samlet. Det skal gjennomføres ekstern evaluering av vurderingsordningen innen alle studier og studieprogram minimum hvert 5. år.

Styret fastsetter nærmere retningslinjer for ekstern evaluering av vurderingsordningen der dette også sees i sammenheng med rutiner i kvalitetssikringssystemet.
- 7) Fakultetet kan fastsette utfyllende regler for bruk av ekstern sensor innen sine studier og emner. Fakultetet selv, i samarbeid med studielederne, har ansvar for at bruken av ekstern sensor koordineres og varierer over tid.
- 8) Fakultetet selv oppnevner interne og eventuelle eksterne sensorer. Sensorer kan oppnevnes for en periode på inntil 3 år. Oppnevning skal gjelde både ordinær og påfølgende ny/utsatt eksamen. En intern eller ekstern sensor skal normalt ikke sensurere sammenhengende samme emne innen høgskolen i mer enn 6 år.
- 9) Sensor må ha minst en av følgende kvalifikasjoner:
 - være ansatt på lektor/amanuensisnivå eller høgre nivå ved universitet/høgskole eller annen forskningsinstitusjon eller på annen måte ha dokumentert vitenskapelig kompetanse på samme nivå
 - ha erfaring som sensor i vedkommende fag ved universitet/høgskole
 - gjennom yrkespraksis være særlig kvalifisert innen vedkommende fag.
- 10) Ekstern sensor kan ikke være ansatt ved Høgskolen i Agder eller ha ansvar for undervisningen i et emne ved høgskolen.
- 11) Dersom to sensorer ikke blir enige om vurderingen av et innlevert arbeid, skal det oppnevnes en tredje intern eller ekstern sensor som fastsetter karakteren.
- 12) Sensurfrist er 18 virkedager fra eksamensdagen hvis ikke særlige grunner gjør det nødvendig å bruke mer tid – jf. lov om universiteter og høyskoler § 3–9. Sensurfrist ved klagesensur er 18 virkedager etter klagefristens utløp. Sensurfrist for kandidatoppgaver, masteroppgaver og andre større skriftlige arbeider er 6 uker fra innlevering. Som større skriftlige arbeider regnes besvarelser med omfang som tilsvarer 10 studiepoeng eller mer. Det kan fastsettes en felles innleveringsfrist for ett eller flere studier som utgangspunkt for fristberegningen.
- 13) Sensur kunngjøres på den måten høgskolen bestemmer.

§ 38. Klage på sensur

Sensur kan påklages i samsvar med bestemmelsene i lov om universiteter og høyskoler § 5–3.

Ved flere deleksamener, fremsettes klage etter hver deleksamen.

§ 39. Klage på gruppeeksamen

Studenter kan klage individuelt på karakter ved gruppeeksamen. Eventuell endring i karakter etter klagesensur får bare virkning for studenter som har underskrevet skriftlig klage.

§ 40. Vitnemål. Karakterutskrift

- 1) Høgskolen utsteder vitnemål for fullført grad, yrkesutdanning og Praktisk-pedagogisk utdanning, med de begrensninger som framgår av § 8. For øvrige studier utstedes karakterutskrift. Vitnemål for 2- og 3-årige studieprogram og for selvvalgt bachelorløp utstedes dersom minimum 1/3 av studiepoengene er avlagt ved Høgskolen i Agder. Vitnemål for 4-årig allmennlærerutdanning og faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag utstedes dersom minst 1/3 av utdanningen, herunder minst 60 studiepoeng obligatoriske emner, er avlagt ved Høgskolen i Agder. Vitnemål for Praktisk-pedagogisk utdanning utstedes dersom minst halvparten av studiepoengene er avlagt ved Høgskolen i Agder.
- 2) Det kan bare gis hovedkarakter for studieprogram (jf. § 10). Dersom det gis hovedkarakter, skal dette framgå av studie- eller fagplanen. Det regnes ikke ut hovedkarakter når det i utregningsgrunnlaget inngår eksamener med ulike karakterskalaer eller dersom mer enn 10% av studiepoengene er vurdert med bestått/ikke bestått.

- 3) Det kan utstedes karakterutskrift som bare omfatter emner innen ett studium eller der emner som inngår i grunnlag for tildelt vitnemål ikke tas med. Ut over dette er det ikke anledning til å stryke emner studenten har avlagt eksamen i ved Høgskolen i Agder, fra karakterutskrifter.
- 4) Kun endelig karakter i et emne påføres vitnemål og karakterutskrifter, delkarakterer påføres ikke. Delkarakterer kan likevel påføres i emner på 30 studiepoeng eller mer med gradert karakter for studenter som er gitt karakteren Bestått pga. at det inngår delkarakterer med både tall- og bokstavkarakterer, jf. § 16 4. ledd.
- 5) Tittel på studiepoenggivende oppgaver med omfang på 10 studiepoeng eller mer der oppgaven er individuelt utformet for hver student eller gruppe, påføres vitnemålet.
- 6) Dersom en student som del av samme studium har emner med innhold som helt eller delvis dekker hverandre, skal emnenes studiepoeng reduseres. Med mindre annet er angitt i studie- eller fagplanen, foretas reduksjon i studiepoeng på den måten som karaktermessig gir gunstigst resultat for studenten.
- 7) Høgskolen tildeler autorisasjon for helsepersonell i den utstrekning dette er fastsatt i forskrift gitt i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v.

§ 41. *Fritak*

- 1) Søknader om fritak for eksamen eller prøve etter lov om universiteter og høyskoler § 3–5, første punktum, behandles av det fakultet som har ansvar for emnet. Søknader om fritak for eksamen eller prøve etter samme lovs § 3–5 andre punktum, behandles av det fakultet som har ansvar for vedkommende studium. Søknader som gjelder innpassing i valgfri del av lærerutdanning, behandles av vedkommende studieleder.
- 2) Fritak fra obligatorisk undervisning gis bare dersom studentene kan dokumentere tilsvarende kunnskaper.

Kap. 8. Ikrafttreden. Overgangsordninger

§ 42. *Ikrafttreden*

Forskriften trer i kraft f.o.m. studieåret 2005–2006.

Samtidig oppheves

- Forskrift 8. mai 1996 nr. 814 om eksamen ved Høgskolen i Agder
- Forskrift 26. mars 2003 nr. 589 om eksamen ved Høgskolen i Agder
- Forskrift 19. juni 2002 nr. 1700 for graden bachelor ved Høgskolen i Agder
- Forskrift 13. desember 1995 nr. 1179 om adgang til å gå opp til eksamen som privatist m.v. ved Høgskolen i Agder.

§ 43. *Overgangsordninger*

§ 12.1.a., § 12.6.b og § 14.3 i denne forskriften gjelder fra og med studieåret 2006–2007.

21. juli Nr. 834 2005

Forskrift om endring i forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 21. juli 2005 med hjemmel i forskrift 11. oktober 2002 nr. 1125 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven § 24, gitt med hjemmel i lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven) § 9. Kunngjort 26. juli 2005.

I

I forskrift 11. oktober 2002 nr. 1125 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved høyskoler med eksamensrett etter privathøyskoleloven gjøres følgende endring:

§ 6 punkt 1 skal lyde:

1. Bachelor, normert studietid 4 år

II

Endringen trer i kraft straks.

18. april Nr. 835 2005

Forskrift om maksimalkvoter i fangst av vågehval i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektøren 18. april 2005 med hjemmel i forskrift 21. mars 2005 nr. 249 om regulering av fangst av vågehval i 2005 § 4. Kunngjort 29. juli 2005.

§ 1. *Maksimalkvote i fangstområdet Norges økonomiske sone og fiskevernsonen ved Svalbard*

Fartøy som er gitt adgang til å drive fangst i fangstområdet Norges økonomiske sone og fiskevernsonen ved Svalbard kan fangste innenfor følgende maksimalkvoter:

<i>Gruppe</i>	<i>Fartøylengde</i>	<i>Maksimalkvote</i>
Gruppe 1:	Fartøy under 18,8 meter:	15 vågehval
Gruppe 2:	Fartøy fra 18,8 til 25,3 meter:	20 vågehval
Gruppe 3:	Fartøy over 25,3 meter:	26 vågehval

§ 2. *Maksimalkvote i fangstområdet Jan Mayen*

Fartøy som er gitt adgang til å drive fangst i fangstområdet Jan Mayen, kan drive fri fangst innenfor områdekvoten på 145 dyr.

§ 3. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne forskrift straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 4. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2005.

15. juli Nr. 836 2005

Forskrift om endring i forskrift om satser for visse tilskuddsordninger for bearbeidede jordbruksvarer.

Fastsatt av Statens landbruksforvaltning 15. juli 2005 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova), forskrift 21. desember 2004 nr. 1746 om tilskudd til industrielt bearbeidede jordbruksvarer ved eksport og leveranser til spesialmarkeder § 7, forskrift 21. desember 2004 nr. 1747 om tilskudd til enkelte bearbeidede kjøttvarer ved leveranser til spesialmarkeder § 7 og forskrift 21. desember 2004 nr. 1748 om tilskudd til menyer til fly i utenriksfart (cateringordningen) § 7. Kunngjort 29. juli 2005.

I

I forskrift 28. januar 2005 nr. 60 om satser for visse tilskuddsordninger for bearbeidede jordbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 1, § 2, § 3 og § 4 skal lyde:

§ 1. *Tilskuddssatser for XR-ordningen*

Satsene for tilskudd etter forskrift 21. desember 2004 nr. 1746 om tilskudd til industrielt bearbeidede jordbruksvarer ved eksport og leveranser til spesialmarkeder (XR-ordningen) skal være:

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats med prisnedskrivning (kr/kg)</i>	<i>Sats uten prisnedskrivning (kr/kg)</i>
1100	Helmelk flytende	0,64	1,35
1200	Skummet melk flytende	0,50	1,05
1300	Yoghurt	1,62	2,21
1450	Melk til drikkevarer	2,88	2,88
1500	Kondensert melk fet	2,26	4,24
1550	Kondensert melk mager	1,54	3,49
1600	Helmelkpulver 28%	6,13	11,88
1601	Helmelkpulver 28% til iskrem	6,68	11,88
1650	Melkepulver 20%	5,85	11,89
1651	Melkepulver 20% til iskrem	6,43	11,89
1700	Skummetmelkpulver	5,97	12,04
1701	Skummetmelkpulv. til iskrem	6,29	12,04
1750	Yoghurtpulver	5,50	12,04
1800	Kjernemelkpulver	12,04	12,04
2100	Fløte	3,74	5,51
2101	Fløte til iskrem	3,88	5,51
2300	Rømme	4,22	6,96
2400	Helmelkpulver 35%	7,78	12,94
2450	Fløtepulver 55%	9,39	14,95
3200	Mysepulver	2,82	3,83
3201	Mysepulver til iskrem	2,91	3,83
5100	Smør	10,95	15,30
5101	Smør til iskrem	11,34	15,30
5300	Smørrolje	13,79	18,43
6100	Ost, naturell	19,26	25,73
6200	Ostepulver	14,71	14,71

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats med prisnedskrivning (kr/kg)</i>	<i>Sats uten prisnedskrivning (kr/kg)</i>
10100	Egg i skall	11,59	11,59
11100	Heleggmasse	10,57	13,43
11200	Heleggpulver	55,55	65,52
12100	Eggeplomme konservert	27,20	27,20
12200	Eggeplommepulver	63,42	77,15
20300	Bygg	0,64	0,64
20400	Havre	0,42	0,42
20550	Rughvete	0,99	0,99
21100	Hvetekli	3,04	3,04
21200	Havrekli	3,04	3,04
22300	Byggmel	3,04	3,04
22400	Havregryn	3,04	3,04
22550	Rughvetemel	3,04	3,04
30100	Poteter	1,21	1,21
31200	Mel og flak av poteter	12,38	12,38
32100	Potetstivelse	5,13	7,40
40200	Glykose (våt)	5,40	5,87
70750	Svinekjøttssortering 23%	16,64	22,85
71400	Storfekjøttssortering 14%	26,93	31,44
73000	Fårekjøttssortering 25%	7,39	10,47
74000	Høns	0,00	3,68

Kolonnen «Sats uten prisnedskrivning» benyttes hvis det ikke mottas tilskudd etter forskrift 21. desember 2004 nr. 1821 om tilskudd i form av prisnedskrivning til industrielt bearbejdede jordbruksvarer.

§ 2. Tilskuddsatser for XRK-ordningen

Satsene for tilskudd etter forskrift 21. desember 2004 nr. 1747 om tilskudd til enkelte bearbejdede kjøttvarer ved leveranser til spesialmarkeder (XRK-ordningen) skal være:

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats (kr/kg)</i>
70000	Svin indrefilet	36,21
70050	Svin ytrefilet	40,07
70100	Svin flatbiff	40,07
70200	Skinke m/knoke	22,49
70250	Skinke u/ben m/svor	26,99
70350	Svinekam u/ben	22,84
70450	Svinenakke u/ben	28,52
70500	Picnicråstoff	28,25
70510	Ribberull	28,25
70550	Sideflesk u/ben sort 1	31,31
70600	Westfalerråstoff	65,47
70630	Purkekjøttssortering 6%	40,48
70640	Purkekjøttssortering 23%	22,83
70700	Svinekjøttssortering 6%	40,07
70750	Svinekjøttssortering 23%	22,85
70800	Svin småflesk u/svor	16,54
70850	Svinespekk u/svor	22,76
70900	Svinelever	5,67
71000	Storfe indrefilet	50,80
71050	Storfe ytrefilet	50,80
71100	Storfe flatbiff	50,80
71150	Storfe rundbiff	50,80
71200	Storfe mørbrad u/ben	50,80
71250	Storfe bankekjøtt	50,80
71300	Okserullsortering 4%	50,80
71350	Storfekjøttssortering 5%	50,80
71400	Storfekjøttssortering 14%	42,99
71500	Storfekjøttssortering 21%	31,27
71850	Storfe kam u/ben	50,80
71900	Storfe høyrygg u/ben	42,99

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats (kr/kg)</i>
71950	Storfe bogstek	42,99
72300	Kalvekjøttsortering 8%	39,57
73000	Fårekjøttsortering 25%	20,34
73100	Fårelår m/knoke u/mørbrad	30,75
73150	Fårelår u/ben	46,12
73200	Lammelår m/isben	24,80
73250	Lammelår u/ben	34,72
73400	Lammerullsortering	57,24
73500	Lam pinnekjøtttråstoff u/nakke	28,97
73600	Lam pinnekjøtttråstoff m/nakke	28,97

§ 3. Maksimumsgrenser for tilskuddsberettiget innhold av kjøtttråvarer i XRK-ordningen

Det gis ikke tilskudd under XRK-ordningen for råvareinnhold som overstiger følgende maksimumsgrenser:

<i>Tollposisjon</i>	<i>Type vare</i>	<i>Maksimalt råvareinnhold inkludert svinn</i>
02.10	Hel vare med bein	155 %
02.10	Hel vare uten bein	167 %
16.01	Spekeprodukter	155 %
16.01	Andre produkter	110 %
16.02	Alle produkter	135 %

§ 4. Tilskuddsatser for CAT-ordningen

Satsene etter forskrift 21. desember 2004 nr. 1748 om tilskudd til menyer til fly i utenriksfart (cateringordningen) skal være:

<i>Ferdigvarenr.:</i>	<i>Ferdigvarenavn:</i>	<i>Sats (kr/kg):</i>
1	Smør	15,30
2	Skinke, Kokt	24,96
3	Skinke, Røkt – Speket	29,91
4	Krydderskinke	24,96
5	Bayonneskinke	30,18
6	Bogskinke, Lettrøkt	28,25
7	Bostonskinke	31,66
8	Elefantskinke	72,67
9	Westfalerskinke	89,69
10	Hickory Ham	72,67
11	Bacon	32,72
12	Baconrull	34,44
13	Bogrull	30,23
14	Ribberull	42,24
15	Krydderrull	28,40
16	Okserull	53,25
17	Tungerull	14,97
18	Kalverullade	27,12
19	Lammerull	59,99
20	Fenarull	49,66
21	Fenalår	58,63
22	Hønserull	4,47
23	Dansk Svinerulle	47,84
24	Salami	49,01
25	Servelat	23,60
26	Sylte	45,84
27	Oksetunge	43,18
28	Krydderpølse	55,28
29	Fårepølse	29,01
30	Morrpølse	18,14
31	Karbonadekaker	33,14
32	Medisterkaker	18,99
33	Kjøttdeig	41,27
34	Kjøttkaker	21,50

<i>Ferdigvarenr.:</i>	<i>Ferdigvarenavn:</i>	<i>Sats (kr/kg):</i>
35	Kjøttpudding	23,51
36	Frikadeller	29,65
37	Sossiser	19,23
38	Hamburger	32,24
39	Wienerwurst	16,96
40	Metwurst	36,94
41	Kjøttpølse – Røkt	16,02
42	Medisterpølse	16,67
43	Kjøttboller	18,07
44	Pastrami, Okse	51,31
45	Kalkun, Pastrami	31,85
46	Kalkunpostei	28,68
47	Gåseleverpure	7,07
48	Kalvepaté	7,64
49	Bondepaté	11,77
50	Pork Paté	10,73
51	Viltpaté	2,83
52	Hønsepaté	7,00
53	Lammebayonne	62,56
54	Leverpostei, Vanlig	7,06
55	Leverpostei, Grov	7,40
56	Stabburpostei	7,46
57	Lapskaus	12,72
58	Hakkebiff	34,99
59	Biffgryte m/Champignon	16,97
60	Gulasj	28,12
61	Stroganoff	46,90
62	Kyllingfrikassé	9,49
63	Skinkestek	44,53
64	Svinefilet	57,26
65	Svinesnitzel	89,69
66	Hamburgerrygg, Kokt	28,44
67	Svinebog, Gravet	31,39
68	Svineflatbiff	58,90
69	Nagel-Kjøtt	56,39
70	Bankekjøtt	69,29
71	Roastbiff	66,04
72	Oksestek	70,61
73	Salt Oksekjøtt	62,74
74	Ytrefilet	67,06
75	Indrefilet	65,13
76	Lammestek	52,58
77	Salt Fårekjøtt	69,83
78	Kylling, Stekt – Hel	12,70
79	Kylling, Stekt – Benfri	18,46
80	And, Stekt – Hel	48,33
81	And, Stekt – Benfri	48,33
82	Kalkunbryst – Stekt	107,05
83	Kyllingbryst, Stekt	109,83
84	Brødvarer	2,47
85	Knekkebrød	4,32
86	Kaker	2,46
87	Kjeks	2,82
88	Egg i skall	11,59
89	Omelett o.l.	9,62
90	Omelett m/skinke	11,97
91	Eplepaté	18,73
92	Paté m/pistasj	19,24
93	Paté m/pepper	19,24
94	Paté m/bacon	25,93
95	Champignonrull	20,51

<i>Ferdigvarenr.:</i>	<i>Ferdigvarenavn:</i>	<i>Sats (kr/kg):</i>
96	Gyros	32,06
97	Rundbiff	55,88
98	Pastrami – Svin	27,42
99	Skinkewurst	17,58
100	Svineribbe	28,56
101	Kalkunpålegg, naturell, røkt	27,72
102	Kalkunservelat	18,48
103	Kalkunfrokostpølse	18,48

Ferdigvarer som ikke omfattes av tabellen i første ledd gis tilskudd etter råvareforbruk. Satsene for disse råvarene skal være:

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats (kr/kg)</i>
5100	Smør	15,30
10100	Egg i skall	11,59
11100	Heleggmasse	13,90
22100	Hvetemel	3,53
22500	Rugmel	4,02
70000	Svin indrefilet	36,21
70050	Svin ytrefilet	40,07
70100	Svin flatbiff	40,07
70200	Skinke m/knoke	22,49
70250	Skinke u/ben m/svor	26,99
70350	Svinekam u/ben	22,84
70450	Svinenakke u/ben	28,52
70500	Picnicråstoff	28,25
70510	Ribberull	28,25
70550	Sideflesk u/ben sort 1	31,31
70600	Westfalerråstoff	65,47
70630	Purkekjøttsortering 6%	40,48
70640	Purkekjøttsortering 23%	22,83
70700	Svinekjøttsortering 6%	40,07
70750	Svinekjøttsortering 23%	22,85
70800	Svin småflesk u/svor	16,54
70850	Svinespekk u/svor	22,76
70900	Svinelever	5,67
71000	Storfe indrefilet	50,80
71050	Storfe ytrefilet	50,80
71100	Storfe flatbiff	50,80
71150	Storfe rundbiff	50,80
71200	Storfe mørbrad u/ben	50,80
71250	Storfe bankekjøtt	50,80
71300	Okserullsortering 4%	50,80
71350	Storfekjøttsortering 5%	50,80
71400	Storfekjøttsortering 14%	42,99
71500	Storfekjøttsortering 21%	31,27
71850	Storfe kam u/ben	50,80
71900	Storfe høyrygg u/ben	42,99
71950	Storfe bogstek	42,99
72300	Kalvekjøttsortering 8%	39,57
73000	Fårekjøttsortering 25%	20,34
73100	Fårelår m/knoke u/mørbrad	30,75
73150	Fårelår u/ben	46,12
73200	Lammelår m/isben	24,80
73250	Lammelår u/ben	34,72
73400	Lammerullsortering	57,24
73500	Lam pinnekjøtttråstoff u/nakke	28,97
73600	Lam pinnekjøtttråstoff m/nakke	28,97
74000	Høns	5,16
74100	Hønsebryst	73,71
74250	Kylling	9,14

<i>Råvarenr.</i>	<i>Råvarenavn</i>	<i>Sats (kr/kg)</i>
74300	Kyllingbryst	73,71
74350	Kyllinglår	12,57
74400	Kalkun	30,80
74500	Kalkunbryst	85,64
74550	Kalkunlår	40,10
74600	And	24,41
74700	Gås	23,35

II

Endringene trer i kraft 1. august 2005.

20. juli Nr. 837 2005

Forskrift om endring i forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 20. juli 2005 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 48 (direktiv 89/109/EØF artikkel 5). Kunngjort 29. juli 2005.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1381 om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler gjøres følgende endringer:

Kapittel VI overskriften skal lyde:

Kapittel VI. Metaller i keramikk

§ 25 skal lyde:

Keramiske gjenstander skal ikke utløse metaller i en mengde som overstiger verdiene fastsatt i vedlegg IV. Avgivelse av metaller analyseres i samsvar med metoden vist til i § 26.

§ 26 annet og nytt tredje ledd skal lyde:

Dersom gjenstanden består av en beholder utstyrt med keramisk lokk, anvendes den samme metallgrense som gjelder for beholderen. Beholderen alene og lokkets innerside skal undersøkes hver for seg og på samme måte. Summen av utløst mengde metall skal ses på som målt av beholderens overflate eller av beholderens volum.

Analysemetoden som anvendes må ha en deteksjonsgrense på 50% av grenseverdien eller lavere for å sikre at det benyttes et instrument med tilstrekkelig høy følsomhet.

Vedlegg IV skal lyde:

Vedlegg IV. Grenseverdier for metaller fra keramiske gjenstander

<i>Gjenstand</i>	<i>Bly</i>	<i>Kadmium</i>	<i>Barium</i>
Alle gjenstander som kan fylles	0,1 mg Pb/l	0,01 mg Cd/l	1 mg Ba/l
Gjenstander som ikke kan fylles	0,02 mg Pb/dm ²	0,002 mg Cd/dm ²	0,2 mg Ba/dm ²
Munnkant	0,02 mg Pb/dm ²	0,002 mg Cd/dm ²	0,2 mg Ba/dm ²

Med gjenstander som ikke kan fylles forstås vi også produkter hvis indre dybde målt mellom det laveste punkt og den øverste kants horisontalplan er lik eller mindre enn 25 mm (flatvarer).

Med munnkanten forstås vi den delen av gjenstander som er bestemt til å drikke av som kan komme i kontakt med lepper eller munn. Overflaten på munnkanten beregnes som en 2 cm bred kant langs gjenstandens øverste kant på både inner- og yttersiden. Krus, glass og lignende gjenstander som benyttes til å drikke av skal både oppfylle kravene for avgivelse fra selve kruset, glasset etc. og drikkekanten.

II

Endringene trer i kraft straks.

21. juli Nr. 838 2005

Forskrift om endring i forskrift om maksimalkvoter i fangst av vågehval i 2005.

Fastsatt av Fiskeridirektøren 21. juli 2005 med hjemmel i forskrift 21. mars 2005 nr. 249 om regulering av fangst av vågehval i 2005 § 4. Kunngjort 29. juli 2005.

I

I forskrift 18. april 2005 nr. 835 om maksimalkvoter i fangst av vågehval i 2005 gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Fartøy som er gitt adgang til å drive fangst i fangstområdet Norges økonomiske sone og fiskevernsonen ved Svalbard kan fangste innenfor følgende maksimalkvoter:

<i>Gruppe</i>	<i>Fartøylengde</i>	<i>Maksimalkvote</i>
Gruppe 1:	Fartøy under 18,8 meter:	18 vågehval
Gruppe 2:	Fartøy fra 18,8 til 25,3 meter:	23 vågehval
Gruppe 3:	Fartøy over 25,3 meter:	29 vågehval

II

Endringen trer i kraft straks.

25. juli Nr. 839 2005**Forskrift om fastsetting av kvotefaktor mv. ved fiske etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 25. juli 2005 med hjemmel i forskrift 16. desember 2004 nr. 1704 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak § 8 og § 13, jf. § 28. Kunngjort 29. juli 2005.

§ 1. Konesjonspliktige ringnotfartøy

Faktoren for konesjonspliktige ringnotfartøy, jf. forskrift 2. mars 1979 nr. 1 om adgang til å delta i fisket med ringnot § 2, fastsettes til 2,9 i Nordsjøen og 0,1 i Skagerrak.

§ 2. Ringnotfartøy mellom 21,35 og 27,5 meter

Faktoren for ringnotfartøy mellom 21,35 og 27,5 meter største lengde og med lasteromskapasitet inntil 1.500 hl jf. § 7 nr. 2 og 3 i Fiskeri- og kystdepartementets forskrift 16. desember 2004 nr. 1704 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2005, fastsettes til 1,98 i Nordsjøen og 0,05 i Skagerrak.

§ 3. Fartøy med nordsjø- eller industritrållatelse

Faktoren for fartøy ned nordsjø- eller industritrållatelse, jf. forskrift 12. desember 1986 nr. 2185 om tildeling av tillatelse til å drive fiske med trål § 5-1 og § 5-5, fastsettes til 1,0.

§ 4. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til 31. desember 2005.

26. juli Nr. 840 2005**Forskrift om fastsetting av kvotefaktor i fisket etter makrell i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 26. juli 2005 med hjemmel i forskrift 22. desember 2004 nr. 1796 om regulering av fisket etter makrell i 2005 § 6 jf. § 24, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9, § 11 og § 13 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12 og § 20, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 29. juli 2005.

§ 1. Konesjonspliktige ringnotfartøy

Faktoren for konesjonspliktige ringnotfartøy, jf. forskrift 2. mars 1979 nr. 1 om adgang til å delta i fisket med ringnot § 2, fastsettes til 1,70.

§ 2. Ringnotfartøy mellom 21,35 og 27,5 meter

Faktoren for ringnotfartøy mellom 21,35 og 27,5 meter største lengde og med lasteromskapasitet på inntil 1.500 hl, jf. Fiskeri- og kystdepartementets forskrift 22. desember 2004 nr. 1796 om regulering av fisket etter makrell i 2005 § 5 nr. 2 og 3, fastsettes til 1,58.

§ 3. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2005.

27. juli Nr. 841 2005**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og i Skagerrak i 2005.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. juli 2005 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4 og forskrift 16. desember 2004 nr. 1704 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og i Skagerrak i 2005 § 28. Kunngjort 29. juli 2005.

I

I forskrift 16. desember 2004 nr. 1704 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og i Skagerrak i 2005 gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd skal lyde:

Uten hensyn til forbudet i § 1 kan norske fartøy som omfattes av bestemmelsene i denne forskrift fiske og lande inntil 166.152 tonn sild i Nordsjøen sør for 62° N, avgrenset i øst av en rett linje gjennom Lindesnes fyr og Hanstholmen fyr. Av dette kvantum kan inntil 60.000 tonn fiskes i EU-sonen.

II

Endringen trer i kraft straks.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 17/2004 s. 2591 (i forskrift 23. desember 2004 nr. 1814 om endring i forskrift 21. juni 1993 nr. 546 om forskuddstrekk i naturalytelser og om verdsettelse av naturalytelser ved forskuddstrekket).

§ 2–2 har fått feil leddinndeling ved kunngjøring. § 2–2 annet ledd skal være siste punktum i første ledd, og paragrafen skal totalt ha fem ledd.

Nr. 6/2005 s. 801 (i forskrift 22. april 2005 nr. 348 om endring i forskrift 29. juni 1990 nr. 492 om forenklet forelegg i vegtrafikksaker).

§ 1 nr. 10 skal lyde:

10. trafikkreglene § 4, kjøring med *motorvogn eller vogntog* som ikke lovlig kan kjøre minst 40 km/t eller moped på motorveg eller motortrafikkveg kr 1300,–

Nr. 8/2005 s. 1120 (i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)).

Paragraftallet til andre paragraf i kapittel 8 skal lyde:

§ 8–2.

Nr. 9/2005 s. 1424 (i forskrift 21. juni 2005 nr. 673 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos psykolog).

I kapittel II punkt 2 skal tredje rad lyde:

13	Miljøvurdering	500	500	0
----	----------------	-----	-----	---

Nr. 9/2005 s. 1442, 1443 og 1444 (i forskrift 22. juni 2005 nr. 682 om endring i forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter).

§ 3–3–1 første ledd skal lyde:

- (1) *Avgiftsplikten* omfatter teknisk etanol (etylalkohol) og etanolholdige preparater.

§ 3–3–4 annet ledd skal lyde:

- (2) Teknisk etanol uten godkjent denaturering og etanolholdige preparater, som leveres til brukere som nevnt i § 3–3–8 annet ledd, er fritatt for avgift dersom mottaker er registrert for avgiftsfri bruk etter bestemmelsene i § 3–3–10.

Ved en inkurie ble § 3–3–7 annet og tredje ledd begge angitt som annet ledd. § 3–3–7 tredje ledd skal lyde:

- (3) Brukere som nevnt i *annet* ledd må være registrert for bruk av avgiftsfri teknisk etanol etter bestemmelsene i § 3–3–10.

§ 3–3–10 annet ledd skal lyde:

- (2) Andre brukere enn de som er nevnt i § 3–3–8 annet ledd bokstav a til d, kan etter søknad registreres for bruk av udenaturert teknisk etanol med avgift.

§ 5–1 bokstav b skal lyde:

- b) Virksomheter som produserer eller innfører teknisk etanol *med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent*.

§ 5–3 tredje og fjerde ledd skal lyde:

(3) Person som eier en vesentlig del av virksomhet eller selskap som driver virksomhet som *produserer eller* importerer alkoholholdig drikk eller teknisk etanol, eller oppebærer en vesentlig del av dens inntekter, eller i kraft av sin stilling som leder har vesentlig innflytelse på den, må ha utvist uklanderlig vandel i forhold til lovgivning av betydning for hvordan virksomheten skal utøves, herunder alkohollovgivningen, tollovgivningen, skatte- og avgiftslovgivningen, regnskaps- og selskapslovgivningen og næringsmiddelovgivningen.

(4) Virksomhet som *produserer eller* importerer alkoholholdig drikk eller teknisk etanol skal uoppfordret fremlegge dokumentasjon på de opplysninger som er nødvendige for å kunne ta stilling til om vilkåret i tredje ledd er oppfylt. Ved endring av person som nevnt i tredje ledd skal ny dokumentasjon ettersendes Tollregionen.

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2005-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1998	9	570	Forskrift nr. 460	3
1998	16	1187	Forskrift nr. 865	6
2003	1	162	Forskrift nr. 5	6
2003	18	2876	Forskrift nr. 1606	3
2004	14	2032	Lov nr. 75	3
2004	14	2166	Forskrift nr. 1473	3
2004	14	2248	Forskrift nr. 1555	3
2004	14	2267	Forskrift nr. 1558	3
2004	15	2321	Lov nr. 101	3
2004	15	2406	Forskrift nr. 1674	3
2004	15	2410	Forskrift nr. 1683	2
2004	16	2475	Forskrift nr. 1745	3
2004	17	2591	Forskrift nr. 1814	10
2004	17	2599	Forskrift nr. 1820	5
2004	17	2601	Forskrift nr. 1820	1
2005	1	66	Forskrift nr. 1878	5
2005	2	169	Forskrift nr. 52	3
2005	2	249	Vedtak nr. 115	3
2005	2	288	Forskrift nr. 138	3
2005	3	369	Forskrift nr. 186	6
2005	4	543	Forskrift nr. 263	6
2005	4	548	Forskrift nr. 314	6
2005	6	801	Forskrift nr. 348	10
2005	8	1120	Lov nr. 62	10
2005	9	1424	Forskrift nr. 673	10
2005	9	1442, 1443 og 1444	Forskrift nr. 682	10

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd I Lover og sentrale forskrifter
Avd II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:

Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2005 koster	Avd I	kr 1020	kr 1580	kr 2240
	Avd. I og II	kr 1280	kr 2320	kr 3330

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Fax 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no